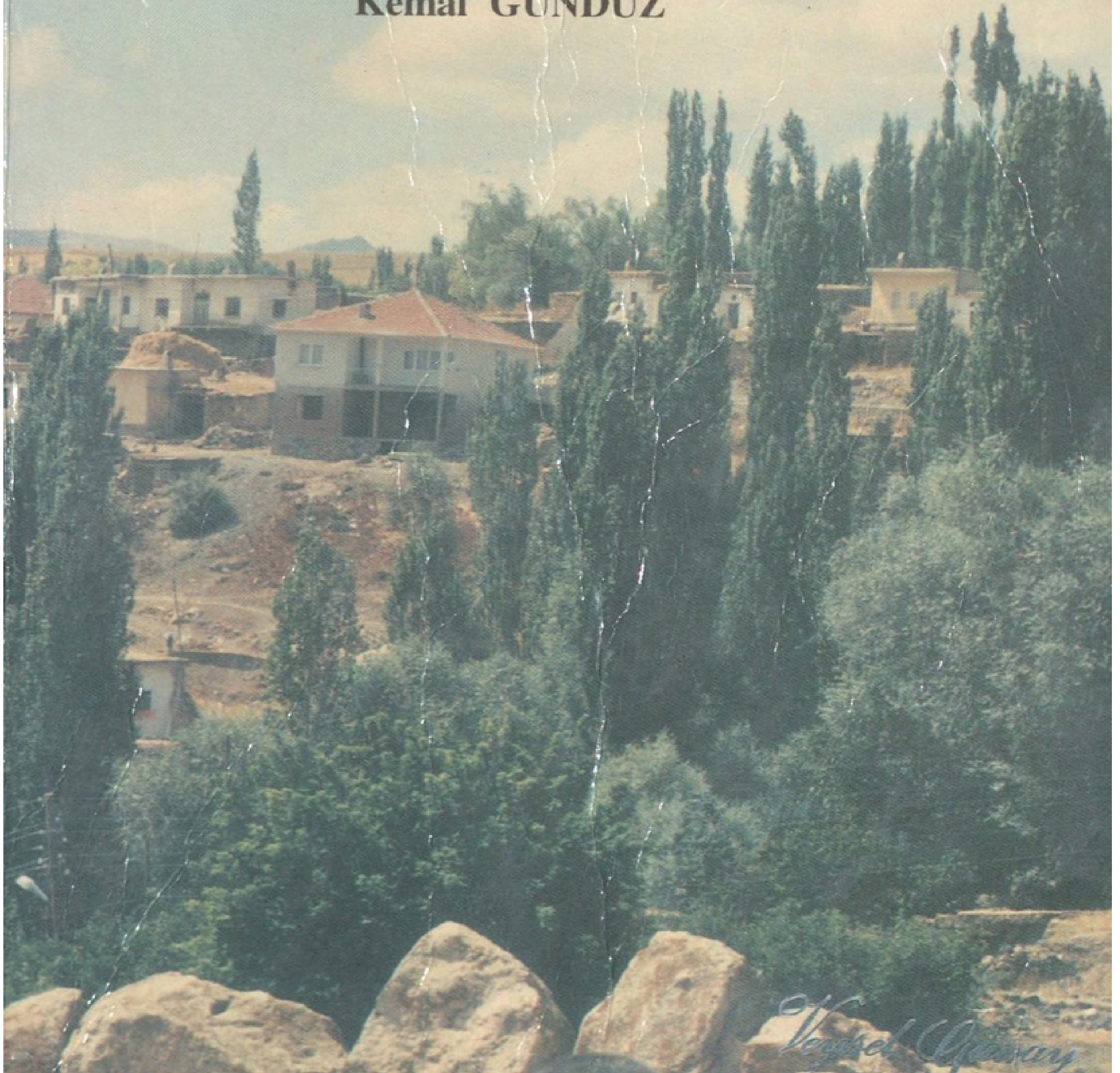
ORTAKÖY TARİHİ

VE

SOYAĞACI

Kemal GÜNDÜZ

ORTAKÖY TARİHİ

VE

SOYAĞACI

Kemal GÜNDÜZ

ANKARA 1999

ARAŞTIRMA - İNCELEME

Dizgi

Ali DİNÇAL

Kapak Fotoğraf

Veysel GÜNAY

Birinci Basım

OCAK 1999

ISBN 975-95787-2-7

Sn. Prof. Dr. Dilaçer Ağdemir Bey Hocama mesleğinde ömür boyu başarılar dilerim saygıla-rımla.

16-Ocak-2002

Kemal Gündüz

ANADOLU BOZKIRININ ORTASINDA BİR KÖY. ORTAKÖY

GEÇEN BİR ÖMRÜN HİKAYESİ

ARAZİ DİLE GELDİ SOHBET KAVGAYA DÖNÜŞTÜ

SOY VE SÜLALELER

ORTAKÖY VE ÇEVRESİNDE KÜLTÜREL YAŞAM

ÖNSÖZ

Her insan, nereden gelip nereye gittiğini; yaşam değerlerinin farklılıklarının nereden kaynaklandığını hep merak edegelmiştir. Bu nedenledir ki ister istemez geçmişine yönelir ve içinden geldiği toplumu tahlile çalışır

Tarihsel süreç içerisinde, Orta Anadolu topraklarının en sorunlu ve çalkantılı bölgesi olan Emlek Yöresinin önemli yerleşim yerlerinden biri olan Ortaköy insanı da, hem yönetsel olarak, hem de sosyokültürel açıdan tüm bu olumsuzlukları yaşamış ve bunlar yaşam biçimlerini etkilemiştir.

Egemen ve zorba karşısında bunalan bu yöre insanı duygularını şiire ve müziğe yansıtarak, kendi değerlerini yaratarak bir çıkış aramış ve bulmuştur. Bu, yörede yetişen ozanların sayısından ve şiir gücünden kendini belli eder.

Kemal Gündüz Ortaköy'ü ve burada yaşayan sülalelerin geçmişleri hakkında tarihsel rakamlar vererek önemli bir çalışmayı ortaya koymuştur. Ayrıca, o köyde yaşayan insanların sorunlarını kendi yaşamı çerçevesinde yansıtarak önemli bir tanıklık ile okuyucuyu değerlendirmesiyle başbaşa bırakmıştır.

Tarihin izleri kullandığımız sözcüklerde, alışkanlıklarımızda ve davranışlarımızda gizlidir. Arazilerin konuşturulması ve isimlere dikkat çekilmesi, üzerinde durulması ve önemle incelenmesi gereken bir konudur.

İleride Ortaköy ve çevresi hakkında araştırma yapacaklar için elimizdeki bu çalışma önemli bir dökümandır.

Ali DİNÇAL

ANADOLU BOZKIRININ ORTASINDA BİR KÖY

ORTAKÖY

TARİHÇE: Köyün hangi tarihte kurulduğu kesin olarak bilinmemekle birlikte. bundan yaklaşık 500 yıl önce kurulduğu tahmin edilmektedir.

O zamanlar ormanlık bir alan içerisinde bir çukur konumunda olan bugünkü yerleşim yerlerine ilk gelenler; Kangal' a bağlı Kederli köyünden 25 hanelik bir kafiledir. Elbentoğulları diye bilinen kafilenin başında Elbent Koca isimli bir zat bulunmaktadır. Vahşi hayvanların barındığı ormanlık arazi içerisinde, Kaplan deresinin kuzeyinde bulunan kayalıklar üzerine ilk evlerini kurmuşlardır. Zaman içerisinde , çevrede bulunan güçlü feodallerin baskısı karşısında güçlenme ihtiyacı duyan Elbent Koca , büyük ihtimalle daha önceden temasları olan ikinci bir kafileyi, Kangal'a bağlı Terzili köyünden Gubatoğullarına haber iletmiş ve 20 25 hanelik ikinci bir kafileyi köye yerleştirmiştir.

Sonraları Divriğ'den Osmankocalılar 30 hane civarında bir kafile ile; Kangal'a bağlı Ağören köyünden 5- 6 hanelik bir kafile gelip yerleşerek köyün çekirdeğini oluştururlar.

Köyün ilk idarecisi Elbent Koca'dır. O ölünce oğlu Yusuf Kahya köyün idaresini alır. O devirlerde köy idarecilerine Kahya denmektedir. İdare uzun süre Elbentoğullarında kalır ve babadan oğula geçmek suretiyle devam eder. Yusuf'tan sonra oğlu Ahmet, ondan sonra oğlu Hasan, Hasan'dan sonra oğlu Ahmet, Ahmet'ten sonra oğlu Hasan kahya olur.

Hasan'ın ölümünden sonra köy " Emleknahiye " adını alır ve fahri nahiye müdürleri tarafından idare edilir.

İlk müdür, Ağören köyünden gelen kafileye mensup " Çamo " lakabıyla anılan İsmail'dir. Ondan sonra sırasıyla Osmankocalılardan Kemaloğlu Hüseyin Ağa, Elbentoğullarından Hasan'ın oğlu Veli Ağa fahri müdürlük yaparlar.

Bu sıralarda askerden dönen Mehmet"in torunu Musa Kahya idareye geçerek 14 yıl müdürlük yapar. Daha sonra kendi isteği ile müdürlükten ayrılır. Bundan iki yıl sonra Akçakışla resmen nahiye olur ve Emleknahiye Ortaköy 1908 yılında buraya bağlanır. Elli yıl köy olarak kalan Ortaköy 1958 yılında tekrar nahiye olur ve Ortabucak isminini alır. Köye ilkokul 1936 yılında kurulur.

Ortaköy'e aşiret üyeleri olarak kafileler halinde gelen aileler, daha sonra kişi adlarının ve şahısların sonuna " gil " eki getirilerek o kişiyle ilgili aile belirtilir sülaleler olarak anılır olurlar. Aşağıdaki adlar ve sülalerin köyde anılan adlarıdır.Bu aileler soyadı kanunu çıkınca artık bir soyadı edindikleri için, akrabalar bu yolla da tanıtılabilir.

Tarihçe bölümünde anlatıldığı üzere, Ortaköy çeşitli bölgelerden gelen göçlerle oluşturulmuştur. Alevi kökenli gruplar bir ocağa ve onun temsilcisi dedelere bağlıdır. Bu durum Ortaköy'ü oluşturan gruplarda da görülür. Tedelli, Terzili, Osmankocalı ve Garip Musalı olarak adlandırılan grupların da bağlı olduğu ocakları ve dedeleri farklıdır. Ayrıca, bundan başka köyün üst tarafında kurulan Mustaabdal (Mustafa Abdal) tekkesine bağlı aileler de bulunmaktadır. Yörede bu ailelere "dervişci " adı verilir.

Köyümüzde Garip Musa ocağı mensubu olarak bilinen Özuğurlular bulunmaktadır. Garip Musa hakkındaki derlenen bilgiler:

"Horasan Erenleri ve Horasan Erleri ve Tahtakılıçlılar ve Abdallar ve Alperenler, Yesevi ananesinden. Divriği'nin Alan nam karyesinde Küçük Tekkede medfün Seyyid Garip Musa dahi Tahta Kılıçlılardandı. Ol dahi taifesiyle Rum'a gelirken yol üzerinde bir Ermeni kalaycı tahta kılıcı ile alay etti.

Garip Musa tahta kılıcın urup merkebin doğradı. Ermeni pişman olup

zar eyledi. Seyyid haline acıdı, Allaha dua eddi. Merkep sırtında yükü ile dirilip ayağa kalktı. Ol vakitten beri Ermeni kalaycılar hangi köye gitseler Garip Musalu varımı tahkik ederler. Anın bakırlarından akçe almadan kalaylarlar. Garip Musa'nın Küçük Tekke nanı türbesi ziyaretgahtır."

Yerel geleneklere göre de Seyyid Garip Musa ile evlatlarından Güneş Dede, Divriği'nin Güneş köyüne bağlı Garip Musa (Küçük Tekke) mezrasındaki türbede gömülüdür. Tekke yıkılmakla birlikte , aileden türbedarların Alevilerin ziyaretgahıdır. Bu bağlanışa yerli Sünnilerin de bir ölçüde katıldığı bilinir. Sözlü bilgiler Garip Musa'yı Yedinci İmam Musa Kazım'ın soyundan gösterir.

Yalınız kalmışım dağlar başında
Eriş Garip Musa gel imdad eyle
Yalınız olduğum size malumdur
Eriş Garip Musa gel imdad eyle

Garip Musa sen bir ulu kişisin
Ali ile Muhammed'in eşisin
Car diyende Hemen sen ulaşırsın
Eriş Garip Musa gel imdad eyle

Kul İsmail gördü elhamdülillah
"Ayn Lem" yazılmış ismi arşullah
Şükür bus eyledim el hükmüullah
Sultan Garip Musa Sultan Celalim

Yöre halkının inancına göre Garip Musa diğer erenler gibi tahta kılıç kuşanarak Horasan'dan gelmiştir. Kendisi bir Alp Erendir. Özbek Türklerinden olan 90 atlıdan oluşan bir aile 14. yy'da Anadolu'ya gelir ve Divriği'nin Alan köyüne yerleşir. Garip Musa da gelenler arasındadır. Burada bir tekke kurup Hoca Ahmet Yesevi düşüncesini yaymaya başlar. Hacı Bektaş Dergahını da mürşit kapısı olarak kabul eder.

Köyümüzde bulunan Miserler tarafından temsil edilen Hıdır Abdal ocağı ve kendisi hakkındaki bilgiler:

Hacı Bektaş Veli'nin Sulucakarahöyük'e yerleştiği yıllardan itibaren, onun ilkelerine inanan Horasan Erenlerinin Pir Dergahında eğitimlerini gördükten sonra Anadolu'nun dört bir yanında dağıldıklarını görüyoruz. Hacı Bektaş Veli bütün ocakların bağlandığı inancın kaynağı ve yolun piri olarak kabul edilmiştir.

Tekkesini Ocak köyünde kuran ve Hacı Bektaş ilkeleri ışığında çevresini aydınlatan Hıdır Abdal Sultan bu yönüyle ün yapmış yüce bir makam ve manevi bir sığınak mabedi, 700 yıldan beri unutulmayan evliyalar zincirinde sonsuzluğa ulaşmıştır.

Nedir gönül terket bu ahuzarı
Hıdır Abdal gibi sultanımız var
Dert için dünyada kılma efkarı
Dermanın verir lokmanımız var

İsmi Paki Hıdır ile Müsemma
Kılar dertlilerin derdine deva
Olur eşiğinde her hacet reva
Şükür böyle Şah'tan inancımız var

GEÇEN BİR ÖMRÜN HİKAYESİ

"İki kapılı han" ın birinci kapısından giren insan, bu ilk dönemleri hatırlayamaz. Girer ömür denilen uzun ince bir yola. İlk dönemler hayal meyal hatırlanır. Olaylar kopuk kopuk gelir hatıra. Ben de öyle işte. Girmişiz birinci kapıdan 1943 senesinin soğuk bir Mart günü. Eklenmiş aileye bir boğaz daha.

Ebem Serçe (Fadime) öldükten sonra kardeşler ayrıldı. Hasan amcam ve biz ayrı çıktık. Ayrıldıktan sonra onlar eski evde kaldılar. Biz, yerimiz olmadığı için,Öküzaligilin ahırda kaldık. Bekir Amcamların nerede kaldıklarını hatırlayamıyorum.

Daha sonra, yolun altında bulunan ahırı ev olarak kullanmaya başladık. Uzunca bir yerdi. Burayı üçe böldük. Bir kısmını samanlık, orta kısmı ahır, giriş kısmı da oturacak yer yaptık. Dört beş yıl burada hayvanlarla birlikte ikamet ettik. Arada sadece tahta bir bölme vardı. Hep beraber, içiçe yaşıyorduk. 1947 senesinde köyün yukarısına düşen evin yerini Yaapların Hacı`dan satın aldık. Burası için bir öküz verdik, elli lira üste aldık. 1950 yılında evimizi yaptık ve taşındık.

Aşağı ahırda kalırken altı nüfus idik. Yer geniş olmadığı için dört kardeş aynı yatakta yatmak durumundaydık. Yaşar ağabeyim, ben, küçük kardeşlerim Saadet ve Fadime. Saadet ve Fadime ahırda otururken öldüler. Ben ve Yaşan ağabeyim kaldık.

1947 senesinde evin yerini aldıktan sonra bu evin taşını ağabeyim Yaşar`la Boğazdan kağnı ile beraber taşıdık. Benim gücüm pek

yetmiyordu, ağabeyime yardım ediyordum.

Sıre evi yaptırmaya geldi. İklim soğuk olduğu için, sıcak olsun diye temeli derin eştik. 1950 senesinde Yaapların Badik Muharrem'e 130 liraya kabala verdik. Mayıs ayının sonuna kadar, yani iş güç başlamadan yapıp teslim edecek. Öyle anlaşıldı.

Düşünmeden derine indirdiğimiz temel, sonradan sorun oldu başımıza. Usta evi yapıp teslim etti, içi toprak dolu. Çalışanımız yok. Çalışan zaten yoruldu. Baktık olmuyor, evin içindeki toprağı atma işini Tatargilin Adoğ'a (İbrahim) kabala verdik üç batman una. Adam evinin nüfusuyla geldi Avam'a şunu söyledi:

"Bak Gıcık (Avam'a, Gıcık Döşüyağlı ve Huda derlerdi. Gıcık lakabını Avam'a Rıza amcası takmış.) biz açız, önce karnımızı doyur, ondan sonra başlayalım işe"

Avam anama bir pilav yaptırdı, yanında ayran. Ailece oturdular bir güzel karınlarını doyurdular. Karınları doyar doymaz hemen işe başladılar. Kaç gün çalıştılar bilmiyorum, işi bitirdiler, üç batman unu alıp gittiler. Anlayacağınız, bir batman un sekiz kilo ettiğine göre, yirmibeş kiloya bu işi yaptılar.

O sene eve taşındık. Fazla iyi olmasada eskisine nazaran çok iyi. Aynı zamanda geniş. Dört göz yerimiz var. Ahır, havlu (antre), oda ve bir de bizim kalacağımız yer.

Bizim memleketin kışı uzun ve sert olur. Senenin yedi ayı kış, beş ayı yaz yaşanır. Bir sene Ağustos ayında kar yağdığını iyi hatırlıyorum. O sene Azgilin Ali abi kuzu çobanı idi. Dikilitaş'da oğlak ve kuzuların soğuktan öldüğünü hiç unutmam. Geçim zor, mal canın yongası.

Köyde hayvancılık dışında çiftçilik , bağ bahçe işleri ve bostancılık yapılır. Öyle zamanlar olur ki, tarlaya ektiğini zor alırsın. Genellikle buğday, arpa, mercimek, yulaf , fiğ, gibi mahsuller ekilir. Eskiden kendir de ekilirdi. Bundan çedene elde edildiği gibi, sapları ıslatıp döğülerek çul çuval dokunur, urgan sicim yapılır kullanılırdı.

Bütün bunların dışında, geçimini sağlayamayan köylü, özellikle kış aylarında Adana'ya çalışmaya gider. Gelir kaynakları kıt, toprak verimsiz, yaşam zor, insanlar sefalet içinde. Yaşam böyle.

Adana'ya nasıl gidilirdi, şimdi onu anlatayım.

Çiftçisiniz, bağ bostan yapmışsınız , veya çobansınız. Davarı teslim edeceksiniz, alacağınızı alacaksınız ekeneğinizi kaldıracaksınız, bağınızı bostanınızı toplayacaksınız. Güz çifti tohumunu ekip bitireceksiniz ki Adana yolculuğu başlayabilsin. Çok önceleri, vasıtanın kıt olduğu zamanlarda yaya gidilir gelinirmiş. Bu yolculuğun onbeş yirmi gün sürdüğü olurmuş.. Yolcunun yükü bir yorgandan ibaret. Sonraları trenle, vagon tutularak gidilir oldu.

Bu da başlı başına bir serüvendir.

Köyden biri, Adana'ya gitmek için vagon tutacağını söyler, gitmek isteyenlerden parasını alır, vagonla 44 kişi gider tamamlandıktan sonra, Şarkışla gar müdürlüğüne varır, vagon tutacağını söyler, parasını yatırır, gideceği günü öğrenir köye döner. Gideceklere hareket tarihini bildirir, herkes ona göre hazırlığa başlar.

Nihayet hareket günü gelir çatar. Herkeste bir telaş. Yükler eşeklere yüklenir, büyük bir telaşla yolculuk başlar. Köyün içinde sesten geçilmez, her kafadan bir ses çıkar. Kimi karşılıklı bağrışarak vedalaşır, kimi sessiz bir şekilde sevdiklerinden ayrılmanın hüznünü yaşar, kimi de üç beş kuruş getireceği ve geleceğinin hazırlığı umuduyla sevdiklerine kaçamak bir bakış atar.

Trene Nisanlı'dan binilir. Nisanlı'ya varış yaya dört saat sürer. Nihayet istasyona varılır, yükler indirilir, yollamaya gelenler köye dönüş için vedalaşıp hareket ederler.

Artık tren ne zaman gelecekse, şansına. Beklersin yazının yüzünde, güneşin altında, soğuğun karşısında. Yaşlı, kadın, kız yorgun argın, aç susuz, hasta. Tam bir çile. Üstte yok başta yok. Ayakta kimisinde çarık, kimisinde yarım lastik. Bacaktaki pantolon yamaya yamaya anası kalmamış, el kalınlığında. Çoğunda çeket yok. Üzerindekinin işlik (gömlek) olduğnu ıspat için bin şahit lazım. Bekle babam bekle...

Nihayet uzaktan tren görünür. Postanın arkasında gidecekler için kara bir vagon bulunur. Millette bir koşuşturmaca başlar. İtişe kalkışa, birbirini eze eze vagona hücum edilir… Yaşlıların durumu daha üzülesi bir durum. Nihayet vagona binilir. İçi hayvan pisliği , kömür karası. Bir yer bulup oturabilirsen şanslısın. Pislik içerisindeki vagonda, yeni yıkanmış yorgan yatılmayacak hale gelir. El yüz artık pislikten tanınmaz haldedir.

Köylünün biri bir zaman Çukurova'ya çalışmaya gitmiş. Anlatıldığı durumdaki yolculuğu sonucu kaç ay sonra köye dönünce, hanımı bir adama bir yorgana bakmış:

"Ula herif, ne yaptın yorganı?" deyince, adam oturduğu yerden kükremiş:

"Hayvan sıpasına bak! Yıkadığın yorganı beğenmedin mi?"

Yolculuk üç gün sürer. Vagonda tuvalet yok. İhtiyacını tren istasyonlarda durduğu zaman gidermek zorundasın. Artık ne kadar dişini sıkabilirsen.

Nihayet üç gün sonra Adana'ya varırsın. İstasyonda yorganını sırtlar, doğruca oturacağın mahalleye. Bir ev tutarsın veya başka birinin tuttuğu eve girersin. Artık odanın büyüklüğüne göre, sığabildiğin ölçüde bir toplulukla aynı odada kalacaksın.

Küçük Kemal'in Adana hayatı bir macera. İlk gittiğim seneyi hatırlamıyorum. Hatırladığım; Adana'ya vardık, birinin damına biz de girdik, yorganı bir köşeye koyduk. Avam'la ikimize ait bir yorganımız var. İlk gün dinleniyoruz. Ben yedi sekiz yaşlarında bir çocuğum. Yapacağım iş belli. Ekmek toplamak.

Avam bir ekmek çantası ayarladı… Seviniyorum. Akşam yattık. Altımıza henüz bir şey uyduramadık. Zemin toprak… Sabahleyin Avam'la ben de kalktım, çantayı omuzuma taktım. Arkadaşlarım bizim Ali abi , İbrahim ve Lazoğlan (Mustafa). Üçümüz düştük yola. Sokak sokak evler arasında gülerek, oynayarak, kamış kökleriyle birbirimizi kovalayarak, Arap uşaklarına aşağı ekmek toplayarak dolaşıyoruz. Nereden duman yükselirse biz orada. Çünkü bu, ekmek yapıldığına işaret. Hemen

yanlarına yaklaşıyoruz, "Abla, atini şıtdık bezi" diyerek ekmek istiyoruz. Verilen ekmekleri çantalara koyuyoruz. Ayrıca, ekmeğin dışında başka yiyecekler de veriyorlar. Tabii biz onları anında mideye indiriyoruz. "Karına giren kazançtandır" demezler mi?

Akşam üzeri çantada ekmekler dama dönüyoruz. Damın önünde yemek kazanları sıra sıra dizili. Yayla misali yemek pişiriyorlar. Büyükler yemek yaparken, biz getirdiğimiz ekmekleri yere serili bohçanın üzerine düzelterek, kurularını sulayarak diziyoruz.

Yemek pişip gelir. Herkes sofranın başında. Leğen, tabak yok. Herkes aynı kazana kaşık sallıyor.. Doy doyma sofra toplanır. Olabildiği kadar bulaşık yıkanır. Herkes yatağının üzerine elbiseyle uzanır. Pijama nerde! Tanıyan yok.

Bütün bunlara rağmen bir gırgır, bir şamata, bir şaka ortamı... Alır başını gider. Yaşama sevinci denilen bu olsa gerek. Karnın doydumu dünya senin. Fakirin başka ne isteği olabilir ki?

Karınlar doydu, herkes kendi alemine daldı. Erkekler sohbette, kadınlar kendi işleri ile ilgili planlamada. Küçük Kemal köşesine çekilmiş kendi dünyasında...Ayaklarını toplamış karnına yapıştırırcasına olanı biteni izliyor...

Zaman epeyce ilerledi, yerinden kalktı, lastiğini giydi, ,tulumbanın başına vardı, koluna basıp su çıkardı, ayağını yıkadı... Dama girdi, bazıları yatmış. Kendi de yattı, yorganı başına çekti, yarınki gideceği yerleri düşünürken uyudu.

"Anası karşısında. Boynuna sarıldı, hatırını sordu, ağladı.. Anası kendisinin nasıl olduğunu sordu, iyi olduğunu söyledi..Anası konuşurken arkadaşları geldi yanlarına.. Tekneyi aldılar, doğruca kayınaya gittiler.. Epey bir süre kaydılar.. her tarafları sırılsıklam ıslandı..Eve geldi, yanan sobanın karşısına geçti.. Kuruyan yerlerden dumanlar yükseliyor..Anası bir taraftan çarığını çıkarıyor.. Küçük Kemal anasının himayesinda olmanın şımarıklığıyla hayatından memnun kıs kıs gülüyor..Anası sofra kuruyor, yemek yemeye başlıyor..." Sıçradı uyandı. Herkes işine gidiyor.

Hemen kaltı giyindi. Damda kimse kalmamıştı. Çantasını aldı, doğruca

arkadaşlarının yanına vardı. Her zaman olduğu gibi yola koyuldular... Gidecekleri yerlere doğru güle oynaya hareket ettiler... Akşam çantalarda ekmek dama döndüler.

Birgün, bir mahalle arasından geçerken, dalgınlığından yararlanan bir köpek sol bacağından ısırdı. Oraya çöktü. Kadınlar kızlar başına toplandı. Aralarında Arapça birşeyler konuşuyorlar. Ne konuştuklarını anlamıyorum. Hallerinden bana acıdıkları belli oluyor. Yaşlı bir kadın bir bez parçası , bacağımı sardı, çantama biraz ekmek koydu. elimden tutup kaldırdı. Yaram acıya acıya. topallayarak dama geldim.

Dama geldiğimde Avam'a bacağımdan bir köpeğin tuttuğunu söyledim. Şöyle bir yaraya gözü çantada. Çantanın dolu olduğunu görünce:

"Fazla büyütme, birşey yok , yarın geçer, birşeyin kalmaz" dedi. Sohbetine kaldığı yerden devam etti.

Biraz büyüyünce dilenmeyi bıraktım, hamallığa başladım.

Hiç unutmam bir sene, gece gündüz hiç durmadan kırk gün yağmur yağdı. O yağmurda sabahleyin kalkıyorum, pazara varıyorum. Öylene kadar ıslanmadık yerim kalmıyor. Suyum aka aka eve geliyorum. Ana yok, baba yok. Soba ateş zaten yok. Yorganın altına girip ısınmaya çalışıyorum. Ne yapabilirsin ki başka? Çocuksun, elinden ne gelir?

O sene böyle çeke çeke Mart ayını getirdik. Köye döneceğiz artık. Elde para yok. Avam birinden ikiyüz lira borç aldı onunla köye geldik... Çalış çalış, borçla köye dön. Avam'ın bize kumar çilesi. Can çıkmayınca huy çıkmıyor.

Bizim gençlik dönemimizde nişanlanmaya, evlenmeye hep büyükler karar verirdi. Tabii benimki de böyle.

Birgün Kepiğilin Godak'ın (Osman) damının başında Ali abi ile birlikte, elimizde Hidayet amcanın Kore'den getirdiği dürbün. Bezirgan kayasının üstünde, Kamalgilin sürü kuşluk kuzu emziriyor. Ali abi şimdiki hanımı Hatice'ye dolanıyor, araları iyi. Ama babası Alloom vermek istemiyor. Dürbünle Hatice'yi gözetliyoruz. Kuzu tuttu.. koyunun

yanına vardı.. keçi sağıyor bir bir izliyoruz. Hatice'nin haberi yok. Gördüğümüz zaman anlatıp gülüyoruz. biz dam başında iken babam ve Hasan amcam bize seslendiler. Yanlarına çağırdılar. Ali abim yanlarına vardı, ben geride kaldım. Ben, onbeş onaltı yaşlarında ancak vardım. Beni nişanladıklarını söyledi. 1954 senesinin Nisan ayında nişanlandım, aynı sene Eylül ayında evlendim.-

Bu sırada Yaşar abim hasta bulunuyordu. 1951 senesinde yakalanmıştı bu hastalığa. O zaman yaygındı bu hastalık. Halk arasında güzel verem derlerdi bu hastalığa. Bu gün bilinen adıyla tüberküloz. Yalnız bu hastalığın bulaşıcı olan, olmayan türleri vardı. Yaşar abiminki bulaşıcı değildi. Sivas devlet hastahanesinde bulunan doktor Ahmet Köksal Bey "yabancı" değildi. Abimle çok ilgilendi. İki defa bu hastalıktan kurtardı. Üçüncü defa yakalanınca kurtaramadı. 15 Mayıs 1955 senesinde öldü. Aynı sene askerlik yoklaması geldi. Abim, Mehmet dayımla aynı sene bu hastalığa yakalandılar. Dayım evli idi. Abimden beş ay evvel öldü. Abim hastalığı sırasında Daşdangilin Mevlüde ile nişanlı idi.

Abim öldüğünde Hasan Amcamın kızı İnci'nin düğünü yapılıyordu. Sabaha karşı Abim öldü, cenaze kalktıktan sonra büyükler geldi, Avam'dan ve Amcamdan müsade aldılar. Karasiloğgilin Mehmet'in bayrağı kalktı.

Ben nişanlı iken bir bayram oldu. Hangi bayramdı hatırlayamıyorum. Büyüdük, nişanlılar arasına katıldık artık. Bayram sabahı babamın, anamın elini öptüm. İyi de olmasa bayramlık elbisemi giydim. Babam bayram harçlığı ikibuçuk lira para verdi. Elim cebimde evden çıktım..

Adettendir. Köye aşağı giderken rastladığım büyüklerin ellerini öpe öpe aşağı mahalleye doğru gidiyorum.

Bu arada hısım olan büyükleri unutmamak gerekir. Önce Koca Dayımgile uğradım. Onlardan sonra Hasan ve Bekir amcamlara ugrayarak köyün en altında bulunan nişanlımın evine doğru gidiyorum. Öyle ya. kayınpederin de elini öpmek gerekir. Amcamlardan çıktım aşağıya yöneldim.

Zeynep harmanda sergi bekliyor. Önce onunla görüştük, daha sonra nişanlımgile, Gumhalgile vardım. Ev halkı evde, yalnız nişanlım

görünürde yok. Beni görünce kaçtı.

Herkesin elini öptüm. "el öpenin çok olsun. Berhudar ol". Bunu Koca Dayım çok söylerdi. Dualarını aldım, biraz oturdum, sonra kalktım harmana Zeyneb'in yanına vardım. Zeynep bana takılıyor:

"Eniştem oldun artık, bana bir şarap al da içem".

Hemen kalktım, Yaapların Seyit Gadôm köyün sıgara bayi, hem de içki satıyor. İkibuçuk lira verdim bir şişe narbağ şarabı aldım, getirip Zeyneb'e verdim. Kapağı açıp su içer gibi kafaya dikip bir solukta içti. şişeyi bitirdi. Şişeyi fırlatıp attı. Biraz sonra şarap kendini gösterdi. Zeynep eşek üleşi gibi yere uzandı. Avazı yettiği kadar bağırıyordu, abuk subuk konuşuyor. Gelen geçen Zeyneb'e takılıyor.

"Ata mı bindin, deveye mi?"

Delikanlılık, nişanlılık devrem. Güngörmüş yaşlı anam bana bir ayna ile bir çevre (başörtüsü) verdi. Cebime koydum, nişanlımgile gittim. Nişanlımla kardeşlerinin anaları ölmüş, ben tanıyamadım. Evin analık görevini Mürtôğunoğlu Veli'nin hanımı Balkız Ablaları üstlenmiş vaziyette, ayrıca Senem ablaları da var.

Eve vardım biraz sonra nişanlım geldi. Eli yüzü sarılı. Gitti köşeye oturdu hiç ses yok. Balkız: "varam ben bir su getirem" diyerek helkeleri alıp gitti. Biz başbaşa kaldık. Yanına yaklaştım, kendini tanımak, kendimi tanıtmak, muhabbet kurmak istiyorum. Taşda ses var onda yok. Anamın verdiklerini cebimden çıkardım nişan hediyesi olarak vermek istiyorum. Hiç oralı olmadı. Biraz zorladım sonra vazgeçtim. Biraz sonra ablası geldi. Ben biraz oturup sonra kalktım.

Zaman zaman anama sorardım. Kaç çocuğun oldu. Anam: yavrum ondokuz tane canlı çocuğum oldu. Zayi olanı hatırlamıyorum, derdi de çektikleri rezillikleri üzülere anlatırdı

Anamın babamın okur yazarlığı yoktu. Benim nüfus kayıdımı nasıl yaptırdılar, aşikar. Köyden muhtar ya da birisi Şarkışla'ya gidiyordu gördüler. Biz Şarkışla'ya gidemiyoruz, şu bizim oğlanı nüfusa kaydettir. Artık Kemal'i yazdıranın insafına kalmış. Hüseyin oğlu Kamer'den

doğma 1938 veya 1943 doğumlu Kemal Gündüz. Cinsiyeti erkek. Bir nüfusun daha arttı, ne mutlu bize, gözün aydın Türkiye.

Köylü kafası. Yalnızız diye beni evlendirdiler. Ben bir çocuğum. Bir şeyden haberim yok. Gelinin işiyle geleceklerini nereden bilsinler. Gelin geldi, ocağa yemek suyunu koymasını bilmiyor. Aynı zamanda davarımız da var. gelin güya bu işlere bakacak. Ama gelin bu işlerden anlamadığı için bu işler anama kaldı. Bir iki sene böyle idare ettik. Baktık olmuyor, Avam davarı pazara çekti. Anam razı olmasa da davarı sattık.

Hava kararıyor yağmur yağacak
Yağmur mu yağacak gün mü çıkacak
Yar sürüye girdi davar sâğacak
Davar sağmasını bilmiyor yar yar

Elinde helkesi dolanır durur
Ela koyun arar yavrusun bulur
Doyurmuş yavruyu oynaşır durur
Davar sağmasını bilmiyor yar yar

Kemal neydem namus benim ar benim
Kime ne diyeyim nazlı yar benim
Böyle gider ise işim zor benim
Davar sağmasını bilmiyor yar yar

Biraz borçlandık, hanımla evlendik. Avam, sen çüt sür, ben Adana'ya gidem diyerek, güz çiftini bana bırakarak gitti. Ben bir çocuğum. Hanım benden farksız. İki çift öküzümüz var. Evet, çifti sürdük ama ne rezillikler çekerek. Anamdan emdiğim süt burnumdan geldi.

Avam çok ahlaksız bir insandı. El ar bilmez, el alemin yanında nasıl davranılır, nasıl söz söylenilir farkında olmazdı. Hep kendi kafasının dikine hareket ederdi. Senelik kazancımız Avam'ın kumar borcuna ancak yeterdi. Adana'ya çalışmaya beraber giderdik, iyi kötü yaza kadar çalışırdık. Zaman olurdu ki köye birisinden borç alır öyle gelirdik.

Bir taraftan büyüyen Küçük Kemal'in artık pek çok işe gücü yetiyor. Odun kırıyor, pamuk fabrikasında çalışıyor. Büyükler yanına almıyorlar ama, onun da beraber çalıştığı arkadaşları var.

Çalışmaya önce Kombeciğilin Gadom (Mustafa), Nesimi ve Muhtar Süleyman'ın babaları, Elbentlerin Ölük Mısa, Nurikgilin Kel Ali , Çöplükgilin Emedo (Mehmet) arkadaşlarım. Bizim çalışma grubumuz bunlar.

1960 senesinde Adana'da çalışırken sağ elim şişti. Baktım çalışmamı zorluyor. Karşıyaka Devlet Hastahanesine gittim, elimi doktora yardırdım. Baktım çalışamıyorum, rezil olmaktansa , köye gitmeye karar verdim. Köyden zaten yeni gelmişim. Elde yok, avuçta yok. Adana Belediyesine gittim, elimin sakat olduğunu söyledim; çalışamadığımı, memlekete gitmek istediğimi, bana yardımcı olmalarını rica ettim. Bana bir sülüs kesip verdiler. Akşam dama geldim, arkadaşlara köye döneceğimi söyledim.

Damda üç dört arkadaşız. Azgilin Aziz abi bizimle beraber kalıyor. Cebinden çıkardı bana elli lira para verdi. Bunu köye varınca hanıma ver,dedi. Parayı cebime koydum akşamdan yattım. Sabah kalkıp arkadaşlara veda edip yanlarından ayrıldım. Yanımda eşya meşya hiçbirşey yok. Düştüm yola. İstasyondan trene bindim ver elini köy. Nihayet elim sarılı köye vardım.

Aziz abinin hanımına haber gönderdim. Kocası para gönderdi gelsin alsın . Aradan üç beş gün geçti gelip almadı.

Elim sarılı olmasına rağmen, hanımla eşeğe kendir yükledik Karamahmutgilin Boğaz'a göl yapıp ıslayacağız. Bizim yoncalığın yanına vardık arkadan bir seslenen oldu. Baktım, Körbakogilin Mehmet amcanın oğlu İsmail. Ablam beni gönderdi, eniştem para salmış bana vereceksin, dedi. Ben de cebimden çıkarıp paraylı ona verdim. İsmail parayı alıp gitti sonradan öğrendik ki parayı ablasına vermemiş. İsmail o sırada Yıldızeli Öğretmen Okulunda okuyor. Aynı zamanda Dedaalin Hüseyin'in torununa nişanlı. Herhalde parayı harcadı.

Nisan Mayıs ayları. Herkes Adana'dan gelmeye başladı. Aziz abi

hanımına benimle gönderdiği parayı alıp almadığını sormuş; hanımı almadığını söylemiş.

Bir yerden geldik yemek yiyoruz. Baktım Aziz abi geldi. Buyur ettik geçti bir yere oturdu, konuşuyoruz. Sohbet sırasında gönderdiği parayı hanımının almadığını söyledi. Ben de İsmail`le gönderdiğimi söyledim. Bunun üzerine ikimizi götürüp yemin ettireceğini söyledi.

Aziz abi ile çıktık, Çalıkgilin muhtar odasına vardık. Babam bizimle gelmedi. Odada birkaç kişi oturmuş konuşuyorlar. Biraz sonra İsmail geldi. Gelir gelmez abisi ile bir olup üzerime yürüdüler.Maksatları işi kavgaya bozup olayı kapatmak.Orada bulunanlar onları suçladılar. Halen duyduğuma göre babaları Mehmet Amca da çok kızmış. Üstelik nereden bakarsan akrabayız. Mehmet Amca bizim Halil Amcamın oğlu Ali`nin kayınpederi. Mehmet Amanın kardeşi Tazali`nin oğlu Cemal`in hanımı bizim Zöhre bibimin kızı Hatice.

Ben ekseri bizim Ali Abi ile çalışırdım. 1961 senesinde Ekim ayında çalışıyoruz. Bir Cumartesi günü odun kırıyoruz. Ne olduğunu anlayamadım, birden sancılandım.neredeyse öleceğim. Vaziyetimden Ali Abi korktu, telaşlandı, birşey olacak sandı. Hemen koltuğuma girdi. Ayakta duracak halim yok. Sokağa çıktık bir paytona bindik, sokak sokaka doktor arıyoruz. Nihayet büyük saatin orada açık bir doktor yazıhanesi bulduk. Hemen içeri daldık Ali Abi beni merdivenlerden sürükleyerek çıkarıyor. Yürüyecek halim yok . Doktorun yanına vardık durumumuzu anlattık. Doktor sinir mütehassısı imiş. Vaziyetimize acımış olmalı ki, durun size bir iğne yapayım hemen geçer, dedi. İğneyi yaptı para bile almadı. Yazıhaneden çıktık bir paytona bindık dama geldik. Ortalık oldukca sıcak, ben terin suyun içindeyim, neredeyse patlayacağım. Yüzüme bakılmıyor. Biraz sonra sancım dindi, rahatladım, dünyalar benim oldu.

Yine bir sene Ali Abi ile çalışıyoruz. Ekim ayı. Oldukca sıcak. Karşıyaka`da Alaman Ahmet`in yanında odun kırıyoruz. Öylen üzeri nasıl çalışıyoruz bilemezsiniz. Ter gözünüzü kapatıyor, önümüzü göremiyorsunuz. Nasıl oldu anlayamadım, baltayı yukarı kaldırdım. Kaldırmamla indirmem bir oldu. O anda balta sol elimin şahadet parmağını kesti. Kan olmasa farkında değilim. Baktım kan akıyor. Hemen sağ elimle bileğimi boğdum. Ali Abiye seslendim. Parmağımı kestim, arka

cebimde mendil var, ver dedim. Ali Abi mendili verdi, bileğimi boğdum, kan durdu. Bir paytona bindik hemen Karşıyaka Devlet Hastahanesine gittik. Parmak bir iplik kalınlığında deri ile sallanıyor. Çektim kopardım. Hastahaneye vardık, sallanan parmağımı doktora gösterdim. Doktor parmağımı dikecek. Ben doktora tutarmı diye sorunca, et kaynar ama damar tutmaz, dedi.O zaman kesin, dedim. Şimdi dokuz parmak kaldık, adımız dokuz parma oldu. Ben parmaksız kalırken, Ali Abi gözünden oldu. Nice köylümüz Adana'da bir ekmek uğruna sigortasız, güvencesiz yıllarca çalıştı, telef oldu.

Yılbaşı oldumu köyün para ağaları Adana'ya para toplamaya gelirler. Kime ne verdilerse. Elinde olan öder, elinde olmayan faizini öder senet tazeler. Köye dönmek için para kazanmak gerekir. Çalışma tüm meşakkatiyle sürer. Artık ne biriktirilebilirse. Mart ayı genellikle dönüş ayıdır. Hazırlıklar ona göre yapılır.

Aileye, çocuklara birşeyler alınır. Bir sepet portakal, bir top bez alınır. Otobüs, kamyon, tren ne bulunursa binilip Kayseri'ye gelinir. Orada da üzüm, çir leblebi, çerez gibi şeyler alınır. Gene bulunan bir vasıtayla Şarkışla'ya gelinir. Önemli olan Şarkışla ile köy arasındaki yolculuktur.

Geldin Şarkışla'ya. Üç dört kişi bir olur bir at arabası tutarsın. Eşyalar arabada yola koyulursun. Çocuklar ve kadınlar arabaya biner, büyükler, erkekler yaya. Yürü babam yürü. Dört saat yol var. Çamur diz boyu... Arabanın tekerleği dingile kadar gömülür. Arabacı elinde kırbacı durmadan hayvanlara vurur. Hayvanlar kan ter içinde. Kimi araba yolda kalır, kimisi yolda devrilir... Kurtarmak için onu bırakır ona koşarsın... Hangisine yardım edeceğini şaşırırsın. Kızan bağıranı mı ararsın, küfredeni mi ararsın... Tam bir çaresizlik.

Nihayet Kaplan'a gelirsin. Eşyalarını indirir, arabacının parasını verirsin. O Şarkışla'ya döner, millet köyden hayvanların gelmesini bekler... Artık toprağımıza ayak bastık. Karada bize ölüm yok. Hayvanlar gelir, çocuklarla yük hayvanlara yüklenir, bağlar arasında şu şunun bağı, şu şurası, derken Dikilitaş'a çıkarsın. Çoluk çocuk amcam dayım geliyor diye yola dökülür. Çocukları üstünde yok başında yok hepsi birbirinden perişan. Kiminin ayağı yalın, kiminin ayağında çarık, kenarı var altı yok. Kızların üzerinde üç peş entari yerden sürünüyor. Yıkana yıkana rengi kalmamış. Bazıları fistan giymiş diz kapağına inmiyor. Yamalık yamalık

üstüne vurulmuş. "Çaputlu Çalı" ya dönmüş. Başları açık, saçları birbirine karışmış. Oğlan çocukları kızlardan farklı değil. Başları açık, üstlerindeki işlik (gömlek) kırk yamalık. Bir ipliğini çeksen işlik eline geliyor. Kolları mendil görevi yaptığı için, bilekten omuzbaşına kadar burun sile sile muşambağa bağlamış kazık gibi. Bacaklar çıplak, ayaklar yalın. Ayağında olanların tabanı yok, görünüşten ibaret. Lastik olanlar yarısı kopmuş, terlik gibi. Hiçbirinin ayağında çorap yok.

Öküzören, Osman Efendi'nin değirmeni, Ese'nin Pınarı, Tekke Deresi derken köye girilir. Öküzören'den çıkan Adana'cıları gören köylüler kat kat dambaşlarında. Herkes kendi yakınını soruyor. Gelinler kızlar sevdiklerinden haber alma peşinde.

Misafirlik biter. Bu arada dinlenmiş olursun. Nisan ayında herkes koşu hayvanlarının hamını alır. Karatohum ekimi başlar. Rençberliği olmayanlar bağına bahçesine çalışmaya gider. Bu arada koyunlar kuzular. Artık bahar geldi, dağlar taşlar yeşerdi. Sırtına yeşil çuha giyen dağlar ovalar insanı büyülüyor. Esen serin rüzgarlar kırda bayırda oynayan, nevruz , çiğdem, tekesakalı eşen toplayan çocuklar... Yenen otları toplayıp yemek yapan kadınlar. Bağda tarlada çalışan insanlar. Toprak yavaş yavaş kuruyor. Ortalık çalışmaya elverişli.

Köyde imece (yardımlaşma) geleneği sürmekte. Bahar gelince eş dost birbirine yardıma giderler. Bağ belleme, bahçe bostan yapmaya birlikte yardımlaşarak gerçekleştirirler. Tezek yaparken, ekin biçerken, harman sürerken bir yardımlaşma vardır.

Nisan ayında saman hergi olur. Bu ayın onbeşinden sonra ağıla göçülür. Tabii herkes değil, adamı olanlar. Yalnız olanlar sabah gider, akşam eve döner. Bu ağılın sonuna kadar sürer. Temmuz ayının yirmisinden sonra yaylaya göçülür, Ağustos ayının sonuna kadar kalırlar. Mayıs ayında koşu malı yaylıma bırakılır. Buna Tarçık malı denir. Haziran ayında herkes yaz çiftine başlar. Mayısın ikinci yarısında domates fidesi dikilir. Patatesini, soğanını, fasulyesini daha önce ekmiştir.

Bir de Mayıs ayında tarçık malı yayarlar. Bazı çocuklar grup grup yayarken, bazılarının yayacak kimsesi olmazsa hergele oluşturur sırayla iki kişi, iki kişi olup yayarlar.

Haziran sonu, Temmuz başı herkes ot biçmeye başlar. Bu ayın yirmisinden sonra karatohum erken yeter, biçilmeye başlanır. Ekeneklerden arpa, yulaf, mercimek, fiğ, burçak ve ızgına karatohum denir. Bunlar buğdaydan önce olgunlaşır.

Temmuz ayında ekin biçmeye başlanır. Öyle olur ki ekin biçmek işi Ekim ayını bulur, ekinin üzerine kar yağdığı olur.

Nüfusu çok olanların ekenekleri çok olur, biçimi uzun sürer. Ekin biçilmeye başlanıldı mı , harman çalınmaya da başlanır. Ekin bitiminde harman da beraber beter. Yalnız olanlar için böyle olmaz. Önce ekin biçer, sonra harman başlar. Bazılarının harmanı evlerinin üst tarafında bulunur. Çok azı da köyün üst kısmında tarlaya harman çalar, orada sürer. Samanı kağnı üzerinde çuldan çeten yaparak evine taşır.

Harmana başlandı... Biçilen ekin kağnıya yüklenip harmana getirilir. Kağnıdan indirilip sap yayılır, düven koşulur. Dön babam dön... Akşam karanlık basıncaya kadar... Gece kalkıp kağnıyla sap getirilmeye gidilir. Kuşluk vakti eve ancak gelinir. Aynı şekilde sap dağıtılıp düven koşulur. Bu işlem sap ufalanıp malağma oluncaya kadar sürer. Düven çeken hayvanın pisliği malağmaya düşmesin diye kuyruğunun altına tekne tutulur. Buna alınan pislik dışarı atılır. Sap malağma halini aldığı zaman yığılıp tığ yapılır. Elle çevrilen savurma makinesi boşsa alıp getirilir. Boş değilse sıra beklenir... Saman bir yana dökülür, dene bir yana. Savurma işi bitince saman dene çekilip içeri atılır. Bu işlem harman bitinceye kadar sürer.

Harman zamanı köyün içinde saman tozundan geçilmez. Sokakta giderken bastığın yerde saman tozundan ayak izi çamura basmış gibi kalır. Tabii bu tozlar evlerin en ücra köşelerine kadar girer. Bu aylarda evinde yatan zor bulunur. Herkes tarlada, bahçededir. Buna karşın köyün içi insan sesinden geçilmez. Dışarıda kalanların yiyecekleri, azıkları genellikle çocuklar tarafından taşınır.

Odaların serpenekleri arasına yuva yapan sığırcıklar, serçeler, harman yerinde zıplanıp oynayan sıpalar, koşarak birbirleriyle yarışan kuzular, birbirini kovalayan horoz ve tavuklar, birbirlerini itekleyerek ilerleyen öküzler, vuruşan iki manda, karşıdan karşıya havlayan ve boğuşan köpekler, karşılıklı küfürle konuşan insanlar.

Ekin biçime başladı mı herkes sabah kalkar. Orağını, tırpanını, çatalını, tırmığını, yiyeceğini içeceğini ne ihtiyacı varsa hepsini alır hayvana yükler... Hanımı peşinde düşer yollara. Varır tarlaya. Küçük çocuğu olan beşiği ile daan(üç ayaklı ağaçtan gölgelik) da alır. Tarlanın bir kenarına yükünü indirir. Tırpanını çekiçle düzeltir. Bu arada hanımı çocukla ilgilenir. Uyuttuktan sonra kocasının arkasında "Allah" der o da işe başlar gücünün yettiği kadar.

Ekini tırpanla biçmek orağa göre daha kolay olur. Toz olmaz. Tırpanla çok biçilirken orakla daha az biçilir. Aynı zamanda akşama kadar yüzüstüsün. Ekinin kökünden çıkan toprak tozları insanın genzini tıkar, nefesini keser. Yolma işi zor. Tırpanla biçerken ayağında çarık altı yırtık. Çitime ise arasından hozan (ekinin kesilen kısmı) ayağına batar.

Avam'la ben günde on teneke yeri biçer, yığar, tırmıklar bitirirdik. Irgatı çok olanlar şenlikle ekin biçer. Türkü söyleyerek, çifteye giderek daha verimli ve istekli iş görür.

Karşıdan karşıya herk eden oğlan
Hergini bırakıp terk eden oğlan
Senin ile beni uygun söylerler
Aramızda bir yol geçti duydunmu

-Alalım!
-Alalım!
-Verelim!
-Verelim!
Eheeeeyy! Bi deste...

Desteler aynı anda bitmiş, ekin yolma işi eğlenceye dönüşmüştür.

Bu işler yaz ayları bitip, güz ayları gelip soğuklar başlayıncaya kadar sürer. Ekin biçilirken tarlası yanyana olanlar birbirlerine takılarak öyle yemeğini birlikte yerler.

Harman bitimi bulgur kaynatılır, unluk yıkanır, yarma dövülür.

Sonbahar ayları hep telaşla geçer. Kışlık ihtiyaç, hayvanların yiyecekleri güz ayları hazırlanmak zorundadır. Kış şartları zor, böyle olmak zorunda... Bağ bozan, bahçesini toplayan, yakacağını tedarik eden mutlu. Köyde arazisi olmayan, başka köylerden bunları tedarik etmek zorunda.

Turşusunu vurup hazırlar. Gazını tuzunu ve diğer kışlık yiyeceklerini tamamlar. Bağı olanlar meyve kurutur, reçel yapar, pekmez kaynatır, patatesini söker; fasulyesini toplar. Bağdaki göçünü hayvana yükler köye taşınır. Gelecek bahara kadar.

Sıra güz çiftine gelir. Ekimin sonu, Kasımın başı koç katım zamanıdır. Çobanın görevi bitmiştir artık. Yeni çoban tutuluncaya kadar davar sahipleri sırasıyla davar yaymaya gider. Rençber olanlar, işini bitirenler Adana'ya çalışmaya gider. Mart ayına kadar artık ne kazanabilirse.

Düğünler genellikle Mayıs Haziran aylarında olur. Günde üç dört bayrak iner kalkar. Her mahallede bir düğün. Eğlence görülmeye değer. Düğünler sırasında uyku uyumak bir serun. Gündüz nasılsa gece de öyledir.

Düğün sahibi düğünden önce yakın akrabalarını evine toplar, düğün günü kararlaştırılır. Düğün kahyası, bayraktar, yiğitbaşı belirlenir. Güveynin kimde oturacağı kararlaştırılır. Böylece düğün sahibi gerekli hazırlıklara başlar. Eskiden düğünde içilmek üzere üzüm alınıp şarap yapılırdı. Bu adet sonradan kalktı. Akrabalık derecesine göre herkesin okuyuntusu hazırlanır. Düğün günü gelip çatar. Bayrak kalkmadan hayvan kesilir, yemek yapılır. İçeride millet yemek yerken dışarıda gençler tarafından bayrak kaldırılır. Böylece düğün başlamış olur.

Düğün kahyası, bayraktar, yiğitbaşı herkes hazır, görevinin başında... Davulcu tokmağını indirdi bile. Davul sesini duyan geliyor. Epey kalabalık toplandı. Bayraktar bayrağını çekti, gençleri bayrağın altına salavat vermeye çağırdı:

"Bayraktar bayrağını kaldır, yönünü Kabe'ye dönder. Oradan bir salavat gönder. Verelim Muhammed'e salavat sellaley" diyerek seymenleri (gençleri) bayrağın altına toplar. Düğün alayı yürür, halay çeke çeke köyü dolaşarak güveynin yıkanacağı yere doğru gidilir. Güvey içeride yıkanırken dışarıda gençler halay çekerek eğlenir. Biraz sonra

güvey yıkanıp dışarı çıkar. Üzerinde yeni elbisesi, omuzunda işlemeli atkı salavat verilerek ata bindirilir, sağdıcı arkasında. Aynı şekilde halay çeke çeke köy dolaşılarak güveynin oturacağı eve gelinir. Salavatla güvey indirilir., odanın üst köşesinde serilen bir döşeğe oturtulur. Bu döşeğe başkası oturamaz. Bu döşek "Peygamber" döşeğidir.

Köy gezilirken gençler alkol de alır. Herkes bir alem. Güvey odasında kahveci misafirlerine kahve ikram eder. Kahve içenler bahşişi ile birlikte fincanı kahveciye verir. Düğün böyle devam eder.

Gelelim düğün evine:

Düğün sahibi hayırlı olsun demeye gelenleri ağırlarken , keyveni yemek getirir. Kahveci kahve pişirerek misafirlere sunar.

İkinci gün köyde yağ toplamak için iki kadın iki erkek görevlendirilir. Ellerinde bir helke bir heybe bulunur. Heybenin içinde üzüm, şeker, ceviz gibi şeyler konulur. Köy gezerken bunları vererek "okuyuntu" olarak bahşiş alınır. Kapıyı çaldığında evin kapısın açan ne için gelindiğini bilir. Heybeden birşey verirsin bir kaşık yağ alırsın. Böyle böyle köyü dolaşırsın. Tanıdığın benimsediğin bir evde oğmaç yapar yersin. Halen arkadan haberin olmadan yağını çalmak isteyen olur. Toplanan yağı getirir düğün evine teslim edersin.

Bu yağ toplama adeti daha sonra ayıp sayılıp kaldırıldı.

Ayrıca kız evinden salıkçıyla bazı hediyeler gönderilir. Bunlar heybe içinde üzüm, şeker, içki ve canlı bir hayvandır.

Salıkçı düğünün en çilekeş görevlisidir. Kız evine varınca çeşitli işler yaptırılır. Odun kırdırılır, oynatılır, araba tekerine sarılır, suya basılır, su getirttirilir. Bu işler salıkçının zoruna gitmez. Gelenk böyle. Bilerek alınan görev layıkıyla yerine getirilecek.

Düğünler üç gün sürer. Birinci gün bayrak kalkar, güvey yıkanır. İkinci gün yengeler ayarlanır, yenilir, içilir. Üçüncü gün kız evine gidilir, güreş düzenlenir, bayrak iner, düğün biter.

Üçüncü gün kız üstüne gitmek için atlar hazırlanır. Yengeler hazır

Üzerlerinde üç peş entareleri dilik dilik. Üzerinde çeşitli renkte, döşleri kol ağızları işlemeli salta, bacaklarında elden dokuma geniş paça, ayaklarında çeşitli ipten örülmüş çorap, ayaklarının altı kabara çakılı Sivas yemenisi. Burnu uzun yukarı kalkık, yüzü kalın derili , topuk oldukça yüksek, görünüşü oldukça güzel. Yengelerin başında fesi andıran başlık, etrafında paralar dizili. Düşmesin diye çene altından bir iple bağlı. Başlarının arkasında ve boyun kısmına çeşitli renkte örtüler sallanacak şekilde bağlanmış. Davul zurna çalıyor, herkeste bir koşuşturmaca. Düğürşüler atlarına bindi. Bayraktar bayrağını çekti göğsüne dayadı. Gençleri bayrağın altına çağırdı... Düğün alayı yürüdü...Kalabalığın önünde çocuklar, onların arkasında ata veya eşeğe binmiş düğün kahyası .Onun arkasında bayraktar ve gençler. En arkada düğürşüler (yengeler). Halay çeke çeke köy dolaşılarak kız evine gelinir.

Önleri kız tarafının gençleri tarafından kesilir. Kız başı bayraktarı soru sormaya başlar:

"Nereden gelip nereye gidersiniz?"
"Hazırlardan gelip, hızırla gideriz."
"Nazırlar kim, hızırlar kim?"
"Hazırlar biz, hızırlar siz."

Kız almak kolay değil. Kimsenin bilemeyeceği tahmin edilen, muamma gibi bir soru sorulur. Oğlan tarafı soruyu bilirse kız tarafı itirazsız onları kabul eder. Eğer bilemezlerse "yolla yoldayız, cezamıza razıyız" derler. Oğlan tarafı bayraktarı ile kız tarafının bayraktarı bir araya gelip sarıldıkları zaman iş tatlıya bağlanmış olur.

Köy gezilirken düğün kahyası bir görevliye emir vererek içi şarap dolu bir helke getirttirir. Bu, gençlere ikram içindir. Bu arada kadınlar tarafından kızın başı öğülür.

Çattılar çatma taşını
Kurdular düğün aşını
Kız ağlatma gardaşını
Gardaşsız kız gelin olmaz

Atladı gitti eşiği
Sofrada kaldı kaşığı
Yedi köyün yakışığı
İşte koydum gidiyorum

Gidiyorum gidiyorum
Sılamı terk ediyorum

Sandık içinde kınası
Ağlasın kızın anası
Çağırın gelsin dayısı
Dayısız kız gelin olmaz

Orta direk orta direk
Gümbür gümbür oynar yürek
Bu kıza bir gardaş gerek
Gardaşsız gız gelin olmaz

Asbap yuduğum ağ daşlar
Elim'aldığım tohaçlar
Sıladaki çift gardaşlar
İşte koydum gidiyorum

Gelinin başının etrafında cuva, altınlı gümüşlü beşlikler sıra sıra. Çeşitli ipek örtüler kimi başa dolalı, kimi başının yan tarafından sallanır. Gelinin yüzü al örtü ile örtülü, ortasında bir ayna.

Erkekler yemeklerini yediler. Herkes dışarı çıkıyor. Bayraktar atların gelmesini, yengelerin binmesini bildirir. At kişnemeleri, insan sesleri, davul zurna sesleri birbirine karışmış ortalığı inletiyor. Yengeler atlarına bindi sıra gelinde. Gelinin koltuğuna girmişler yavaş yavaş dışarı çıkıyor. Dış kapı eşiğine niyaz etti. Annesi babası kardeşleri akrabaları dışarıda. Onlarla görüştü. At ayak üzeri durmaktan yorulmuş olmalı ki durmadan kişnemekte, huysuzlaşmakta, çabuk olun dercesine.

Nihayet gelin ata bindi. Cehiz eşeğe yüklendi. Bu aşamaya kadarki törenler yerine getirildi. Bunlar, kızın kardeşi tarafından kemer bağlanması, kardeş yolu, sandık kiti, kına töresi gibi gelenekler.

Düğün alayı geldiği gibi güle oynaya köyü dolaşarak ilerlemekte. Küçük çocuklar iple düğürcülerin önünü kesmekte, töre almakta.

Nihayet düğün evine gelindi. Gençlerden şarabı fazla kaçıranlar zor durumda. Yengeler atlardan indi, sıra gelinde. Adettendir, gelinin attan inmesi için isteği sorulur, istek kayınbabaya bildirilir. İstek kabul edilir, gelin atta. Kaynana damın üstünde eteği üzüm, şeker, para dolu. Bunları gelinin başından aşağı saçar. Buna saçı saçmak denir. Saçı saçılmasıyla bir çöküşme, bir kapışma başlar. Gelin attan iner.

Sıra yemeğe gelir. Millet içeri davet edilir. Yemek bitimi bir harmanda güreş başlar. Güreş üç ayakta; ayak, orta, baş olarak yapılır.Galip gelenlere düğün evlerince hazırlanan çorap, mendil, havlu gibi hediyeler verilir. Bu arada komşu kadınlar düğün evini görmeye gelirler. Bazıları dönderme (yufka ekmeğin yağda kızartılması) yapıp güvey görmeye gelir.

Düğünlerde güreşlerle genellikle Gıcık Avam, Satoğgilin Ali, bir de Koçakligilin Petikbaş (Veysel) ilgilenirdi. Tabii yenen ve yenilen taraflar arasında tatsız olaylar da olurdu.

Düğün boyunca güvey, sağdıç veya bunlara ait bazı eşyalar çalınmaya çalışılır. Çalmaya çalışan yakalanırsa ceza verilir. Yok eğer başarılı olursa yiğitbaşı cezalandırılır. Ceza çok çeşitli olmakla birlikte , genellikle eğlenceye katkı sağlayan şeylerdir. İçki, meze gibi.

Gelin yeni evine gelince, oğlan evinin önünde dikili bulunan ve tepesinde bir elma olan bayrak indirilir. Bayrak direğindeki elmayı kim kapıp güveye götürürse bahşişini alır.

Üçüncü günün akşamı düğünün son akşamı sıra güveyi evine götürmeye gelir. Bir meşale yakılır. İlahi okunarak oğlan evine doğru ilerlenir. İlahiyi genellikle Gubadeynin Hasan abi okurdu. Sesi çok güzeldi

Oğlan evine gelince, güvey yatacağı odaya sokulur. İlahiler okunarak yatağın etrafında dolanılır. Bu arada uyanığın biri yatağın üstünde dombalak aşar. "Beli kuvvetli olsun" anlamına geldiği söylenen bu hareket, sanırım eskilerden kalma bir inanca dayanmakta.

Sonra gelinle güvey başbaşa kalır. Bunların çıkabilecek sorunları için tecrübeli kadın veya erkek görevliler bulunur. Düğün son bulmuştur artık. Bir gün sonra köfte gecesi yapılır, kadınlar davet edilir. Köfteler yenilirken gelinle ilgili meraklar da giderilir.

Yöre insanı fakir. Elde yok avuçta yok. Hayvanların da insanların da yiyeceği kış ortasında biter. Hayvanlar keven yer, söğüt dalı yer. Hastalık alabildiğine yaygın. Kasaba dört saat uzakta, üstelik ırmakta köprü yok. Ya kayıkla geçeceksin ya da buzun üzerinden yürüyerek. Eğer buz kırılırsa şansına.

Köylülerin hayatları boyu edindikleri tecrübeler vardır. Bunlar yaşam boyu iş gereği günlerinin çoğunun dışarıda geçmesi sebebiyledir. Bunların pek çoğunu kendilerinden önce yaşayanlardan edindikleri tecrübelerden oluşuyor. O zamanlar saat diye birşey yok. Mesela güneşin yükselip gölgenin kısalmasından kahvaltı, öylen zamanlarını olgusunavarmaları, güneşin enginleyip gölgenin uzamasından, öylenin ilkindinin olması, güneş sallandı, akşam yaklaştı. Gölge mağraya çıktı mal yemleme zamanı, birazdan sığır gelir. Şeme dağını duman bürüdü, yarın yağmur yağar. Rüzgarın esişinden edindikleri tecrübe. "Bulut giderse Şama, çek koyununu dama", "Bulut giderse Uruma, çek koyununu örüme" gibi çok yerinde tecrübeleri vardır. İşe gitmek için gece hayvanını yemleyerek karnını doyurmak için horozu varsa onun sesiyle uyanacak veya uyanıp dışarı çıkıp yıldıza aya bakıp hayvanını yemleyecek.

Bir de aylar üzerinde tecrübeleri vardırBunlar kimi aylardan sonra Kasım koç ayı, Aralık karakıy, Ocak zemheri kışın sırtı diye söylenir. Gücük (Şubat) bu ay bazı zamanlarda yağışlı geçer. Onun için sidikli Şubat diye anılır. Zaman olur ki kar Şubat ayında gücük devenin kuyruğuna çıkarım diye söylerler. Bu ay çıktımı son günüekserisi Manicigilin Aloom (Ali) gücüğün kuyruğunu yakardı. Bu gibi soğuk olmasına nazaran sıcak geçtiği de olurdu. Mart ayı "Mart Martlatır tavukları yumurtlatır". Sakın Nisanın beşinden camızı ayırır eşinden, diyerek bu ayın ilk günündan çok korkarlar, çünkü çok kötü soğuklar olur.

Rahmet üzerine şöyle söylerler: "Martta yağmasam, Nisanda dinmesem, övünsün Mayıs övünsün". Bu aylarda yağan yağmurlara çok güvenilir. Bolluk bereket getirdiğine inanılır.

Çok iyi hatırlıyorum, bir sene uyuz oldum. Yalnız ben mi? Herkes. Her derede en az beş on hayvan leşi. Köpekler seviniyor.

Gene böyle bir kış ayıydı. Hayvanların yiyeceği kalmadı. Hasan Amcam geldi, yeğen Ali ile Şarkışla'dan küsbe getirin, dedi. Gitmem diyebilirmisiniz? Ali abi, ben, Güççükgilin Ali elimizde birer türük düştük yola, sabah erken donlukta gidiyoruz. Sırtımızda küsbe getireceğiz Şarkışla'dan. Şubat ayı, kar dizboyu. Öylen üzeri Şarkışla'ya vardık, küsbeyi aldık türüklere doldurduk hazır ettik. Gece yola çıkacağız. Öyle kararlaştırdık. Handa kalıyoruz, yatacak yerimiz yok. Han, civar köylerden gelenlerle dolu. Handa beklerken baktık bizim köyden dokuz kışı geldi hana ondu. Adana'dan geliyorlarmış. Bizi görünce sevindiler. Hoş beşten sonra köyün yolunu sordular.Yollar kapalı tabii. Düşe kalka geldiğimizi söyledik. Adana'dan gelenlerle birlikte handa oniki kişiyiz. Herkes kendi arasında sohbet ediyor. Nasıl oldu anlayamadım, konuşmalar birden Alevi Sünni tartışmasına döndü. Bağrışmalar birbirine hücum etmeler başladı. Kim haklı kim haksız belli değil. Bizimkiler baskın çıkınca onlar, biz şikayete gidiyoruz diyerek handan çıktılar.

Bizden aklı yetenler hemen hareket etmemizi söylediler. Herkes kalktı. Zaten birer çantamız var, sırtlayıp düştük yola. Saat kaç bilmiyoruz. Evlerde ışıklar yanıyor. Şehri çıktık. İçlerinde en babayiğitleri (!) benim. En arkadan gidiyor Küçük Kemal. Bu arada da olayı konuşuyoruz. Biz onları dövdük, onlar da karakola gittiler, polis getireceklerdi, eşek sudan gelinceye kadar dayak yiyecektik. Çünkü adın üstünde Kızılbaşsın. Karakol, jandarma, mahkeme ellerinde. Sen haklılığını ıspat edinceye kadar post elden gider.

Hava oldukça karanlık, soğuk, tipi. Bastığın yeri göremiyorsun.Topuk tipisi. Ayağını kaldırdın mı izin anında karla doluyor. Buna rağmen aradaki şakalaşmalar, takılmalar eksik değil. Kafile başkanı Temoğgilin İsmail Abi (Cimcim). O ne derse o oluyor.

Burası Tekmezar, burası Acısu, burası Kavaklı, değirmen derken Topaç'ın arkasına geldik. Orada yol derenin içine doğru gider, birden

döner. Biz dönmemişiz, dereye yukarı yürümüşüz. Kafile başkanı tecrübesiyle; arkadaşlar yolu şaşırdık, sakın birbirinizi bırakmayın, diyor. Geldiğimiz yola dönmek çok zor, düşe kalka gidiyoruz. Yol olmadığı belli. Bizi bir korku sardı. Kimimiz ırmağa döküleceğiz, kimimiz donacağız diye korkuyoruz. Küçük Kemal hiç konuşmuyor. Konuşulanları dinliyor. Rüzgarın inleyen sesi bir yandan, ırmağın sazağı bir yandan , düşüp yuvarlanma korkusu bir yandan. Gecenin neresindeyiz belli değil. Bu arada tecrübeli İsmail Abi bir köpek sesi duyduğunu söyledi. Hepimiz kulak kesildik. İsmail Abi sesin nereden geldiğini anlamış olacak ki, beni takip edin dedi, yürüdü. Arkasına avcı kolu dizildik. Yukarıdan aşağıya yuvarlana yuvarlana iniyoruz. Ses Topaç'tan geliyormus. Meğer biz ta Topacı'ın üstüne, Şeme'nin alt tarafına çıkmışız. Bu arada ortalık ağardı. Şafak vakti Topac'a girdik. Aramızda konuşup ayrıldık.

Biz üç kişi ayrıldık. Enişte Ali'nin tanıdığı var, biz oraya gideceğiz. Ali enişte bir kapıyı çaldı, biraz sonra ev sahibi kapıyı açtı. Baktı kafası gözü sarılı üç kişi her tarafı buzla kaplı. Baktı, tanıyamadı. Ali enişte adamın ismini söyleyince ev sahibi onu sesinden tanıdı, bizi içeri aldı. Kalkıp kırmaşmaya halimiz yok. Çenemiz tutup konuşamıyoruz. Bu halimizi gören ev sahibi iyi ki donmamışsınız diye bizi teselli etti. Bizi bir odaya aldı, sobayı yaktı. Sıcakta buzlar yavaş yavaş erimeye başladı. Islak yerler kurudukca buhar yükseliyor. Kendimize geliyoruz artık. Yorgunluktan olmalı oturduğumuz yerde uyuyakaldık.

Ne kadar yattık bilemiyorum, uyandık. Ev sahibi bir leğen içinde un çorbası getirdi. Yemeğimizi de yiyince kendimize geldik. Artık yola çıkabiliriz. Bu arada diğer arkadaşlardan bir haber alamadık. Biz biraz toparlandık onları düşünüyoruz. Acaba ne yaptılar. Yüklerimizi sırtlandık ev sahibine teşekkür edip çıktık yola. Köprüyü geçtik, bizim araziye girdik. Geceki korkumuz kalmadı. Güneş yükseliyor. Rüzgar nisbeten dindi, ortalık ısınıyor. Bütün çektiklerimizi bir anda unuttuk. Kaplan'ın girişine, Hasoğgilin bağa geldik. Arkadaşlar ateş yakmış ısınıyorlar. Onlar da bize katıldılar, böylece kervan tamamlandı.

Yolda çığıra dizildik. Aynı şakalar, takılmalar, gülüşmeler sürüyor. Önden gitmeye aklı kesmeyen Küçük Kemal sıra sonuncusu. Yürüyoruz... Burası Hastan'ın bağı, burası Karasiloğgilin bağ, Şatılmış'ın değirmeni, Dosdukgilin bağ, burası Balkayası, Kemalgilin bağ, Temoğgilin bağ derken Dikilitaş'a çıktık. Kan ter içindeyiz. Bir hayli

yorulduk. Yüklerimizi indirmeden sırtımızı kayaya dayayarak biraz dinlendik.

Tekrar yola koyulduk. Hastan'ın mezarı, İmirzaalin değirmen, Tekke deresi derken köye girdik. Vakit henüz sabah. Hayvanını yemlemiş suluyan, yemeğini yemiş gezmeye giden, sokakta top oynayan kızak kayan çocuklar, köpek sesleri, bizi görünce sevinen yavrular, pınarın başında sulanırken vuruşan iki keçi, birbirini kovalayan kediler, insanlar arasında yüksek sesle konuşmalar. İki ihtiyar pardesüleri omuzlarında, elleri arkalarında gelenleri izliyor, aralarında konuşuyorlar.

Köyün içine girince bağrışmalar başladı. Adana'dan gelenleri gördüler. Musaamgilin Bayram'ın (Ağdemir) evi yakın, köyün girişinde. Pedomi (Mehmet) müjdeleyin Adana'dan oğlu geliyor. Takılmalar, erkek kadın sesi birbirine karışıyor. Filanın oğlu geliyor, filanın kocası geliyor. Nihayet Hasan Amcamgilin eve geldik arkadaşlardan ayrıldık. Hemen içeri daldık, sırtımızdan yükleri attık bir tarafa geçtik sobanın karşısına. Üşüyen ve ıslanan yerlerimizi sobaya tuttuk. Dayanılmaz bir sızı başladı. Ayaklarımızı çıkardık, parmaklarımız göğermiş... Bu tırnaklar daha sonra düştü.

Köyün içinde insanların dışarıda olmasına rağmen hayvan bağrışmaları, kağnı gıcırtıları, kuş sesi ne ararsan var. Büyükler şöyle der "Ortaköy küçük İstanbul". Köyün yeri oldukça meyilli. Doğusunda Tekke Deresi, batısında Hüyük köyü, güneyinde Kaplan deresi ile Ateşli dağı bulunur. Kuzeyinde Boğaz, yayla yolu ve Kala bulunur.

Biz gene köye dönelim:

Köyümüzün esas adı, Emlek Ortaköy olarak geçer. Çevrenin insanları böyle tanır. Köyün arazisi çok büyük olmasına karşın verimsiz, kıraç ve taşlıdır. Öyle zaman olur ki ektiğini geri alamazsın. Köyün çevresinde Doğusunda Çakal (Çiçekliyurt), Alaçayır, İlyashacı ve Temecik bulunur. Kuzeyinde Hardal, Benlihasan ve Beyyurdu köyleri vardır. Batısında Emlek Hüyük, Sivralan, daha yukarılarda Meçit ve Örenyurt, Güneybatısında Kürtler (Sarıkaya) ve Alakilise bulunur.

Köyün suyu üst tarafında bulunan Boğaz denilen yerden çıkar. Bu su ile köyün içme suyunu karşılaması dışında bostan da sulanır, harman çalınır ve diğer ihtiyaçlar karşılanır. Haftundere'den çıkan su ile,

Pıstançayırı (Pir Sultan Çayırı), Eski Köy ve Keriz'in önleri sulanır. Çorak Pınar'dan çıkan su ile ırmağın kenarında bazı yerler sulanır. Bağlar ise Meçit, Sivralan ve Hüyük güzergahından gelen Kaplan Deresi'ni suları ile sulanır. Ayrıca Tereli'de de su çıkmaktadır.

Köyümüzde inançsal yaşam diğer köylere göre bazı farklılıklar gösterir. Köye daha önce gelen sülalerin bağlı olduğu ocakların dedeleri ve ocaklar farklıdır. Köy dörde bölünmüştür. Tedelli, Terzili, Osman Kocalı ve Garip Musalı. Garip Musa'lıların dedesi Dedaalin İsmail imiş, o öldükten sonra Mustafa Efendi bu görevi sürdürürdü.

Osmankocal'nın ve Tedelli'nin dedesi Yıldızeli Yellice'den gelir.

Köyde çocukların kışın oynadıkları bazı oyunlar vardır. Bunlar aşık, kozalak, seksek, dombalak, hırna gitti, seksek, körebe, tütüncükolcu, süremmi sorimmi, inemmi binemmi, daha bir çok oyunlar oynanır.

Eskiden mahalle mahalle bir olur aralarında taraf kavgası yaparlardı. Anlattıklarına göre öyle zamanlar olurmuş ki hiç kimse bir mahalleden bir mahalleye geçemezlermiş. Birbirlerinden kız alıp vermezlermiş. Birbirlerinin Cem evine gelmez, koymazlarmış.

Belli dönemlerde, köyün büyük evlerinde Cem toplanırdı. Çocukluğumda bir kez Cem'de bulundum. Millet halka halinde oturuyor orta boş. Başta Dede, sağ yanında aşıklar. Sol tarafında yaşlılar önde olmak üzere talipler dizili. Erkeklerin arka kısmında kadınlar. En arka sırada gençler ve çocuklar. Dede taliplere dini bilgiler verir, on iki hizmet yürütülür. Aşıklar Pir Sultan'dan, Kul Himmet'ten Hatayi'den deyişler söylerler. Süpürgeci (Farraş), gözcü gibi görevliler vardır. Ayrıca herhangi bir baskın korkusuyla bekçi bulunur.

Köyün üst tarafında bir de tekke vardı. Mustaabdal tekkesi. Burası Tekke ve zaviye kanunu gereği kapatılınca burasını okula çevirmişler. O devirden sonra Yıldızeli Öğretmen okulundan jiple geldiler. Okuyanları alıp öğretmen okuluna götürecekler. Bunun ne anlama geldiğini bilmeyen köylünün çoğu, davarımızı malımızı kim güdecek diye çocuklarını öğretmen okuluna göndermediler.

Ekin biçme dönemleri en yorucu, en kahırlı dönemdir. Dinlenmeye

vaktin bile olmaz. Bu konuda Avam`la çok münakaşa ederdik. Nüfusumuz az, çalışanımız yok, her iş bizi bekliyor. Ekin zamanı hep yövmiyeci çalıştırırız. Yatmak uyumak nedır bilmeyiz. Gece gündüz koş babam koş. Can taşıyorsun, yorulursun. Şöyle bir uzanırsın Peder hemen başlar. Herkes ekinini bitirir, bizim rızkımız elin davarına malına yem olur. Adam bir yerde haklı. Ekin bitecek ki harmana çıkacaksın. Her iş bizi bekliyor. Öyle zaman olur ki harman Ekim ayına kadar sürer, ortalık soğur. Kış yiyecekleri hazırlanacak. O zaman davar ekin arasına, yığınların arasına girer, yığınlar onlara yem olur. Bir bakarsın yağmur yağar daha perişan olursun. İşini becermen gerek. Yoksa aleme rezil olursun. Avam'ı o zaman dinle dayanabilirsen. Kızar köpürür, bağırır çağırır. Ağzına ne gelirse söyler. El ar nedir bilmez

Amca kızı kalınca, amca oğlunun boynuna misali geceyi gündüze katarsın. Durmak dinlenmek yatmak yok. Temizlik yok. Kaplumbağa misali yatağın sırtında ekin bitinceye kadar koş babam koş.

Ekin biter eve gelirsin. Bir güzel yıkanır bütün yorgunluğunu atarsın. Kendine gelirsin. Anadan yeniden doğmuşa dönersin.

Ekin bitti ama iş bitmedi. Bu kez harman işleri başlar. Harman sürmek ekin biçmek kadar zor değildir. Evin içindesin. Öyün sapmaz, zamanında yemeğini yersin. Sapa gideceksen geceden kalkarsın. Rençberin saati yıldızlar. Ay, Horos; terazi yükseldi, tan yıldızı çıktı. Bunlarla yatar bunlarla kalkarsın. Hayvanı kağnıya koşar yola düşersin. Tarlaya varır kağnıyı yüklersin. Öküzü koşar yola düşersin. Gözlerinden uyku yağmur gibi yağar. Gözlerini açamazsın. Gece olduğu için bastığın yeri zaten görmüyorsun. Düşe düşe, kağnının sırığından tuta tuta , sürüne sürüne gidersin Yalnız senmisin? Gece gündüz yollar ana baba günü. Yirmi otuz araba arka arkaya dizilirler. Kağnı gıcırtısından kulakların kapanır. Hayvanlar yükü zor çeker. Bazıları çekemez. Sahibi hayvanı başlar döğmeye. Kiminin arabası devrilmiş öküz altında kalmış ölüyor. Sahibi telaşlanmış basbas bağırıyor. Herkesi yardıma çağırıyor. Yaşam değil sanki esir kampı. Rezillik baştan aşıyor. Nihayet Gediğin Başı'na çıkarsın. Kağnıyı dayaklar hayvanı soluklandırır dinlendirirsin.

Durak yerimizdir Gediğin Başı
Dizime iniyor gözümün yaşı
Bize bu feleğin yaptığı işi

Bizi ilden ile sürgün eyledi

Bize vatan oldu bu dağın başı
Bize Cennet oldu toprağı taşı
Bize hasret kaldı kurt ile kuşu
Bizi ilden ile sürgün eyledi.

Kemal'im ben bunu böyle bilirim
Ağlar ağlar tatlı canım sürürüm
Hakkın yolculuğna bir gün yürürüm
Bizi ilden ile sürgün eyledi.

Artık ışıdı, ortalık ağardı. Güneş kızıllığını üzerinden attı, gülümseyerek yükseliyor. Hayvanlar biraz dinlendi. Yürüyoruz…Toz bulutları gök yüzüne yükselirken, öküzlerin pisliğini ikiye bölen teker izleri arkamızda kalıyor.

Nihayet eve gelir, arabayı harmanın ortasına eğler, hayvanları kağnıdan çözersin. Kağnıyı yıkar sapı dağıtırsın. Kahvaltını yapar düveni koşarsın. Bu iş akşam vaktine kadar sürer. Sap ufalanır, saman halini alır. Malağmayı yığar tığ yaparsın. Harmanın küçükse savrum makinesi getirir savurursun. Elle çevrilen bu makineyi harmanın uygun bir yerine kurarsın. Üst kısımdan malağmayı yabantıyla (ağaçtan yapılmış, parmakları olan büyük kürek)makinenin üzerinden atarsın. Saman bir yana, kesmik bir yana, dene bir yana dökülür. Savurur bitirirsin. Makinenin eleğini değiştirir buğdayı tekrar elersin, temizlenir. Samanı buğdayı içeri atarsın yenisine başlarsın. Ekin bitinceye kadar bu iş sürer.

Harman kalktı, artık sonbahar geldi. Herkeste bir telaş, kışlık yiyecek hazırlama telaşında. Önce bulgurluk yıkar kaynatır çullara serer kurutur. Götürür setene döver savurur kepeğini çıkarır. Sonra bunu tek tek seçer göze görüneni alır yükler kağnıya İmirzaalin bulgur değirmenine veya Badık Muharrem'in motoruna çeker. Bulgurun yapılması çok zordur.

Sıra unluk yıkamaya gelir. Yıkar kurutur bir harara doldurur kağnıya yüklersin. Köyde un değirmeni Karamahmutgilin, İmirzaalin, Badık Muharrem'in Satılmış'ın ve Kaplanın girişinde Hasoğgilin un değirmeni

ile Topaç boğazında Sağırlıya ait un değirmeni bulunurdu. Değirmende çoğu zaman sıra olur. Sıranı bekler, ununu öğütür, kağnıya yükler eve getirirsin. Herkes nüfusuna göre, yetecek ve elverdiği ölçüde un yapar. Hararlara doldurulan un sıra sıra dizilerek tüketilmeyi bekler. Hayvanların yiyecekleri ise samanlıktadır.

Nisan Mayıs aylarında köy çok güzel bir görünüm alır. Rençber öküzünün hamını aldı mı, katar önüne, biner eşeğine, sıgara ağzında, meses elinde bir türkü tutturmuş keyfine diyecek yok. Yüce dağları ben yarattım der gibi. Yollar hayli kalabalık. Gidip gelen ana baba günü. Kış yorgunluğunu üzerinden atmış yaz sevinciyle kafasından yapacağı işi tasarlıyor. Kimisi tarlasına, kimisi bağına bahçesine gidiyor. Doğanın yeşilliğine koyu kuzu sesleri, kuş sesleri, eşek anırmaları eşlik ediyor fon oluşturuyor.

Bahar aylarının bir özelliği de delikanlılar belli bir yere toplanarak yumurta oynarlar. Birgün Çalıkgilin tohluluğa toplandır yumurta oynuyoruz. Nesliğlin Katip İsmail Efendi`nin oğlu Ali ile Kisikgilin Beroğ'un (Hasan) oğlu Mustafa yumurta oynayanları izliyorlardı. Aralarında güreşmeye başladılar. Nasıl olduğunu anlayamadık Ali Musa'yı salladı orta direğe hızla vurdu. Musa yerden kalkamadı, bir süre yattı. Biz Musa'ya birşey oldu diye korku içerisindeyiz. Başında bekliyor, hiçbir şey yapamıyoruz. Ne yapılacağını bilemiyoruz. Ne kadar yattı bilemiyorum biraz sonra ayağa kalktı. Yüzü bembeyaz. Asırların hastası sanki. Bundan sonra Musa bir türlü kendine gelemedi hep hasta kaldı. Öncez kendisi öldü arkasından hanımı Aziz Dayımın kızı Dilber.

Adana'da elim şişip köye gelince, kış çobanı durmak için Azgilin Fevzullah'a söyledim Davarımız onların sürüde. Benim maksadım davar hakkı vermemek. Olur dedi. Camızcının oğlu Hasan'la ikimiz bir başına, Fevzullah abi bir başına durduk. Ortalık soğudu. Kızılenişte Azgilin ağılda kalıyoruz. Gündüz dolandırıp yayıp, akşam ağıla sokuyoruz. Sıra bende. Baktım birgün Fevzullah Abi kayıp oldu. Davarı yayıp akşam olunca ağıla getirip soktum. Biraz sonra geldi. Temoğgilin ağıla gidelim dedi. Ağılın kapısını kitledik; Temoğgilin ağıla geldik. Bana, Köye git Temoğgilin Hasan Amcalara var, benim gönderdiğimi söyle, sana kazan versinler al gel, dedi. Yola düştüm, köye vardım Kazanı alıp döndüm. Baktım bir koyun kesmişler. Nereden getirdiler bilmiyorum. Bir yaşar (bir senelik dana) kadar var. Elleri alışık belli, nasıl çalışıyorlar bilemezsiniz. Önce

yağlarını aldılar, sonra etleri kemiklerinden sıyırdılar, kemikleri köpeklere attılar. Önce yağları , daha sonra etleri bir güzel kuşbaşı doğradılar, getirip kazana koydular ateş kuvvetli yanıyor. Biz bu arada ateşte et pişirip yiyoruz. Et bir güzel pişti kavurma oldu. . İndirdik soğumaya bıraktık. Kavurma soğudu, bölüştük. Biz sehmimize düşeni aldık. Bir işkembe içerisinde getirip ağılın önünde bulunan çanilin (tarla ortasında elle toplanmış taş yığını) içine sakladık. Gerektiği zaman ihtiyacımız kadar alıp tekrar yerine koyuyoruz.

Yaz ayları ırmakta şişek (kuzu) yıkadık dereden bağlara yukarı geliyorum. Dosdukgilin bağa geldim arkın üstünde köprü bulunuyor. Yol yukarıda dolaşıyor. Ben arkın başından gideyim dedim yürüdüm. Üç beş adım attım ki bir bağıran oldu. Suçlu gibi baktım birisi bana doğru koşarak geliyor. Kaçtım... Geriye dönüp baktım ki koskoca evli barklı, çoluk çocuk sahibi Mehmet Abi. Ben önde o arkamda İğdeli Dere'ye yukarı kaçıyorum. Neredeyse yakalayacak. Davarların çığırından çığırına geçiyorum. Baktı yakayamayacak, biraz da yoruldu, vazgeçti.

Bir yaz köye gitmiştim. Baktım altında eşek Tekke Deresi'ne aşağı iniyor. Selam verdim hal hatır sorduktan sonra kendisine beni nasıl kovaladığını anlattımBilerek veya bilmeyerek, utanmış da olabilir hatırlamadığını söyledi. O anda emekli olup köye dönmüştü. Adana'da Devlet Su İşlerinde çalışıyordu.

İyi kötü kendi halimizde çalıştık, zaman geldi askere çağırdılar. Şarkışla Askerlik şubesine askere gidecekler toplandık. Sıradan sen şusun, sen busun deyip herkesi grup grup ayırdılar. Sıra bana geldi. Sen topcusun şuraya geç. Eğer Avam topcu olsaydı, Hodaalin Ahmet gibi ben de Avam topcu diye itiraz edecektim. Muayenemiz bitti artık askeriz. Var mı bize yan bakan. Kim cesaret edebilir.

Askere gitmeyi beklerken güzgeldi Adana'ya çalışmaya gittim. Her zaman olduğu gibi Avam çalışmaya benden sonra geldi. Gelirken anamı da Adana'ya getirdi. Anamın ilk gelişi. Hanım köyde üç çocukla yalnız başına kaldı. Kemal'e köy yolu göründü. Yıl başına kadar çalıştım. Babama söyledim. Hiç oralı olmadı. Otobüse bindiğim gibi köye geldim. Fazla olmasa da köyde biraz kumar oynadım. İkiyüz lira borçla askere gittim. Mart ayı girdi askerlik teslim pusulası geldi.

Köyde bir adet vardır. Askere gidecekleri evlere davet ederler. Bu onbeş yirmi gün sürer. Öyle olur ki gece gündüz oynar eğlenirsin. Davul zurna hizmetinde. Vur patlası çal oynasın.

Zaman artak geldi çattı. Sabah kalkar erkenden yakınlarınla görüşür helalleşirsin. Herkes Öküzören'e, Manciğilin bağın karşısına, Hastan'ın mezarının yanına toplanır. Davul zurna çalmakta. Buna her ana yüreği dayanır mı? Bekar olanlar askere bayrama gider gibi gider. Gel gelelim evlilere. Benim gibi üç çocuk bırakıp gitmek dile kolay. Yaşlısı genci, kadını kızı, çoluk çocuk köylü orada asker uşağı yolluyor.

Ağlayan sızlayan ana babalar, göz yaşı döken evliler. Görüşme bitti, Dikilitaş'a kadar arkamızdan koşan çocuklar. Bizimle Şarkışla'ya kadar gelen arkadaşlar. Biz aynı gün köyden dört arkadaş birlikte çıktık. Arkadaşlar ben, Osman Karataş, enişte Ali Özkaplan bir de Cungulün oğlu Hüseyin Kanıcı. Yollar diz boyu çamur. Topaç'tan bir at arabası tuttuk. Hepimiz evliyiz. Hüseyin'in aklına kötülük düşmüş, vücudu uyanmış. Soyha gece niye kalkmadın...sözünü söyleyince arabada bulunan arkadaşlardan bir kahkaha yükseldi.

24 Mart 1963 günü Şarkışla askerlik Şubesine teslim olduk. Bugün askerlik bir. Gel yirmiüç ay yirmidokuz gün gel. Şurada ne kaldı ki sağ olana. Şapka fırlatan tantana yapan, bol. Şubeden sülüslerimizi aldık, akşama kadar oradayız, tren bekliyoruz. Muayene olurken beni topçu yazdılar fakat sevk ederken jandarma olarak gönderdiler. Osman'la ben Çanakkale'ye, enişte Ali ile Hüseyin doğuya. Akşam oldu istasyonda tren bekliyoruz. Kayseri yönünden Erzurum Ekspresi geldi. Sarım görüm, üzüldük tabii. El sallamalar, bağırıp çağırmalar arasında Allahaısmarladığı çektiler. Kalkarken kara tren düdük çaldı, bekleyenler yara aldı. Bu üzüntü içinde beklerken saat akşam dokuzda bizim bineceğimiz İstanbul Ekspresi geldi. Yalnız bizimiyiz, istasyon ana baba günü, hayli kalabalık. İtişe kalkışa trene bindik. İçinde ayakta durmaya yer bulamazsın ki oturmaya yer bulasın. Ne mümkün. Ta Kars'tan başlayıp toplaya toplaya geliyor. Yolcu çok az. hepsi asker. Kimi terhis. kimi izine gidip geliyor. Kimi bizim gibi yeni gidiyor.

Nihayet iki gün sonra İstanbul Haydarpaşa Garına vardık. Ayakta duracak halimiz yok. İki gün iki gece ne oturduk ne de uyuduk. Yalnız biz değil herkes öyle. Trenden indik biraz aşağıda bekleyen vapura sülüslerimizi gösterip bindik. Şehirde büyüdüğümüz için nereye gitsek

acemilik çekmiyoruz. Hemen giriyoruz. Bu arada Osman çekinecek oluyor, onu önden içeri itiyorum, ben arkasından giriyorum.

Nerede olduğunu bilmiyorum , karşıya bir köprünün yanına çıktık. Vapurdan indik, birisine Çanakkale vapurunun nereden kalktığını sorduk, eliyle işaret ederek ileriyi gösterdi. Oraya vardık bekliyoruz. Saat yok, zamanın ne olduğunu bilmiyoruz. Bir vapur geldi önüne yanaştık. Çanakkale vapuru mu diye sorduk. . Evet dediler. Kapının ağzında şapkalı, üniformalı biri duruyor. Sülüs elimizde hazır, gösterdik, içeri daldık. Vapuru tanımıyoruz ilk kez biniyoruz. Gideceğimiz yer belli Çanakkale. Nasıl gidecek bilmiyoruz... Burası Çanakkale derler, herkes iner, biz de ineriz.

Vapur sabah saat dokuzda iskeleden hareket etti. Uzun bir düdük çaldı, ilerliyoruz. Hedef Çanakkale. Osman'la elimizde birer çanta var. içinde yiyecek ekmeklerimiz. Vapurun acemisi olduğumuz için neresi gezilir bilmiyoruz.

Elinde askılı çay tepsisi içi çay dolu bardaklar çaycı dolaşıyor. Çağırdık birer çay aldık. Şekerini karıştırdık başladık içmeye. Mart ayı, üzerimizde çeket yok. Osman'ın üzerinde bir işlik (gömlek), başında bir şapka, bacağında eski bir pantolon. Ayağında varınca atılacak eski mi eski bir lastık ayakkabı. Benim başımda kirden görünmeyen bir şapka, üzerimde eski bir işlık, bacağımda eski bir Adana karadonu, ayağımda bir lastik, var. vapurun kenarına yaslandık, elimizde çay bardakları içiyoruz. Çaycıdan çay istediğimiz zaman acaba bize çay uzattığında , siz kiim, vapurda çay içmek kiim... demişmidir?

Çayı içip bitirdik. Boş bardakları uzatıp kaç para olduğunu sorduk. Beş lira demez mi? şok olduk. Eğer çayın son damlasını o anda ağzıma almış olsaydım yutarken zorlanır boğazımdan geri gelirdi.

Aklıma gelen başıma geldi. Kemal sen kimsin ki vapurda beş liraya çay içiyorsun. Cebindeki tüm para yirmi çay ancak eder İçtik, parasını uzattık. Bu bize ilk askerlik hatırası kaldı. Bir bardak çayın beş lira olduğunu görünce başka bir şey almaya cesaret edemedik.

Köyde çok azları askere giderken yeni elbise ile gider. Eskiden şubeden asker uşağını yollarken asker elbisesi verirlerdi. bunu daha sonra kaldırdılar. Askere eski elbiseyle gitmenin birinci sebebi yokluk, ikinci ise

askerde elbiseyle kim ilgilenecek, kaldırır çöpe atarsın.

Balık gibi su yüzünde
Gidiyoruz bir kuş gibi
Kara yok ki aman diyem
Yüzüyoruz durma bilmez

İstanbul arkada kaldı
Vapur bir hayli yol aldı
Ev hasreti bizi sardı
Yanıyoruz durma bilmez

Küçük Kemal büyüdünüz
Hizmet için yürüdünüz
Günden güne eridiniz
Gözüm yaşı dinme bilmez

Akşam güneş battı Çanakkale'ye vardık. Vapur iskeleye yanaştı, kapılar henüz açılmadı. Gözlüyoruz. Asker vapuru sardı, kuş uçurtmuyorlar. Kapılar açıldı, vapurdan ineni yakalayıp sıra sıra diziyorlar. İnenler tamam. Bizi bir sıra halinde yürüttüler. Doğruca 116. Jandarma Alayına getirdiler, oldukça büyük bir koğuşa doldurdular. O zaman Osman boğazından ameliyat olmuştu, sesi pek çıkmıyordu.

Bizi doldurdukları koğuşun uzunluğu tahminen elli metre rahat var, genişliği ise yirmi otuz metreden aşağı değil. İki ranza altlı üstlü. Her ranzada iki kişi var. Her ranza iki kişi bir battaniye. Aç değiliz ama yorgun ve uykusuzuz. İki gün tren, bir gün vapur oturma yok, uyuma hiç yok hep ayaktasın. Bir sıkışsan tamamen rezil olursun. Bir yer bilmiyorsun, nereye gideceksin. Ranzaların arasında ellerinde palaska tepen beraber indirirler. Biz buraya askerlik yapmaya geldik, ilk başta sopa yemeyelim.

Dedaa'nın oğlu Ahmet orada astsubay. Osman'la hanımından dolayı akraba oluyorlar.Osman'ın geleceğini biliyormuş. Osman Karataş diye bir bağıran oldu. Osman'ın sesi çıkmadığı için ben "burada" diye bağırdım.

Osman'ı alıp gittiler, ben yalnız kaldım. Battaniyenin bir ucunu üstüme aldım, ayaklarımı toplayıp yattım. Altımdaki somyanın çemberi sırtıma yanıma batıyor. Hiç oralı olmuyorum. Adana'da bu da yoktu. Hayal kurarken uyudum.

"Köyde bulunuyorum. Çocuklar kendi halinde oynuyor. Hanım elinde bir iş yapıyor, ağzında "asker yarim gelse" türküsü. Bir şeyden haberi yok. Ben hemen içeri daldım. Geldiğimi gören hanım hemen ayağa kalktı, çocuklar babanız geldi diye bağırdı. Bu arada anam babam da kalktılar. Hepimiz birbirimize kuyulduk. Ortalık bir anda bayram yerine döndü. Kalabalığımızı duyan komşular, Kemal askerden gelmiş diyenlerle doldu. Askerliği soruyorlar, ben anlatmaya çalışıyorum. Sanki kimse askere gitmemiş. Herkes işine gücüne gidip geliyor."

Bir gürültüyle uyandım. Palaskaların biri iniyor beşi kalkıyor. Bir taraftan bağırıyorlar koğuş kalk diye. Yitirmezsek bulduk. Bir telaşla kalktım kendimi dışarı attım. Ne tarafa gideceğim bilmiyorum. Kafesten çıkmış bir kuş gibi. Herkes ne tarafa giderse ben de o tarafa gidiyorum.

Üç gün böyle sürdü. Nöbet falan bir şey yok. Yakaladıklarında sağa sola götürüyorlar. Ali isminde bir onbaşı bana, çağırdığım zaman gelme diyerek beni korurdu. Alayın içinde dolaşır dururduk.

Nihayet elbise verdiler, giyindik. Alışıncaya kadar birbirimizi tanıyamadık. Verdikleri elbise benim gibi iki Kemil'i içine alır. Önceden iğne iplik almıştık yanımızda hazır. Önce kolt kemerin kollarını yaptım, daha sonra beden kısmını onardım, sıra pantolona geldi. Önceden beden kısmını, daha sonra bacakları daralttım, giyilecek hale getirdim.

Ben kırkbir numara ayakkabı giyiyorum, onlar bana kırkbeş numara vermişler. Osman'a sen burada bekle, ben bunu hemen değiştireyim deyip depoya koştum. Ayakkabılarımın büyük olduğunu söyledim hemen değiştirdiler. Koşarak Osman'ın yanına geldim. Benim elbisem tamam, sıra Osman'ınkilerde. Osman dikişten falan anlamıyor. İş Kemal'e kaldı. Onunkileri de hemen yaptım yakıştırdım üzerine giydirdim. Osman'ın bu kadar beceriksiz olduğunu bilmiyordum. Böylece öğrenmiş oldum.

116. jandarma Alayında yalnız değiliz. Köyümüzden ben, Osman Karataş, İsmail Demirağ ve Kurtcugilin Bekir Peker. İsmail ve ben 1. Bölükte. Osman ile Bekir 8. Bölükteler. Zaman zaman bir araya gelip

hasret gideriyoruz.

Aradan bir hafta geçti. Artık eğitime çıkıyoruz. Askerlik sol ayaktan başladı. Bizi dokuzar kişilik mangalara ayırdılar. Başımızda bir çavuş sağa dön, sola dön, yat, kalk emir komut birbirini kovalıyor. Öğlen saat oniki oldu mu yemeğe geliyoruz. Yemekten sonra sırayla bulaşık yıkıyoruz manga manga. Biter bitmez iştima, doğru eğitim alanına. Aynı hareketleri tekrarlayıp duruyoruz.

Bu temel eğitim ikibuçuk ay sürdü. Temel eğitimden sonra beni muhabere kursuna ayırdılar. Birbuçuk ay bu eğitimi gördüm. Akşam yemekten sonra dokuza kadar ders verirler, dokuzdan sonra yatar, sabahleyin ezan sesiyle kalk borazanı birbirine karışır. Kalkar kalkmaz ihtiyacını giderir, tıraş olur, ayakkabını boyar, elbiseni düzeltir, yemeğini de yedikten sonra sıra içtimaaya gelir. Subay gelir gelmez tekmil alır, herhangi bir olay olup olmadığını sorar, şikayeti olan çıkıp bölük komutanına söyler.

Biz varmadan evvel Niğdeli bir asker koyıp olmuş, firar etti sanmışlar. Bu asker odunluk denen yerde kışın nöbet tutarken yakında bulunan su birikintisinin içine düşmüş. Yazın su çekilince cesedi ortaya çıktı. Otopsi yapıp Ankara'ya gönderdiler. Bu olaydan sonra bize en ufak bir baskı yapmadılar.

Öğlen yemeğe geldin. Herkes yemek masasına oturur. Yemek çavuş ve onbaşılardan başlamak üzere dağıtıla dağıtıla gelir, şansına kepçene ne gelirse. Su veya dene. Yarım ekmekle birlikte yersin doy, doyma kalkarsın. Burası askerlik, gözünün yaşına bakmazlar.

Geleli kırk gün oldu. Yemin ettik. Artık bizi çarşıya bırakıyorlar. Yavaş yavaş gidip geliyoruz. Ben çok gitmezdim. Cumartesi günü silah temizliği yapar, Pazar günü Osman'la birlikte yakında bulunan bir çaya gider orada yıkanırdık. Yaz günleri alayın hamamına gidip yıkanmadık. Yeni geldiğimizde bir defa gitti ama yıkanamadık. Cebimizde para yok ki çarşı hamamına gidip yıkanasın. Onu da yapamıyoruz. Çarşıda ne işimiz var çayda bu işi bir kalıp sabunla güzelce yapıyoruz. Sakin bir şekilde. Sabun bol. Her her hafta bir kalıp sabun veriyorlar.

Alaya vardığımızda parasını yitirmeyeyim diye Dedaanın oğlu Ahmet'e verdi, istediği zaman alamadı, ben veriyorum, şimdilik idare

ediyoruz. Sonrada öğrendiğime göre Ahmet kumarcının biriymiş. Para mı verir? Ben askere gelirken Avam bana yüz lira para verdi. Bu parayı Osman'la dört ay yedik gene de bitiremedik. Osman'a verdiğim parayı bana dağıtımdan sonra Bursa Karacabey'e gönderdi. Anlayacağınız Ahmet'in yardımı bu kadar.

Artık dört aylık olduk. Son teftiş yapıldı sıra dağıtıma geldi, herkes kurrasını çekti, gideceği günü bekliyor. Dördümüz ayrı ayrı yerlere düştük. Bu zamana kadar çektiğimiz acıları sıkıntıları , rezillikleri unuttuk. Ayrı düşmemiz bizi hayli üzdü. Alayda bulunduğumuz zamanda birbirimize hir türlü yardımı yapıyor, muhabbet ederek teselli buluyorduk. Artık teker teker gidiyoruz. Birbirimize kuyulduk, ağlıyoruz. Köyden ayrılırken bu kadar etkilenmemiştik.

Bizi Bursa'ya otobüsle gönderdiler. Ben onlardan önce gittiğim için, onlar neyle gittiler bilmiyorum. 27 Temmuz 1963 tarihinde akşam üstü Bursa'ya vardık. O akşam orada yattık, sabahleyin bizi kazalara dağıttılar. Ben Karacabey kazasına düştüm. 28 Temmuz 1963 tarihinde Karacabey Karakoluna teslim oldum.başka bir yere gitmeden yirmi ayımı bu karakolda doldurdum.

Karakola geldim beni hemen santrala verdiler. İşi oldukça rahat, sadece koğuş nöbeti tutuyorum. Hat arızalandığı zaman başçavuşa söylüyorum, yanıma birini veriyor, akşama kadar karakola gelmiyoruz. İsmiyle Yeşil Bursa. Her taraf meyve sebze dolu. Bize serbest. Acıktığımız zaman bir köye varıyorum, doğru muhtara. Karnımızın aç olduğunu söylüyoruz. O yörenin bir adeti var, misafir geldi mi muhtar veya bekçi köyde bulunan herkesi sıraya koymuşlar, haber veriyorlar, ev sahibi kolundan ne koparsa, Allah ne verdiyse hazırlayıp köy odasına getiriyor.

Karakolda durmaktan sıkıldım. Başçavuşa beni mıntıka karakollarından birine göndermesini söyledim. Güyü değişiklik olsun. Başçavuş hangi karakola gitmek istersin diye sordu, ben Karaağaç Karakoluna vermesini istedim. olur dedi.

Karakola vardım, karakol dışarıdan göründüğü gibi iyi değil. Bir uzatmalı, altı erden ibaret, bütün personeli bu kadar.

Bize her zaman söylerlerdi. Bir vilayetten bir başka vilayete büyük baş hayvan götürmek müsadeyle olur. Jandarma karakolu Balıkesir İzmir

karayolu üzerinde bir tepenin üzerinde bulunuyor. İki taraftan gelen arabalar rahatlıkla görünüyor. Karakolun önünde altımızda bir sandalye oturuyoruz, gelen geçen arabaları gözlüyoruz aklımızca.

Birgün baktık bir kamyon büyük baş hayvan yüklemiş. İşaret ettik durmadı. Bursa tarafına gidiyor. Eskişehir'li Yakup isminde bir arkadaş vardı. Bu arkadaşla arkadan gelen bir arabaya bindik kamyonun arkasına düştük. Biraz sonra kamyonu yakaladık, niçi durmadığını sorduk, o da böyle bir işaret almadığını söyledi. Başka ne diyebilir ki.

Kamyonu geri çevirdik karakola getiriyoruz. Şoför mahaline bindik. Şoförün yanında muavin, onun yanında Kamil arkadaş., onun yanında kapının kenarında ben bindik geliyoruz. Şoför durmadan yalvarıyor ama ben bırakmak niyetirde değilim. Biraz geldikten sonra arkadaş bana bunları bırakalım, karakola varınca Uzatmalı nasıl olsa bırakacak, iyisi mi biz bırakalım. Arkadaş böyle söyleyince ben de, olur bırakalım, dedim. Bu arada kamyon durdu, biz indik. Kamyon geri dönüp gitti. Biz başka bir arabaya bindik karakola geliyoruz. Arkadaş arabanın içinde gelirken bana kamyondan elli lira aldığını söyledi. Ben buna kızdım ama yapacak bir şey yok çünkü kamyon çekip gitti. Parayı bölüşüp karakola geldik. Benim içime bir sızı düştü ve düşündüğüm gibi oldu.

Bir gün sonra bizi Merkez karakoluna çağırdılar. Başçavuş biraz hımhım konuşuyordu. "Eşşoğlu eşşekler ne yaptınız, rüşvet almışsınız hakkınızda şikayet var." Yakup'la birbirimize baktık yapmamış gibi Komutanım biz böyle bir şey yapmadık, diye itirazda bulunduk. Iki toka Kamil'e, aynısın bana... başka birşey duymayayım gözünüzü delikte parlatırım. Bir tehdit . Biz bu kadarına dünden razıyız.

Ceza olarak bir hafta cezaevi nöbeti tuttum. Yaz günüydü. Gece vardık mı kulübede yatıp uyurduk. Gelen arkadaşlarhep birbirimizi uyandırırdık Kemal ağzının payını aldı, kulağına küpe olsun daha başka tarafı iste gider mi?

Karakoldayım. Baktım bir gün Güççükgilin Bekir Akca oraya geldi Benim orada olduğumu Avam'dan öğrenmiş. Hoşbeşten sonra bana bira takıldı. Askerlik iyi mi kötü mü nasıl. Ben de iyi kötü herkesin geçtiği köprüden ben de geçeceğim...

Başçavuşa misafirimin geldiğini, bir yere gitmemiz gerektiğin

söyöyleyerek izin aldım, Bekir Amcayla berabe çıktık. Bekir Amca kazaya ilk kez geliyor. Topaç köyünde bulunan göçmenlerin tarlalarını satın almış, onların tapusunu almaya gelmiş. Göçmenler devletin verdiği araziyi yirmi sene aradan sonra ancak satabiliyorlarmış. Tarlanın sahibi olan göçmenler Karacabey'e göçmüşler.

Bekir Amcayı yanıma aldım, karakolun karşısındaki bakkala vardım durumu anlattım, hangi mahallede oturduklarını sordum, bakkal oturdukları mahalleyi tarif etti. Bekir Amcayla birlikte anlatılan mahalleye gittik. Bir iki kişiden sorduktan sonra bir kapıyı çaldık. Bekir Amcayı görünce tanıdılar, içeri buuyur ettiler, yer gösterdiler, oturduk. Eski dostlar aralarında sohbete başladılar. Onlar Bekir Amcaya memleketi soruyorlar o da onlardan nasıl olduklarını soruyor. Ben dinlemedeyim. Bu arada beni tanıştırdı. Karakolda asker olduğumu, akraba olduğumuzu söyledi.

Bekir Amca o akşam onlarda yattı, ertesi gün tapusunu aldı Allahaısmarladığı çekti, köye döndü.

Bekir Amcadan sonra ben de onları tanıdım. Bizim köyde demircilik yapan Hasan Amcanın oğlu Cemal ile tanıştım. Oraya gider gelirim. O bekar ben askerim. Konuşur sohbet ederiz. Sık olmasa bile arada sırada giderdim. Diğerleriyle ayakta konuşur sohbet ederdik. Ben memleketten, onlar Karacabey'den anlatırlardı. Cemal abi bir kızının olduğunu söyler, ben evli olduğumu, çocukların memlekette babamın yanında olduğunu söylerdim.

Birgün karakolda santralın başındayım. Bazı yerlerin telefonları bize bağlı. Baktım telefon çaldı. Açtım baktım Merkez İlkokulunun Müdürü. Zaten sesinden tanıyorum. Buyur abi falan. Şu yeri bana bağlarmısın... Tabii bağladım konuşuyorlar. Santral eski olduğu için hangi hatta konuşulsa diğer hatlardan rahatlıkla dinlenirdi. Konuşmalara· kulak misafiri oldum, baktım Müdür Bey diplomadan bahsediyor. İyi olacak hastanın doktor ayağına gelirmiş. Elini çabuk tut Küçük Kemal. Sözlerini bitirmeden Müdür Bey beni diplomam yok, rica ediyorum mümkünse tabii. Niçin olmasın dedi. Ertesi gün hemen Merkez ilkokuluna gittim, Müdür Beyin kapasanı çalıp içeri girdim. Buyur edip oturtturdu. Sohbetten sonra bana iki resim ile bir dilekçe getirmemi söyledi. Olur diyerek çıktım. Hemen bir dilekçe yazıp iki resimle birlikte ertesi günü Müdür Beye götürdüm. Şöyle bir baktı, tamam. Falan gün şü saatte gel.

Dediği gün ve saatte vardım. Bir din hocası var. İkimiz yanyana oturduk, ona dini yönden birşeyler sordu, tamam. Sıra bana geldi. Geçmiş gün iş olsun diye bana birşeyler sordu, bir yazı okuttu, nereli olduğumu sordu. Sivas'lı olduğumu söyledim. Bildiğin bir türkü söyle. "Sivas ellerinde sazım çalınır" türküsünü söyledim. Bu türkü kime ait dedi. Aşık Veysel'e ait olduğunu söyledim, tamam. Bir hafta sonra gel diplomanı al. Dediği gün gittim ve diplomamı aldım, yardımlarından dolayı teşekkür ettim

Artık ilkokul mezunu oldum, okur yazar saflarına karıştım. Santralda olmasaydım bu diplomayı alamazdım.

Biz silah altına alınmadan askerlik otuz aydı. Biz asker olurken yirmidört aya indi. Bizden bir tertip ileri olanlar bizimle birlikte dört ay kaldı, askerlikleri bitmeye iki ay kala terhis oldular. Bize nasıl kızarlardı.

Nihayet teskerem doldu. 24 Mart 1965 günü nüfus cüzdanımı elime verdiler. Artık serbestsin. Arkadaşlarla vedalaşıp İzmir Balıkesir yoluna çıktım. Gelen bir arabaya binip aynı gün Bursa'ya geldim. Bursa ile Karacabey arası zaten altmış kilometre kadar birşey. Bursa garajında biraz dolaştım daha sonra Ankara arabasına bindim.Elimde çöp dahi yok Sabah. Ankara Dışkapı garajlarında indim. Elimde sadece Ali Amcamın kapıcı adresi var, oraya gideceğim.

Garajlardan bir taksiye bindim, takside beş kişiyiz. Anladım ki bunlar da benim gittiğim yöne gidiyor. Şoföre nerede ineceğimi söyledim, ücretini peşin verdim. Herkes gideceği yere göre taksiden inip gidiyor. Arabada yalnız ben kaldım,biraz sonra aradığın yer burası dedi ve indim. Yorgunluktan olacak başım döndü hemen oraya oturdum, biraz dinlendim kendime geldim, artak gidebilirim.ayağa kalktım önce elimdeki numaraya daha sonra apartmanın numarasına baktım, tamam., aradığım yer burası. Binaya girdim Ali Amcayla apartmanın kapısında karşılaştık, elinde sepet sabah servisi yapıyor. Beni görünce tanıdı, elindeki sepeti yere bıraktı sarılıp öpüştük. O anda ben çok öğkelendim, bunu Ali Amcama bildirmedim.

Beraber içeri girdik Hatice yengem ayakta, çocuklar okula gitmek için kahvaltı yapıyor. Onlarla da sarım görüm biraz olsun hasretlik giderdik, ben de kahvaltı yapmak için masaya oturdum askerlikten kurtuldum, yirmi dört ay sonra ilk sivil yemeği böylece tatmış oldum. İnsan serbest olunca

zehir de yese baldan tatlı oluyor.

Daha çilemiz dolmamış. Düşün, askerden terhis oluyorsun, evli çolu çocuk sahibisin memlekete gidemiyorsun, kaderde bu da varmış.

Cebimde beş kuruş yok. Mart ayında üzerimde çeket yok bir kaza var. başım açık, bacağımda bir pantolon, ayağımda potin bozması bir ayakkabı, o da ayağımı sıktı çok rahatsızım. Parmaklarım koptu kopacak, elimden bir şey gelmiyor.

Ali Amcam çarşısını yapıp geldi , biraz sohbet ettik. Ne de olsa emmidaşlık, yakın akrabayız. İyice dinlendim, zaman geçti. Ali Abimin yerini sordum gitmek istediğimi söyledim, yanına nasıl gideceğimi anlattı. Beni Bardacık sokağın başına getirdi, Olgunlar sokağı göstererek, bu sokaktan yürü. önüne büyük bir cadde gelir, sağa doğru yürü , önüne dörtyol kavşağı gelir orası Kızılay. Sola dön, caddeyi takip et, ilk önüne gelen yer Demirtepe. Biraz daha yürü, sol tarafta cadde kenarında Petrol Ofisini göreceksin. Orası Maltepe. Petrolün arkası, cami önü Maltepe pazarı. Petrolü geç, birinci değil ikinci sol sokağa dön. Girdiğin sokak Onur sokağa bağlanır. Sağa dön yürü, orası Onur sokak. Ali 24 numarada kapıcı.

Tarifi üzerine yürüdüm, elimle koymuş gibi buldum. Şaşmaya gerek yok şehri yeni görmüyorum, Adana'da büyüdüm.

Apartmanın içine girdim, merdivenden aşağı indim, nasıl olsa kapıcılar tabana kapalı havasız penceresiz yerde oturuyorlar. Beşinci katta oturacak değilsin ya, adın üstünde kapıcısın.

İçeri karanlık. Aradım düğmeyi buldum lambayı yaktım, karşımda duran kapıyı çaldım. Baktım Ali Abi gözlerini oğarak kapıyı açtı. Karşısında beni görünce, ne zaman geldin diyerek boynuma sarıld. İki senedir birbirimizi görmüyorduk.

Kemal henüz ufak, Fatiş küçük birşeyden haberi yok yatakta yatıyor.

Ankara'ya sabahtan indiğimi, adresini, Ali Amcamdan aldığımı söyledim. İyi olduğumu, Ankara'da kalmak istediğimi anlatıp iş bulup çalışacağım dedim. Bu arada İbrahim enişte geldi. Ne iyi ettin de geldin. Tedavunun oğlu Mustafa köye gitti ya gelir ya gelmez. onun işi belli

olmaz, gelse de geri gidecek biliyorum... enişte Mustafa'nın yerine baktığı gibi, iş de o koymuş Yoksa kim tanır Mustafa'yı.

Sabahleyin enişte çarşı yaparken beni de yanına aldı beraber dolaşıyoruz apartmanı. Bir elinde içi ekmek dolu sepet, bir elinde kalem defter sıradan kapıları çalıyor, kapı günaydınla açılıyor. İhtiyacı olan ekmek alıyor. enişte çarşıdan ne istediklerini soruyor derken Hakim Beyin kapısına geldik, dokuz numarada oturuyor. Enişte düğmeye bastı kapa açıldı gözünde gözlük; harhalde gazete okuyordu halından belli. Enişte günaydın hakim bey, günaydım evladım. Sepetten bir ekmek aldı içeri girdi elinde bir süt şişesi ile geldi. Enişte beni göstererek lafa girdi. Güleç yüz tatlı bir dille, bu benim kaynım askerden yeni geldi her türlü mesuliyeti bana ait, Mustafa gelinceye kadar apartmana bu baksın. İçimden hemen şu geçti. Torunuza düştü taze süt kuzusu ne yaparsanız yapın. Mustafa'nın ne zaman geleceği belli değil, ben zaten buradayım. Peki evladım peki evladı baksın çalışsın, dedi.

Ertesi gün sabah erkenden kalktım, sepeti aldım, Ali Abi'yle fırına vardım, içeri girdim. Orada bulunan birine beni tanıttı Amcamın oğlu yardımcı olmalarını söyledi. Aşağıya indik en güzel pişmiş ekmeklerden seçip sepete doldurdum, doğruca apartmana vardım, bir numaradan başladım zilleri çala çala . Zaten enişte beni tanıtmıştı. Kapı açılır açılmaz eski bir dost gibi, güleç yüzle, tatlı bir dille günaydın efendim. Gayet nazik bir tavırla. Ee ne de olsa yeni de gelsek artık Ankara'lı sayılırız, yavaş yavaş öyle olmamız gerekiyor. Ekmek verip ne istediklerini soruyorum. Kapıların hepsini çaldım. Beş gün böyle çalıştım, herkesi tanıdım. Bakalım Mustafa ben kadar hizmet ediyormuydu orasını bilemem.

30 Mart 1965 günü Mustafa geldi. Beni gördü, hoş geldin dayıoğlu , hoş bulduk bibi oğlu. Ben köye gideceğim, burayı sana bırakam. Zaten benim de beklediğim buydu. O arada Mustafa bana, dayıoğlu üçyüz liranı alırım hava parası. Benim cebimde ekmek param yok, Mustafa hava parası istiyor Beni ne olduğumu bilmez, haklı. Ali Abiyle İbrahim enişte o an içi olur dediler. Enişte gel Kemal ben ona beş kuruş vermem, zaten apartmana kendisini ben koydum, kimin malını kime satıyor.

Ali Abi sen buraya gir yeter, bir işin olsun. Daha olmazsa ben Ali Amcamgilden alır getirir veririz gider. Ali Abi böyle deyip gitti, biz enişte gilde oturuyoruz, akşam oldu bir de baktık Mahmut Amcam, Ali Amcam

ve Ali Abi üçü birlikte geldiler. Dananın kuyruğu orada koptu. Olay başladı. Amcamgil Mustafa'ya borç para vermişler fakat alamamışlar. Madem gidiyorsun bizim paramızı ver Kemal'den para istemişsin. Mustafa köpürdü. Adamlar hakkını istiyor. Konuşma kavgaya dönüştü, barbar bağırarak konuşuyorlar. Ali Abi bunlara kızıyor. Beni buradan mı kovduracaksınız, yavaş konuşu, ekmeğimden olacağım, diyerek tepkisini dile getiriyor. Kavga gitgide şiddetlendi. Ali Abiyi kim dinler. Ayağa kalktılar Mustafa'yı dövecekler. Bunu anlayan Mustafa bir fırsatını bulup kaçtı. Arkasına düştüler sokak kovalaması başladı . Ben henüz içerideyim. Ayağımı giyip dışarı çıkıncaya kadar ne tarafa gittiklerini bilemedim. Nasıl olsa geri gelecekler diyerek apartmanın önünde oturdum bekliyorum. Hayli sonra Ali Abiyle, Enişte beraber geldiler.

Beni bir üzüntü aldı. Olay bu kadar büyümemeliydi. Olan oldu mesele o akşam kapandı. Mustafa ne oldu, nereye gitti daha geri gelmedi. Böylece apartman bana kaldı... Yalnız tapusunu alamadım, kaç kişi gelir geçer onu bilemem.

Artak apartmanı tanıyorum. 1 nisan 1965 günü sabahleyin kalktım, her gün yıptığım gibi sepeti aldım, göreve devam.

O akşam enişteyle beraber Hakim beye vardık. Hakim Bey enişteme, durumu biliyorsun Mustafa gitti, (bana) sen yapacaksın kapıcılığı. Herkesi menun etmeye çalış, kimseyi kırma, yanlış iş yapma, kapıcı yeri altta, kaç nüfusun var? Beş nüfus var efendim. İbrahim efendi biliyorsun Mustafa'ya 240 lira veriyoruz. Evet efendim. İş tamam, kapıcı Kemal, sorun çözüldü.

Sabahleyi önce çarşı, daha sonra çöp döküp kömür çıkarıyorum. Apartman sobalı. En son apartman temizliği. İşimiz bunlar. Ömrün oldukca koştur. Ömür biter iş bitmez. Güzel güzel çalışıyorum. Bir sorunum yatacak birşeyim yok. Kötü de olsa bir somya bulduk. Ali Abi bir kötü minder verdi onun üzerinde yatıyorum. Ne yapsın, olanı o.

Yattığım yeri merak etmeyin, anlatayım:

Yukarıdan aşağıya üç dört basamakla iniliyor. Sığınak olarak yapılmış. Uzunluğu dört metre, genişliği üç metre bir oda penceresi yok. İçinde sonradan yapılma uyduruk bir tuvalet içine ancak oturarak girebilirsin. Tuvalete girdiğin zaman oturanlar senin içerideki hareketini rahatlıkla

izlediği gibi, ses iletişimi de oldukça rahat. Oda bir yetmiş yükseklikte. Benim boyum bir altmışbeş olduğu için içeride dolaşırken sorun olmuyor, rahatlıkla hareket ediyorum.

Nisanın onbeşi ya da yirmisi idi. O gün Ramaza Bayramı. Hanım saat altıda hocaalin Mustafa'nın otobüsüyle köyden geldi. Getirdiği uydurma bir kat yatak, bir küçük bakır kazan ile bir sahan. Bana baba malı olarak düşen bunlar. Kaç kardeş olursanız olun.

Uydurma bir tuvalet demiştim. Tuvalette deve boynu diye bir şey yok kösnü deliği gibi. Fare çıkmasın diye bir taş koyuyoruz. Yine de her akşam üç beş fare öldürüyoruz. Her akşam bunlarla savaşımız var. Palavra değil, gerçek.

Terhis olup Ankara'ya geldim. Maltepe Mine sokak Mine apartmanına No:15 e kapıcı durdum, ikiyüzkırk lira maaş alıyorum. Bir sene sonra Bursa Asliye Cezadan bir bildiri geldi. Bir polis elinde kapıya dayandı. Kemal Gündüz senmisin? Evet... Mahkemeden isteniyorsun. Polise durumu idare et dedim , tamam dedi gitti. Adresimi köy muhtarından sormu öğrenmişler. Aynı polis bir iki ay sonra tekrar bir ihtarla geldi. Polisle tanıştık, birşeyler yazıp gitti. Polisin evi Anıttepe'de idi. Yaz olduğu içi hanımını memlekete göndermiş. Bana geldi,ev çok kirlendi yenge temizlesin dedi, olur dedim. Genç bir delikanlı, efendi biri. Nereli olduğunu bilmiyorum. Bir müddet sonra üçüncü ihtar geldi. Artık gitmek mecburiyetindesin. Sen gitmezsen polis nezaretinde götürürler.

Apartmanda Suat Aydınlı isminde bir hakim vardı. Aynı zamanda yönetici idi. Nereye gitsem ona haber vermek durumundasın. İhtarı elime alıp vardım zilini çaldı. İşten yeni gelmiş, vakit akşam üzeri. Efendim iyi akşamlar rahatsız ettim diyerek elimde hazır bulunan kağıdı verdim durumu anlattım. Kağıdı alıp içeri gitti, arkası yazılmış bir kartla geri geldi. Bunu içeri girince hakim beye ver, selamımı söyle diye tembih etti.

Akşam Bursa arabasına bindim sabah Bursa garajına vardım. Gideceğim yeri biliyorum, buranın acemisi değilim. Saat dokuzda mahkemeye vardım, gireceğim mahkemeyi buldum, çalışanlardan hakimi sorup öğrendim. Bekliyorum... Takip ettim, biri geldi hakimin odasına girdi. Bunun hakim olduğunu anladım. Kendime çeki düzen verip kapıyı çalıp içeri girdim, bir güzel asker selamı verdim. Ne istediğimi sordu. Ben hemen elimde hazır bulunan kartı uzattım, aldı okudu, kartı bana geri

verdi. İçeri girince bana hatırlat. Başüstüne efendim deyip odadan çıktım. Mahkeme kapısında mahkeme olacakların listesi asılı. Önce listede ismimi buldum, bekliyorum. İsmim okunur okunmaz içeri girdim. Hakim sormaya başlayınca ben hemen kartı gösterdim. Kafa salladı anladım der gibisine. Kamyon şoförü karakolda benden elli lira aldılar diyor gördün mü? Hayır efendim, ben böyle birşey ne gördüm, ne de duydum. Tamam, Suat Bey'e selam söyle, başüstüne efendim. mahkeme de böylece kapandı.

Bu Mine apartmanında iki sene acı tatlı çalıştım. Hanımdan sonra Fadime köyden geldi, henüz küçük. Bir müddet yer olmadığı için sandalyenin üzerinde yattı yer olmadığı için. Aynı sene içerisinde Battal'da geldi köyden yaramazlığı üstünde. Akşam yemeğimizi yedik Ali Abilere gezmeye gidiyoruz. Apartmanın bahçe çıkış kapısında çöp bidonları var. yanına yaklaşınca bir kedi bizi gördü kaçıyor. Battal bu kediyi gördü, baba bu kimin kedisi diye sorunca: Kürtgilin kedi dedim. Biraz düşündü, vay soyha vay, ta buraya nasıl gelmiş...

Bir sene sonra harman sonu Yaşar geldi. Gözleri ağrımış neredeyse kör olup kapanacak. Doktora götürdüm ilaç aldım. Bir gün ben sabah çarşısı yaparken İbrahim enişte bize gelmiş merdivenden inerken ayak sesini duyan Yaşar gözleri kapalı olduğu için beni zannetmiş. Baba tırnaklarımı kes demiş. Fadime, "aptal o babam mı İbrahim eniştem". Yaşar'ın durumu bu.

1967 senesi Eylül ayında aynı sokak No:11 de Ihlamur apartmanında çalışmaya başladım. Burası kaloriferli yeni bina. Her iki binada da onaltışar daire var. O sene kalorifer kursuna gittim, ateşçi belgesi aldım. Bu belgesi olmayanı böylesi yerlerde çalıştırmak yasak. Ankara'da hava kirliliği var, bunun üzerinde belediye çok duruyor sık sık kontrol ediyorlar, gerekirse ceza kesiyorlar. Şikayet olduğu zaman yöneticiler kapıcıları çok sıkıştırıyorlar. "Güneş çarığı kurutunca çarık da ayağı sıkar." Bu apartmanın kapıcı yeri eskisine göre çok çok iyi. Sığınağı bana verdiler, böylece iki odam oldu. Birinde çocuklar, birinde biz yatıyoruz. Banyosu var, yıkanmak için sağa sola gitmiyoruz, bundan da kurtulduk.

Bu apartmanda çalıştığım dönemde bir Ramazan Bayramı köye gidiyoruz. Ankara'dan Kayseri'ye kadar otobüsle gittim, orada indim. Şarkışla'ya kadar trenle gideceğim. Kayseri garına vardık akşam gitmek için bekliyoruz . Tren gece üçotuzda kalkıyor. Bu arada hanıma, nasıl olsa yarın arefe ben giden birşeyler getirem yiyelim. oruç tutalım. Hanım

bekleme salonunda yanında bir köylü kadın konuşuyorlar. Bu arada ben gittim açık bulunan bir büfeden birşeyler aldım geldim. Yedik, vakit geldi trene bindik. Vagonlar boş kimse yok. Ben bir kanepeye uzandım, hanım bir kanepeye gidiyoruz. Hanımın nereden aklına düştüyse: Kemal sana birşey söyleyeceğim. Neymiş hanım söyle. Yanımdaki hanım bu senin oğlun mu dedi. Neden ileri geldi, sen bana gidip yemeye öteberi getirdin ya , evet. Onu bana hizmet olarak görmüş kadın. Ondan dolayı söyledi.

O sözü bir de 1972 senesinde Sincan'da ev temeli atarken Niğde'li bir arkadaşın hanımı bizimkini görüünce, oğlunun yanına mı gidiyorsun. demiş. Hamın, o benim oğlum değil kocam cevabını verince tabii kadın mahçup olmuş.

Bu Ihlamur apartmanında 1970 senesi 31 Mayıs ayına kadar çalıştım. Çalışırken kimin kömürü gelse, kimin odunu kırılacaksa hemen koşuyorum. Aynı zamanda apartmana gelen kömürü bile biz taşıyoruz, başkasın bırakmıyorum. Bu zaman içinde sebze, mısır gibi şeyler sattım. Kimin eşyası taşınacaksa gelip haber veriyorlar. İki ayaklı Uygar Nakliyat.

Bu apartmanda çalışırken 2 Haziran 1970 senesinde Ankara Tekel Başmüdürlüğünde işe başladım. O zaman asgari ücret üçyüz lira idi. Müsadeniz olursa onu anlatayım:

Bu sıralarda Birlik Partisi kurulmuştu. Demirel Hükümeti düştü, ikinci bir Hükümet kurmak için uğraşıyorlar. Bu arada Cumhurbaşkanı Demirel'e Hükümet kurması için görev verdi. Demirel, Bakanla Kurulu listesini tamamlayarak Cumhurbaşkanına sundu. Hükümet programı Mecliste okundu güven oyuna gidiliyor. 226 oyla güvenoyu alacak ki Hükümet devam edebilsin. Demirel'in bu sayıyı bulacak milletvekili yok. Birlik Partisinin 7 Milletvekili anahtar. Birlik Partisinin Milletvekilleri Demirel Hükümetine güven oyu verdi ve Hükümet resmen göreve başladı.

Tam bu sırada Akıncılar sokakta kapıcılık yapan İlyashacılı Sedat Demir arkadaşım, gel seninle Yusuf Ulusoy Efendime gidelim, dedi. Bu sıralarda Sedat , Ticaret Odalarına girmeye çalışıyor. Neredeyse girdi girecek. (Bu arkadaşım 29 Şubat 1996 da öldü. Allah rahmet eylesin.)

 Sedat'la konuştuğumuzun ertesinde beraber Yusuf Ulusoy'a gittik. O

zaman Bahçelievler 1.caddede oturuyor. Yürüyerek vardık apartmanı bulduk. İçeri girip dairenin kapısını çaldık. Bir hanım kız çıktı ne istediğimizi sordu. Biz, Yusuf Ulusoy Efendimle görüşmek istiyoruz dedik. Kız, içeri gitti geri geldi. Buyurun. İçeri girdik.

Geniş bir antre. Ayaklarımızı çıkardık, çeketlerimizi ilikledik, düzenli bir şekilde salona girdik, tek başına, etine dolgun, parlak tenli, güleç yüzlü oldukca sevimli birisi oturuyor. Ben o ana kadar Yusuf Ulusoy'u hiç görmemiştim, yeni görüyorum. Sedat tanıyor. O önde ben arkada babadan gelen bir alışkanlıkla dizin dizin yürüyerek yanına yaklıştık. Sedat büyük bir hürmetle eline yumuldu. Gayet rahat. Belliki alışık bu durumlara. Berhudar ol evladım. Aynı şekilde ben de elini ayağını öptüm. Bana da aynı söz. Müsade etti oturduk.

Sedat: Efendim ben Şarkışla'nın İlyashacı köyündenim, bu arkadaş da Dede Mustafa Efendinin Ortaköy'ünden diyerek bizi tanıttı. Salon oldukça güzel döşenmiş, sıra sıra koltuklar divanlar yanyana serili, hepsi birbirinden güzel, insan bakmaya kıyamıyor. Halılar, duvarın üzerine işlenmiş geyik resmi bulunan bir köşeye kadar uzanan bir halı. salon kapısının üzerinde başta Hz. Ali, sırayla dizili Oniki İmamların resimleri. Oturduğumuz koltukların arkasında başta kendi, yanında kardeşleriyle birlikte çekilmiş resimleri. Hemen yanında Hacı Bektaş Türbesinin büyük bir resmi bulunuyor.

Sedat bir koltukta, ben bir koltukta sacayağı dalı gibi oturuyoruz. Efendinin ayağının altında oldukça güzel, uzun tüylü bir Ankara keçisi postu var ayağı içine gömülmüş, görünmüyor.

Hatırımızı, ne iş yaptağımızı sordu. Kapıcı olduğumuzu, bu işlerin sonu olmadığını, daimi bir iş aradığımızı söyledik, yardımını diledik.

Yusuf Ulusoy Alevi köylerini avcunun içi gibi biliyor. Bizim yabancı olmadığımıza kanaat getirince ne istediğimizi sordu. Biz yanına iş için geldiğimizi söyledik. Ben hiç konuşmuyorum, gerekeni Sedat anlatıyor. Arzumuzu iletti. Efendim müsadeniz olursa arkadaş Tekele girmek istiyor.

Elini cebine soktu bir kart çıkardı, altın uçlu dolmakalemle birşeyler yazdı bize verdi. Ayağa kalktık ellerimiz göğsümüzde elini öptük. Sağolun Efendim. Arka arka giderek saygımızı gösterdik salondan çıktık. Antrede ayakkabılarımızı giydik kendimizi sokağa attık. Çocuklar gibi sevinerek

eve gidiyoruz

Kartın üzerinde şunlar yazılı:

"Gümrük Tekel Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğü. Şinasi Bey Hezretlerine..."

Sedat'la eve nasıl geldiğimizi bilmiyorum. Sevinerek içeri girdik anlattık, herkes sevindi.

Sabahleyin çarşıyı yaptım, kalorifer kazanın ayarladım. Mevsim Nisanın ortaları, havalar iyi. Ulus dolmuşuna binip doğruca Operaya vardım. Gümrük ve Tekel Bakanlığı orada bulunuyor. Giyimim gariban ama bundan iyisi olmaz. Bakanlığa girdim müracattaki memura Özel Kalem Mürürü Şinasi Bey'le görüşeceğimi söyledim, eliyle işaret ederek merdiveni gösterdi. Merdivenden yürüyerek birinci kata çıktım, ön cepheye doğru yürüdm. Önümde bulunan kapının yanında durdum. Üzerinde Özel Kalem Müdürü yazıyor.

Önce kendime bir çeki düzen verdim. Kalbim küt küt atıyor. Canım burnumdan çıkacak, heyecanın doruğundayım. Kendimi toparladım kapıyı vurdum. İçeriden bir ses "buyurun". İçeri girdim, üzerimde bir kusur yok ama bir bahane bulabilir mi. Hep bu korku içerisinde büyüdük. Ellerim yanımda başımla bir selim verdim, kart hazır konuşmasını bekliyorum.

Ne istemiştiniz? Hemen kartı uzattım. Kartı eline aldı şöyle bir süzdü, gözlük burnunun ucunda kartın öbür yüzünü çevirdi baktı ki Yusuf Ulusoy yazıyor. Önce kartı öptü sonra başına koydu bana baktı. "Ne istiyorsun evladım". Efendim yardımınıza ihtiyacım var. Müsadeniz olursa bir iş arıyorum. Şu anda kapıcıyım bakarsın yarın kovarlar, üç köleniz var sokakta kalır aç perişan oluruz. Yardımcı olursanız ölünceye kadar hayır duamızı alırsınız. Bana bir iş...

Masanın kenarında ayaktayım. Zile bastı bir bayan memur geldi "buyurun efendim". bu çocuğa bir dilekçe yazın getirin. "Başüstüne efendim". bayan önümde yan odaya geçtik. Bayan sordu ben söyledim dilekçe yazıldı. Şurayı imzala. "peki efendim". Bayanla tekrar beyefendinin odasına vardık, dilekçeyi okudu. Tamam, sen git heber verirler.

Özel Kalem Müdürü elli yaşın üzerinde, orta boylu, güleç yüzlü, tatlı dilli, oldukca sevecen biri. Gözlerinin önünü sanki gözlük çukurlaştırmış bir hali var. Burnunu iki yanında gözlükleri izleri belli oluyor. Beyaz buğday tenli, oldukça yorgun görünümü var. şık giyimli, alnı toplanmış kısa saçlı, başının yanları kulak üstleri beyazlanmış.

Eğilerek saygı gösterdim, teşekkür edip çıktım.

Eve geliyorum. Özel Kalem Müdürünün kartı öpüp başına koyması beni hayli düşündürüyor... Şöyle tasarladım kafamda. Birincisi beyefendi yabancı değil, Alevi. İkincisi beyefendi çok koyu Demirel'ci . Çünkü Birlik Partisi nin Demirel Hükümetine güven oyu vermesi nedeniyle böyle bir tavır gösteriyor. Bunun ikisinin dışında birşey olamaz.

Artık işe girdik gözüyle bakıyor, postacının getireceği haberi bekliyorum. Postacı tanıdık. Bana Tekelden mektup gelecek diye takılıyorum.

Dilekçenin üzerinden on veya onbeş gün geçti, postacı Ahmet elinde bir resmi zarf beni geriden gördü. Zarfı sallayarak "kapıcı Kemal" diye bağırıyor. Hemen koşup zarfı aldım olduğum yerde açtım, büyük bir okumuş kişi edasıyla okumaya başladım.

"Sayın Kemal Gündüz. Tekel Başmüdürlüğüne yapmış olduğunuz iş talebiniz uygun görülmüştür. Aşağıdaki evrakları tamamlayarak Baş Müdürlüğümüze gelmeniz rica olunur.

Özlük İşleri Müdürlüğü"

Akşam çocuklar eve gelince haber verdim ne kadar sevindiler bilemezsiniz. Ev bayram yerine döndü. Geceyi bu sevinçle geçirdik. Sabah erkenden kalkıp çarşıyı çabuk çabuk yaptım, mektubu cebime koydum, Ulus dolmuşuna bindim doğruca Tekel Baş müdürlüğüne vardım.

Mektup elimde müracat memuruna zarfı gösterdim. Merdivenden

birinci kata çıkın, Özlük İşlerinden Naşide hanıma varın

İki merdivene bir basarak çıkıyorum. Birinci kata çıktım Özlük İşleri Müdürlüğü yazan yere girdim. Elimdeki mektubu önümdeki oturan bir bayan memura gösterdim. Memur parmağıyla işaret ederek şu bayana götürün dedi, ben de dediğini yaptım. En başta, yan pencereye yakın, önünde bir büyük masa oturuyor. Masanın üzeri evrak dolu. Etine dolgun, yaşı ellinin üzerinde, güleç yüzlü, beyaz tenli, saçı kısa tek tük ağarmış, oldukça olgun görünümlü bir kadın oturuyor. Yanına yaklaşınca ne istediğimi sordu.

Günaydı Efendim diyerek elimdeki mektubu kendisine verdim. Evet, bizi gönderdiğimiz mektup, evrakları tamamladınız mı? "Hayır efendim, benim bir maruzatım var". "Maruzatın nedir?". "Benim üç çocuğum var üçü de okuyor. Gittiğim yerde ilkokul veya ortaokul varmı? Yoksa ben buraya mı işbaşı yapacağım. Hayır, sen Çorum Tuzla Memurluğuna işbaşı yapacaksın. Orası dağ başı okul diye birşey yok. "Efendim ben okul olmadık yere gidemem". " O zaman gidin bir mazeret dilekçesi yazdırıp getirin". "Peki efendim" diyerek yanından ayrıldım.

O arada öylen tatili olmuştu. Anafartalar Adliyesinin önüne vardım, orada bulunan arzuhalcilerden birine durumu anlattım. Olur, otur. Yaşlı esmer, saçı beyazlanmış alnı toplanmış, kemik yüzlü, uzun boylu biri. Gözlüğünü burnunun ucuna koydu, kağıdı daktiloya taktı, ben söyledim o yazdı... Şurayı imzala. Gösterdiği yeri imzaladım ücretini verip dilekçemi aldım Tekel'e geldim. Mesainin başlamasını bekliyorum.

Gittim dilekçeyi bayan memura verdim. Tamam, biz sana haber veririz. Teşekkür edip yanından ayrıldım. Artık Tekele iş başı yapacağıma kanaaat getirdim çok güveniyorum. Kulağım seste gelecek haberi bekliyorum.

Bir baktım Yaşar aksamaya başladı. Yaşar'ı aldım SSK Hastanesine götürdüm. Doktor yatırdı muayene etti. Buna kalçadan bir filim çektirin getirin diyerek bir kağıt yazıp elimize verdi. Filim kağıdı elimizde filim odasına vardık. Hemen filmini çektiler, öylen sonu saat üçte alın. Görevli memur saatini bekledik, filmi aldık. Filim elimizde sıra bekledik doktorun muayenesine girdik. Filmi aldı, ışığa taktı bir baktı ki kalça kemiğinde yumuşama (petrsi) var. Bir kağıt yazıp elimize verdi, gideceğimiz yeri

bize tarif etti.

Konya sokağa vardım, tarif edilen yeri buldum, içeri girip kağıdı gösterdik. Biz sigortadan geliyoruz. Tamam oturun. Elimizdeki bitsin hemen sizi alacağız bekleyin. Bekledik, . biraz sonra Yaşar'ın bacağının ölçüsünü aldılar. elimize bir kağıt verdiler falan gün gelin.

Dedikleri gün vardık. Yaşar'ın bacağına cihaz taktılar. Yapamayacağı işleri tenbih ettiler. Yaşar'a; yüksekten atlamayacaksın, koşmayacaksın, ayağını cihazsız yere basmayacaksın, sadece yatarken cihazı bacağından çıkaracaksın. Sıkı sıkı tenbih ettiler. Bizim Yaşar bunun tersini yaptı. Şimdi sağ bacağında bir santim kısalık var.

Aynı cihazı üç sefer tamir ettirdim. "Hırsınan kalkan zararla oturur".

Tekel başmüdürlüğünden haber beklerken bir de baktım üç gün sonra evraklarınızı tamamlayıp Başmüdürlüğümüze geliniz diye bir bildirim geldi.

İstenen evrakları Mayıs ayı sonuna kadar topladım. 2 Haziran 1970 günü elimde evraklar sabahleyin Tekel Başmüdürlüğüne vardım, evrakları sicil amirine verdim ve aynı gün işbaşı yaptım. 657 sayılı yasaya bağlı devlet memuru. Yardımcı hizmetli, alnımıza yazılı.

Artık Tekel Başmüdürlüğünün bir elemanıyım. İş arıyordun onu da buldun. İş nerede, aslanın ağzında, mücadele sonunda yakaladın. Allah sebep olandan razı olsun.

Birinci hafta oldukça zor geçti. Şahsi hizmetler çok yeni. Gitsen bir hal gitmesen bir hal. Ortada kaldın, yapacak birşeyin yok. Neredeyse işi bırakacağım. Yanımda bulunan Haydar Şişkin, allah razı olsun, üzülecek birşey yok , alışırsın... Çağıranların kimini duy kimini duyma.

Baş Müdür beyin kapısında altımız da bir sandalyede oturuyoruz. Arkadaşlardan kimi çağırırlarsa koşuyoruz. Her odacıya ikişer oda verdiler. Sabahleyin gelir gelmez bir güzel yerleri paspas yapıyoruz , masaların tozunu alıyoruz. Biz sabah yedibuçukta geliyoruz memurlar dokuzda geliyor. Biz erken geldiğimiz için bize günde iki saat mesai veriyorlar

Ben üçyüz lira asgari ücretle işbaşı yaptım, aybaşı elime mesai ile berabir 530 lira geçerdi. Bir de yardımcı hizmetlilere senede elbise, ayakkabı, pardesü gibi giyecek elbiseler verirlerdi.

Devlet Dairesine girdiniz çalışıyorsunuz. Altı ay sonra asaletiniz tasdik olur, asli olursunuz. Bu arada altı ay içerisinde yüz kızartıcı bir suç işlerseniz altı ay dolmadan işten atılırsınız. Hiç bir hak talep edemezsiniz. Onun için Devlet Dairesine giren herkesin altı ayı denemeyle geçer.

Apartmanda benim işe girdiğimi öğrenmişler benden kapıcı yerini boşaltmamı istiyorlar. Onların demesine gerek yok, eğer boş ev bulsam sabahtan taşınacağım. Tabii apartmandakiler bunu bilmez. Hem Devlet Dairesinde çalışacak, hem de apartman işini yürütecek diye düşünüyorlar. Ama, benim öyle bir niyetim yok. Ben ancak hafta sonu Cumartesi Pazar günleri ev arayabiliyorum.

Ev ararken önce Seyranbağlarında bir ev buldum yüzotuz liraya. Onbeş lira kapora verdim. Bir hafta sonda badana yapmaya gittim. Hanım görünce çevrenin yabancı olduğu için ben buraya gelmem diye tutturdu. Başka bir yer aramak mecburiyetinde kaldım.

Muharrem Özçırpan'ın yardımıyla Bahçelievler Mahallesinde 1. Cadde Abidinpaşa Çiftlikevlerinde 100 liraya bir ev buldum oraya taşındım. Bu evde 31 Temmuz 1976senesine kadar oturdum. Ev eski olduğu için her hafta kanalizasyon tıkanır ona çalışırdık.

Tekele girdik çalışıyoruz. Odacılıktan kurtulma yollarını arıyorum. 1 Ekim 1970 senesinde Personel Kanunu çıktı. Asgari ücret üçyüz liradan altıyüz liraya yükseldi. Personel Kanunu çıkmadan önce maaşımızı çalıştıktan sonra alırdık, bu kanundan sonra maaşımızı peşin almaya başladık. Şu anda bu sistem devam ediyor. Bu memurlar için böyle, yoksa işçiler çalışıp alıyorlar.

Asgari ücretin yükselmesiyle birlikte bizim maaşımız 900 lira oldu. Ekim ayı bize çift maaş verdiler. O ay elimiz bol para gördü.

1971 senesinde Ankara 1. Meslek Okuluna devam ettim. Bir sene sonra meslek tesviyecisi diplomasını aldım. Bunu Başmüdüre söyledim. Müdür Bey beni 15 gün Atatürk Orman Çiftliğinde bulunan Tekel bira fabrikasına kursa gönderdi. Benim amacım Almanya'ya gitmek. Bu

nedenle yurtdışı işçi kurumuna kayıt oldum. Kursa tabii tuttular kazanıp gidemedim. Buradan umudumu kestim.

Gene çabalar devam ediyor. Bu kez 1972 senesinde Evliya Çelebi Ortaokuluna kaydoldum. Akşam devam ediyorum. Saadet bana takılıyor, "kırkından sonra saz öğrenen ahrette çalar". Sedat ben okula gidiyorum, arkamdan sen de geleceksin. Ve öyle de oldu. Ben ortaokulu bitirmeden Sedat'da ortaokula kaydoldu. Şimdi ben ona takılıyorum. "Sedat sazı nerede çalaçaksın". Haklısın ama ben anlayamadım.

1970 senesinde İmar İskan Bakanlığına bir ev için müracat ettim. evi olmayanlara ev ve arsa veriyorlar. Bana da versinler diye müracat ettim. Sincan Fatih mahallesinde bana 150 metre bir arsa verdiler. Tapumu aldım ev yapacağım diye müracat ettim yapma müsadesi verdiler. Hemen temel atmak için girişime başladım. İndirimli alabilmem için demir, çimento ve kereste evrakları elimde hazır.

Çimentoç ve demiri aldım kullandım fakat keresteyi gidip Bolu Orman İşletmeleri Müdürlüğünden alacaksın.

Uğraşmak istemedim, vazgeçtim. Malzemeyi tamamlayıp temeli yapmaya başladım. yalnız su motorla geliyor, parasını veriyoruz yalnız bidonum yok.

Yanımda bulunan inşaatlardan hiç yapmadığım bir yanlış işi yaptım. Üç tane su bidonu çaldım. Bu arada hastalandım. Yalnız orada yatıp kalkıyorum. Hanım çalışıyor, ancak Cumartesi Pazar günleri geliyor. Çocuklar hiç gelmiyor.

Doktore gittim ilaç verdi. Kullanıp çalışıyorum. Nasıl perişanım anlatamam. Benim yanımda bir Niğdeli arkadaş postahanede çalışıyor. O da burada ev yapıyor, orada tanıştık.

Temeli yaptım balkon altına kömürlük koymuştum. Bir kapı ayarladım bulunan eşyayı için doldurdum. Kapıyı kilitledim geldim. Çaldığım bidonları başka birisine sattım eve geldim. Yaşar'ı birisi kandırıp oynarken resim çektireceğim diye saatini elinde almış. Hanım bana söyledi. Haydan gelen huya gider. sudan gelen sele gider. Üzülecek bir şey yok. Yenisi alınır.

Haramın temeli olmaz demişler. Böyle bir iş yapanın iki yakası bir araya gelmez. İşiniz kötü gider, karnınız doymaz.

Bu arada İmar İskan Bakanlığı ev yapanlara gıda yerdımı veriyordu. Bu yardımı üç sene parça parça aldım. Bunlar un, bezelye, peynir, et, konserve ve süt tozu gibi şeylerdi.

Daha sonra Muharrem'le Mustafa Arıkan'dan İlker mahallesinde ortak bir arsa aldık 1975 senesinde. Yapmaya karar verdik, evler yanyana olacak. Yardımlaşarak yapacağız. Bahçelide aynı yerde yanyana oturuyoruz. Kapının önünde boş arsaya taş döktüler kimin olduğunu bilmiyoruz. Bir kısmını götürdüler yerinde birkaç araba taş kaldı. Epey bekledik götürmediler. Biz de bu taşı bir arabayla arsaya taşıdık. İşimizi gördü, temelimizi attı.

Temeli yaptık bitirdik . Muharrem ne düşündü bilmiyorum, yaptığımız temeli satmaya karar verdi... Nihayet sattık. Satar satmaz aynı sene içinde Karasiloğgilin Mustafa'dan şimdiki evin yerini 365 metre olarak 5500 liraya peşin olarak aldım. Elimde 7500 lira param kaldı. Bu parayla bu evin temelini attım. 52 metrekare yer yaptım. 1976 senesine kadar noksan kısmını tamamladım 3 Temmuz 1976 senesinde Cumartesi günü eve taşındım. Elektirik suya müracaat ettim , bir hayli uğraştıktan sonra zor da olsa aldım.

Bu işleri yaparken hem çalışıyor, hem okuyor, hem de ev geçindiriyordum. Aynı zamanda da üç tane de çocuk okutuyordum. Çalışan yalnız hanımla ben, başka gelir kaynağımız yok.

Tekelde çalışırken ortaokula devam ediyordum, kitabı hiç elimden bırakmıyordum, sürekli okuyordum. Baş Müdürden başkasına pek aldırmıyordum. Bu arada satış müdürü Aziz Bey'e gidip gelip yalvarıyordum. Beni işçi kadrosun geçirmesini istiyorum Aziz beyin yiyici olduğunu biliyorum.

Yazın Temmuz Ağustos ayları. Satış müdürüne: Abi sana memleketten bir kuzu getirtdirdim diyerek gittim. Arkadaşlardan bir kuzu satın aldım, satış müdürü Aşağıayrancı'da oturuyor, evini biliyorum. Kuzuyu bir taksiyle akşam üzeri evine götürüp verdim.

Nihayet 1975 senesi Kasım ayı işçiliğe geçtim. Aralık ayında senenin

son ikramiyesini maaşımın iki katı aldım. Aynı yerde emekli oluncaya kadar işçi olarak çalıştım.

23 Nisan 1985 senesinde emekli oldum. 1980 senesinde hayli zorluklarla karşılaştım. Olaylarda Battal içeri düştü. Emin Değer'e o zamanın parasıyla 25000 lira verdim. Elde bir suç delili olmadığı için mahkeme serbest bıraktı.

Emekli olduktan sonra 1993 senesine kadar Milli Piyango bileti sattım. Baktım hayli zor. Kış ayları sokaklarda beklemek, dolaşmak, gezmek kolay değil. Edemedim, bıraktım.

Yaşam serüvenim bu. Bu aşamadan sonra ne yapacaksın, ne yapabilirsin diyenlere söylenecek söz: bu hayat serüvenini bir daha okuyun… İnsanlar imkan bulur ve verilirse neler yapabilirleri düşünün ve en son olarak kendi yaşantınızda karşılaştığınız olanak ve olanaksızlıkları akıl terazisinde bir tartın. Bakalım ne ortaya çıkacak…

ARAZİ DİLE GELDİ, SOHBET KAVGAYA DÖNÜŞTÜ

Mevsim yaz, artık havalar yavaş yavaş ısınıyor. Aralarında epey mesafe de olsa biraz yüksek konuşarak anlaşabiliyorlar.

Ateşli Dede yaşına sığınarak Sarıkaya'ya seslendi:

"Yaz günleri geldimi birbirimizi pek görüp konuşamıyoruz." Sarıkaya :

"Evet abi, iş telaşı bilmez değilsiya, geçim dünyası, yaz günleri de biraz olsun kışa hazırlık yapmak lazım. Yazın ne olursa yenir ama kışın öyle değil." Sarıkaya: " Abi yazın neyse de kışın çok üşüyorum, sen bu konuda iyisin." Diyerek Ateşli'ye laf vurdu. Ateşli Dede:

"Benim senden farklı yönüm ne söylermisin?" Sarıkaya şöyle cevap verdi:

" Niçin öyle konuşuyorsun abi, sende bize göre az da olsa yeşillik var, bizde o da yok ya." Bu arada Guz söze girdi":

"Ateşli abi Sarıkaya haklı, eski yiğitliğimiz nerede, daha soğuklar başlamadan üşüyoruz, halbuki kış da yeni çıktı, insanın daha güçlü olması lazım, ben hayli güç kaybettiğimin farkındayım, hepiniz bana göre çok iyisiniz." Kızıltepe şöyle dedi:

"Ateşli Dede Sarıkaya ve Guz abiler çok haklılar, kış geldimi biliyorsunuz üşüyoruz. Zaten adım üstümde Keltepe'yim." Derindere:

"Görüyorum da kimse beni birşeye saymıyor. Herkes kendi derdini dile getiriyor" diyerek söze girdi. "konuşan herkesin elbette kendine göre bir derdi, bir sıkıntısı vardır." Tuztaşı:

"Derindere kardeş senin bir zamanlar güzel deyişlerin bulunurdu. Bunlardan söyle de dinleyelim." Derindede orada bulunanlara teşekkür ederek başladı söylemeye:

Derdimi dökersem derin dereye
Doldurur dereyi düz olur gider
Gelmiş rakipler girmiş araya
Korkarım yar benden yoz olur gider

Aşkın polisleri tuttu yakamı
Ne alır canımı ne de el çeker
Aşkın deryasında umut vapuru
Ne batar kurtulur ne de tel çeker

Veysel der çıkalım bir yüce dağa
Ağaçlar bezenmiş yeşil yaprağa
Zaman gelir tenim düşer toprağa
Karışır toprağa toz olur gider

Tuztaşı Derindere'ye teşekkür ettikten sonra şöyle dedi:

"Olup bitenleri dinleyip Allahtan korkun, biraz da bizi düşünün. Eskiden köyde hayvan çoktu, şimdi insanlar köyü terketti, bu yüzden hayvan da kalmadı. Hayvanların yemesi için az da olsa çobanlar tuz atıp yedirirlerdi. Hayvanlar tuzu yalayıp yerken başım biraz olsun rahatlardı. Şimdi yüzümüze bakan yok. Bakıyorum da hep kendinizi düşünüyorsunuz. Biraz da bizi gibi garibanları düşünün. Yaşlısınız diye sözümüzü çıkarmıyoruz, sez de habire üstümüze üstümüze geliyorsunuz."

Kaplumbağa gibi kabuğuna çekilmiş olan Cıbıl Kaya kafasını delikten çıkarıp konuşmaya başladı:

"Hep siz konuşuyorsunuz, bizi küçük diye birşeye saymıyorsunuz, biraz da olsa benim gibi yeni yetişip gelen gençleri düşünün. Benim gibi

gariban olan Şarlak'a bakıyorum da hiç sesi çıkmıyor."

Ateşli Dede yaşına sığınarak Cıbıla, "Ne istiyorsun çabuk söyle, herkes seni dinliyor" diyerek konuşmayı kesti. Cıbıl:

"Ateşli Dede bana konuşma fırsatı vermiyorsunuz ki."Sarıkaya:

"Senin sıkıntını anladım, hadi anlat kimse konuşmuyor, ne söyleyeceksen çabuk söyle herkes seni dinliyor." Cıbıl:

"Adım üstümde çıplağım. Önce benim üzerim kapanmalı. Allah razı olsun taa Ankara'dan kalkıp, zahmet edip buraya kadar geliyorlar. Ne yapılıyorsa hep Ateşli Dede'me yapılıyor. Biriniz de şurada bir garip var onun başını örtelim kış gelmeden demezsiniz. Biz de canız. Yalnız sizmi bu insanlara hizmet ediyorsunuz. Biz de karınca kararınca hizmet vermeye çalışıyoruz. Önümüz de koskoca Kaplan Deresi. Senelerdir kışın soğuğu yazın sıcağı hep tepemizde, ne yapacağımızı bilemiyoruz. Her türlü zahmete katlanıyoruz. Neyse... Bir de tepem ve omuzlarımın üstüne mezar eşip cenaze gömüyorlar. Bir de onların zahmeti kalabalığı. Gidip gelip çiğniyorlar, kimseye birşey diyemiyorum. Bir de tepemde bir armut ağacı bulunuyor. Bazı çocuklar armut düşürmek için taş atıp dallarını kırıyorlar. Kim olduklarını bilmiyorum. Misafir mi yoksa bu köyün çocukları mı? Asıl beni ağaç dalı kırmak kesmek çok yaralıyor. Halbuki onlar zamanın gençleri, herşeyi televizyonlardan görüp öğreniyorlar. Ağacın yararlarını bilmeleri gerekir. Biz okur yazar olmadığımız halde ağacın ne olduğunu biliyoruz. Bence çocuklar gençlik duygularına kapılıyor olsalar gerek." Annaç:

"Bakıyorum bizi hiç kimse tırtaya katmıyor" diyerek anlatmaya başladı.

"Birtarafım Keltepe, Şarlak birtarafım Cıbıl. Ben bunların arasında sıkışıp kaldım. En büyük zevkim eskiden Şubat aylarının son günleri (köylüler buna Gücük derler), Manciilin Alloom bu ayın son günü koltuğunda biraz yakacak getirir burada yakardı. Alloom öldükten sonra hiç kimse bu geleneği sürdurmedi. Zaten eski adetlerden şimdi pek kalmadı. Zaten bu köyde eli değnek tutan adam da pek kalmadı. Üretim durdu. Onun için de okullar kapandı. Bu köyün insanları dışarıdan gelen insanlara iyi gözle bakmıyorlar. İçlerinde bir istememezlik, çekememezlik

var. bu hoş birşey değil."

Kaplan Ana olup biten konuşmaları büyük bir titizlikle dinlemekten sıkılmış olmalı ki birden patladı.

"Durun hele . Şu terbiyesizlere bakın. Saatlerdir dinliyorum herkes yalnız kendini düşünüyor... Ulan terbiyesizler, bir de yaşlı başlısınız. Boyları devrilesiceler. Yıllardır sizleri sırtımda taşırım, hanginiz birgün olsun Kaplan Ana nasılsınız dediniz, kalan işinize yardımcı olalım dediniz. Kiminiz omuzumda, kiminiz tepemdesiniz. Ben de şaşırdım ne yapacağımı. İnsaf edin. Biraz olsun beni de düşünün. Ta Beserek'ten ağrı dereler, dağlar, tepeler ve ovalar. Eğer başınızı ağrıtmış olmazsam herşeyi bir bir anlatayım.

Biliyorsunuz benim dere Beserek'ten, Hüyüğün yaylasının güneyinden başlar. Hemen önünde Meçit köyü bulunur. Hemen yan tarafta Çatalbeşik dağı var, onun eteklerinden başlar. Aşağı doğru inildikçe Aşık Veysel babanın Sivralan köyü bulunur. Bunların yaylalarının suyu bile bana gelir. Daha aşağıda Emlek Hüyük köyü bulununr.. Bunların arazilerinin pek çok suyu bana akar. Sonra Pircan dağının suyu, yaylanın suyu, ne bileyim şu gördüğünüz derelerin' suyu hep bana akar. Üzerimde bulunan Kevenli dağı, Emirali bir tarafta; Gülüğün Pınarı Göbekli, Alaçayır, eski yoz yatağı, Karağla, Çamurludere, Ayı Pınarı, Tilki yokuşu. Bir yanım Seyit Ali, Kermez Kayası.

Deminden beri durmadan konuşan Cıbıl, Anıaç, Şarlak, Keltepe; şu gördüğünüz kocaa köyün bütün deresi . karşıda Tuztaşı, Sarıkaya, Derindere, Ataşlı, Küçük Seki, Tedavunun Essiği, Koslerin Dere, Esenin Pınarı, Çaykara, Pahlalık, Öküzören, Dikilitaş; karşıda Guz Dağı, İmirzaale ait bir bulgur üç un değirmeni ile Badik Muharrem'e ait bir un değirmeni bulunur. Biraz aşağı inince Saya, İğdelidere, Balkayası, Pencereli Kaya, Çetin, Kızıleniş ve Kızılırmağa bağlayan Kaplan düzlüğü bulunur. Bir de Satılmış ve Hasoğgile ait un değirmeni bulunur. Tabii bağ ve bostanları da.

"Bir siz başınızdaki ağırlığı, bir de benim başımdaki yükü düşünün. Sizin başınızdaki yük, benimkinin yanında gül suyu. Kedi arkasını görmüş birşey sanmış. Sizinki de o hesap. Atalarımız ne demiş. Öfke ile kalkan zararla oturur. Senelerdir yazın sıcağı, kışın soğuğu kar ve fırtınayı düşünün. Zaman zaman yağan yüklü karlar, yazın yağan hayvanları

götüren düzensiz yağmurlar , selin önüne kattığı taşı, toprağı, çalı çırpıyı düşünün. Gelen sel bağlarda bahçelerde hayır bırakmıyor. Hepsini harap edip gidiyor. Sel akarken nasıl inler bilirmisiniz? Gafil avladığı insanları bile alır götürür. Senelerdir nice cana kıydı şu gördüğünüz azgın dere. Hep yaz olduğu zaman gördüğünüz güzelim dere zannedersiniz. Sizin gördüğünüz zaman burası bir Cenneti Ala'dır. Her ağacın dalında öten bulbüller, taşa konmuş kargalar, küçük dallarda serçeler, pek çok kuş türü. Yüksekte öten keklikler, yüksekten uçan yerde yiyecek arayan kartallar. Derelerde öten kurbağa ve yılanlar, selin getirdiği milden ölen balıklar. Siz neden anlarsınız bütün bu koşulların ne anlama geldiğini.

Kaplan Ana konuşurken hiç kimsenin sesi çıkmıyordu. Tilki Pınarı biraz sessizlikten sonra şöyle konuştu:

"Kaplan Ana çok doğru söylüyor. Bakınız ben de senelerdir sizin gibi sesimi çıkaramıyorum. Guz, Sarıkaya, Derindere, Tuztaşı, Keltepe, Cıbıl, ve Şarlak olsun bunca senedir yaptığınızı bir günden bir güne yüzünüze gelmedik."

Ataşlı Dede yaşının verdiği kemaletle başını önüne eğerek bir düşündü. Galiba çok haklısınız, ne söylerseniz yerinde, geçinmez başınız ne. Şurada kendi halimizde sessiz sedasız yaşayıp gidiyoruz der gibiydi. Guz biraz azgın söze girdi ve şöyle dedi:

"Sizler gençsiniz. Yeni yetişip geliyorsunuz. Sonra sizler az da olsa yaz sıcağından yavarlanıyorsunuz. Ben senelerdir soğuk kış altındayım. Üstelik bir de tepemde Temoğgilin ağıl bulunuyor. Bunları yıllardır sırtımda taşıyorum ama şu ana kadar hiç şikayetçi olmadım. Büyük yalçın kayalarımda kartal yuvaları bulunur. Çalılarım içinde yabani fındık bile vardır Dere kenarlarında bağlar bahçeler bulunur."

Bağ bahçe lafının duyan Kaplan Ana yumuşamaya başladı. Ses tonunu düşürerek konuşmaya başladı:

"Ben bunca senedir ne yapıyorum. Beşyüz hanelik köyü hep sırtımda taşıdım. Biraz önce konuşurken başınızı ağrıtmak istemedim ama söylemeye mecbur ettiniz. Köyün alt kısmında Çaygara, Gubadeynin Dere ve Gorpendi yunakları bulunurdu. Bütün insanlar ve çamaşırlar buralarda yıkanırdı.

Tilki Pınarı söz alıp lafa başladı:

"Biliyorsunuz ben Tilki Pınarı olarak çok yokuşum. Her hayvan bu yokuşa aşağı kağnı indiremez. Hemen yana devrilir ya da altında kalır. Onun için kimse bana gücenmesin, herkes ayağını ona göre denk alsın." Kuyulu Çukuru lafa girerek şöyle dedi:

"Arkadaşımız çok doğru söylüyor, herkese aynı şekilde yardımcı olmalıyız. Aynı zamanda ben de Tilki Pınarı abimin koltuğunda geçinip gidiyoruz. Bugüne kadar bir şikayetimiz olmadı. Eğer yalanım varsa Ayı Pınarı kardeşim doğrusunu söylesin." Ayı Pınarı şöyle dedi:

" Ben bunca zamandır burada bulunuyorum kimsede bir rahatsızlık görmedim. Kimse de bana kaşının üstünde kara var demedi. Yalnız beni üzen bir mesele var ki o da şu köyden bir insan burnunun dibinde olmasına rağmen, şurada bir garip var gidip bir ziyaret edelim demez. Şu da bir gerçek. Kel yağ bulsa alnına çalar. Köylü insan bulsa kendi işini görür. Sağ olsunlar zaman zaman ayı kardeşlerim taa uzaktan gelip beni ziyaret ederler."

Emirali içini çekerek Kevenli'ye baktı, yardım beklercesine:

"Kevenli, senle beni kimse tırtaya katmıyor. Seninle benim konuşma hakkımız yok mu?" Kevenli önce omuzlarını dikti, yüzü gerildi, kaşlarını çatarak heyecanla:

"Bana bakın Allahaşkına. Biz de burada aşağı yukarı aynı seneleri paylaşıyoruz. Acı tatlı günleri hep beraber yaşadık. Ortada hiçbir sebep yokken, tatlı tatlı konuşurken bağırıp çağırıp, birbirimize kızıp boşyere kalp kırıyoruz. Ne bölüşemiyoruz Allahaşkına . söyleyin de biz de hak verelim. Aynı zamanda kim haklı kim haksızsa bilelim. Herkes haddini bilsin. Kimsenin malında mülkünde parasında gözümüz yok. Herkes olduğu yerde durdukça geçinip gideriz. Bazı komşu ve arkadaşların maddi manevi sıkıntıları olabilir. Bu arkadaşlara ne gibi yardım gerekirse büyüklerin önderliğinde yapalım. Bu arada hasta, yaralı, sakat olan arkadaşlara yardım edelim. Arkadaşlar komşular bakınız. Hastalık veya kaza geliyorum demez. Can taşıyoruz. Hepimiz bir kazayla karşı karşıya kalabiliriz."

Komşuların bu kaba kaba konuşmaları Tavşan Tepesi'nin dikkatini

çekmiş olacak ki , bu kalabalık nereden geliyor diye kendini dışarı attı. Kevenli`yi sesinden tanıdı. Daha iyi görebilmek için yüksek bir yere çıktı ününü yettiği kadar bağırdı. Kevenni bu bağırmayı duydu ve şöyle karşılık verdi:

" Üzülecek bir şey yok." Tavşantepesi :

"Eğer, birşey varsa ben de gelem."diyerek yola koyuldu. Geliyordu... Büyük Şeker, köylüler yolunu kestiler:

"Hayrola komşu. Yoksa bir olay mı var? Söyle Allahaşkına, hemen gelelim."

Tavşantepesi cevap verdi:

"Merak edilecek bir şey yok. Arkadaşlar kendi aralarında kendi meselelerini konuşuyorlar. Eğer birşey olursa size haber veririm." Şeker:

" Eğer söylemezsen çok güceniriz." Tavşan tepesi Eskiağıl'a geldi. Buranın suyu çok güzeldir. Su içmeye eğildi ve bir ses duydu. Kafasını kaldırdı ki Eskiağıl. Eskiağıl:

"Hayrola komşu. nedir bu telaşın?" Tavşantepesi:

" Sağol komşu. üzülecek birşey yok." Tavşantepesi:

"Kevenli konuşuyordu duydum buraya kadar geldim. Su içiyordum ki bu arada siz geldiniz."

Bu arada Kızıleniş, Gılçık, Hasoğün Şafağı ve Margöz sanki hep birlikte kavilleşmişler gibi bağırdılar. Sonra biraraya geldiler ve konuşmaya başladılar. İkinci bir grup oluşturdular. Zaten aralarında fazla bir mesafe de yok. Herkesin konuştuğu rahatlıkla duyuluyor. Küçükşeker eli arkasında bıyıkaltından gülerek geldi:

"Selamınaleyküm komşular." Oturanlardan herbiri karşılık verdiler.

"Aleykümselam. buyur otur."

Bu arada Kızıleniş biraz rahatsızdı uzanmıştı. Allahın selamını

duyunca doğruldu oturdu. Küçük Şeker:

" Bakıyorum hepinizde bir telaş var. Hayrola, birşey mi oldu? Yoksa ağır bir hastamı var, veya biri mi öldü. Doğru söyleyin Allahaşkına." Tavşantepesi hepsinden büyük olduğu için konuşmaya başladı:

"Sayın komşularım üzülecek veya korkacak hiç birşey yok. Bakın Ataşlı, Sarıkaya, Guz, Tuztaşı, Keltepe, Cıbıl, Kevenni, Emirali ve diğer komşular burdalar. Seslerini duydum ben de sizin gibi birşey var zannettim. Kevenni'ye bağırdım ne var diye. Sesim biraz fazla çıkmış ki sizi de rahatsız ettik. Bunun üzerine komşular aman bir yaramazlık olmasın, olay çıkmasın diye endişelendik; ayıp değil ya korktuk. Mevsim yaz, hasat zamanı. Herkesin işi var gücü var. Her şey dökümdöşek dışarıda. Şimdi bir kişinin iki adam olacağı günler. Memleketimizi biliyorsunuz. Dörtgün sonra kış kapıyı keser. Bütün hayvanların rızkı dışarıda. Bir avuç saman altın fiyatına." Konuşmaya devam ediyordu ki Küçükşeker söze girdi:

"Arkadaşlar. Kevenni'yle Emirali'nin konuştuklarını duydum. Merak edecek birşey yok. Müsade ederseniz başımdan geçen bir olayı size anlatayım. Gerçi bu olay çok zaman önce oldu ama bize de bir laf lazım.

Arkadaşlar komşular , hatırladığım kadarıyla 1960 senesinden sonra , gene böyle bir yaz günü harman zamanı. İnsanlar uykusunu yitirmiş gecesini gündüzüne katıyor. Harmanı bitireyim diye alimallah burnundan soluyor. Anlatacağım olay bu köyden, ama olayın kahramnını hatırlayamıyorum... Durun hele bakalım. Aklımda kaldığı kadarıyla adamın adı Gıcık. Döşüyağlı, veya Huda da derler. Bu adam ortaboylu, etine dolgun, saçları dökülmüş, biraz da kumarcı olduğunu söylüyorlar. Buna rağmen bu adam Satoğgilin Ali, Koçaklıgilin Petikbaş (Veysel)ile beraber düğün olsun, cenaze olsun köyün en aktif insanları..."

Ateşli Dede yaşının getirdiği ve tecrübesiyle gülerek lafa girdi ve şöyle dedi:

"Bilmediğin şeyi neden bilene sormuyorsun. O Gıcığın adına Hüseyin derler. Kumarcı olmasına rağmen köyde yardım sevenlerdendir. Köyde yapılacak iş oldumu herkesten evvel o kopup gelir. Ona Deli Gıcık derler. Ona bu ismi amcası Rıza takmış. Çocukken durma oturma bilmezmiş. Çok

yaramazmış.

Küçük Şeker devamla:

"Neyse anlayacağınız bu Hüseyin oğluyla harman sürerken birgün öylen sonu düveni bırakıp kağnıyı koşuyor, buradan geçip akşam Gırgı'ya sapa gidiyor. Bu bildiğiniz Tilkipınarı'na yukarı çıktılar. Tam Çölloğgilin tarlanın ucuna geldiler. Bunları bir yağmur tuttu bir yağmur tuttu sormayın. Yağmur neredeyse adamlarla birlikte kağnıyı öküzleri de beraberinde alıp götürecek. Yağmur on bilemedınız onbeş dakika'sürdü. Ben bunca yıllık Küçükşeker olarak böyle bir yağmurla ilk kez karşılaştım. Ben bu olayı bir gördüm bir söylerim.

Burada Kevenni ve Emirali lafa girdi ve "Evet bu rahmeti biz de hatırladık" dedikten sonra Ataşlı Dede kafasını iki yana sallayarak elini yukarı kaldırarak ağzını açtı ve herkesin duyabileceği bir sesle

"Biz bunca senedir nelerle karşılaştık. Sen bir yağmurla karşılaştın ballandıra ballandıra anlatıyorsun. Biz bunca senedir boşa yaşadık, bu saçları boşa döktük sanki. Bu ömür boşa mı gitti sanıyorsunuz. Nice ölümler gördük, nice hastaları sırtımızda taşıdık. Sen şimdi ırmağın üzerine köprü yapıldı, millet rahat rahat geçiyor da öyle mi sanıyorsun. Eskiden köprü neredeydi. Hasta olsun, çocuk olsun, yaşlı olsun hepsini sırtımızda taşıyorduk. Ben ırmağa verilen kurbanların sayısını unuttum. Baharda bu ırmak insana yol mu verir. Şöyle bir yüzüne baktığın zaman insan korkar. Yüzünden kanlı köpükler saçılır. Yiğitsen gir de karşıya geç. Sonra başımdaki bela sadece bu değilki. Kulağınızı açın da beni iyi dinleyin. Çevremde nice mezarlıklar var.

Bu arada benden yüksek dağ neredeydi hiç hatırlamıyorum. Bakın eridim ne hale geldim. Ayağa kalkacak halım kalmadı. Benim karşımda konuşacak kimdi? Benim diyenlere şöyle bir bakmam kafiydi. Yerinde donar kalırdı. Şimdi bakıyorum da oğlan babayı kız anayı dinlemiyor. Ne günlere kaldık. Atalar boşa dememişler. "Kurt kocayınca köpeğin maskarası olur." Sonra şu da var. Bir evin horozu çok olursa sabahı geç gelir.

Eskiden insanlarda saygı sevgi, bağlılık, beraberlik büyük küçük yardımlaşma vardı. Bir kadın yoldan giderken bir erkek gördümü, elinde iki helke su da olsa erkek yoldan geçene kadar yolun kenarında beklerdi.

Erkek geçtikten sonra yoluna devam ederdi. Sonra Çolak Mamoğun korkusundan iki kadın yolun ortasında karşılaşıp konuşacaktı. Kimin haddine?

Komşular biliyorsunuz onca zahmet çekerek Ankara'dan gelip başıma yeşillik diktiler. Bu nedenle vesile olan insanlara teşekkür etmek isterim. Ancak biliyorsunuz ki dikmek yetmiyor. Bakım lazım. Davarı malı orman alanına sokarsanız ondan hayır gelmez. Nitekim oldu da. Bazı şeylere itina etmek gerekir. Sonra bir de isim meselesi var. Sahi. Bu ormanın ismi Atatürk Ormanı mı, Murat Gündüz Ormanı mı?.

Ataşlının konuşması sırasında toplantıya Sorhunlu, Porsuk Beleni ve Ilıman da katıldı. Yeni gelenlerden Sorhunlu şöyle dedi:

"Evet Dede, sen kadar olmasa da bize göre az sayılmaz çektiklerimiz. İki köyün insanlarıyla hayvanlarıyla akşam sabah, gece gündüz durmadan yüzümüzü gözümüzü tırnaklayıp duruyorlar. Tabii biz bundan haliyle rahatsız huzursuzluk duyuyoruz. Bilemiyorum arkadaşlar buna ne der."

Sorhunlu'nun arkasından Porsuk Beleni lafa girdi:

"Arkadaşa katılıyorum. Yokuşa yukarı kağnıyı koştukları hayvanlar kağnıyı çekeceğim diye bilseniz ne çekiyorlar. İnsan oğlu kanaatsız. Kağnıları çok yüklüyorlar. İnsaf diye birşey var. Tilkipınarı'na aşağı kağnı indirmek kolayını? O hayvanlara ne kadar acıyorum bilemezsiniz."

Yanında dinlemekte olan Zohu şöyle dedi:

"Konuşan arkadaşlara katılmamak mümkün değil. Bu gibi acıları senelerdir ben de çeke çeke yaşıyorum. Çok eskiden değirmen neredeydi. Herkes bulgur olsun, yarma olsun hep Zohu taşında döver yaparlardı. Her aile kendi nüfusuna göre bulgurunu, yarmasını ve ununu yapardı. Öyle kalabalık aileler vardı ki 50 – 100 teneke bulgur kaynatanlar olurdu. Ben bir zohu olarak üç, bilemedin dört teneke bulgur alabilirdim. Hacmini [illegible] kadar. Doldururlar bulguru, dört kişi ellerinde u[illegible]ekler bir gün değil beş gün değil vur Allah vur. Sonu gelmez, aylar sür... İnsanların kolları kanatları kırılır. Eğer ev büyüğü insafsız biriyse yandınız. Adamların burnundan gelir.

Şimdi teknik gelişti. Herşeyi makine yapıyor. Yaşam ne kadar

kolaylaştı. Yaya olarak dört saatte gittiğiniz yere şimdi arabayla en çok on dakikada varıyorsunuz. Bizden önceki kuşak at, eşek, deve sırtında aylarca yol katederlermiş. Şimdi insanlar bir günde dünyayı dolaşıyor. Posta güvercirleriyle haberleşme tarihe karıştı. Ahizeyi kaldırıyor numarayı çeviriyorsun aradığın adam canlı kanlı karşında."

Orada bulunanların hepsi de; çok doğru söylüyorsun arkadaş. Hatta eskiden ilaçla tedavi diye birşey bilinmezdi. Hastalar körü körüne acı çeke çeke ölürlerdi. diyerek tepkilerini dile getirdiler.

İnce, çekingen biri olan Ilıman başından geçenleri şöyle anlattı:

"Biliyorsunuz Ilıman deresi ta Hüyük köyünün arkasından başlar. Kevenni abimin yanından geçer. Uzunca bir deredir. Devamım Küçük Çanak olarak bilinir. Burada toplanan suları bir düşünün. Burada eskiden İmamgilin koyun ağılı vardı. Kadın kız, erkek, çoluk, çocuk Nisan ayında ağıla göçerdi. O zaman burada sesten geçilmezdi. Sonra güzün çift zamanı Kırgı`da çift sürenler gece burada kalırlar, hayvanlarını yemlerler, sularlar. sabahleyin de kalkar çiftini sürmeye devam ederlerdi. Bu durum çift bitinceye kadar devam ederdi. O zamanlar burası bir bayram yeri gibiydi. Koyun kuzu sesi, insan sesine karışırdı."

Ilıman sözünü bitirmeden Küçük Çanak şöyle dedi:

"Arkadaşlar benim canım yok mu? Bunca senedir sizin pisliğinizi çekiyorum. Biliyorsunuz bulunduğum dere çok çetin. Her insan bayırlarında gezemez. Zaten belli başlı bir hayvan da bulamazsınız. Alt tarafım düz ama fazla geniş bir alan değil. Bunu siz de biliyorsunuz. Ayrıca ırmağın kışın sazağı . yazın çağlayarak ayrı bir ses çıkarışı yokmu? O sede beni öldürüyor sonra arkadaşlar şuda var ki sizin bulunduğunuz yerler bana göre çok yüksek. Ben burada sıcaktan bunalıp çatır çatır kavrulurum. Bu size yalan gelir. Sonra benim bu dereye geceleri her adam korkar giremez. Neden derseniz, dere suratında duran sarp kayalar zannedersiniz hemen yuvarlanıp üzerine gelecek. O kadar tehlikeli görünüşü vardır."

Çanağın bu görüşüne Ilıman, Porsuk Beleni, Sorhunlu da destek vererek katıldılar. Bu arada sıcaktan bunalmış olacak ki Gırgı ayağı yalın. başı açık, saçları dağılmış bir vaziyette kendi kendine konuşarak aşağıdan

yukarıya çıkıp geldi.

Orada bulunanlar haline acımış olacaklar ki, buyur Gırgı Amca, derdin ne ise söyle , anlayalım. Gırgı şöyle dedi:

"Ohooo... Beylere bak beylere. Bulmuşlar serin yeri. Gırgır şamata bol. Vur patlasın çal oynasın. Aşağıdakiler isterse sıcaktan ölsünler. Kimin umrunda."diyerek sitem etti.

O sırada bulunanların içinde Ataşlı'dan sonra en yaşlı olan Sarıkaya:

"Ece... Gırgı. Sitem edip duruyorsun. Neymiş derdin. Lafı fazla uzatma. Anlat ta biz de bilelim."

Gırgı, yüksek bir taşa oturdu. Şapkasını çıkardı, biraz heyecanlı, biraz da hızlı geldiği için kalbi çarpar gibi oldu. İçinizden genç olanlar bana bir tas su getirin, dedi. Gençlerden birisi bir bakır helke alarak dereye koştu. Gençlik bambaşka birşey. Göz açıp kapayıncaya kadar suyu getirdi.

"Buyur Gırgı Amca... Kusura bakma tas yok burası dağ başı." Gırgı:

"Mühim değil yeğen" diyerek helkeyi başına dikti, kana kana içti, helkeyi yerine koymadan:

"Allah senden razı olsun, geçmişlerinin canına değsin" diyerek duacı oldu. Orada bulunanlar hazır taze sudan içerek susuzluklarını giderdiler:

"Gırgı Amca, sen gelmeseydin su kimsenin aklında yoktu." Suyu içince serinleyen Gırgı Amca anlatmaya başladı:

"Arkadaşlar kusura bakmayın, biraz telaşlı geldiğim için kalbim çarpıntı yaptı. Suyu içince biraz rahatladım, serinledim. Şimdi anlatayım:

Arkadaşlar biliyorum sizin bulunduğunuz yer bizim buraya göre çok farklı. Bizim burası sanki bir cehennem. Çatır çatır yanıyoruz. Yazın sıcaktan, kışın ırmağın soğuk sazağı bizi dondurup buz kesiyor. Ne yapacağımızı şaşırdık. Aklı yeten bize bir akıl versin biz de ona göre hareket edelim. Şunun şurasında bir koyun yaşı kadar ömrümüz kaldı. Üzerimden Alakilise'nin cılga yolu geçiyor. Aptalların kendi aralarında konuşmaları, gidip gelirken türkü çağırmalarının yankıları halen

kulağımda. Yeni dinlemiş gibiyim. Zamanla sözüm ona, gelip giderken köylülerle eşşek trampa ederlerdi. Bu benim çok komiğime giderdi. Aklıma düştükce hep gülerim."

Gırgı henüz sözünü bitirmişti ki Elmalıgöl, İğdeligöl ve Tereli beraber geldiler.Gırgı'nın lafını ağzına tıkarcasına sözünü kestiler. Gırgı Amca buna çok üzüldü. Baktı olmuyor, şunu söyledi:

"Komşular olayı hepiniz gözünüzle gördünüz. Bunu fazla abartmaya gerek yok. Yalnız şunu söylemek isterim "Kurt kocayınca köpeklerin maskarası olur..."

"Biliyorsunuz arkadaşlar ben Elmalıgöl olarak Küçük Çanağın doğusunu teşkil ediyorum. Eğer Çanak kardeşimiz benden az da olsa söz etmiş olsaydı ben de rahatlar bu kadar telaşlanmazdım. İnanın ben bunu Çanak kardeşimden bekledim ama maalesef umduğumu bulamadım. Biliyorsunuz üst yanımda Çalıkgilin koyun ağılı bulunuyor. Bu hayvanlar yıllardır sanki sırtımda. Benimle beraber dolaşıyor. Ne yapacağımı şaşırdım. Artık eski gücüm kalmadı. Şunu da söylemek isterim ki biliyorsunuz buralar İmmiğlin malıdır. Nerden derseniz? Çok eskiden onların bu Küçük Çanağın ağzında bir koyun ağılı bulunuyordu. Halen ağılın ören yeri duruyor. Sonra burayı bir zamanlar sürdüler, birkaç sene ektiler. Yazın Köy İhtiyar Heyeti gelip burda İmmiğle ait ot yığınlarını yakıp kavga bile ettiler. O zaman İmmiğlin Battal'ın hanımı Guluğ'ü kavga esnasında vurdular. Hamile idi, çocuğunu zayetti. Bu yüzden mahkemelik oldular. Yusuf Başara hapis bile yattı.

Sırtıma bir pire bile konsa dağları sırtımda zannediyorum. Ama ne yazık ki elimden birşey gelmiyor. Taşımak zorundayım. Önümde az bir Gırgı'nın düzlüğü, sol tarafımda İğdeligöl ve Tereli bulunur.

Arkadaşlar iyi biliyorsunuz benim çevremde bulunan dereler çok girintili çıkıntılı olduğu için dolaşmak çok zor. Yaz ayları insanlar kenger sakızı alırlar. Her tarafım eşik eşik olur. Bunlar çekilecek dert değil ama mecburen çekiyoruz. "Kaynamaya ancak karakazan dayanır."

İğdeligöl: "Arkadaşlar, Elmalıgöl Abim az da olsa benden bahsetti. Sağolsun." Diyerek söze girdi:

"Biliyorsunuz ben ırmak kenarında bulunuyorum. Üzerimde

Karamahmutgilin tarla ile bir de koyun ağılı bulunur. Doğumda bildiğiniz gibi Tereli kardeşimiz yer alır. Terelinin önü biraz olsun düzlük. Onun için insanlar suyundan yararlanıp bostan ediyorlar. Ben de diğer arkadaşlar gibi yazın sıcaktan, kışın soğuktan ve aynı zamanda ırmağın sazağından rahatsızım. Eğer üzerimden Deveciyolu da geçmese kimse benim farkıma varmaz. Sağolsunlar yaz kış demeden altında eşekleri Alakilise`nin aptalları gelip giderken türkü söyleyip sohbet ederler de ben biraz olsun rahatlarım. Onların söylediği türkülerden çok hoşlanırım. Bir de ırmağın çağlayan sesi olmasa bu hayat hiç çekilmez. Bu ses bana ninni gibi gelir. Bazan ırmakta balıklar atlayarak oynaşırlar. Bu da çok hoştur. Ne yapacaksınız. "Dünya sana uymazsa sen dünyaya uy."

Tereli bütün konuşmaları sakin sakin dinledi. İğdeligöl`ün kendisinden bahsetmesinden çok memnun oldu. Memnuniyeti dudaklarındaki gülümsemeden belli oluyordu. Konuşmaya başladı.

" Biliyorsunuz biz burada yeni değiliz. Teknik çok ilerledi. Dünya bilim çağını yaşıyor. Adamlar Ay`a gitti. Herşeyi sürekli araştırıyorlar. Biz ise adamların yaptıklarını tamir ederken zorlanıyoruz. Tembellikten iş çıkmaz. Biz yerimizde sayıp dururken, mangalda kül bırakmıyoruz. Oysa atalarımız ne demiş. "Çalışan demir ışıldar." Allah insanı tembellik için yaratmadı. Birbirlerini öldürsünler diye yaratmadı. Kötülüğü her canlı yapar. Önemli olan iyilik yapmaktır. Ama, eğer yaptığın iyiliği adamın başına kalkacaksan o iyiliği hiç yapma. Biliyorsunuz benim suyun yanında çok eskiden bir han vardı. Bu handa gelip geçen kervanlar konaklar, ihtiyaçlarını giderirlerdi. Ben buna şahidim. O kalabalığı ben anlatmak istemiyorum. Buralardan senelerdir sayısız insan geçti. Onun için benim bulunduğum yer çok eski bir tarihe sahiptir.

Tereli ismim suyumun içinde bulunan tere otlarından ileri gelir. Benim sözlerim yanlış anlaşılmasın. Hepimiz iyi kötü, yanlış doğru, insanlara hizmet veriyoruz. Biz bu hizmeti yapmaya mecburuz. Sonra bu bir yaşam meselesi. Üç günlük dünyaya beş günlük gaylık görmek gerekir. Muhanete muhtaç olmayı şimdiki gençler pek bilmezler. İnsan çalışmalı ve muhtaç olmamalı. Birbirleriyle iyi geçinmeli. Ama bu olmuyor insanların ne kadar aç gözlü olduğunu artık siz düşünün. Yunus Emre`nin şu sözünü hiç düşünmüyorlar.

Mal sahibi mülk sahibi
Hani bunun ilk sahibi
Mal da yalan mülk te yalan
Var biraz da sen oyalan

İnsanoğlu doğuştan aç gözlüdür. Bunları hiç düşünmez.bir avuç toprak için birbirlerini öldürürler."

Bu arada Bezirgan Kayası söze girdi:

"Ben Bezirgan Kayası olarak Tereli ile Kaplan Ana`nın arasında bulunuyorum. Irmak ile aramızda sadece kervanların gidip geldiği Deveciyolu bulunur. Adından da anlaşılacağı üzere eskiden eskiye bezirganlar gelip geçerken önümde konaklar sabah ederlerdi. Halen bu köyden yani Ortaköy`den yaz ayları Gırgı ve Tereli`ye sapa gelenler ışık gözüyle kağnılarını yükler, akşam burada yatar, sabaha yakın ülger veya teraziyle kalkar, kağnısını koşar yola düşerler. Güneş yükselmeden evine varır. Burada senelerdir insanlar çok konaklamışlardır."

Bu adara arkalardan bir ses yükseldi. Herkes kulak kabarttı:

"Benim de arkadaşlar gibi çok eskilere uzanan bir geçmişim var. ismimden ne olduğumu anlayacağınızı umarım. Benim bir dere olarak iki ismim vardır. Birincisi Dedenin Ağılı, ikincisi Cığılı Mağra olarak tanınır. Porsuk Beleni`nin önünden başlayarak , Tavşantepesi`nin yanından Bezirgan Kayası`nın hemen önünden ırmakla buluşurum. Yukarıdan topladığım çalı çırpı ne bulursam hepsini alır ırmağa kusarım. Aslına bakarsanız benim insanlarla geçmişim uzundur. Birinci ismim ondan gelir. Çok eskiden, yukarıda yani Büyük Şeker`de bir köy bulunurdu. Hatırladığım kadarıyla bu köy Selçuklular zamanında kurulan bir köy. O zamanlarda bildiğimiz bu Ortaköy`ün arazisi üstünde en az beş köy bulunurdu. Bu köylerden sonra adını andığım derede bir ağıl bulunurdu. Yazın ağıl zamanı oldumu burası bir köy gibi kalabalık ve eğlenceli olurdu. Yaşlısı genci, gelini kızı, çoluğu çocuğu burası bir bayram yerine dönerdi. Kış yaz ağılda koyun sürüsü hiç eksik olmazdı. Yani nasıl anlatayım. benim bulunduğum mıntıka Karataş ağzına göre kışın biraz daha sıcak olurdu. Kışın hayvanlara bir avuç yem vermeden en az yılbaşına kadar burada kalır yaylımını yapardı. Yılbaşından sonra soğuk fazla olursa çobanlar sürülerini alıp köye götürüp herkesin davarını

sahibine teslim ederler. Bunun sonu olmaz. Yaşamboyu sürüp gider."

Morgöz üzüntüsünü şöyle dile getirdi:

Beni tanımak isterseniz Tavşantepesi'nin ırmağa bakan yüzünden Eski Ağıl'a kadar uzanan yerde bulunurum. Bulunduğum kısım oldukça taşlıdır. Buraları eskiden karasabanla yani öküzle sürerlerdi. Şu sıralarda köyde öküz kalmadı. Herkes iyi tarlasını traktörle sürüyor. Benim burada ise motor çalışmıyor. Eskisi gibi hayvan yok ki gelip üzerimde ot yaysınlar. Şimdi tarla diye birşey kalmadı hep harıs oldu. Benim birkaç tane tarlakuşu arkadaşım var o kadar. Senelerdir bir Allah'ın canlı kulu olsun gelip üstümden geçmez. Zamanında bu konuda çok iyiydim. Şimdi hem gözden hem gönülden düştük. Bir insan geçmişini değil geleceğini, ne olacağını düşünmeli.

Margöz'ün bu sözleri üzerine orada bulunanlar içerisinden "çok haklı, yerinde bir söz söyledi" mırıltıları duyuldu.

Margöz konuşmasını kesince bir süre kimse konuşmadı. Bu sessizliği fırsat bilen Eskiağıl şöyle dedi:

Saatlerdir herkes birşeyler döküp duruyor. Herkes konuşmasını neye dayandırıyor tabii bunu bilemem ama şu bir gerçek. Derdi olmayan inlemez. Benim derdim ve tarihi yaşantım aşağı yukarı sizin kadar var. Aynı derdi, ızdırabı, hastalığı, çileyi, yokluğu, varlığı, kötülüğü iyiliği anlayacağınız herşeyi beraber paylaşıyoruz. Tabii bütün canlılar bu yörede iyi kötü ; az veya çok yararlanmak mecburiyetindedir. Herbirimiz bu insanlara çeşitli şekillerde hizmet veriyoruz. Kimimizin sırtında tarla var ekip biçip bundan yararlanıyorlar. Kiminin altında üstünde orman var, bir zamanlar ağacından yararlanıyorlardı. Hepiniz biliyorsunuz ki bu köyün kurucuları Elbendoğulları'nın Eskiağıl'da bağı bahçeleri vardı. Eskiden köyün nüfusu kalabalıktı. Bu gibi yerleri bağ bahçe yaparlar yiyeceklerini temin ederlerdi.

Çok güzel suyum bulunur. Şimdi şu halime bakın. O güzelim bağ bahçe, meyve ağaçları ne hale geldi. Hepsi kurudu. Yeşil olarak birtek söğüt ağaçları kaldı. Ben şahsen şimdiki halimden çok utanıyorum ama elimden birşey gelmiyor. Benim halimden benim gibi olanlar anlar. Eskiden bu gördüğünüz dereden kuş sesinden, keklik ötüşünden, yeşillikten geçilmezdi. Birçok arkadaşım dediği gibi kaderde bu da varmış.

Ne yapalım komşular elbette Allah büyüktür. Gülme komşuna, gelir başına.

Büyükşeker köyü olup biten bütün konuşmaları dikkatle dinledikten sonra, sayın komşular diyerek şunları anlattı:

Hepiniz çok haklısınız. Milyonlarca yıldır beraberiz iyi kötü. Hepimizin çektiği çile aynı. Benim üzerimde bu kadar köy köylü vardı. O gördüğünüz çaniller küme küme hepsi bir evin temelini oluşturuyordu. İnsanlar ne zengin ne de fakirdi. Ne arasan vardı. Herkesin derdi kendine göreydi. İnsanlar ne iyi, ne de kötü. Önce kendi el parmaklarınıza bakınız. Daha sonra insanlar üstünde düşünerek konuşunuz. Şunu iyi düşünün. "Bu dünya iyilerin üzerine kurulu." Ne görüp yaşıyorsak onların yüzü gözü hörmetine, sadakatine oluyor. Bu dünyanın birgün tersine döneceğini unutmayın. Çünkü insanlar günden güne değişiyor.

Küçük Şeker lafa girdi:

"Biliyorsunuz biz iki kardeşiz. Biraz evvel abim konuştu ve birçok şeyden bahsetti. Şeker abimin konuşmasında doğrunun çok payı var. Ne kadar küçük de olsa adı üstünde, bir köy. Bir köyde iyi de vardır kötü de. Bu adamın diyelim üç çocuğu var. Bu çocukların hepsi aynı duygulara sahip olabilir mi? Mümkün değil. Herkesin kendine göre bir yapısı, bir düşüncesi vardır. Bu doğaldır. Beş parmağın beşi bir olmaz. Bir köyde birbirinin kuyusunu kazan, namusuna tebelleş olanlar da bulunabilir. Ama bunu toplumun tümüne maletmemek gerekir. Bugün toplum bazı rezillikleri gazetelerden basından öğreniyor ama eskiden de bazı şeyler olmuştur. Ama dünü bugünle kıyaslarsak gitgide bozulan insanlıkta, dün akpaktır...

Çok konuştuk kusura bakmayın. Biliyorsunuz Küçükşeker olarak ben de insanlara hizmet ettim. Bende hep tarla bulunur. Bunlar bir sene ekilir, bir sene nadasa bırakılır. Eğer her sene ekerseniz verim alamazsınız. Onun için bu tarlaları bir sene boş bırakmak gerekir. Bazı senelerde bu tarlalara nohut ekerler, toprağı siyah olduğu için çok güzel nohut olur. Bu tarlaların arasında su kenarlarında güzel çayırlar bulunur. Çayırı daha ziyade manda, koyun ve keçi iyi yer. Sonra köyde ölen olunca mezarının içine cenazenin üzerine önce tahta odun, onun üzerine de bu çayırdan koyarlar ki toprak o an için cenazenin üzerine çökmesin. Bu konan odun ve ot mezarın içinde

ancak bir sene kalır. Sonra çürür ve mezar çöker."

Hasoğün Şafağı, Taşoluk ve Kızıleniş bunlar konuşulurken çıkageldiler. En arkada elleri arkasında Kılçık. En yaşlıları olarak arkadan. Mevsim yaz, sereserpe oturuyorlar. Yeni gelenler kaba boydan :

"Selamınaleyküm ey cömaatı bereket!"

Selamdan önce sere serpe oturanlar, selamı duyunca hemen toparlandılar. "Aleykümselam" derken herkes oturma şeklini aldı, yani toparlandı. Gelenler oturunca hatır sormalar başladı. Gelenlerden Kılçık yaşlı olduğu için gençler pek lafa girmedi. Yalnız Kılçık karşılık verdi.

Köy yerlerinde iyi aile terbiyesi almış insanlar böyle olaylarda ve yerlerde kendilerini gösterirler. Büyükler sormadıkça küçükler karşılık vermezler. Çünkü köyde terbiye böyle gördüler. Sorulduğu zaman az ve öz konuşurlar. Köyde böyle davrananlar büyük saygı görürler. Haddini bilen insandan kötülük gelmez. Söze Kılçık girdi:

"Komşular bende biraz nefes darlığı var. Konuşurken hata yaparsam kusura kalmayın."

Kendini toparlamaya çalıştı. Derin bir nefes aldı ve devam etti:

"Biliyorsunuz komşular. Benim bulunduğum yerde tarla diye birşey yoktur.Adımdan anlaşılmıyor mu? Benim yerimde sadece kılçık biter. Alt tabanım olduğu gibi taş. Bu kılçık Mayıs ayı çıktığında ortalık kurudu mu kelleyi çeker, dört gün sonra kurur. Bundan sonra hayvan da yemez. Yaşken biraz da olsa yer..."

Derdemez nefesi düğümlendi, bir iki dakika konuşamadı. Bazıları sırtına vurun diye bağırdılar. Biraz sonra Kılçık kendine geldi. Herkes birşey olacak diye çok korkmuştu.

Kılçığın bu halinden zamanın geçtiğini anlayan Hasoğün Şafağı lafa girdi ve şunları söyledi:

"Benim de Kılçık Abimden fazla kalır tarafım yok. Üst tarafımda bağların yanında birkaç ekin tarlası var. Şimdi buralar da ekilmiyor çünkü çok taşlı. Bu tarlalar yıllar içerisinde bölüşüle bölüşüle herkesin üç beş

evlek yerleri ancak var. Bunlara güvenenler her zaman aç kalır. Biliyorsunuz birkaç sene evvel Delihürüğul buraya bir koyun ağılı yaptılar. Eğer burada şu gördüğünüz bağları olmasaydı, bir de kış ayları hep çoban duruyorlar ya onun için bu ağılı yaptılar. Sonra bir de Hasoğgilin bağlarının üstünde bir ağılları bulunuyor.

Hasoğgil zamanında çok zenginmiş ve durumları iyiymiş. Bir de bağlarının içinde suyla çalışan üç tane un değirmenleri bulunuyordu. Bu nedenle buralardan hiçbir zaman adamları eksik olmazdı. Bu değirmenler öyle zaman olurdu ki yılbaşına kadar çalışırdı. Bunlardan Süleyman Efendi çok ekmekli, aynı zamanda hatırı sayılan bir adammış.

Taşoluk biraz üzülüp büzülerek de olsa birşeyler anlatmaya başladı:

"Biliyorsunuz biraz suyum bulunuyor. Alt kısmımda birkaç bağ var. Kanlı Halil diyeyim de anlayasınız. Uzun müddet bu bağları suladım. Alt tarafta Kombeciğilin bağlar var. Bunlar bakımsızlıktan sonradan harap oldu. Benim suyumun çoğunu alıp Topaç köyüne götürdüler. Buna ben şahsen çok üzüldüm. Beni doğduğum baba yurdundan uzaklaştırdılar."

Üzgün olduğu her halinden belliydi. İçini çeke çeke konuşuyordu.

Ortalık bir anda sessizliğe büründü. Bir müddet böyle kalında. Kızıleniş konuşmaya başladı:

"Bu durum benim de gücüme gitti ama neylersin. Üzüldüm kendi kendime ettim. Burada Azgilin ağıl ile bağları da bulunuyor. Korucugilin bağ da burada. Ne yazık ki şimdi hepsi harap oldu. Şimdi taşlarında baykuş ötüyor.

Bir de koltuğuma sığınmış At Kayası var. Garibanın biri. Zavallı, yalnız. Hiç kimsesi yok. Bir kardeşi var o da Çokpınarın üstünde bulunuyor. Zaman zaman bana gelir, konuşur dertleşiriz. İki konuştuk mu başlar hüngür hüngür ağlamaya. Biraz teselli ederim daha sonra sesini keser. O da haklı biryerde. Çok eskiden arkadaşları varmış, yalnız değilmiş. Şimdi gelip giden olmadığı için buna çok içerleyip üzülüyor.

Varsa elinde herkes sana dost. Yoksa sana düşman.

Kızıliniş henüz konuşuyordu ki Bal Kayası ve Pencereli Kaya

geliyorlar. Sinirli oldukları gelişlerinden belli. Yaşının verdiği tecrübeyle Kevenli bunların gelişlerinden bir şikayetleri olduklarını anladı. Şöyle dedi:

"Buyurun gençler. Halinizden bir derdiniz sıkıntınız olduğu anlaşılıyor. Anlatın da biz de öğrenelim."

Yeni gelenlerin en yaşlısı olan Balkayası şöyle dedi:

"Sayın büyüklerimiz. Bir arzumuzu dile getirmek istiyoruz müsadeniz olursa. Kaplan Anamız biraz evvel konuştu fakat bizden hiç söz etmedi. Biz buna bir evlat olarak çok kızdık. Bir ana veya baba kendi evladını bu kadar yabancı olarak görür mü? Allahaşkına siz karar verin.

Kevenli meseleyi anladı ve şunu söyledi:

"Hıı.. Çocuklar mesele anlaşıldı. Kaplan Anamız burada çok hata yapmış. İnsan evladını atmaz, atamaz. Burada hadisenin bir dalgınlıktan ileri geldiğini sanıyorum."

Kaplan Ana buna çok üzülmüştü. Sesi boğuk boğuk çıkıyordu:

"Vallahi çocuklar sizi o anda unuttum. Beni bağışlayın. Yaşlılık işte. Son zamanlarda çok unutkan oldum."

Ataşlı Dede şöyle dedi:

"Kaplan kızımız çok doğru söylüyor çocuklar. Evlat babanın ananın kusuruna bakmaz. Bunlar yaşlılıkta olağandır."

Balkayası Şöyle konuştu:

"Biliyorsunuz ben şahsen bu gördüğünüz Kaplan Deresine ayrı bir özellik veriyorum. Bir zamanlar kaç kaç günlerinde bazı kaçaklar gelir bana sığınırlardı. Halen İmirzaalin Ağdeğirmenin arkından suyu alır bağların başından ark yapar bana kadar su getirilerdi. Bu arkın izini Alıkgilin bağın üstünde kayanın yüzünde bulabilirsiniz. Sonra benim adımdan da anlaşılacağı üzere bal arıları gelir bana konar ve bal yapardı. Güvercinler bende barınırdı. Burası bir kuş cenneti gibi olurdu."

Sırasını bekler gibi bir halde duran Pencereli Kaya şunları anlattı.

"Biliyorsunuz arkadaşlar ben doğuştan Pencereli Kaya olarak yaratılmadım. Aslını öğrenmek isterseniz ben bu ismi Ermeniler zamanında aldım. Merak etmeyin anlatacağım.

Ermeniler kaç kaç zamanında ellerinde bulunan servetlerini belli yerlere gömerek kayıp ettiler. Birincisi düşmana kalmasın, ikincisi eğer geri dönersek alırız düşüncesiyle paraları belli yerlere gömdüler. Onun için beni bir pencere haline getirdiler ve bulunduğum kayanın hemen alt tarafına bir tepsi içinde kaşık resmi yaptılar. Bu resimler altın gömülen yere işarettir ve toprakta gömülüdür. Tabii bunu bulmak çok zor. Çok arayan oldu ama bir türlü bulamadılar.

Dahası, benim sırtıma yaslanan dikili iki kaya bulunur. Bu kayanın içi yarık olduğundan, kışın tipiye tutulan bir yolcu bu kayanın arasına girdi, gece uyuyunca da soğuktan dondu öldü. Bu adamın mezarı halen Hasoğgilin bağın içinde bulunur. Kendisi Sivrialan köylüdür.

Çetin büyük bir sabırla arkadaşlarını dinledi, aşağıdan alarak şunları söyledi:

Ben fazla anlatmaya gerek görmüyorum. İsmimden de belli, öyle bir konumum var, öyle bir meyilim var ki, ayağınız bir kaysa şüpheniz olsun kendinizi derede, özün içinde bulursunuz. Bir tarafım Kanlı Halil'in bağı bir tarafım Karasiloğgilin bağ. Ben seneler önce harap oldum. Diğer bağlar bana nazaran daha şanslı. Göbeğimde Korucugilin bağ bulunur. Niye dememiş mi Dedağa, Korucugilin Musa'ya:

Çetin'de var dört ağacı
Dördünün de meyvesi acı
Karısının ismi Karga Bacı
Yayar cücüğünü cücuğunü

Bütün konuşmaları büyük bir sabırla dinleyen Kızıltarla sanki bir top patlar gibi konuşmaya başladı:

"Arkadaşlar komşular, hiç biriniz benim kadar rahatsız değilsiniz. Ben

yedi yolun birleştiği yerde bulunuyorum. Bir yanımda Kaplar Ana bağ bahçe içinde, bir yanımda dördüncü defa yapılan köprü bulunuyor. Çok iyi biliyorsunuz ki bu köprü ilk yapıldığında Çerkezler tarafından yakıldı. İkinci biri yapıldı o da bozuldu. Tekrar yeniden yapıldı. Nasıl oldu bilemiyorum o da yetersiz kaldı. Nihayet son olarak bu beton köprü yapıldı, insanlar sudan geçmekten kurtuldu.

Biliyorsunuz bu yol Hasoğgilin bağın yanından dikine çıkardı. Şimdi öyle değil. Gördünüz, koyun karnı yarar gibi yukarıdan tarlaları yararak yolu ırmağa köprüye bağladılar. Sonra derdin daha kötüsü, yolun kenarında bulunan Deliganlıgilin tarla yazın yağmurun etkisiyle cünüt halini alınca alttan sürer yolu kapatır.

Bu tarlalarda çok güzel ekin olur. Bu tarlaların çoğu Kamaloğullarına aittir. Doğu kısmında Hanyeri bulunur. Bir taraftan Lebbelane kadar uzanır. Yolcular hayvanlarıyla boyuna yaya gidip gelirler. Tabii hayvanlar zaman zaman tarlalara zarar verirler...

Hanyeri orada bulunanlardan hem yaşlı hem de kilolu olduğu için şöyle bir yekindi, derin bir nefes aldı, saçlarını eli ile düzeltti ve konuşmaya başladı:

Bakıyorum arkadaşlar hepimiz aynı dertleri paylaşıyoruz. Amacımız insanlara hizmet etmek. Ama ben insanları da bu kadar suçlamayı doğru bulmuyorum. Niçin derseniz? Herkes muhanete muhtaç olmamak için gecesini gündüzüne katıyor. Ailesini evinde yalnız veya bir çocuk bırakıp dağ dağ aşarak diyarı gurbete gidiyor. Ne yapsınlar memlekette belli başlı geçim kaynağı yok iktidara kim gelse taş taş üstüne koymuyor. Herkes birbirini suçluyor. Mecliste mahalle kavgası yapıyorlar. Memleketi düşünen yok. Hükümete kim gelirse onun ve yandaşlarının cebi doluyor. İşsizlik ise almış başını gidiyor.

İş derken iş nerede. İş, aslanın ağzında. "İşimiz Allah'a kaldı." Gelen geçen iktidarların yaptıkları ortada. Daha önce Kızıltarla kardeşimiz anlattı. Yol boyunca gidip gelenler ekine zarar veriyorlar. Bazan insanlar birbirinin tarlasından ot çalıyor. Ne demiş Durmuş Ağa:

-Selamın Aleykum soğan evleği.
-Aleyküm selam Durmuş çavuş.
-Senden birkaç tutam soğan almaya geldim.

-Aaa.. senin için soğana teklif mi var, ne kadar alırsan al.

Ben Hanyeri olarak çok geniş bir alana sahibim. Güneyim Kızılırmak, Batım Lebbeleni ve Kızıltarla. Doğum ise Karatepe ve Haramderesi. Kuzeyim ise kışları karla kaplanan ve insanlara geçit vermeyen Gedik bulunur. Alt tarafta Çalıkgilin ağıl bulunur. Su olarak sadece Çölloğgilin göze var onun da suyu çok fazla değil."

Gedik Hanyeri'nin kendisi hakkındaki sözüne üzlmüş olacak ki, söz alarak üzüntüsünü dile getirdi:

"Komşular bu hususta benim kabahatim yok çünkü bu doğanın kanunu. Bulunduğum yer çok yüksek, her iki tarafım da çok düşuk. Kışın fırtınanın etkisiyle yakınımda bulunan karlar rüzgarla duldalanan yolun çukur kısmını doldurur. Dolaysıyla insanlar geçemez. Ama şimdi öyle değil. Yol yapılınca pek çok düzenleme oldu. Şimdi öyle kapanma falan yok. Zaten yol asvaltlanınca arabalar kış yaz rahatlıkla gidip geliyor."

Kayıkyeri üzüntüyle şöyle dedi:

"Sayın arkadaşlar hiç olmazsa sizlerin bulunduğu yer toprak. Ama benimki öyle değil. Bir tarafım su bir tarafım kara. Eğer biraz gevşek davransam insanlarla dolu kayığı mazallah ırmak alıp götürecek.Irmağın suyunun baharın ne kadar coşkun olduğunu bilirsiniz. Buna ırmak demişler. İnsanın gözünün yüşına bakmaz. Önüne ne katarsa alıp götürür. Şahit olmuşumdur. İçi insanla dolu bir kayık sürüklenerek ta köprünün üstüne indi. İmirzaalin İbrahim kayığı karşıdan karşıya geçirirken adamcağız ne çekerdi. Onu bir kendi bir de ben bilirim. Irmakta boğulanları hepiniz biliyorsunuz. Şu köprü yapıldı da insanlar çileden kurtuldu."

Çorak Pınar:

"Arkadaşlar bana da konuşma hakkı tanıdığınız için hepinize teşekkür ederim. Hepinizden Allah razı olsun. Biliyorsunuz ben Çorakpınar olarak baba ocağım Ataşlı. Bunu Dedem daha iyi bilir. İsterseniz size kardeşlerimi tanıtayım. Hepimizin büyüğü Çermik Ablam, Kaynarca Abim, Keklik Pınarı kardeşim, Cungulün bağında da en küçüğümüz bulunur.

Çorak kardeşim ile, bazı yerlerden düzensiz akan bir çok akrabamız ile, ne olduğu bilinmeyen ırmağa akan soydaşlarımız var. Burada bulunan tarlaları herkes kendi tarlalarını bostan , bahçe ve yoncalık gibi şeyler ekerek ekmek parası, çoluk çocuk rızkı temin etmeye çalışırlar. Benim de sizler gibi amacım insanlara hizmet etmek. Dilerim insan da bu güzel duygu ve düşünceye sahip olurlar da birlik beraberlık içerisinde gül gibi geçinip gideriz. Büyüklerimiz şöyle derler: "İki gönül bir olunca bağ duvarı neylesin." "İnsanlar Çiğ süt emmiş," ne yapacağı belli olmaz.

Topakkaya yavaş yavaş oturduğu yerden kaltı, şöyle bir çevresini süzdü, biraz düşündü, tekrar oturdu "Arkadaşlar" diyerek şunları anlattı:

"Anladığım kadarıyla dertli olan yalnız siz değilsiniz. Yöre olarak aynı dertleri birlikte çekiyoruz. Sorun hepimizin. Bunları saymakla bitmez. Neden diyeceksiniz? Arkadaşlar biliyorsunuz biz iki kardeşiz. Abim Topakkaya Komoonpınarının altında bulunur. Beni tanıyorsunuz. Yaz demeden kış demeden yıllarca bu ırmağın ortasında heykel gibi dururum. Yazın sıcak kışın dondurucu soğuk ne bir tarafa dönebilirsin ne de kırmaşabilirsin. Bu yönden hiç şansım yok. Birgün eriyip kaybolacağım

Yazın sıcağı görünce inanırmısınız kendimden geçiyorum. Kışın soğuduğu zaman ise tamamen dağılıyorum. Bu da benim ölümüm demektir. Baharın su çok olduğu zaman ırmağın benden kopardığı parçaları zorla sürüye sürüye alıp götürmesi yok mu, işte buna dayanamıyorum. Ne derler "Derdi çeken bilir." soğanı yiyen değil doğrayan bilir. Kusura bakmayın vaktinizi aldık."

Çoğu, estafurullah arkadaş, o nasıl söz, şurda konuşup dertleşiyoruz. Derdin var ki iniliyorsun.

Köprüçenesi sıkıntısını şöyle dile getirdi:

"Arkadaşlar ben de sizler de hep bu toprağın insanlarıyız. Acıyı da birlikte tatlıyı da birlikte tadıyoruz. Bu doğanın kanunu karşı koyamazsınız. Buna ne gücünüz yeter ne de ömrünüz kafi gelir. Bilmem anlatmaya gerek var mı. Madem ki sohbet etmeye ihtiyacımız var o halde anlatayım. Çok eski zamanlarda bu gördüğünüz Alardıç ve çevresi hep evdi. O zamanlar insanlar ırmaktan geçmek için bir köprü yaptılar. Daha sonraları bu insanlar başka insanların baskısıyla buraları yani yurtlarını terk etmek zorunda kaldılar. Bu insanlar buraları terk ederken ırmak

üzerindeki köprüyü başkaları kullanmasın diye yıkıp harap ettiler. Üzerim parçalandıktan sonra kala kala yalnız ben köprünün ayağı kaldım. Önceleri köprü olarak insanlara hizmet verdim. Yarım olduğum için adımı Köprüçenesi koydular. Birgün ben de Topakkaya kardeşim gibi eriyip gideceğim. Halen benim dörtköşe yapılmış güzel güzel taşlarım Harda Köyünde bulunan , zamanında Çapanoğlu`nun vergi sorumlusu Akkaşoğulları, bu güzelim taşları kağnı ile alıp götürdü, köylerine cami yaptırdı."

Tıhraz otururken yuvarlanır gibi yerinden kalktı. Tıhraz`ın bu kalkışı oturanların çoğunun dikkatini çekti. Ama kimse birşey söylemedi. Tıhraz sakalını sıvazlayarak şöyle konuştu:

"Arkadaşlar birimizi derdi hepimizin derdi. Bana yakın olanlar çok iyi bilirler. Bir zamanlar insanların biri bir elinde burç, bir elinde çekiç, her biri zebellah gibi, bıyıklarından adam asılır, giriştiler beni parçalamaya. Ben ne diyebilirim? Aylarca çalışarak benim karnımı yarmayı başardılar. Koca bir oda, bir kapı ve üç pencereli yer yaptılar. Bunu size anlatıp geçiyorum. Bu yaptıkları yerde namuslu(!) bir aile kalsa gam yemem. Nerede memleket kaçağı, adam azgını, katil, hırsız, yankesici; hepsi de anasının ipliğini satmış adamlar. Onların gözünde insanın beş kuruşluk değeri yok. Gece gündüz soygun yapıp adam öldürüyorlar.

Biliyorsunuz arkadaşlar. Eskiden buralardan kervanlar gelip geçerdi. Hayvanlar üstünde eşya yüklü. Bunlar ne var ne yok soyarlar buraya getirirler. Sadece bu kadar mı? Zaman zaman yakındaki köyleri basar soyar alır götürürlerdi. İyi hatırlıyorum, Ortaköy`den Güççükgilin ve Hasoğgilin öküzleri çalındı, bir türlü bulamadılar. Bunların çalınışında Çerkezlerin parmağı vardı.

Hamdolsun arkadaşlar siz böyle insanlarla karşılaşmadınız. İnsanlar yaşadıkça nelere şahit oluyor. Dikkat ettiyseniz, zaman zaman olan depremden yan taraftaki bütün parçalarım kopup ırmağa doldu. Böyle kötü zamanda köylünün birinin öküzü yukarıda yayılırken nasıl olduysa kendini ırmağın kenarında buldu. O anda ölmedi ama çok yaşadığını zannetmem."

Alardıç fazla sıkılmış olacak ki lafa hızlı girdi ve şöyle konuştu:

"Arkadaşlar benim yerimde siz olsanız çatlarsınız. Biliyorsunuz alt

yanım ırmak, üst yanım Çermik ve Çorak ile çevriliyim. Gıdaalin ağıl, Kemalgilin ağıl ve Karamahmutgilin ağıl bizde bulunurdu. Bunun dışında bu gördüğünüz bütün bir alan ev kasaba idi.Ne kadar kalabalık bir ortam olduğunu siz tahmin edin. Daha sonra bu insanlar bir baskın sonucu ölen öldü, kalan kaçıp canını kurtardı. Buralar da haliyle zamanla harap oldu. Şimdi tarla olarak kullanılıyor.

Eline kazmayı küreği alan insana nereye gidiyorsun diye sordun mu: Alardıc'a. Niye babam?"Hazine aramaya. Buradan kaçan insan parasını burda bırakıp gidermi? Nereye giderse alır götürür.

Arazi olarak çok iyiyim. Fazla ufak taşım bulunmaz. Taşlarıma iyi bakın, Keriz'in taşının aynısı. Çünkü bu gördüğünüz arazi Ataşlı'dan akan lavlardan oluşmuştur. Biz Ataşlı Dedemizin torunları sayılırız. Eğer zamanında buralarda ev yapılmasaydı inanırmısınız buralarda taştan geçilmezdi. Sonra burası köye çok uzak. Bu uzaklıktan kağnıya koştuğunuz hayvanların neler çektiğini bir düşünün hele."

Keklik Pınarı gülümseyerek anlatmaya başladı:

"Arkadaşlar hepimiz aynı dinçlikte değiliz. Herkes gücü yettiğince, karınca kararınca. Amacımız insanlara hizmet vermek. Aslımı sorarsanız ben de Ataşlı Dede'nin torunlarındanım. Bizim asıl kaynağımızı bulsalar en az iki değirmenlik su hacmimiz var. Sıcaklık derecemiz en az elli derece. Ama köylüler bunu bilmiyor. Sonra benim suyum az da olsa kükürtlüdür. İşte sana içmece ve kaplıca. İnsanlar içmeceye gitmek için dünyanın yolunu tepip masrafa giriyorlar. Ayağındaki nimeti bilmeyen insana ne denir?"

Küçük kardeşinin konuşmasını dinleyen Çermik Hanım hemen ayağa kalktı, şöyle çevresine bakındı, en sonda oturan Ataşlı Dede'sine biraz yaklaştı ve ürkerek bir şekilde düşündü, örtüsünün ucuyla yüzünü sildi.

"Çok afedersiniz ama birşey söylemek istiyorum müsade ederseniz." Diye titrek bir sesle şunları anlattı:

"Biliyorsunuz aynı akraba olarak Büyük Keriz'le senelerdir evli bulunuyoruz. Çocuklarımız bile var. Şu anda bir hiç yüzünden ayrı yaşıyoruz."

Bu sözü duyan Ataşlı Dede gözlerinin içine bakarak ayağa kalktı ve Çermiğ'e yanaştı:

"Peki. Deden olarak bir gün olsun gelip bana bunları niye anlatmadın."

Çermik ağlamaklı bir sesle:

"Nereden bilirdim işin bu duruma varacağını. Düzelir diye düşündüm ama maalesef iş daha kötüye gitti."

Orada bulunanlardan hiç bir sese çıkmıyordu. Herkes Çermiği dikkatlice dinliyor, işin nereye varacağını merak ediyorlardı.

Ataşlı Dede:

"Kocanla aranızın açık olduğunu anladık, bunlar her ailede olağandır. Önemli olan işi fazla uzatmayın."

Çermik bu kez köylüden yakınmaya başladı.

"Ben bu köylüden bıktım. Senelerdir hizmet ediyorum, dünyanın parasını kazandırdım, gene de derdimi bildiremedim. İnsanlar ta uzaklardan kalkıp buralara geliyorlar şifa bulayım diye ama bir gelen bir daha gelmiyor. Ben de olsam gelmem. İnsan yıkanıp çıktıktan sonra biraz rahat etmek ister. Adam betonun üzerinde yatamaz ki. Bir senenin geliriyle odalara somya yatak ve oturacak birşeyler alsalar olmaz mı? Gelen rahat eder, bir daha gelmek ister. Çevre temizliğine dikkat etmek gerekir. İnsanlara karşı iyi davranmalı , her konuda yardımcı olunmalıdır. İhtiyaçlarını karşılayacak tesisler kurulmalıdır. Dahası, burası iyi işletilirse köyün ürettiği südü, yoğurdu, eti, yağı, sebzesi satılır, herşey gelir getiren haneye yazılır."

Çorak, ablasını destekleyerek konuşmaya başladı:

"İyi biliyorsunuz ki biz geniş bir aileyiz. Çorak Pınar olsun, Keklik Pınarı olsun, Kaynarca olsun hepimiz hep bu insanlara hizmet ediyoruz ama maalesef kimseye kadrimizi bildiremiyoruz."

Çorak lafa girdi:

"Bende çok su var ama çıkarmasını bilen yok. İnşallah ileride kadrimiz anlaşılır. Ortaköy Vakfı işi ele alır da gidişat değişir."

Göhergarı biraz üzgün söze girdi:

"Bizim de çorbada tuzumuz bulunsun. Bildiklerimi anlatayım. Benim fazla bir suyum yok ama çevremde iş görenlere; çift sürenlere ekin biçenlere, bostan edenlere gücümüz yettiği kadar hizmet etmeye çalışıyoruz. Yeter mi yetmez mi bilemem. Elimden gelen bu. Yetip yetmediğini Karamahmutgilin ağıla gelenlere ve benden yararlanan insanlara sormak lazım."

Haram Deresi yapısında varolan çekingenlikle anlatmaya başlarken, herkes merakla ona baktı. Merakın nedeni Haram Deresi ne uzun ne de geniş bir araziye sahip. Küçük, kısa bir yer. Az bir suyu, az bir çayırlığı var. Yanındaki tepelerde ot bile bitmez. Biten az miktarda dağ anığı.

Haram Deresi bir başladı konuşmaya alimallah susma bilmiyor. Açtı ağzını, yumdu gözünü. Ağzına ne gelirse söylüyor. Arkadaş bunları nereden buldun, nasıl düşündün. Yoksa yıllardır içinde bunları tasarlayarak, bir gün gelir elbette bize de sıra gelir diye mi düşündün. Anlattı anlattı...

Karatepe söz aldı, onun da derdi var tabii:

"Ben fazla büyük bir yer değilim. Fazla verimli topraklara da sahip değilim. Ama çevremde bayağı verimli tarlalar bulunur. Tepem üstünde mezar gibi bir yer var sakın burayı mezar sanmayın. Burası mezar değil, bir işaret. Ama bunu çözmek çok zor. Takılmayın, içinden çıkamazsınız. Kusura bakmayın. Benden de bu kadar. Olsa da daha çok hizmet etsek. Elbette iyi olur. Ne yapalım. karınca kararınca. "Ne verin elinle, o gider seninle."

Toplantı hayli kalabalıktı. Herkes birbirinin sözünü kesercesine konuşuyordu. Çoğu zaman kim konuşuyo, ne söylüyor belli olmuyordu.

Sarıkaya bu karmaşayı önlemek için oturduğu yerden doğruldu, iki elini omuz hizasına kaldırarak, sanki birini durdurur gibi yaptı, gür bir sesle:

"Durun komşular. Kimin ne konuştuğu belli olmuyor, ortalığın tadı kaçtı." Diye uyararak, herkesin konuşmalara saygı göstermesini rica etti. Ortalık birden sessizliğe büründü. Lebbelani bu ortam içerisinde konuşmaya başladı:

"Arkadaşlar, biliyorsunuz beni yol olarak kullanıyorlar. Sabahtan akşama kadar gelip gideni sayamazsınız. Eski zamanlarda kağnılar olsun, yolcular olsun o kalabalığı bir düşünün. Eşeğine binmiş bağına gideni mi ararsın, tarlasına gideni mi sorarsın, eşekle ot getireni mi? Anlayacağınız sabahtan akşama kadar bu gördüğünüz yol bir arı kovanı gibi vızır vızır. Gün batımına kadar.

Şimdi teknik çok gelişti. Sabah akşam traktör, kamyon, otobüs. Yalan olması tır bile geçiyor. Şimdilerde yollar asvalt da oldu, elimiz yüzümüz açığa çıktı toz topraktan kurtulduk."

Lebbelani sözünü keser kesmez Meşeli sinirli sinirli konuşmaya başladı. Hatta orada bulunanlardan bazıları bu kime kızdı diye düşünmeye başladı:

"Arkadaşlar, sabahtan beri herkes birşeyler anlatıyor. Anlatılanlarda elbette gerçek payı var. "Derdi olmayan inlemez." Tabii benim de söyleyecek birşeylerim var. Konuşan arkadaşlar bir takım insanlardan bahsetti. İyi ya da kötü. Ben yaşadığım gerçek bir olaydan bahsetmek istiyorum. Eğer en ufak bir yalanım varsa şurada bulunanların hepsinin nabalı günahı boynuma olsun.

Senesini pek hatırlamıyorum. Senenin birinde bu köyden İmmiğlin Hasan diyorlar benim buraya ekin ektiler. Aslında benim bulunduğum tarla Çinikgilin tarla. O sene bir ekin oldu, size nasıl tarif edeyim, benim diyen babayiğit ekinin içinden söküp çıkamaz. Zaman geldi ekin biçilir oldu, bunlar yedi tırpan ile girdiler. İçlerinde en babayiğitlerinin ancak kafası gözüküyor. Tarlada onbeş kişiden çok irgat var.Herkes harıl harıl çalışıyor. Adım başı deste. Yığından yığına atla, o kadar sık. Neyse öylen oldu, Hasanağa atla, ırgatlara öylen azığı getirdi, tarlanın kenarına geldi attan indi. Elindeki azığı yere koydu, iki bacağını yana açtı, eli böğründe:

-Heeey Allah.. Hep bizim tarlaya mı verirler. Biraz da fakir fukaranın tarlasına versen olmazmıydı?

Bu sözü doyan emmidaşlarından Sadoğum hem tırpan çalıyor, hem de başını iki yana sallayarak.

Şu bizim Hasan'ın payalanmasına bak. Breh ..Breh...

Gubadeynin Armutlu:

"Biliyorsunuz arkadaşlar ben Meşeli gardaşımla karşı karşıyayız. Herkes gibi ben de meyvem ve gölgemle insanlara hizmet veriyorum. Çok insan kıymetten anlamaz. Neden derseniz: Türkiye'nin pek çok yöresinde bazı insanlar yazıda bulunan yabani meyve ağaçlarını en güzel cins meyvelerle aşılamışlar, dağ başında bulunan bir suyu çeşme haline getirmişler. Bu yörenin insanları bunu bilmez. Nedeni hakkında kafa yormaya değmez mi?"

İğdeli Dere ayağını uzatmış tembel tembel oturuyordu. Ayağını topladı, kalkmak için yekindi ama bel ağrısından birden kalkamadı. Baktı olmadı oturduğu yerden konuşmaya başladı:

"Ah gençlik... Kaplan Ananın o cafcaflı zamanında gece gündüz hiç farketmez kalabalık bana kadar gelir, ben de bundan zevk duyardım. Kış yaz gördüğünüz bu dereler çeşitli kuş ve keklikle dolardı. Her taşın üstünde öten bir kuş. Hele keklik sesleri... Ben anlatıp geçiyorum.

Bu köyden Alibarıt diye birisi vardı. Size nasıl tarif edeyim. Uzun boylu, normal kiloda, gemrik yüzlü, esmer. Son zamanlarda biraz kamburlaşmış. Başında saç, ağzında diş kalmamış. Çenesi düşük. Konuşkan mı konuşkan. Bu Alibarıt suyumdan yararlanarak gördüğünüz kayanın önüne bostan yapardı. Zaman zaman kafa dengi birkaç arkadaşını buraya çağırır, kafa bulurlardı.

"Ben Deretarla. Komoon Pınarı ile birbirimize çok yakınız. Burada bulunan tarla Gıdaal'e aittir. Baharın ker ve yağmur suyuyla sıcaklar kızıncaya kadar suyum bulunur. Sıcaklarla birlikte kuruyup kaybolur. Ama üst yanımda Mırsalgilin tarlada bir göze var. Burada zamanında çok su bulunduğunu büyükler söylerler. Daha önce burada yaşayan insanlar bu suyu koyun yünüyle kapatıp gitmişler. Tabii, ne derece doğru? Böyle anlatırlar."

Komoon Pınarı yaşlıların tavrıyla, eli arkasında beli bükülmüş, yavaş

adımlarla aşağıdan yukarıdan ayağıya doğru geldi, durdu . Şöyle bir doğruldu. Oturanları solgun bir yüzle süzdü, selam verdi, selam aldı. Oturanlar onu buyur ettiler.

Şöyle bir çevresine bakında. Yüksekce duran bir kösnü toprağının üstüne oturdu ve konuşmaya başladı:

"Aaah soyha yaşlılık. Kapıya koyacak şey değilsin ama ne yapalım. Doğanın kanunu bu. Az yaşa, tatlı yaşa. Sağ olup ayakta kalan herkes bunu görecek.

Kimi konuşanlar bilgisine sığınarak, bilerek anlayarak konuşur. Biliyorsunuz benim suyum çok iyidir. Bu yörenin en meşhur sularından biri sayılırım. Çevremdeki çayırlar geniş ve güzeldir. Yaz kapısı açıldı mı burada maldan, koyundan, kuzudan, insandan geçilmez. Herk ağzı olduğu zaman öküzünü çiftinden çözen, önüne katar doğruca bana gelir. Sonrası davar, sıağır, koyun bölük bölük buradan geçer. Şimdi Allahın bir canlı kulu gelmez. Tarla kuşlarıyla başbaşayız. Köy nasıl boşaldıysa, benim başım da öyle boşaldı. Şenlik diye birşey kalmadı. Öleydim de bu günleri görmeyeydim."

Konuşma sırası Eskiköy'e gelmişti. Şöyle konuştu:

"Aah komşular. Siz ne görüp ne çektiniz ki. Eskiköy'e niceleri geldi geçti. Şu bildiğiniz köy bir zamanlar öyle kalabalıktı ki tarif edemem. O zamanlar bu gördüğünüz Gedik'ten tutun da Küçük Keriz'e kadar her taraf köy eviyle doluydu. Bundan sayın Küçük Keriz hiç bahsetmedi. Dahası. O gördüğünüz Alardıç zamanında kazaydı. O köprüyü oraya boşuna yapmadılar. Onu yaşı aşağı yukarı bin yıldır. Şu gördüğünüz toprağın neresine bassanız her tarafında bir can yatmakta. Bu toprak kaç kez doldu boşaldı bilemezsiniz.

Bu köy kurulurken eski köyün yerine kondu. Benim okur yazarlığım olmadığı için ilerisini bilmiyorum. Büyüklerimiz anlatırlardı biz de sizlere naklediyoruz. "

Acısu söze girdi:

"Bendeniz Acısu olarak Eskiköy'ün içinde bulunuyorum. Eskiköy'ün dediği gibi buradan nice insanlar gelip geçti. Benim çıktığım yerde acıtere

olur. Akşam sabah gelen giden toplar, yanında ekmeği varsa oracıkta oturur, ekmeğine dürer afiyetle yer. Yoksa mendiline çıkın eder cebine kor evine götürür."

Teknekaya'nın oturmaktan sıkılmış bir hali vardı:

"Biliyorsunuz ben Pistançayırı ile Eskiköy arasında bulunuyorum. Çevrem çayır. İnsanlara bir hizmetim yoktur. Kalkıp ta yalan mı söyleyelim? Ama zaman gelir, birisi beni kırar parçalar alır götürür, yapı da kullanır. Bu da mümkün. Niçin olmasın. Benim ancak yapacağım bu."

Pistançayırı bütün konuşmaları dinledikten sonra elini sallayarak konuşmaya başladı:

"Hey gidi günler hey. Bu yaşa kadar nelerle karşılaştık. Ne belalara şahit olduk. Benim suyum bol ve oldukça güzeldir. Yanıbaşımdan Çermik bacımızın yolu geçer. Akşama kadar gelip geçenlerin haddi hesabı yok. Halen benim suyumun bir kısmını Çermiğe götürdüler.

Dağda mal yayanlar öylen oldu mu malını önüne katar doğruca bana gelir. Burası bayram yerine döner. Sonra çevrem tarlalarla dolu. Bu tarlaları kimi bostan, kimi bağ bahçe, kimi yoncalık yapar.

Keriz'e giden hargın altındaki tarla Kara Battal'ın idi. Daha sonra bu tarlayı Memili satın aldı. Kamil'in hanımı Sultan Karabattal'ın kardeşi, Memili'yi mahkemeye verdi. Kardaşımdan benim malımı alamazsın diye. Bu mahkeme on onbeş sene sürdü, sonra tarla Memili'de kaldı.

Şimdi size çok üzücü bir afeti anlatayım:

Böyle yaz ayları. Hava birden karıştı. Size nasıl tarif edeyim; nasıl şimşek çakıyor. Bir yağmur tuttu, yer gök gürültüden inliyor. Yağmur on onbeş dakika sürdü. Alimallah her taraf bir deniz... O sıralarda çayırın üstünde camızlar yayılıyor. Tabii yağmurdan hayvanlar bir tarafa kaçamadı, selin ortasında kaldılar. İçlerinde bulunan yavrulardan ikisini bağıra bağıra sel alıp gitti Bu hayvanları Camızcı güdüyordu. O kendini yüksek bir yere atmış oradan olanları izliyor.

Mustafa malağa ne bağırıyorsun. Aha ana da arkandan geliyor...

Bu olayı siz benden, ben de o adamdan duydu. İnanıp inanmamak size kalmış bir durum

Zegiçoğlu:

"Benim öyle selli fırtınalı bir yaşantım falan olmadı ama, karınca kararınca insanlara hizmet ediyorum. Sonra biliyorsunuz burada tarlası bulunanlardan çokları meyve ağacı dikip bahçe yaptılar. Halen bir kısmı bostan yapıp yonca ekiyorlar. Köyden göç başlayınca bek çok meyve ağacı kurudu. Toprak pek verimli değil ama na yapsınlar, yurt bulunmuş, vazgeçemiyorlar."

Herkes konuşurken sakin sakın dinleyen Haftun Deresi şöyle derin bir nefes aldı, kafasını kaşıdı, gür bir sesle konuşmaya başladı:

"Biliyorsunuz ben Haftun Deresi olarak millete çok hizmet veriyorum. Tabii bu da bol suyum sayesinde oluyor. Nasıfların göze ve Karapınar her ikisi de benden çıkıyor. İkisinin de suyu boldur. Nasıfları gözenin suyu çok iyidir. Buna karşın Karapınar'ın suyu çok ağırdır. Biraz fazla içince hemen dokunur. Bu sular bir zamanlar hark yoluyla Küçük Keriz'in önüne giderdi. Oralarda bostanlar vardı. Keriz'in önünde Balloğgilin, Tırışgilin ve Dedaalin bağları vardı. Sonra bunlar bakımsızlıktan kurudu, harap oldu,, şimdi suyumla Pistançayırı ile Zegiçoğlu'nun önleri sulanıyor."

Kovalca şunları anlattı:

"Bildiğimiz gibi Ortaköy ile Çakal Köyü (Çiçekliyurt) arasında bulunuyorum. Şu kadarını anlatayım. Bu topraklardan bu güne kadar nice insanlar gelip geçti. Hep kavga döğüş. Ceviz kabuğunu doldurmayan nedenler yüzünden kalp kırmalar, yanlış davranışlar..."

Sıçanlı şunları anlattı:

"Biliyorsunuz ben de Kovalca gibi aynı iki köy arasında bulunuyorum. Zaten alt tarafım Haftun Dere ve Nasıfları Göze. Bulunduğum yer oldukça taşlı. Eskiden öküzle yani karasabanla sürer ekerlerdi. Şimdi hayvan kalmadı. Onun için de şimdi ekilmiyor. Zaten toprak da fazla verimli değil. Onun için fazla bir geçmişim yok, olsa da anlatmak istemiyorum."

Kala söze girdi:

"Biz aslında üç kardeşiz. Kardeşimin birisi köyün üstünde, birisi Kürtbakoğ'de bulunur ve ben burada Tavdeynin Kala olarak tanınırım. Hemen yanıbaşımda duvar duvara komşum Kayadibi bulunur. Yıllarca burada birlikte yaşıyoruz, şu ana kadar aramızda bir sorunumuz olmamıştır. Acı tatlı geçinip gidiyoruz.

Bulunduğum yer öyle ahım şahım işlek bir yer değil. Yalnız. Hardal Köyü yolu buradan geçer. Şimdi bu köyler de boşaldı. Ne gelen geçen, ne de selam veren var. Yıllarca hasta yatsan, Allah'ın bir canlı kulu gelip de kapını çalmaz."

Herkes konuşurken Hasakinin Gözesi içten içe kıs kıs gülüyordu. Onun gülmesi Eveyiktepesi'nin dikkatini çekti. Ona yönelerek:

"Allahaşkına herkes konuşurken sen habire kıs kıs gülüyorsun. Sebebini söyle de şurada herkes duysun."

Hasakinin Göze:

"Komşular, şurada huzurunuzda herkes iyi kötü her neyse anlatıyor. Ben de sakin sakin dinliyorum. Bana gelince, şimdiye kadar yaptığım hizmetin hepsi boştu. Suyum yukarıdan aşağı akıp gidiyor. Hiç kimseden Allah razı olsun şu Hasakinin Göze'den dediğini duymadım."

Orada bulunanları söz nereye gelecek diye bir merak sardı. Bunun üzerine Kürtbakoğ

"İnsanı çatlatma. Neyse anlat, biz de duyalım."

Hasakinin Gözesi:

"Bunca senedir insanlara hizmet veriyorsunuz. Hiç kimseden Allah razı olsun sözünü duydunuz mu? Bilakis ben Hasan Dinçal'a teşekkür ediyorum. Çünkü, suyumu aldı Gediğin başına götürdü. Onca masraf etti. Hiç duyulmuş mu, benim suyum zaman gelip te Gediğin başına gelecek. Aklınızın ucundan geçermiydi? Bir düşünün. Ben gülüp sevinmeyeyim de kimler gülüp sevinsin?"

Hasakinin Göze'nin sevincine gıpta ile bakan biri var. Mıtıloluğu. O da Hasakinin Göze gibi kanat bulsa uçacak. Diğerlerine gelince kimsenin ağzını bıçak açmıyor.

Eveyik Tepesi:

"Bakıyorum da çoğunuz servetten bahseder oldunuz. Fakirlik Allah vergisi değil. Kişilerin gayretleri ve düşüncelerine bağlı birşey. Çalışmazsan karnın doymaz. Her şey çalışmaya bağlı. Ben Eveyik Tepesi olarak halka pek hizmetim yok. Bende iyi toprak bulunmaz. Ektiğin bitmez. yaptığın tutmaz. Ama neylersin ki elimden gelen bu.

Kurtbakoğ:

"Arkadaşlar, bir yerde haklısınız. Yalnız yanıldığınız bazı haller var. Tabii bu kadarını düşünmediniz. O da nereden çıktı demeyin. Önce beni çok iyi dinleyin, sonra kararınızı verin.

Ben bir suyum. Ben buna göre hizmet veririm. Beni, vatandaş kullanacağı yeri çok iyi bilir. Toprak yerine kullanamaz, taş yerine kullanamaz. Ve efendime söyleyeyim ağaç, demir yerine kullanamaz. Peki, insanlar beni nerede kullanır?

İnsanlar beni içerken kullanır, yıkanırken kullanır, tarla bostan vs. çok yerde kullanır. Yani beni duvara taş yerine koyamaz, toprak yerine kullanamaz. Velhasılı herşey yerli yerinde kullanılır. Yalnız şu var. Ben olmazsam sen olmazsın. O olmazsa öbürü olmaz. . Bütün canlılar cansızlar bir bütünün parçalarıdır. Bakın benim çevrem çayır. Çayır yeşilliğini bana borçlu. Eğer ben olmasam, tepesinde vuran güneş dört gün sonra kurutur.

Bakın aranızda bulunan Ahçalca komşum da benim gibi. Toprağa yararlı hizmet vermeye çalışıyor. Az veya çok, herkes görevini, üstüne düşeni yapıyor. Onun için sayın komşular. Hiç kimsenin gereksiz yere üzülmesine gerek yoktur kanaatindeyim."

Konuşulanları sessizce dinleyen Tekke kendi kendine düşündü:

1492 yılında Mustafa Abdal isimli bir Bektaşi tarafından kurulmuştum. Mustafa Abdal, Balım Sultan tarafından erkanlaştırılan babagan bir

Bektaşidir. 1491 yılında Ortaköy'e gelmiş, ömrünün sonuna kadar bu tekkede yaşamıştır.

İlk defa 2. Mahmut zamanında 1827 yılında Sarıkaya köyünden Kömo tarafından yıkıldım, bir müddet sonra tekrar yapıldım. 1926 yılına kadar halka hizmet verdim. Tekke ve Zaviyeler kanunu gereği bu tarihten sonra kapatıldım. Harabe halinde dururken Şarkışla kaymakamı Remzi Bey'in emriyle Ortaköy muhtarı Osman Dinç zamanında ikinci kez yıkıldım. Muhtar Osman Dinç daha sonra kavak keserken altında kalıp öldü de köylü bunu tekkenin yıkılmasında buldu. 5 Ocak 1936 yılında ilkokul binası olarak onarıldım ve hizmete girdim. Ortaköy'e 1945 yılında yeni bir okul yapılınca bir müddet boş kaldım. 1957 yılında köye jandarma teşkilatı kuruldu. Jandarma beni 600 liraya kiraya tuttu. Daha sonraları yıkıldım ve enkaz olarak satıldım...

Düşündü, düşündü ve bu sefer sesli düşünmeye başladı.:

"Görüyorsunuz komşular. Kaç defa kapanıp kaç defa açıldım. Nihayet en sonunda tamamen harap oldum. Bir zamanlar ziyaretçilerimin ardı arkası kesilmezdi. Şimdi yüzümüze bakan yok. Şimdi size sorarım; sizin mi derdiniz çok, benim mi.?

Ladiğin pınarı söz aldı:

"Ben Tekke Deresi, Çiğdemgilin bağın önünde bulunurum daha önceleri bağın üst kısmında akan bir su idim, sonraları beni çeşmeye çevirdiler. Bir müddet bu şekilde hizmet ettim. Şu anda tamamen harap bir haldeyim. Köyde kimse kalmadı ki benim pöhreklerimin içine dolan söğüt köklerini temizleye de eski halime geleyim. Bunun için suyum kesildi, böylece harap oldum. İnsanlara hizmet veremediğim için çok üzgünüm."

Boğaz:

"Kurtbakoğ kardeşimizin dediği gibi, siz nasıl toprak , taş ve ağaç olarak hizmet ediyorsanız, biz de sizin gibi hizmet veriyoruz. Yalnız şimdiki Ortaköy'ü düşünmeyin. Çok eski zamanlarda şu gördüğünüz çevre büyük bir köydü. Zamanla yıkıldı. Bakarsınız bir gün gelir Ortaköy'de yıkılır.

Eğer benim suyum ile Karamahmutgilin göze olmasa bu köylerde

olmazdı. İyi biliyorsunuz ki yaşam suya, havaya bağlıdır. Bunlar yaşamın kaynaklarıdır.

Eskiden burada kendir ekerlerdi. Harman tapanlanması gibi her şeyde benim rolüm vardır. Evlerin pek çoğu karayapıydı. Duvarları taş ve çamurla örerlerdi. Damların üstü kalın kalın hezenlerle kaplanırdı ki bu hezenleri oraya beş on kişi ancak çıkarabilirdi. Hezenlerin üstüne kütük, onun üstüne mertek, merteğin üstüne ot çalı gibi şeyler koyarlar ki üzerine atılan çamur toprak aşağıya dökülmesin.

Şu gördüğünüz insanlar benim yüzümden zaman zaman birbirine girerlerdi. Önce ben sonra sen diye. Halbuki sıraya konulsa herşey çözülecek."

Kala:

"Bütün konuşmaları can kulağıyla dinliyorum ve dinlemeye devam edeceğim. Bende taş bol. Bugün kullanılmıyorum ama bakarsınız yarın işe yararım. Onun için bazı şeyleri pek fazla dert etmiyorum. Çevremde güzel otlar biter. Hayvanlar için birebirdir. Bu köyün yaylasının yolu benim yanımdan geçer. Yayla zamanı geldimi, bu gördüğünüz yayla yolu ana baba günü olur. Gecesi gündüzü yok. Herkesin altında kuyruklu bir taksi, elinde bir ucu modullu bir değnek, eşeğin sırtında bir hurç içi dolu ama ne, bilemem.

Evli olanlar yaylaya boş gitmezler. Giderken yastık çıkısını götürmek gerekir. Yastık çıkısı ne demeyin. Bu pek çok yiyecek; hatır alma gönül alma türü şeylerdir.

Dökmetepe şöyle konuştu:

"Yer olarak Boğaz'la Mıtıloluğu'nun üst kısmında bulunurum. Şimdi size birşey söyleyeceğim, yalan olur. Bakın şu gördüğünüz boş olan Karataş alanı zamanla hep tarlaydı, ekilip biçiliyordu. Zamanında burada çok yoğun bir nüfus yaşıyordu. Şimdi ise şu koskoca arazide tek bir köy olduğu halde insanlar buraları da terkedip başka diyarlara gittiler. Hamdolsun, senelerdir Allah'ın bir canlı kulunu göremiyoruz.

Mıtıloluğu:

"Ne kadar memnun olduğumu tarif edemem. Yanımdakilerin bilenmiş bir hali vardı. Şu anda çok müsterihim. Anamdan yeni doğmuş gibiyim."

Yanında oturanlardan birisi:

"Bakıyorum da burnun bir karış havada."

Bakındılar ama sesin kimden geldiğini anlayamadılar. Mıtıloluğu da bu söze hiç aldırmadı. Yavaş yavaş, etkili bir şekilde anlatmaya başladı:

"Arkadaşlar, hepinizden Allah razı olsun. Benim suyumun, gün gelecek ta Ataşlı'nın tepesine çıkacağına kim inanırdı. Rüyamda görsem inanmazdım. Bunun için insanlara teşekkür ediyorum. Bunda emeğinin fazla olduğuna inandığım Mehmet Gündüz'e özellikle teşekkür etmek isterim. Tabii diğer katkısı olanlara da saygılarımı sunarım.

Ne demek arkadaşlar. Üç dört kilometre bir mesafedeki bir suyu boruyla al, ta Ataşlı'nın tepesine çıkar. Bunu eski insanlara söyleseydin değil gerçekleştirmek inandıramazdın bile. İnsanın Ay'a ayak basıp ta İzmir'de dünya batacak diye çatlayıp ölmesi gibi olurdu."

Bu konuşmalardan Mıtıloluğu kadar Ataşlı Dede'de oldukca memnun görünüyordu.

Mıtıloluğu:

"Gubatoğulları zamanında buraya sürülerini alıp yaylaya gelirlerdi. Sonra bu yayla işinden tamamen vazgeçtiler. Şimdi bir canlı kul dahi gelmez oldu."

Çokpınar, sıranın kendisine geldiğiniz hissederek söze girdi:

"Bilmiyorum, anlatmaya gerek var mı? Sakın yanlış anlaşılmasın ama adımdan da belli oluyor. Çokpınar'ım. Çok eski zamanlarda Elbentoğulları ile Kamaloğulları buraya yaylaya çıkarlardı. Çok zaman Eylül ayına kadar burada kalırlardı. Daha sonra gelmez oldular. Onu şimdi bir tarafa bırakalım.

Bu senelerde bir hayvan dahi gelmez oldu. Nerede o eski sürüler. Yılkı yılkı. Yaz günlerinde burada her gün vur patlasın çal oynasın. Böyle bir

hava içinde olurlardı. Ortaköy'ün o sürülerini bir düşünün. Yedi sürü koyun, yedi sürü kuzusu. Yoz yılkısı, sağılır inek yılkısı, danası, koşu malı, camız sürülerini bir düşünün. Buraya dolduğu zaman güneş tutulurdu. Burada sesten geçilmezdi.

Bu yörede benim suyum gibi bir su daha bulamazsınız. Ne kadar içerseniz için, dokunmaz. En ufak bir rahatsızlık vermez. Burası yıllar öncesinden beri Ortaköy'ün olduğu halde, Çakal köyüyle kaç defa su için iki köy birbirine girdiler. Senindi benimdi diye.

Konu mahkemelik oldu. Çakallılar bizim içme suyumuz başka yok diyerek akılları sıra suya sahip çıkmaya çalışıyorlar. Ortaköy'ün boşalmasından yararlanarak suya şu anda sahip oldular, köylerinde kullanıyorlar."

Atkayası söz aldı:

"Ben Atkayası olarak hiç insan ağırlamadım dersem yalan olmaz. Benim burası koyun sürüsünün, havalar soğuk olduğu zamanlar yatağı olarak kullanılır. Daha çok eski zamanlarda büyükbaş hayvan sürülerinin yatağı idi. Ben çok uzun bir geçmişe sahip değilim. Fazla anlatacak da birşeyim yok. Yalnız bir kardeşim daha var. O, Güççükgilin bağın başında bulunur."

Mağara Deresi:

"Ben ne desem şimdi siz bana inanmazsınız. Muhit olarak Ortaköy ile Sivralan köylerinin sınırları olan Pircan'ın arkasından başlarım. Kuzeyinde Beyyurdu köyü, doğuya düşen Hardal köyü ile Alaçayır bulunur. Bir çok derenin bana bağlanmasıyla beraber, batısı Ortaköy ve Çakal köyünü yararak Kızılırmağa varırım.

Ben şahsen Kızılırmak'tan çok memnunum. Bunca senedir elime ne geçerse; taş, kum,çakıl,ağaç üzerime yükler doğruca ırmağa varırım. Bir günden birgüne bana yüzünü ekşitmedim. Yiğidi öldür ama hakkını yeme, vallahi böyle. Bu köylerin malı, davarı, koyunu, kuzusu, ineği, atı, eşeği aklına ne gelirse hepsi senelerdir sırtımdan inmezler. Hangi renkten istersen bende çiçek bulunur. Hardallı bir kadın yaz aylarında kuzoğlak ve tere toplar, eşeğine yükler doğruca Ortaköy'e gelirdi. Bulgur un ne bulursa onla trampa eder, eşeğine biner köyüne

çıkardı. Sonra bende çok göbelek bulunur. Irmağa yakınlaştığım yerlerim sarp ve çetindir.

Pircan oldukça yüksek bir dağ. Hemen önünde Karaçukur, bir yanında Yozyatağı. Köyün yaylaları buradadır. Suyuyla ünlü İspir bu yaylalardan birinin önündedir. Aşağı kısımlarda ise ünlü (!) Gülüğün Pınarı vardır.

Pircan yüksek oluşu nedeniyle sonbahara kadar yeşildir. Temmuz Ağustos aylarında köylü buraya yaylaya çıkar. Köyde artık davar kalmadığı için şimdilerde yaylaya çıkılmıyor. Yaylaya çıkıldığında burası bir bayram yerini andırır.

Yörede Pircan'dan yüksek yalnız Örenyurt köyünün üstündeki Çatalbeşik dağı vardır.

Büyük adamın yaptığı iş de büyük olur. Pircan konuşmak için bir tonluk taşın üstüne oturunca, taş toprağa gömüldü.

"Alaçayır denince akla en önce Mırsalgilin İbom (İbrahim) gelir. İbom zamanında buraya güzel bir bağ yapmış, güzel suyu bulunur. Bağın yan tarafına da bir koyun ağılı kondurmuş. Bu ağılda sonbahar aylarında dulda olduğu için sürüler kalır. Ağılın önünde taşla çevrilmiş, oldukça geniş bir avlağa bulunur."

(Ben Küçük Kemal olarak bu ağılda çok yattım. Üzerimde yünden dokunmuş bir aba. Oldukca geniş ve ayaktayken diz kapağınıza kadar iner. Kısa geniş kolları bulunur. Boyuna gelen yerler ayrıca işlenmiş ipten örülü. Akşam oldumu bir kısmını altına serersin, bir kısmını da üzerine çekersin. Dizlerini göğsüne doğru çektiğin zaman bedenin tamamen abanın içinde kalır, yalnız kafan dışarıda kalır. Sabaha kadar aynı şekilde yatarsın. Yok yanların ağrımış,yok bir yerlerin çürümüş... Başının altında bir taş, sabaha kadar. Taş kırılır, rahatsız olursunuz ama gene değişen birşey olmaz. İşte alımını aldığın bu durumların ceremesi sonradan, yavaş yavaş yaşlandığında ortaya çıkar, kendini gösterir.)

İbom'ün bağının karşısında Çadır yeri vardır. İsminden de anlaşılacağı üzere, çok eskilerde, tahminimce gelip geçen göçebeler buraya çadır kurup konaklarlarmış. Şu anda da halk tarafından burası Çadıryeri olarak bilinir. Fazla geniş bir yer değil, az bir düzlük.

Biz tekrar toplantıya dönelim. Bu arada sözü Vidiğin Pınarı almış:

"Ben bir çeşme olarak iki köy arasında bulunduğum için, vatandaşa daha çok hizmet etmek gerektiğinin bilincindeyim. Çokları saatlerdir hiç konuşmuyor ama bana göre haklı yönleri haksız yönlerinden çok azdır.

Biz birer varlık olarak canlılara hizmet ediyoruz, bunun için yaradılmışız. Şunu çok iyi biliyorsunuz ki meyvesiz ağacın altına kimse varmaz. Bu yörenin insanlarının sevmediğim bir yönü var. Arazide bulunan suların hiç birisi çeşme olarak yapılmamış. Halbuki başka yerlerin insanları (gidip görebilirler) nerede su varsa hepsi oluğa alınmış, önünde kürün. Yazıda yayılan hayvanlar bu pınarlardan rahatlıkla su içebiliyorlar. Bence en büyük sevap çeşme yapmaktır."

Akpınar burda söze girdi:

"Ben de Vidiğin Pınarı gibi insanlardan şikayetçiyim. Öyle bir zaman olur ki pınar olarak ben utanç duyarım, ayağım bataklık haline gelir su içmeye tiksinirsin. Sonra suyum oldukça bol ve iyidir. Güzel bir musluk ve kürün olsa, insanlar ihtiyaçları olan suyu daha rahat kullansa iyi olmaz mı? Böylelikle ırgatlar da tas kullanmadan kaplarını rahatlıkla doldurur."

Göbekli:

"Ben Göbekli olarak bir yanımda Karağla, bir yanımda Güluğün Pınarı, bir yanımda Vidiğin Pınarı olduğu için ortada kalıyorum. Bu yüzden bana Göbekli diye seslenirler. Yoksa bu pınar değişik bir güzelliğe mi sahip diye düyünmeyin. Yanlış olur. Bu yörenin dağınık olmasına rağmen her tarafı sudur

Karağla Deresi fazla bir suya sahip olmasa da orada bulunan yoncalık ve bostanlara kafi geliyor. Çok eskiden burda bir köy bulunurdu. Halen zaman zaman Ortaköy'den bazıları elllerinde kürek ve kazması gelerek buralarda hazine arar. Ama şu ana kadar kimsenin bir şey bulduğunu duymadım. Tarlalar oldukça taşlıdır. Ancak karasabanla sürülür, motor girmez. Genel olarak arazimiz çok dağlık, dereli ve dalgalıdır. Tarlaların geniş sınırları çok çanilli bulunur. Toprağı da taşı gibi siyahtar.

Adı Çamurludere olmasına rağmen fazla bir suyu bulunmaz. Bu dere Alaçayır eski Yozyatağı yanından başlar gele gele Kaplan Ana deresine

bağlanır. Köyün batısına düşer. Çamurludere'de Dedaalin Mustafa Efendilerin bağı bulunur. Bu derenin Kaplan Ana kısmına bağlandığı yerde derenin kenarında Seyit Ali Bankası Kermez Kayası bulunur.

İç Anadolu bölgesi oldukça çıplak , verimsiz ve kışları sert soğuklarla geçer. Yaz ayları ise sıcak ve kurak bir iklime sahiptir. Bu yüzden çiftçilikle beraber hayvancılık yapılır. Tabii çiftçiliğin gelişebilmesi için devlet desteği ve banka kredisi şarttır. Bir zamanlar bizim köyde Ziraat Bankasının Kredi Kooperatifi adı altında, çiftçilere kredi veren bir şubesi vardı. Zaman zaman bu kredi kooperatifi kredi veremeyecek duruma düşünce, o zaman çiftçilerin imdadına Kermez Kayası bankası yetişirdi. Bilinir ki bu gibi bankalardan kredi almak için ipotek göstermek gerekir. Nereyi göstereceksiniz ipotek? Tabii, Sarıkaya Çiftliği, Kevenli Çiftliği, Alibaba Çiftliğini. Bu bankanın anahtarı daima Seyit Ali'de bulunur. Çoktandır bu bankadan kredi alış verişi yaptığım yoktur. Banka belki de bu senelerde holding olmuştur. İsterseniz size bir banka ya müracaat için dilekçe örneği verelim:

" Kermez Kayası Seyit Ali Şubesi Müdürlüğüne

ORTAKÖY

Tuztaşi Çiftliğime, Sarıkaya Harası Obasına, bankanızın çiftçilere tanımış olduğu hizmetten müsadeniz olursa bir vatandaş olarak ben de yararlanmak istiyorum. Bu krediyi alamazsam Sızır'dan gelen su ile çalışan Kevenli'de bulunan üç un değirmenim durmayla karşı karşıyadır. Memlekette yağmurun fazla olmasından dolayı değirmen arklarının tamamı yağmurun sürükleyerem getirdiği taş, kum ve çakıllarla dolmuştur. Şu anda bu un değirmeninin arklarını onaracak bir kuvvete sahip değilim. Bu işleri yapabilmem için bankanızın kredisine acilen ihtiyacım vardır.

Aslıyok Çiftliğinin Düşüncesiz Sahibi

Batar Çıkmaz"

Guluğün Pınarı da Hasakinin Göze, Mıtıloluğu ve Ateşli Dede gibi biraz sevinçliydi. Bu durum orada bulunanların dikkatinden kaçmadı. Çamurludere Guluğün Pınarının bu halinden gıcık kaptı ki dayanamayıp

sordu:

"Yav arkadaş. Hasakinin Göze sevinmede haklı çünkü suyu Gediğin başına geldi. Mıtıloluğunun suyu dersen o da öyle, Ataşli Dede'ye sorarsan yapılan işin sınırı yok. Peki, senin sevincinin sebebini sorabilirmiyim?"

Gülüğün Pınarı buna çok bozuldu ama kimseye bildirmedi. Elini havaya kaldırdı. Sanki birinin üzerine yürüyecek.

"Sen ne konuşuyorsun Allahını seversen yahu. Geçmişteki Ortaköy'ün danasını, eşeğini bir düşünün. En az dörtyüz haneli bir köy. Her evin bir eşeği olsa dörtyüz eşek eder. Yarı yarıya düşünecek olsak ikiyüz dana eder. Buna yuvarlak hesapla yediyüz de, korkma. Bu kadar hayvanın yazın otun bol olduğu zaman buraya gelip te bir görsen hayret edersin. O zaman işte bana hak verirsin. Ama görmediğin için sana ne desem yalan gelir.

Sıcaktan danaların herbiri bir yana kaçar. Üzerine bir sinek konsa kuyruğunu diken ne tarafa olursa o yana alabildiğine koşar. Zavallı danacı hangisine koşacağını şaşırır.

Onlar kaçar da eşekler yerinde dururu mu sanırsın? Öyle zannedersen yanılırsın. Eşeklerin birbiriyle boğuşmaları biter mi? birbirinin üstüne atlayanı mı ararsın, anıranını mı ararsın. Bu durumlar benim çok hoşuma giderdi. Sonra birbirine her takılan benden söz ederdi. Birisi birine ne aradığını sorduğu zaman, bir yitiği olduğu zaman Ölük Mısa Gülüğün Pınarı'na götürmüştür diye birbirine takılırlardı. Tabii "el elin eşeğini türkü çağırarak arar."

Önceki konuşanlardan bazıları Kızılırmak'tan şikayetçi idiler. Kimisi de Kızılırmağın yüzünün çok yumuşak olduğunu dile getirdiler. Tabii herkes aynı düşüncede olamaz. Sen memnun olursun ama bir başkası olmuz. Bu durumu hoş karşılamak lazım. Yaşlı olanlar durumun farkındaydılar, hemen söze girdiler.

"Durun bakalım arkadaşlar. Bu kadar insan bir adamın üzerine gitmez. Her birimiz bir yerden adamın üstüne üstüne gidersek adamı bunaltırsınız. Durun bakalım. Onunda belki bir bildiği vardır."

Yaşlıların bu müdahalesi ırmağı biraz rahatlattı. Biraz dağınık

oturuyordu, yavaştan toparlandı. Derin bir nefes aldı ve başladı konuşmaya:

"Bakıyorum saatlerdi iyi veya kötü, haklı veya haksız konuşuyorsunuz. Yaşlı başlı insanlarsınız. Önce şöyle bir düşünmenizi rica ediyorum. İyi biliyorsunuz ki ben Sivas'ın Kızıldığ'ından çıkıyorum. Zaten adım da ona işaret. İç Anadolu'yu yararak Samsun havzasından Karadeniz'e dökülüyorum. Dünya ölçeğinde uzun bir ırmak sayılırım. Bana karışan binlerce dere ve çay var. Bu dere ve çayların hepsi bana temiz su mu getirirler sanırsınız? Bunların neler getirdiğini siz nereden bileceksiniz. Ancak bunu yaşayan ve çeken bilir. Nolacak sizin tuzunuz kuru. "Dil sıcak yarde konuşur."

Öyle zaman olur ki yazın bir yağmur yağdığı zaman önüne ne katarsa doğruca ırmağa. Irmak ne yaparsa yapsın. Yağmur sularının getirdiği milin etkisiyle o güzelim balıkların hepsi sarhoş olur, kendilerini suyun yüzüne atarlar. Yarı canlı, yarı cansız. Bu arada ne kadar yavru telef olur onu ancak ben bilirim.

Bazı yerlerde yolcuların geçmesi için köprü bulunmaz. Geçmen gerekiyor ne yapacaksın? Önce çorabını pantolonunu çıkarır, koltuğuna sıkıştırır ırmağa girersin. Eğer acemi isen, geçecek yeri bilmiyorsan doğruca derin yere. İşte kendini bile bile ölüme götürüyorsun. Ne oldu? Irmak babamı, anamı, bacımı, kardeşimi, dayımı, halamı boğdu. Al başını git kadıya. Ama şunu hiç demez. Babam, amcam, kardeşim vs. zaten yüzme bilmiyordu. Derin yere kendisi girdi boğuldu, ırmağın kabahati yok. Bakıyorum da herkes beni haksız çıkarmaya çalışıyor. Suç piçtir kimse üstüne almaz.

Köylü hayvanına binmiş şehre veya bir köye gidiyor. Yolu ırmağa düştü. Eşeğin sırtında girer ırmağa. Ortasına varır hayvan ya tökezler ya ayağı bir taşa takılır sırtındaki adamla beraber suyun ortasına düşer. Su bunları sürükler, doğruca derin yere. Sonrası malum. Birkaç gün adam evine gelmez veya adamın cenazesi su tarafından ırmağın kıyısına atılır. Böylece cenaze ortaya çıkar. Ondan sonra katil ırmak. Herkes ağzına ne gelirse bana sayıp döker. Ben hangi birini anlatayım. Siz birşey söyleyin ben de ona göre hareket edeyim.

Üzerimde birçok baraj, sayısız köprü bulunur. İşin en kötüsü Sivas'ın pis suları bana akar. Bu benim için çekilmez bir derttir. Eskiden suyum

çok temizdi. Adeta içilecek durumdaydı. Şimdi ise insanlar yıkanmak bile istemiyorlar.

Sonra şu da var. Bazı sanayi artıkları bana aktığı için balıklar telef oluyor. Şu insanların bana verdiği zararı görmüyorsunuz da, kendi isteğiyle ırmağa girip boğulanları yüzüme geliyorsunuz. Kusura bakmayın ama herkesinki can, bizimki patlıcan değil. Bakıyorum da yongayı hep kendinize doğru yontuyorsunuz. Önce iğneyi kendinize, çuvaldızını başkasına batırın."

Toplantı bayağa kalabalıktı. Epey zaman geçmişti. Neredeyse herkes dağılıyordu. Dede'nin geleceği kimin aklına gelirdi. Güldede yukarıdan aşağıya doğru geldi. Yanlarına yaklaşınca oturan gençler ok gibi fırlayıp ayağa kalktılar. Dede şöyle bir doğruldu, nefesini topladı, elini göğsüne koydu, selam verdi. İki ayağını yana açarak dengesini sağladı.

Oturanlar hep birden Dede gibi ellerini göğsüne bastırarak selam aldılar, "buyur Dede erenler" diyerek yer gösterdiler. Dede gelip yaşlıların ortasına oturdu. Dede en baş köşeye, yaşlılar sıra halinde Dede'nin çevresine oturdular. Herkes sırayla gelip Dede'nin elini öptüler. Oturanlardan Dede'ye uzak olanlar ayağa kalkmadan dizin dizin yürüyerek Dede'nin elini öperek saygılarını gösterdiler.

Ayakta olan gençler teker teker gelip Dede'nin elini öptüler. Dedenin elini öpen gençler halka halinde geçip oturuyorlardı. Niyaz bitti, herkes sıra sıra oturdu. Dede'ye hal hatır sordular

Gençlerden biri:

"Çok afedersiniz Dede, müsade ederseniz size birşey sormak istiyorum."

Dede:

"Sor bire oğul, ne sormak istersen sor.

Genç:

"Çok eskilerde şimdiki kadar sorun yoktu. Bugün görüyorum da bu kadar zaman değiştiği halde sorunlar günden güne çoğalıyor. Bu neden

ileri geliyor acaba."

Eskiden olacaktı da gençler Dede'ye böyle soru soracaklardı. Haddinemi düşmüş.

Dede:

"Oğlum biliyorsun eskiden Türkiye'nin nüfusu bu kadar kalabalık değildi. Dahası insanlar dağınık olarak değil toplu olarak yaşıyorlardı. Şimdi ben kendimden bir örnek vereyim:

Biz yedi kardeşiz. Eskiden hepimiz bir evde, bir arada otururduk. Yedi kardeşin yedi hanımı. Bunlardan en küçük kardeşimin iki çocuğu vardı. Anam babam derken bir evde en az otuz nüfus bir çatı altında bulunuyordu. Anam babam öldükten sonra ancak ayrılabildik.

Biz şimdi ayrıldık yedi ev olduk. Yedi evin de teknolojik gelişmeye paralel ihtiyaçları da çoğaldı ve çeşitlendi. Şimdi her eve buzdolabı lazım, çamaşır makinesi lazım, televizyon lazım. Televizyon deyince eskiler derlerdi ki, bir icat çıkacak herşeyi oturduğun yerden, evinin içinden göreceksin. Buna o zaman pek inanan olmamıştı ama, bak görüyorsunuz işte televizyonu.

Teknoloji gelişti ama hepsi parayla. Şimdilerde eskiden olmayan masraflar ortaya çıktı. Örneğin, bu aletleri çalıştıran elektirik parayla, kullandığın su parayla. Velhasılı her şey parayla . Bütün değerler para olunca, eski samimiyet, iyiniyet ortadan kalktı. Şimdi bir komşundan hatta akrabandan borç olarak bile para bulamıyorsun. Eskiden öyle değildi ki. Bir ekmeğini komşunla paylaşıyordun. Benim yokluk diye nitelediğim yıllarda en fakir insanın evine misafir ol, elinde avcunda ne varsa önüne yığılırdı. İşte devir şimdi bu hale geldi. Varsa ben yoksa ben.

Eskiler derlerdi ki benlik şeytan işidir. Demekki ben ben diye diye o işe bulaştık. Herkes evim arabam olsun, param olsun diyor. Eski günlerden bu güne ne değişti biliyormusunuz? O dediklerine pek çok kişi sahıb oldu ama kendi değerlerini, dostluğu insanlığı ve bu değerlerden tad almayı unuttular."

Akşam karanlığı yavaş yavaş çöküyordu. Bazı gençler Dede'nin elini öpüp ayrıldılar. Sohbetin tadını alan bazı yaşlılar sohbeti daha

koyulaştırdılar.

Dede kafasını çevirince, Gıcığın oğlu Kemal'i kapının aralığından gördü yanına çağırdı. Lambaları yakmasını söyledi.

Kemal:

"Dede kusura bakma Çatalbeşik'teki trafoyu teröristler bombalamış. Elketirikler kesik. Biraz evvel radyodan dinledim. Lamba yanmıyor kusura bakmayın, birşey yapamıyorum."

Karanlık iyiden iyiye basmıştı... Karşıdaki dağların sadece silüeti belli oluyordu. Ilık bir gündü...Hafiften bir rüzgar esiyordu... Ortaköylüler çeşitli bölgelere dağılmış vaziyette bir günlerinin bitimini yaşarken Ortaköy bütün etrafı, doğası ve özlemleriyle eskinin hayalini kurmaya devam ediyordu...

SOY VE SÜLALELER

ASLANGİL:

Mehmet, eşi Makbule, kızı Zeynep ve Sultan.

Evleri Balığlin Arif Arıkan'ın evinin yanında bulunuyordu. Oğlan çocukları olmadığı için evleri yıkılmış, harap olmuş. Soyadı kanunu çıkmadan öncesinde Aslangil olarak geçiyor.

ABDULLATİFOĞLU – GÜNBAY – HOCAAL – OSMANKOCALI

Baba İbrahim, eşi Elif. Oğlu Mustafa (268), Hüseyin (288), Mustafa, eşi Temem, oğlu Ali. Hüseyin, eşi Yeter, oğlu Hasan (317), eşi Sultan, oğlu Hasan (330). Hüseyin, eşi Yeter, oğlu İbrahim (324).

Hasan, eşi Senem. Oğlu Hüseyin, eşi Hanov. (Hüseyin kafası çok çalışan biriydi. Bayramlarda Koroğ ile gösteri yaparlardı.)

Hüseyin, Adana'da vergi dairesinde çalışıyordu. Çok içki içiyordu. Emekli oldu. Genç öldü. Adana'da ikamet ediyordu.

Hasan Amcanın tek gözü sakattı. Lakabına Basırı derlerdi. Midesinden rahatsız olsa gerek, cebinde kutuyla karbonat taşırdı. Zaman zaman çıkarır, avcunun ortasına kor, biraz suyla içerdi.

Hiç unutmam. 1950 yılından önce Mart ayları civarı. Halk perişan. Avam tenekesi elli liradan iki teneke buğday verdi. Hasan Amca buğdayı bir çuvalın içine koydu. Sırtlanıp Gubadeynin taşlara yukarı çıkarken:

"Ulaaa !... Vay anasını. Yüz lira ver iki teneke buğday al. Olacak

işmi?" diyerek söylene söylene gitti.

O gün Avam bana: Git iki aşık getir, Gonecinin oğlu Mustafa'yı da çağır gelsin, dedi. Dediği gibi yaptım. Akşam Mustafa geldi. Abim Yaşar ve ben yatağın içinde onları izliyoruz. Birisi aşığı eline alıyor, ortaya para koyuyor, aşığı atıyor. Bu arada da birbirlerine para alıp veriyorlar.

Ne kadar sürdü bilmiyorum. Kör Mustafa buğday parasını üttü gitti. Bir anda buğday parası cep değiştirdi.

İbrahim (İbişoom), eşi Temem, oğlu Mustafa, onun eşi Şeroğ. Osman eşi Güler. Ali, eşi Dilber. Mehmet, eşi İsmihan.

Bunlardan Mustafa Mersin Umumi Anbarında çalışıyordu. Çok içk içiyordu. Bu yüzden genç gitti. Osman Almanya'da çalışıyor. İbrahim Amca iyi marangozdu. Bu kardeşlerin toplum içinde yumuşak, cana yakın bir halleri vardı.

ABDÜLAZİZ – AZGİL – TÜREGÜN – TERZİLİ

Baba İsmail, eşi İnci (1282). Oğlu Mehmet, eşi Nıbın.

Baba Hüseyin, eşi Güllü (1296). Ahmet, eşi Şemşi (1297).

Baba Süleyman, eşi Bağdat (1293). Oğlu Hüseyin ve Osman.

Divriği Ağören köyünden beş erkek, iki kızkardeş gelmişler.

Dede Aziz, oğlu Cindar (Mehmet Efendi), eşi Nibin, oğlu Hasan, eşi Elif, oğlu Mustafa, eşi Gögü. Oğlu Ahmet (emniyet müdürü), eşi Sevim oğlu ve kızı.

Haydar, eşi Münevver, oğlu ve kızı.

Ali, eşi Halime. Oğlu Fazlı, eşi Nesi, oğlu ve kızı.

Hasan, eşi Balkız ve iki kızları.

Aziz, eşi Zeynep. Oğlu Ali. Yücel. Cevat eşi Leyla ve iki kızı. Fuat, eşi

Nermin, oğlu ve kızı.

Yusuf, eşi Leyla. Oğlu Mehmet, Mete ve iki kızı.

(Hasan Amca bizim köyün ikiyüz hane olduğunu bildiğini söylemiş. Kaynak oğlu Ali Türegün.)

Baba Süleyman, eşi Gülizar. Oğlu Hüseyin (Onbaşı), eşi Zeynep, oğlu Cemal, eşi Menekşe ve kızı.

Sadık, eşi Huriye, oğlu Kemal, Mehmet (Yüzbaşı), Musa, eşi Nanim, Fatma, oğlu Bektaş ve üç kızı.

Baba İsmail, eşi Fakma. Oğlu Ese, eşi Döndü.

İbrahim, eşi Zöhre.

Mehmet, eşi Mahi, oğlu ve kızı.

Azgilin eski evlerinin yeri şimdiki Telligilin Haydar'ın evinin yeri, Mırsalgilin evlerinin yanı olduğunu söyledi Ali Türegün.

Bu çalışma yapılırken Ali Türegün'den önemli bilgiler aldım. Bunları yeri geldiğince aktarıyorum.

"Ben babamgilden çok dinledim. Emlek Hüyük Köyü, bizim köyden çok önce kurulmuş. O yörenin en eski köyü. Sünni oldukları konusunda söylentiler var, sonradan Alevi oldukları söylenmekte.

Köyümüzün önü Pahlalık Ahoğlugilin at yılkı yataklarıymış. Ortaköy kurulduktan sonra, Akkaşoğullarının isteği üzerine bizim köye vermişler."

Bu bilgiler şu anda yaşayan yaşlılar tarafından da doğrulanmaktadır.

Bu sülalede Cindar (Mehmet Efendi) varmış. Kendisi yanına gelen cinli, perili hastaları tedavi eder salarmış.

Avam bir sene bunlara kuzucu durmuş. Anlattıklarını size aktarıyorum:

"Gece kuzu yayarken bir kurt geldi. Gündüz sıcak kızınca kuzuyu ağıla soktum, köye gelip Cindar Amca'ya durumu anlattım. Halen kuzunu yayınam ha diyerek de tehdit etmiş. Cindar Amca:

"Ulan deli, sen git ben bir kolayına bakarım" diyerek Avamı savmış.

Avam birkaç gün sonra tekrar gelmiş, Cindar Amca'ya:

"Aha değneğiniz abanız. Ben artık kuzu yaymaya gitmiyorum" diyerek kaldırıp atmış. Bunun üzerine Cindar Amca:"Akşam bana gel" demiş.

Avam akşam geldiğinde Cindar Amca kendisine bir kağıt uzatarak :

"Bunu nişanı olmayan bir kuzuya tak" diyerek bir kağıt vermiş. Avam bu kağıdı almış Cindar'ın dediği gibi siyah bir kuzunun boynuna takmış.

O gece aynı kurt gene gelmiş. Avam dur bakalım ne olacak diye beklemeye başlamış. Kurt geliyor, kuzuyla oynuyor ama hiçbir şey yapmıyor.

Birkaç gün böyle geçmiş. Avam durumu Cindar Amca'ya anlatmış. Cindar Amca:

"Ulan deli, at o kağıdı günahta kalmayayım."

Atmam diyebilirmisin? Avam o gün kuzunun yanına varınca kağıdı atmış. Bir gün sonra aynı kurt gene gelmiş, kağıt takılan kuzuyu yemiş.

Kuzu Cindarın (!).

Gene bu Cindar Amca'nın bağlarında cinlere üzüm budattığı, burçak yoldurduğu hakkında söylentiler var.

Bir iş için Karözü'ne gitmiş. Akşam otururlarken konu açılınca köyden kitaplarını getirteceğini söylemiş. Hiç kimse inanmamış. Hep beraber otururlarkenCindar Amca'nın kitapları pat diye ortalığa düşmüş. Herkes hayretler içerisinde.

Gece bir yere gideceği zaman okuyarak kendini emniyete alır öyle

dışarı çıkarmış.

Harman zamanı oğlu Hasnik'le (Hasan) Dedenin ağılına sapa gitmişler. Öylen sonu olduğu için kendini emniyete almayı unutmuş. Tarlaya varmış kağnıları yüklemişler, gece orada yatacaklar, ışırken kağnıları koşup köye gelecekler. Gece Tilki Pınarı'na aşağı kağnı kolay kolay inemez, çok dik ve yokuştur. Cindar Amca oğluna: Ben bugün kendimi okumadım, kağnının altına uzanam, sakın sen uyuma, kötü birşey olursa bana mesesle dokun, sakın korkup ta mesesle hızlı vurma diye tenbih etmiş. Oğlu otururken o da uyuklamaya başlamış. Dalgın halde... "Porsuk Beleni'nden aşağı bir düğüncü alayı yürümekte. Hasnik ruya görür gibi izliyor. Düğüncüler kendilerine yaklaşınca korkmaya başlamış. Babasının tenbihi aklına gelince korkuyla sıçramış, birdenbire heyecanlanarak mesesle dürteceğine var hızıyla indirmiş. Babası "Dur kafir beni öldüreceksin" diyerek doğrulmuş... Nereden geliyorsunuz kafirler..." okumuş ve düğüncüler kaybolmuş.

BECEROĞLU – ALPAY – ÇELİKGİL –ÇÖPLÜKGİL – OSMANKOCALI

Baba Mehmet, eşi Fatma. Oğlu Mustafa (1287) eşi Gülizar, oğlu Hasan (315). Halil (1326). Hasan, eşi Şerife, oğlu Mustafa (1332), eşi Gülizar. Elif, kızı Gülperi (1329), oğlu Mehmet ve Kalender.

Baba Hasan, eşi Şerife, oğlu Veysel, eşi Selver oğlu ve kızları. Mustafa, eşi Yeter, oğlu ve kızları. Dursun, eşi Semiha ve çocukları.

Halil (Delikkafa), eşi Zöhre. Yeter ve Sultan, oğlu Saadet. Zeki, Ali ve Zafer. Kızkardeşleri bulunuyor.

Mehmet (Menedoğ), eşi Senem, oğlu Haydar, kızkardeşi. Kalender, eşi Yeter. Oğlu Recayi, Mustafa ve Kızları.

Dursun'un anlattığı bir olay şöyle:

Bir sene Köprüçenesinde ekin biçiyoruz. Ayağımdaki çarık kuruyunca ayağımı sıkmaya başladı, ben de çıkarıp bir keseğin altına koydum. Akşam oldu köye döneceğiz. Çarığı giyeceğim ama nereye koyduğumu çıkaramıyorum. Veysel gardaşımı da çağırdım beraber arıyoruz. Tüm aramamıza rağmen çarığı bulamadık. Çaresiz köye döneceğiz. Ayağım

yalınayak olduğu için eşeğe beni bindirdiler. Gediğin arkasına geldiğimizde Kanaşgilin Hasan Abi bize katıldı. O da eve dönüyor. Hasan Abi:

"Ooo... Veysel. Sizde eşek küçüklerin payına mı düşer?"

Artık dayan dayanabilirsen. Adamın işi ortalığı karıştırmak, yarenliğe zemin hazırlamak. Sohbetin seyri bundan sonra tabii olarak o yönde sürdü.

ÇÖPLÜKGİL – ÇELİKER

Baba İbrahim, eşi Elif, oğlu Mustafa (265), Süleyman (322). Musa, eşi Huriye, oğlu Hasan (311). İsmail, eşi Yeter, oğlu Karaşeyh (294), eşi Temem, oğlu İsmail (333), kızı Hürü (330). İsmail, eşi Fatma, oğlu Hasan (1939).

Baba İbrahim, eşi Elife, oğlu Hüseyin (269), eşi Yeter, oğlu Muharrem (311). Alibarıt (317), eşi Temem, oğlu Muharrem (933), eşi Hatice, oğlu Ali

İsmail, eşi Gögü, oğlu Hasan, eşi Yeter oğlu ve kızı. Şevket, eşi Mürsel oğlu ve kızı. (İsmali Amca çok iyi marangoz idi.)

GIDAAL – AKSOY – ÖZAKSOY – OSMANKOCALI

Beyazıt – Aksoy:

Baba Mehmet, eşi Senem, oğlu Süleyman (1258). Hüseyin (1287), Mehmet (1278), Hasan (1291), Mehmet (1293), Ahmet (1295), İsmail (1297), Hamza (1303).

Mehmet, eşi Dudu, oğlu Ali (1315), Veli (1309)

(Haydar Aksoy'dan alınan bilgiler.)

Gıda – Mehmet, oğlu Mustafa, eşi Sultan. Süleyman ve Beyazıt.

Baba Mustafa, eşi Sultan, oğlu Emin, eşi Elif, Gögü ve Fatma.

Baba Süleyman, oğlu Hüseyin, İsmail, Ahmet, Hamza ve Senem.

Baba Hüseyin, eşi İsmihan ve Nergiz. Oğlu Mehmet, İsmail, Hamza ve Süleyman. Ahmet, eşi Elif ve Fatma, oğlu Emin, Hamza, Hasan, Senem ve Feyzullah.

Beyazıt, İbrahim, eşi Şemşi ve Yeter, Fatma soyları vardır.

İbrahim, oğlu ve kızı. Halil, Mustafa, Ali (Çeçen), Akkız, Fatiş ve Balkız.

AKSOY OLANLAR

Baba Beyazıt, eşi Ayşe, oğlu İbrahim (1221), eşi Selvi, kızı Fatma (1295). İbrahim,eşi Fatma (321), Hatice (1323). Halil İbrahim (1327), eşi Senem, oğlu Ali (1339). İbrahim, eşi Senem, oğlu Mustafa (1341) ve Gülizar (1926).

Baba İsmail, eşi Kamer, oğlu Süleyman, eşi Hatice ve Hüsne, oğlu Haydar,eşi Şehriban, oğlu Özkan ve iki kızı.

Hamza, eşi Zöhre, oğlu İsmail, eşi Fatma ve Medine, oğlu Hamza, Oktay ve iki kızı.

Mehmet, eşi Medine ve üç kızları

Baba Ahmet, eşi Fatma, oğlu Kelemin eşi Güşe, oğlu Cemal (Trafik kazasında öldü), eşi Bayram oğlu ve kızı. Kemal (öğretmen), eşi Cennet oğlu ve kızları. (Çakal köyünde kalıyorlar.)

ÖZAKSOY OLANLAR

Baba İbrahim, eşi Fatma ve Senem, oğlu Halil, eşi Hatiç oğlu Muharrem, eşi İnci, oğlu Aydın eşi ve bir çocuğu bulunuyor. Mustafa, eşi Dudu ve Cennet, oğlu Muharrem, Özcan ve kızları

Ali (Çeçen), eşi Gülizar ve Zöhre, oğlu Garip, Seyfettin ve kızları

Baba Mehmet, eşi Hatice, oğlu Musa (317). Baba Osman, eşi Sultan, oğlu Mehmet (1933), eşi Gülizar, oğlu Osman, eşi Taibe oğulları ve kızı. İhsan, eşi Cennet, Rabia ve Aynur. Toplam beş çoçuğu bulunuyor. Ali, eşi Dilber ve çocukları. Muharrem, eşi Dilber.

Bunların bir kızkardeşleri Eskiağıl'da bostan beklerken başına aleyçik yıkılıp öldü.

Mehmet Amca aslen Beyyurdu köyünden. Babası ölünce anası bizim köye kocaya gelirken yanında getirmiş.

BULGAROĞLU – TEMOĞGİL – ÇUBUKCU – OSMANKOCALI

Baba Mehmet, eşi Temem, oğlu Koç Mehmet (1264), eşi Şemşi, oğlu Ali (1294), eşi İnci, oğlu Hasan (320), eşi Menekşe. Ahmet , eşi Fatma (1333). İsmail, eşi Teslime.

Baba Hasan, eşi Hüsne, oğlu Muharrem (inşaattan düşüp öldü), eşi Fadime, oğlu Ali , Faik ve kızı. Hüseyin, eşi Şehriban, oğlu ve üç kızı. Memduh, eşi Makbule, oğlu ve kızı.

Baba Ahmet, eşi Fadime ve oğlu. Zeki, eşi Gülistan, oğlu ve kızı. Kemal eşi Seycan (öldü), Güllü oğlu ve kızı.

Baba İsmail, eşi Teslime, oğlu Mustafa, eşi Hatun, kardeşi İbrahim ve Fikri.

Gokgo (Durmuş), eşi Elif, oğlu Hüseyin, eşi Hatun, oğlu Durmuş ve kızı bulunuyor. Hüseyin Almanya'da çalıştı, şu anda Ankara'da.

CAFERKOCAOĞLU-MELEKGİL-ÖZÇAKMAK-TEDELLİ

Baba Ali, eşi Melek, oğlu Mehmet (296), eşi Hüsne, oğlu Mehmet (304). Hüseyin (306), Mehmet Ali (310) ve Şevket (312).

Baba İbrahim, eşi Temam, oğlu Ali (Dezdez), eşi Elif, oğlu Gırkoca (Koca), eşi Hürü, oğlu Veli ve kızları. İbrahim, eşi Hatun, oğlu Murat ve kızı. Mehmet, oğlu , eşi Meliha, oğlu Ali, Levent ve kızı.

Dede Ahmet, oğlu Hüseyin (Üsom). Hüseyin, eşi Zöhre ve Haçça, oğlu Şevket, eşi Hatun, oğlu Kemal, eşi Fadime, oğlu Cem ve kızı. Mehmet, eşi ve oğlu. Ahmet, eşi Satı ve Fatma, oğlu Hüseyin ve Naci.

Köyde küfürüyle ünlü Dezdez Ali bunlardan oluyor. Ali Amca ağır hasta yatarken köy sıhıyasıyla birileri örgütlüyorlar. Buna özel bir iğne yapıyorlar. İğneden sonra ölü gibi yatan adamın gece vücudu uyanıyor, hanımının kafasına çöküyor. Sabahleyin Kara Sıhıya (İbrahim-Saraçlı) gene iğne yapmaya geldiğinde Dezdez basıyor küfürü. Amaç zaten onu kızdırmak. Şakayı yapan, geriden geleceklere katlanır. Ali Amca'yı

yoklamaya gelenler durumu anlıyorlar, başlıyorlar gülmeye.

Dezdez deyip geçmeyin. Biraz dur, sonra Enzü-besmele çek, ondan sonra geç otur.

Oğlu Koca'nın da babasından kalır yanı yoktu. Genç öldü.

CAFERCİOĞLU-KARASİLOĞGİL-ÖZDOĞAN-OSMANKOCALI

Baba Mehmet, eşi Zehra (1272), oğlu Süleyman, eşi Fadime, oğlu Mustafa. eşi Server.oğlu Mehmet, eşi Fatma.

Baba Mustafa, eşi Nibin, oğlu Salih, eşi Gülizar ve Elif, oğlu Mustafa, eşi Sultan. Yeter ve Gülizar adında kızı var.

Baba Hüseyin, eşi Yeter, oğlu Adıgüzel, eşi Zöhre, oğlu Hüseyin, eşi Hatice. oğlu İsmail ve Şeref.

Süleyman, eşi Yeter, oğlu ve kızı.

Saadet (genç öldü), eşi Nergiz. oğlu ve kızı. Kardeşleri Mehmet, eşi Zilfi, oğlu ve kızı.

Baba Hüseyin, eşi Gülizar, oğlu Rıza (Zelvebacak). Bu Rıza'nın bağda başına kavak düşüp öldü. Gençti. Eşi Fatik, oğlu Hüseyin, eşi Fetiye. Üç kızları bulunuyor.

Tepdilgil: Baba Ahmet, eşi Sanem. Hüseyin, eşi Mahi. İki oğulları var. Hüseyin genç öldü.

ÇÖLVELİOĞLU-ÇİĞDEMGİL-GÖKTAN - TERZİLİ

Baba Veli. eşi Senem, oğlu Mustafa (1254), eşi Döndü, oğlu Hüseyin (1295). Yusuf (301), eşi Yeter ve Mercan, oğlu Mustafa (323), Ali (340). Hasan (1927).

Baba Hüseyin, eşi Döndü, oğlu Yusuf, eşi Mercan ve Yeter, oğlu Mustafa, eşi Hürü, oğlu Veli, İsmail ve kızları. Hasan (köyde bacağına kavak düştü, şu anda Ankara"da), eşi Kezban, oğlu Ali ve kızları. Ali, eşi Bahar,oğlu Halil ve Zeynel. Hüseyin, esi Senem. oğlu Yusuf ve dört kızı.

Yılmaz, eşi Nazmiye ve Asiye, oğlu ve kızı.

Babaları Yusuf Amca motor altında kalarak öldü. Oğlu Ali Ankara'da taksıcilik yaparken iki arkadaşı döğüşürken aralamak için araya girmiş. arada yediği bıçak sonucu öldü. Gençti.

YAŞARGİL – IŞIKER – TERZİLİ

Baba Veli, eşi Senem, oğlu Halil(1273), Mahmut (1265), eşi Fadime, oğlu Veysel (317).

Baba Mehmet, eşi Fadik, oğlu Veysel, eşi Durna ve Şeroğ, oğlu Ali, eşi Yeter, oğlu Veysel, eşi Elif, oğlu Ozan, kızı Derya. Ahmet, eşi Gülizar, oğlu Ali, kızı Alev.

"Ebem ölürken110 yaşında idi. Ben hep sorardım, Ebe köy nasıldı? Ebem, yavrum ben köyün yetmiş hane olduğunu iyi bilirim." (Hasan Göktan)

Kemal, eşi Meliha, oğlu Oğuz ve iki kızı. Kemal genç öldü.

Yaşar oğlu Veysel okur yazar değildi ama uyanık biriydi. Adana'da devletten ve müteahitlerden toprak işleri alır, amele tutup çalıştırırdı. Çok içki içerdi.

Yusuf Amca askerde Atatürk'ün bölüğünde imiş. Onsekiz sene Rusya'da esir kalmış. (Nakleden Hasan Göktan).

Hasan Abi, Adana'da çalışırken başlarından geçen bir anıyı anlattı:

"Mevsim kış. 6. Bölge DSİ Anavarza Kalesi'nin önünde çalışıyoruz. Eşyalarımızın bulunduğu çadırı Bayram Sözen bekliyor. Birgün akşam çadırlara geldik ki çadırlar soyulmuş. Bayramı sıkıştırınca olayı şöyle anlattı:

-Vallaha gündüz yanıma üç kadın yanaştı, falıma bakmak istediklerini söylediler. İkisi falıma bakarken, biri çadırda ne varsa alıp götürmüş. Aradan bir hayli zaman geçti. Çadırlara girdim ki hiç bir şey kalmamış.

Bu olaydan sonra Bayram'a şu türküyü yaktılar.

Anavarza önü büyükçe yazı
Bekçi mi yaparlar böyle bir kazı
Çadırda koymadı şekeri tuzu
Çadırlar talana gitti ağladım

Yusuf Amca Üsük isminde oniki yaşlarında bir kardeşiyle Adana'ya gitmiş. Üsük Adana'da kaybolmuş, bir daha bulunanamış.

DAVUTOĞULLARI – TAVDEYİN – KORAL – OSMANKOCALI

Baba İsmail, eşi Hatice, oğlu Halil (283), Mustafa (291), Ali, eşi Fatma, oğlu İsmail (324), Osman (324), Mustafa (327), Bekir (335).

Davutoğlu İsmail, eşi Teslime ve Ayşe. Halil, eşi Emine, oğlu Arslan, eşi Nurgül iki kızı. İbrahim, eşi Güllü, oğlu Ümit. Hasan, eşi Elif, oğlu Murat. Muharrem, eşi Fadime, oğlu Kubilay. Ali, eşi Sultan, oğlu Serkan ve üç kızı. Davut,eşi Halise ve üç kızları.

Osman, eşi Gögü ve Hatice , oğlu Ali, eşi Elif ve Fatik, oğlu Şemsettin, eşi Sevgi ve bir kızları. Sami, eşi Güldane. Yusuf, hanımı ve çocukları.

Kömürcü Mustafa, eşi Sultan ve üç kızları bulunuyor.

Bektaş, eşi Eşo ve Fadime, oğlu Niyazi, eşi Makbule, oğlu Bektaş ve Volkan. Celal, eşi Fatma ve Aygün, oğlu Mustafa ve Yalçın. Kemal, eşi Temey, oğlu Ersin. Hasan, eşi Gülay, oğlu Ümit ve Hakan. Hüseyin, eşi Döndü, oğlu Sedat ve kızı. Sedat'ın eşi Zeliha.

DELİBEKİROĞULLARI – TERZİLİ

Önceleri göçebe olarak yaşamlarını sürdüren Delibekiroğulları, önce Hatay'a gelmişler. Ne sebeple buradan ayrıldıkları bilinmiyor. Daha sonra gelip Kangal'ın İmir'e yerleşmişler. Burayı da bir müddet sonra terkedip Ortaköy'e gelmişler. (Ali Gündüz).

GÜNDÜZ OLANLAR

Baba İbrahim, eşi Ümmügülsüm (1268), oğlu Delibekir, eşi Zöhre.

oğlu İbrahim, Mami (Mahmut), Rıze, kızları Fatma (Hapom ve Yeter. Hüyük köyünde.). Hüsom (Hüsne), Sivralan köyünde. İmmom (İmmi), Fatom (Fatik), Kelci (Hatice) ve Go Menekşe bizim köyde bulunuyor.

Baba İbrahim, eşi Serçe (Fadime), oğlu Könez (Hasan), Gıcık (Hüseyin), Kuru (Bekir), Nıki (Battal) ve kızı Zöhre.

Könez (Hasan), eşi Elif, oğlu Ali, eşi Hatice, oğlu Kemal, eşi Yeter ve iki oğlu.İhsan, eşi Hanım, oğlu Bülent ve Rıza ve kızları. Saadet, eşi Sabiha, oğlu Ufuk, kızı Nuray. İnci ve Feriza isminde iki kızları var.

Gıcık (Hüseyin), eşi Kamer, oğlu Yaşar (genç öldü), Kemal, eşi Fatık, oğlu Yaşar, eşi Fadime, oğlu Aşkın ve Mahir. Battal (Gökhan) bekar öğretmen. Fadime isminde bir kızı.

Kuru (Bekir), eşi Menet ve Akkız, oğlu İbrahim.

Bekir, eşi Menet Akkız, oğlu İbrahim, eşi Fatey, oğlu Muharrem, eşi ve çocukları. Adnan (Şu anda bekar). Süleyman, eşi Sultan, oğlu Emralı, kızı Hülya ve Derya. Haydar, eşi Dürdane, oğlu Murat, eşi Aslı, kardeşi Aydın. Kazım, eşi Yeter, oğlu Sadık üç kızı. Mustafa (Özürlü. Hiç evlenmedi.)

Doğumu ve ölümü belli olanlar.

Hasan (1325) – 12 Mayıs 1980.

Hüseyin (1327) – 15 Mayıs 1980.

Kamer (1325) – 15 Ağustos 1987.

Bekir (1335) – 1986

Battal (1338) – 1953

İbrahim 1943 – 14 Şubat 1996.

Baba Mahmut, eşi Göher, oğlu Halil, eşi Şerife (şu anda ikisi de ölü), oğlu Ali, eşi Naciye, oğlu Arif, kızı Emel. Mehmet, eşi Gıyafe , oğlu Murat (2 Temmuz Sivas olaylarında yakılarak öldürüldü), kızı Birsen.

Melek isminde bir kızkardeşleri var.

Yemen'de askerlik yaparken ölen Mama'dan bir şiir.

Bir alamet oldu yastı çağında
Mekke tarafında Hicaz dağında
Evimi sorarsan yolun sağında
Son Mektubum varamazsam küsmeyin

Yeğeni Sultan

Baba Rıza (Kel), eşi Yeter (Cikkız), ve Temey, oğlu Mahmut (Dana), eşi Gülizar, oğlu Hüseyin eşi ve çocukları. Ali, eşi Hatice, oğlu Murat, eşi Emine ve çocukları. Bayram, eşi ve çoçukları. Bunlardan Hüseyin ve Murat makine mühendisi, Almanya'da okudular. Bayram elektirik mühendisi. İbrahim (Cöhter), eşi Zöhre, oğlu Zeki, eşi ve çocukları. Şahin, eşi ve çocukları, Süleyman, eşi ve çocukları. Cemal, eşi ve çocukları. Üç kızkardeşleri bulunuyor.

GÜNDÜZER – ZEBOĞGİL

Baba Ali, eşi Zeynep, oğlu Halil (289), Yusuf (294. Rusya'da sekiz sene esir yaşadı.), eşi Sultan ve Hatice, oğlu Hidayet, eşi Gülizar (932), oğlu Halil (10 Mart 1966 yılında bağlarında kendini asarak intihar etti).

Hidayet Amca kendi kendine eski yazıyı öğrendi. Kore gazilerindendir. Kızılırmak üzerine bir keserle un değirmeni yaptı. Gözünün gördüğünü keserle yapmaya çalışırdı. Çok kafalı biriydi. Çevresinde sevilen sayılan biriydi. Çok iyi güreşirdi.

KEPİİL

Baba Ali (Gurtlu), eşi Nibin, oğlu Yusuf, eşi Elif (Eneke), oğlu Mustafa (Yanık), eşi Gülbeyaz. Bizim köyün ilk öğretmeni, üç kızı bulunuyor. İsmail, eşi Fadime, iki kızı var. Bayram, eşi Nergiz,oğlu Hüseyin ve kızı. Veli, eşi Temem Nergiz, oğlu Dursun. Hasan, eşi Nuriye, oğlu Çakır (Trafik kazasında genç öldü). Sadık, eşi Fatık, oğlu Ahmet Durna oğlu ve kızı.

 Muharrem (Köroğ. Aşık Dertli Vefa olarak tanınır. Küçük bir şiir kitabı

bulunmaktadır. İyi bir ortaoyuncuydu. Bayramlarda Hocagilin Hüseyin'le oyunlar yaparlardı). Eşi Elif, oğlu Ali, eşi Yeter, kızı Sevgi ve Serap. Adil ve Mustafa, çocukları bulunuyor. Osman (Adana'ya kadar at arabasıyla gittiğini çok iyi biliyorum), eşi Şirin, oğlu Mehmet, Hıdır ve Muharrem. İbrahim oğlu genç öldü.

Ahmet (Übrü), eşi Elif, oğlu İlyas, eşi Celile, oğlu Ünal, Adnan, Ünsal ve kızı.

Ahmet Amca bir anıyı şöyle anlattı:

Kel Mehmet ile Dangiş (Durmuş) çocuk yaşlarda Adana'da dilenirlerken yolları Ermenilerin bulunduğu mahalleye düşmüş. Bunları bir evin avlusuna almışlar, kimsiniz diye sormuşlar. Onlar da "Biz de sizdenik" diye cevap vermişler. İçlerinden biri "dur bakalım anlarız" diyerek bıçağını eline almış ve bunların eteğini açmış. Bakmışlar ki bunlar sünnetsiz. Tamam, bizdensiniz diyerek bunlara inanmışlar. Bunları kendilerine ait çocuk bakım yurduna koymuşlar, bir güzel yıkamışlar ve elbise vermişler. Bunlar yurtta epey kalmışlar. Bir süre sonra dışarıya çıkmalarına izin vermişler. Bu çıkışlardan sonra kaçarak kendi toplumlarına kavuşmuşlar.

Ahmet Amca babasının Ermenilerle ilgili bir anısını şöyle nakletti:

Adana'da Ermeni istilası sırasında babam amele olarak çalışırmış. Birgün Ermeniler bunu işçi olarak götürmüşler. O zamanlar yeni istasyon civarlarında bir yerde oturuyorlarmış. Babam akşama kadar çalışmış. Büyük bir kuyu kazmış. Kendi aralarındaki konuşmalarında şüphelenince, ben de sizdenim demiş. Hatta çocuklarının ismini şöyle dillendirmiş: Sadık'a Zadik, Yusuf'a Osof, Muharrem'e Harrem diyerek onları inandırmış. Hatta yiyecek vererek onları korumuşlar.

GÜNDÜZER – TEDAVU – HASAN

Baba Hasan, eşi Menekşe, oğlu Mustafa, eşi Döndü. Üç oğlu ve kızları bulunuyor. Mustafa çok içki içiyordu. Kızılay'da karşıdan karşıya geçerken araba çarpı öldü.

Enişţem Tedavu bir gün çift sürmeden gelirmiş. O zaman kızı Gülizar Fındıkgilin Musa ile nişanlı. Musa'nın sigarası bitmiş. Bakmış

kayınpederi Tedavu çiftten geliyor. Hemen arkasına takılmış. Eve gireceği sırada buna yaklaşmış:

"Hasan`ağa, ekmek gördük, sofra kuruldu, herkes seni bekliyor. Alomin (Abisi) selamı var buyurup geleceksin, bekliyorlar".

Tedavu omuzundan çift demirini indiriyor, hanımına sen öküzleri yerine bağla diyerek içi toprak dolu ayağında çarığı ile Musa ile birlikte Fındıkgile yürüyor. Musa:

"Hasanağa sen git ben bir yere uğrayacağım, yalnız sigaram kalmadı, bana bir sigara ver".

Tedavu Musa`ya sigarayı vererek Fındıkgile yöneliyor. Sigarayı alan Musa ise varıp Satoğgilin kapıya oturuyor. Oradan kendilerinin kapı rahat bir şekilde görünür. Tedavu eniştem Fındıkgile geliyor içeri giriyor. Bakıyor ki hiç de Musa`nın dediği gibi değil ama bir kere içeri girmiş bulunuyor. Anası Yetom ocağın bir yanında, oğlu Veysel bir yanında ocağın başında oturuyorlar. Hasan Enişte içeri girer girmez taktik değiştiriyor. Yetom:

"İleri gel Hasan bir şey mi istedin?"

"Musa`ya bakmıştım, işim vardı."

"Biraz önce dışarı çıktı, gel otur birazdan gelir."

"Yok, işim var" diylerek geri çıkıyor. Yukarıdan durumu gözleyen Musa:

"Ne o Hasanağa, yemeğimizde avu mu vardı da yemeden geri çıktın" diyerek dalgasını geçiyor.

Sadoğm`ün oğlu Ahmet`in mugallit işleri çoktur. Bunlardan birisinde Adana`da çalışırken birisine adres veriyor.

"İskenderun iskelebaşı, ya hamal ya hamalbaşı".

ÖZGÜNDÜZ – KAMILGİL

Baba Kamil (Posbıyık), eşi Sultan (Gıllığız), oğlu Dursun, eşi Selver, oğlu ve kızı. Saadet, eşi Yeter, oğlu ve kızları. Nurettin, eşi çocukları. Necmi, eşi Şirin oğlu ve kızı. Bu iki kardeş çok genç öldüler.

DELİKÜPELİ – MUHARREMOĞULLARI – KARAŞIKGİL – SEÇKİN – SEÇKİNER – BEKÇİL – TUNCER – HÜSNÜKGİL – BİRCAN – GÖNAAL – AKER

Bu sülale bizim köye Hardal'dan gelme. (Muharrem Tuncer)

Baba İbrahim, eşi Sultan, oğlu Karaşık (273), eşi Döne, oğlu Mustafa (1319). Mehmet, eşi Elife, kızı Hatun (275). Abdulkadir, eşi Göher, kızı Döne (297). Karaşık, eşi Hatice, oğlu Kamber (333), eşi Nergiz.

Baba Karaşık, eşi Hatice, oğlu Kamber, eşi Nergiz, oğlu Halil, eşi Hüsne ve Fatma, oğlu Veli, eşi Fatma, oğlu ve kızı. Ali, eşi Sevgi, oğlu ve kızı. İbrahim, eşi Nesli, oğlu Adnan (Spor yapıyordu. İzmir'e maç yapmaya giderken yolda trafik kazası geçirip öldü. Şu anda bir kızı bulunuyor.)

Karaşıkgilin Kamber'in anasına Kumuk (Fadime) derlerdi. Bu kadının kocası ölmüş, akşam üzeri torunu Halil'e:

"Deden öldü, yürü git bibin Elif'i çağır. (Gokgoğ Durmuş'un karısı bunun kızı oluyor). Halil vakit akşam olduğu için aşağıya dolanmamış dambaşından bacanın birisinden seslenmiş. Bibisi yatmış olacak ki biraz geç duymuş. Yattığı yerden Halil'e seslenmiş:

"Ne deyin Halil".

"Dedem öldü, ebem seni çağırıyor". Elif eringez eringez...

"Halil, ortalık ışısın da ya Durmuş'ağan varır, ya da ben gelirim, emi".

Baba Mustafa (Karaşık), eşi Kamer, oğlu Abdurrahman, eşi Rukiye (ayrıldı), eşi Nafiye, oğlu Feyzullah, eşi Selma oğlu ve kızı. Hüseyin, eşi Göher ve kızı. Sezar, eşi Müjgan (Almanya'da).

Karaşığın oğlu Mustafa çok şakacı biriydi. Menoğgilin Hamza her gördüğüne bir şeyler söylerdi. Köyde çalıştığını görmedim. Ömrü

Alaman'ın un değirmeninde çalışarak geçti.

Bir sene Adana'dan trenle gelirken hanımı yanından kaybolmuş. Mustafa Amca elini göğsüne götürmüş saz çalar gibi (saz çalmasını bilmezdi ama çenesi iyi iş yapardı. Konuşması tatlı bir kişiydi.) ününün yettiği kadar bağırıyor. Hanımını tarif ediyor. Şöyle soyludur, böyle boyludur, eğer işi bittiyse, fazla meşgul değilse, yolu bu yana düşerse, zahmet olmazsa bir uğrasın. Tabii kompartmanda bulunanlar rahatsız olmuş. Bunun üzerine Mustafa Amca:

"Eeeyy ahali. Hastası var hustası var, hükümetin postası var. Paran varsa daha üstesi var, git ona bin…"

TUNCER – GÜLÜSGİL

Baba Hasan, eşi Güher, oğlu Bekir (283), eşi Gülizar, oğlu Hasan, eş Sultan (319), oğlu Muharrem, eşi Hüsne, oğlu Dursun ve Adnan. Ali, eş Güzide, oğlu Hüseyin. Mehmet, eşi Arife, oğlu ve kızı. Kemal, eş Gülistan oğlu ve kızı

BİRCAN – KARAŞIKOĞLU BİRCAN

Baba İbrahim, eşi Sultan, oğlu Mehmet (263), İsmail (274). Mehme eşi Hüsne, oğlu İbrahim (309). Zeynel, eşi Selver, oğlu Musa (312 İbrahim, eşi Şehriban, oğlu Zeynel (333), eşi Güllü, oğlu İbrahim, e Sultan. Yusuf, eşi Hatice.

HÜSNÜKGİL – BİRCAN

Baba Zeynel, eşi Gülizar, oğlu İbrahim, eşi Gülizar, oğlu Sezai kızları. Yusuf (genç öldü), eşi Senem, oğlu Murat ve kızı. Ali, eşi Teslim oğlu Bülent ve kızı. Halil, eşi Nesli, oğlu Mert.

Baba Ali, eşi Teslime, oğlu Ahmet, eşi Yeter (275), oğlu Abbas (31 eşi Elif, oğlu İbrahim, eşi Zeynep, oğlu Abbas, eşi. Ali, eşi Fidan.

ELBENTOĞULLARI – TEDELLİ – SAYILGAN

Baba Dursun, eşi Fatma, oğlu Abdullah (1320). Baba Veli, eşi Hatu oğlu Hüseyin (1280), Durmuş (1295). Baba Hüseyin, eşi Fatma, oğ

Abdullah (Cüllüp), eşi Hüsne ve Sultan, oğlu Hasan (Almanya'da çalışıyor), eşi Hatun. Kardeşi Nurettin ve Ziya.

Kanber, eşi Emine, oğlu Ceman, eşi Yeter, çocukları. Kardeşi Haşım, eşi Durdu. Veli, eşi Zöhre, oğlu Hüseyin, eşi Elif, oğlu Veli, eşi Perihan ve çocukları. Kardeşi Kemal (şu anda bekar), kızkardeşleri Perihan. Garip, eşi Yeter, oğlu Halis, Tahsin, Nazım, Süleyman ve Abdullah. Garip (ölü).

Bunlardan Adana'da kalan Çakal Garip vardı. Yalnız oğlu Hüseyin'i tanır bilirim.

ÖZGÜR OLANLAR

Baba Mehmet, eşi Hatice, oğlu Yusuf (246), eşi Mevlide, oğlu Hüseyin (269), eşi İsmihan, oğlu Mehmet, eşi Zöhre (333) ve Hatice, oğlu Yusuf, Hüseyin, Turhan ve İlhan. Mehmet'in hanımı Hatice Karöz'lü oluyor.

Baba Musa Efendi, oğlu Mehmet, Mustafa, Bektaş, Abdullah. Hasan ve Mehmet, oğlu Veli, Zeynel ve Mustafa'nın oğlu Musa ve Garip. Bektaş, oğlu Hacı, Halil ve Muharrem. Abdullah, oğlu Hüseyin. Mehmet, Enver ve Halil.

Hüseyin (Coli), eşi Hüsne, oğlu Yusuf, Mehmet. Enver, eşi Melek, oğlu Adnan. Halil, eşi Elif ve iki kızı. Veli Efendi, eşi Haççom, oğlu Mehmet, eşi Hamide (şu anda ölü), oğlu Erdoğan, Cemal, eşi Badiş ve kızı.

Zeynel, eşi Gülizar, oğlu Hasan, eşi Sultan çocukları. İhsan, eşi Sultan, oğlu ve kızları. Ali Cevat, eşi ve çocukları.

"Ortaköy'ün ilk temelini atan ailenin dedesi Elbentoğlu'dur. Ondan sonra doğan oğullarının ismi nüfus kayıtlarından araştırılıp tesbit edilme imkanı zor olduğundan, Müdür Mehmet Efendi'nin babası o dönemde yaşayan insanlardan başlamıştır. Şu anda dört soyadı taşıyan ve çok dağınık bir aileyiz." (İhsan Özgür).

AKPINAR OLANLAR

Baba Ömer, eşi Bağdat, oğlu Veli (265), eşi Gülizar, oğlu Hüseyin (305), oğlu Süleyman, eşi Şemşi, oğlu Hüseyin (285), eşi Fatma ve

İsmihan, oğlu Rahim (313), Kazım (341), Süleyman (946), Arif (333).

Baba Süloğ, eşi Hatun, oğlu Ali, eşi Fadime. Karacık (Satılmış), eşi Fadime, oğlu ve kızı. Asım, eşi Gülistan, oğlu ve kızı. Rıza, eşi Gülizar, oğlu Mustafa, eşi Cennet, oğlu Hüseyin.

VELOĞGİL

Baba Veli, oğlu Hüseyin, oğlu Rahim, Kazım, Süleyman ve Veli. Baba Üsük, eşi Sultan, oğlu Topal Arif, eşi İsmihan oğlu Üsük, eşi Hatice, oğlu Müslüm, Rahım, eşi Balkız, oğlu Sadık ve Mustafa.

Baba Veli, eşi Sultan, Ayşe, oğlu Hüseyin ve Hasan. Kazım, eşi Elif, oğlu Hüseyin, eşi Hayriye, oğlu Deniz, Hıdır, Süleyman ve Yadigar. Süleyman'ın üç çocuğu bir günde öldü.

Hüseyin (Şalak), eşi Fatik ve Gülizar, oğlu Süleyman, Kemal ve İbrahim. Ahmet, eşi Durna ve Huriye, oğlu İsmail. Sadık genç öldü, eşi Emine idi.

Hüseyin (Bayraktar). Düğünlerin pek çoğunda bayraktarlık yaparmış. Köye ait sancak bunlarda bulunur, eşi İsmihan ve Temem. Bunlardan iki kardeş onsekiz yaşlarında kayıp olmuş.

AKPINAR – ÇİÇEKGİL

Baba İsmail, oğlu Mehmet, eşi Gögü, oğlu Hikayeci Goğ Ali, eşi İnci, oğlu Mehmet, eşi Hatice. Hayrettin, eşi Sultan. Hüseyin, eşi Emine. Şevket, eşi Zöhre, oğlu Sadık, eşi İsmihan. Adnan, eşi Şengül. Battal (şu anda hayatta değil), eşi Döndü, oğlu Ergün, kız kardeşleri Makbule.

GÜRSOY OLANLAR

Baba İbrahim (Kirnak), eşi Sultan, oğlu Durmuş, eşi Hüsne ve Dudu. Mustafa, eşi ve çocukları. Goğ Veli, eşi Yeter, oğlu Doğan, eşi Nergiz, oğlu Gadim ve Veli. Baba Gövüş, eşi Nergiz, oğlu Ölük Mısa, eşi Elife, oğlu İsmail, eşi Fidan, oğlu Ercan. Mustafa, eşi Nejla, oğlu Sinan. Baba

Bekir, oğlu Muharrem, eşi Elif, oğlu Cengiz ve iki kızı

Halil (Hacatteknesi), eşi Durna, oğlu Ali, Sırrı ve Muharrem. Kel Halil, eşi Senem, oğlu Hüseyin, eşi Yeter, oğlu Mehmet, Ali ve İsmail, oğlu Haydar ve Celal.

EMİRAHMETOĞULLARI – DEDAAL – MİSER – TERZİLİ

Baba İsmail, eşi Elife, oğlu İbrahim (240), eşi Fatma, oğlu Memet (290). Seyit Ali, eşi Sultan, Hatun, oğlu İsmail (1330). Baba İsmail, eşi İnsafe, oğlu Halil (262), Abdülcelal (281). Halil, eşi İsmihan, oğlu Süleyman (296). İsmail (298). Süleyman, eşi Elife, oğlu Hüseyin (324), Abdülcelal, eşi Döne, oğlu İbrahim (324). İsmail, eşi Sultan, oğlu Mustafa (335), İsmail, eşi Sultan, oğlu Mustafa (335), Hüseyin, eşi Mavuş, oğlu Süleyman (929).

Baba Ahmet, eşi İnci, oğlu Bekir (265).Baba Musa, eşi Gülizar, oğlu Fevzullah (297). Hüseyin (308). Fevzullah, eşi Elife, oğlu Mustafa (332). Bab Haydar, eşi Fatma, oğlu Ahmet (307). Memet (309). Ahmet, eşi İnci, oğlu Bektaş (329).

Ali Baba, oğlu Emir, Ahmet ve Hasan, oğlu İsmail, oğlu Halil ve Celal. İsmail, oğlu İbrahim. Mehmet Ağa, Mehmet, Ali, Hamdi, Sefa, İsmail, Muharrem ve Nejat. Celal, oğlu İbrahim, Celal, Sinan, Bircan. Hasan, oğlu Hasan, Erdoğan, Hüseyin, Ali ve Ercan. (İsmail Miser`in verdiği soy ağacı böyle).

Baba İsmail, oğlu Mustafa, eşi Uğur oğlu ve kızları. Hüseyin, eşi Mavuş ve Hatun, oğlu Süleyman (genç öldü), eşi Arife, oğlu Halil, iki kızları bulunur.

Seyit Ali, eşi Hatun, oğlu İsmail, eşi Hüsne, oğlu Muharrem, Nejat Mehmet, eşi Menekşe, oğlu İsmail, eşi Hüsne, oğlu Muharrem, Nejdet Mehmet, eşi Menekşe, oğlu Ali. Hamdi, eşi Bağdat.

İbrahim (Gobunun oğlu), eşi Yeter, oğlu Hasan, eşi Yeter, oğlu Hasan (Motor kazası geçirdi, genç öldü, oğlu adını aldı).Celal, eşi Gülük, oğlu

Behzat (assubay), Sefa (komiser), kızı. Hüseyin, eşi Hatun, oğlu kızı.

Bu sülale Terzili'nin Dedesi olur. Dedeliği önceleri İsmail Dede yürütürdü. Sonra yerine oğlu Mustafa Efendi geçti. O da şu anda rahmetli oldu. Hıdır Abdal ocağına bağlı oluyorlar.

FADIOĞLU – DAVUTGİL – TALAY – OSMANKOCALI

Baba Mustafa, eşi Mercan, oğlu Ali (265), Süleyman (258), eşi Elife, oğlu İsmail (287), İbrahim (288), eşi Esme, oğlu Musa.

Baba Davut, eşi Bağdat, oğlu Bektaş, eşi Fadime ve Nevruz, oğlu İsmail (Cıbıl), eşi Durna ve İnsaf, oğlu Cemal ve kızı. Ali, eşi Gülizar, oğlu Murat ve iki kızı. İbrahim, eşi Fatma, kızı Kezban.

FINDIKOĞULLARI – GARİP MUSALI – ABOĞGİL – FINDIK

Baba Mehmet, eşi Sultan, oğlu Seyfi (1292), eşi Sultan, oğlu Pehlil (1315), kızı Durna (1316), oğlu İsmail (1318). Pehlil, eşi Zehra, oğlu Hüseyin, kızı Zehra.

Baba Seyfi, eşi Sultan, oğlu Pehlil, eşi Zehra, oğlu Hüseyin (Abo), eşi Yeter, oğlu İbrahim, Yusuf ve Veysel. Adıgüzel, eşi Durna, oğlu Mustafa ve Garip. Seyfi (Sivriç), eşi İsmihan, oğlu İlhan ve İlhamı. Cemal, eşi Fidan, oğlu ve kızı.

Baba İsmail, eşi Yeter, oğlu Muharrem (genç öldü), eşi Makbule, oğlu Erkan ve üç kızı. Ali Cevat, eşi Menekşe, oğlu Aydın ve kızı.

Pehlil'in kardeşi Mustafa bir zamanlar köyde berberlik yapardı. Onun için Berber Mustafa olarak tanınırdı. Daha sonra Topaç köyüne taşındı. Çocukları var. Süleyman yurtdışında çalışıyordu. Şu anda Ankara'da bulunuyor.

Sağır Mehmet, eşi İnci, oğlu Hasan, eşi Zeynep, çocukları bulunuyor.

ÖZİŞÇİ – KANLIHALİLGİL

Baba İsmail, eşi İsmihan, oğlu Mustafa (1255), eşi Emine, oğlu Ahmet (1288), eşi Ayşe, oğlu Halil, eşi Hüsne, oğlu Ahmet, eşi Fadime ve Güher, oğlu Malik, Müslüm, Müseyip ve kızkardeşleri Zeynep. Abidin, eşi Uğur, oğlu Halil, eşi Keklik, kardeşi Mücahit, kızları Hülya ve Süheyla. Topaç köyünde ikamet ediyorlar.

Pehlil köyde nalbantlık da yapardı. Kısa boylu, etine dolgun ve temiz giyinen biriydi.

KESKİNGİL

Baba Ali, eşi Senem, oğlu İsmail (270), Ali (286), İsmail, eşi Huriye, oğlu Hüseyin (293), kızı Hatice (305), Zeynep (312), Sultan (315), Ali, eşi Şemşi, kızı Bağdat (315), oğlu Durmuş (327), Haydar (332). Hüseyin, eşi İsmihan, oğlu İsmail (325), kızı Kamer (327)

Baba Durmuş (merhaba soğan evleği), eşi Emine, Gülizar ve Zöhre, oğlu Mustafa, eşi Nanim, oğlu Hüseyin, Hasan, eşi Nuriye, oğlu Durmuş, Yadigar ve kızı. Ali, eşi Hediye ve üç kızı.

Haydar, eşi Senem, oğlu Kemal, eşi Sultan, oğlu Şemsettin ve kızı.

Baba İsmail, eşi Gülizar ve Emine, oğlu İbrahim (Şebeke), eşi Menet, oğlu Ziya, Arif ve iki kızı. Ali, eşi İsmihan, oğlu Yüksel, Yusuf ve kızı. Musa, eşi Adalet. İsmail, eşi Gülizar, oğlu İbrahim ve Murat. Bunlarda Topal Huttal bulunur. Evli ve çocukları var.

PEKER – KURTCUGİL

Baba İsmail, eşi İsmihan, oğlu Ali (1257), eşi Zeynep, oğlu Hasan (1295), eşi Emine (1297). Ali, kızı Yeter (1306).

Baba Hüseyin, eşi Senem, oğlu Bektaş (1259), eşi Zöhre, oğlu Hüseyin (1295), Mehmet, eşi İnci (1325).

Baba Hüseyin, eşi Senem, oğlu Mehmet, eşi Zöhre, oğlu Ali, eşi Temem, oğlu Mehmet, Hüseyin (Üsük), eşi Zilfi, oğlu Zafer ve iki kızı. Muharrem (Çakır), eşi Sultan, oğlu Ali ve kızı. Bektaş, eşi Sultan, oğlu ve

kızı.

ELALEM – GÜDÜLLÜ – ELDEMİR

Baba Hasan, eşi Yeter, oğlu Zeynel (252), Süleyman (265), eşi Hüsne.

Baba Aliş, eşi Yeter, oğlu Ali (263), eşi Gülizar, oğlu Dursun (302), eşi Hatun, oğlu Mehmet (324), eşi Cennet, oğlu Ali (930).

Mehmet, eşi Güdüllü ve Cennet, oğlu Zeynel.

ŞEHSOY – ALOĞGİL – İBİŞ – İBRAHİM

Baba Hüseyin, eşi Elife, oğlu İbrahim (İbiş), eşi Fatma, oğlu Ahmet, eşi Bağdat ve iki kızı. Veli, eşi Sakine, oğlu Levent. Hüseyin, eşi Mehtuna, oğlu İbrahim ve Özcan. Uzun yıllar önce Adana'da yerleşip kalan Süleyman, İbrahim'in (İbiş), kardeşi oluyor. Eşi Zöhre, oğlu Ali Duran, eşi Kiraz. Tahsin, eşi Zilfi.

KOMBECİGİL – TÜRKYILMAZ

Baba Ahmet, eşi Fatma, oğlu Ali (272), eşi Temem, oğlu Hüseyin (215). Hüseyin, eşi Elife, oğlu Süleyman (335), eşi Zöhre, oğlu İbrahim, eşi Fatma (336).

Baba Veli, eşi Yeter, oğlu Hasan (207), Hüseyin, eşi Döndü, kızı Uğur (260), eşi Huriye (308).

Baba Veli, eşi Fatma, oğlu Süleyman (270), Yusuf (265), Yusuf (265), Garip (273), Hüseyin (275), Ali (283). Süleyman, eşi Teslime, oğlu Mustafa (301), Lemsi (307). Garip, eşi Elife, oğlu Battal (321). Hüseyin, eşi Fatma, oğlu Mahmut (315), Memiş (318).

"Kars Sarıkamış Asbağa'lıyız. Garip Musa ocağıyız. Erdoğanlar amcamız olur". (Kemal Özçakmak).

Baba Süleyman, oğlu Mustafa (Gadom), eşi Uğur ve Elif, oğlu Nesimi, eşi Fadime, oğlu Mustafa, eşi Esra, oğlu. Süleyman (şu anda Ankara'da muhtarlık yapıyor), eşi Emine, oğlu Cem, Cenk ve Can. Garip, eşi Yeter, oğlu Ali, eşi Hatun, oğlu Behzat, Dursun, eşi Emine, oğlu Garip. Celal, eşi

Huriye, oğlu Cennet ve Nevzat. Hüseyin, eşi Güngör, oğlu Levent.

SERÇAAL

Baba İbrahim, eşi Sultan, oğlu Hüseyin (1294), eşi Bağdat, oğlu Süleyman (1292), Bekir (1294), eşi Bağdat, oğlu Süleyman (1292), Bekir (1294), Abdullah (1298), Garip (1299). Süleyman, eşi Göher, oğlu Haydar (1315), Mustafa (1320), eşi Bağdat (1260) ve Ayşe (1265).

Baba Mehmet, eşi Senem, oğlu Mehmet, eşi Fadime, oğlu Mahmut, İbrahim, Ali, eşi Fadime, oğlu Mustafa ve Mahmut.

AKBAY – SATILMIŞ

Baba Yusuf, eşi Uğur, oğlu Satılmış (321). Baba Satılmış, eşi Samiye ve Ayşe, oğlu Yusuf, eşi Fadime, oğlu Hasan, eşi Sakine. Ali, Mehmet, eşi Gülistan. Cafer, eşi Kadriye ve üç kızı. Mustafa, eşi Özgül ve çocukları.

Satılmış'ın oğlu Şenol ağır, sakin, oturaklı , yaşıtları arasında sevilen sayılan biriydi. Kendi bağlarında kazara Şahanaligilin Muharrem'i vurdu. Muharrem ölünce Şenol korkudan ve üzüntüden dengeyi bozdu. Oğlu Fahri de biraz dengesizdi. Kışın Hardal köyünden gelirken tipiye tutulup ayakları morardı. Ayaklarını kestiler. Öldü kurtuldu.

GIDEY – AHMET – GÖÇER – TEDELLİ

Gıdey Ahmet, Ümüs ile evlenmiş, hiç çocukları olmamış. Şimdiki Midamoğlugilin evlerinin yınında evleri varmış. Onlar öldükten sonra evleri akrabaları tarafından yıkılmış. Şu anda yeri belli değil.

GIRRIKOĞLU – DUDUGİL – OĞUZER – OSMANKOCALI

Baba Mustafa, oğlu Ali, eşi Şerife ve Zeynep, Fatik, oğlu Süleyman (1278), Ali (Nardonlu – 1283). Süleyman, eşi Senem, oğlu Mehmet (1307), Veli (1318).

Baba Bayram – Veli, oğlu Kanber, eşi Elife, oğlu Mustafa, eşi Gülfidan, oğlu Kanber (doktor), eşi Fatma, oğlu Cengiz ve kızı.

Baba Bayram, eşi Fatik , oğlu Abuseyf, eşi Gülkız, oğlu Süleyman

Gazi, eşi Leyla, oğlu Mehmet, Bülent ve Levent. Bayram Amcanın kardeşi Veli hiç evlenmedi.

GÜL - AHMETOĞLU - GÜL - HASEKİGİL

Baba Osman, eşi Esme, oğlu Hüseyin (1272), eşi Ümmügülsüm, oğlu Osman (301), Ramazan (1308), Hasan (1314), Ali (1317).

Hasan (Haseki) Gül, eşi Marik (Yeter), ve Ümüs, oğlu Osman, eşi Emine, oğlu Adnan, Hasan ve kızı. Ali ; eşi Arife, oğlu Vural ve kızı. Muharrem, eşi Gülizar, oğlu Cumhur ve kızı.

GUBATOĞLU - TERZİLİ - AĞDEMİR - DEMİRAĞ

"Gubat Paşa Oğulları rivayete göre Horasan Türklerinden olup, ilk yerleşim yerleri Malatya. Daha sonra Sivas Terzili köyüne yerleşmişler. Bu aile de diğer Türkmen aşiretleri gibi hayvancılıkla geçindikleri için bir zaman sonra batıya doğru hareket etmişler. Elbentoğullarının yerleştiği yeri güvenceli ve verimli buldukları için yanıbaşlarına ev yapıp yerleşmişler. Kalabalık bir aile oldukları bilinmektedir. (İbrahim Ağdemir).

Baba Mehmet, eşi Emine, oğlu Süleyman (1280), eşi Temem, oğlu Mehmet (1310). Baba Mehmet (Yervaz), eşi Göher ve Durna, oğlu Ahmet (Gubat), eşi Zeynep, oğlu Musa (Aydın. Öğretmen, araştırmacı ve ozan. Yörenin en önemli kültür adamlarından birisi. Uzun yıllar yöre hakkında çalışmalar yaptığı biliniyor. İnanıyorum ki araştırmaları yayınlanınca büyük ses getirecek), Dilaver (doktor),eşi Mevlide. Bir kızları var. Yusuf (mühendis), evlendi ayrıldı, bir çocuğu bulunuyor. Hüseyin, eşi Elif, oğlu Mehmet ve Erdoğan. Ali, eşi Yeter, üç kızı var. Halil, eşi İsmihan, oğlu Erdal ve Serdar ve kızı. Bayram, eşi Hatice, oğlu Kemal, Cemal ve kızı bulunur.

Baba Musa, eşi İnci, oğlu Süleyman, eşi Şehriban, dört kızı var. İbrahim, eşi Feriza dört kızı var. Hepsi de yüksek okul mezunu.

Ahmet Abi (Gubat) bir gün Alaam ile karşılaşır. Alaam söze girer:

"Sen akşama kadar evdesin, biz ise tarladan tarlaya göçebe gibi dolaşıp

duruyoruz. "

"Evin idaresi kolay mı? O zaman evin idaresini sen yap. Mesela... Şarkışla'ya gidip koyun satacaksın. Nasıl yapacaksın bunu? Okuman yazman yok, hesabın yok.."

"Ne var bunda. Pazarlığı kavuşturursun, diyelim bir kuzu beş lira. Al bir kuzu, ver beş lira. Al bir kuzu ver beş lira" deyince Gubat:

"Böyle tek tek koyun kuzu satılır mı? Toptan pazarlık yaparsın, parayı topluca alırsın" deyince, Alaam:

"Benim ona aklım ermez. Ver beş lira al bir kuzu".

"Pekii. Adamın bozuk parası yoksa nasıl olacak" deyince, Alaam:

"Bozuk parası yoksa, o da tüccarlık yapmasın(!)"

GUBADEYN – DEMİRAĞ

Baba Ali, eşi Fatma, oğlu Mustafa (1278) ve İsmail (1275). Baba İsmail, eşi Elif, oğlu Ali, eşi Hüsne, oğlu Mehmet, eşi Yeter, oğlu Mustafa, Bekir ve Mesut. Subay kızları bulunur. İsmail, eşi Durna, oğlu ve kızı.

Baba Rıza (Bıttan), eşi Fatik, oğlu Hasan, eşi Hatın, oğlu Selami, kardeşi Selahattin, eşi Yeter, oğlu Hasan ve Serhat. Osman, eşi Zöhre, oğlu Sefa. Hasan çok hastalık çekti. Genç öldü. Güzel sesi vardı. Düğünlerde güvey getirirken güzel ilahiler okurdu.

Baba Mustafa (Sarı), eşi Melek, oğlu Ahmet, eşi Sultan, oğlu Bülent (polis idi, trafik kazası geçirip öldü.), eşi Temem, bir kızı bulunuyor. Cihangir, eşi Gülizar (19 Haziran 1996 günü doğum yaptıktan sonra öldü).

GÖĞHALİLOĞULU – GUMUHALGİL – ÖZÇAY – TERZİLİ-

Baba İbrahim, eşi Elife, oğlu Ali (1271), eşi Fatma, oğlu Yusuf (1293), Veli (1305), Sadık (1308), Beyram (1311), Veli (1308), Bayram (1311), Hüseyin (1313).

Baba Ali, eşi Fadime, oğlu Kirli Sadık, eşi Fadime ve Elif, oğlu Halil, eşi Gülizar, oğlu Hüseyin, eşi Fatik, oğlu, iki kardeşi Yüksel , Yusuf, eşi Gülizar, oğlu Nurettin, eşi Gülümser, oğlu ve kızı.

Sen Sadık olmadın mı
Hıyarı yolmadın mı
Değirmenin arkında
Salıkçı olmadın mı

Baba Yusuf, eşi Göher, oğlu Ali (Tülek), eşi İnci ve kızları Yeter, Döndü, Nibin. Mustafa (Camızcı), eşi Elif, oğlu Hasan, eşi Samiye, oğlu Sinan ve Selçuk, eşi Canan, oğlu Doruk ve Can. Ahmet (genç öldü), eşi Sultan, oğlu Arif, Murat ve kızı Seval. Bayram, eşi Altın, oğlu Adnan (çok genç öldü, Mustafa oğlu var.), Yusuf, eşi Sultan, oğlu Çağdış. Veli, eşi Gülay, oğlu Hasan ve kızı.

Baba Halil, eşi Elif, oğlu Mahmut (Ot Mahmut), eşi Hüsne, oğlu Hüseyin, eşi Zöhre. Osman, eşi Elif, oğlu Cem ve iki kızı. Mehmet, eşi Senem, oğlu Uğur ve Alper. Musa, eşi Aysel, oğlu Serkan.

GEMİCİOĞLU – ÇAY

Baba Hasan, eşi Elife Yeter, oğlu Musa (1299), Hasan (1316), eşi Yeter, Sultan ve Fatma. Halil, eşi Senem, oğlu Süleyman (1280), eşi İzafe, oğlu Mehmet (1301), İsmail (1313). Mehmet, eşi İzafe, oğlu Mustafa (1294), İbrahim (1321). Mehmet, eşi Senem, oğlu Garip (1335), İsmail (1226), Mustafa, eşi Ayşe, oğlu Mehmet (1334).

Baba İbrahim (Balloğun Oğlu), eşi Zöhre ve Nazife (Erbağlı, askerden getirmiş), oğlu Mustafa, eşi Senem, oğlu Murat, Kemal ve kızları. Garip (Çerci), eşi Sultan, oğlu Ali, eşi Yeter, oğlu ve kızı. Hasan, eşi Cennet, oğlu ve kızı. Ahmet, eşi Sırma, oğlu ve kızı. Mehmet, eşi Nazife ve oğlu. Garip Çakal köyünde bulunuyor

Mehmet, (Güççük Mehmet), eşi Yeter ve Senem, oğlu Mustafa, eşi Ümüs, Seyfettin, eşi Zöhre ve çocukları.

Çubukçu nerede söylediyse: Akşam bağdan gelirken Terzililerin mahalleye girdiğinizde önünüzdeki eşeğe kaba boydan "çüüü" diye bağırın. Terzililer bu sesi duyunca ışıdı zannedip kalkar yürürler, demiş.

Bunu Ot Mahmut duymuş. Söylediğini Çubukçu bağdan gelirken yapınca, yazın dam başında yatan Mahmudom (Ot Mahmut) kaplumbağa misali kafasını yorganın altından çıkarıp seslenmiş:

"Ula Çıbıkçı, biz vaktimizi biliriz."

GÖKHÜSEYİNOĞLU – TARHAN – OSMANKOCALI

Baba Satılmış, eşi Bağdat, oğlu Mehmet (259), eşi Elife, oğlu Hasan (302), Hüseyin (1305), Mehmet (313), Hasan, eşi Temem, kızı Temem (323), Ali (325).

Baba Mehmet, eşi Temey (110 yaşından sonra öldü. Ölmeden, ağzında kuzu dişi çıktı), oğlu Ali, eşi Fatik, oğlu Hasan, eşi Yeter, oğlu Mehmet, Ali, Fahri, Nadir ve kızları. Hüseyin, eşi Cemile, oğlu Cemal, eşi Elif ve çocuğu.

FINDIKGİL – ATEŞÇİ

Baba Musa, eşi Döne, oğlu İsmail (1299), Hüseyin, eşi Sultan (Fındık-Emisi, 1288). İsmail (1299), eşi Yeter, oğlu Musa (1324), Veysel (1332) ve Musa (1334).

Baba İsmail, eşi Yeter, oğlu Veysel, eşi Zöhre, oğlu İsmail, eşi Musa, nişanlısı Gülloğ (Gülizar, evlenmeden öldü).

Fındıkgilin Veysel Efendi, okumuş, ağır, sözünü sohbetini bilen biri idi. Kardeşi Musa isa tam tersi uyanık, ona buna takılan, şakacılığı ile tanınan biri idi.

Musa köyden ayrılıp birkaç sene ortadan kaybolmuş. Bir zaman sonra yanında birkaç kişi köye dönmüş. Köyün düğün zamanı. Musa'nın gözünde gözlük, başında fötr şapka, sırtında lacivert elbise. Bunu köyün girişinde kaymakam geliyor diye karşılamışlar. O günlerde Manicigilin Saadet'in düğünü olmakta. Düğün sahibi bunu evine davet etmiş. Musa suratı asık bir vaziyette oturuyor. Köylü durumdan rahatsız. Kaymakama izzet ikramda bulunmak gerekiyor. Durum yanındakilerden birine aktarılıyor. Onların da istediği bu. Düğün sahibine, sen bir hayvan kes, masayı kur, bizi içkiye davet et gerisi kolay diyorlar. Neyse sofra kuruluyor, yeniliyor içiliyor. Ertesi günü gene aynı. Fakat, bu arada

içlerinden biri yüzündeki yaradan Musa'yı tanıyor. Musa daha durur mu! Musa önde, ahali arkada bir kovalamacadır başlıyor.

MÜRSELOĞLU – MIRSALGİL – GÜNDOĞMUŞ-

Baba İbrahim, eşi Hatice, oğlu Mehmet (1294), eşi İnci, oğlu İbrahim (1313). Veli, eşi Hatun ve İnci (1297). Musa, eşi Cennet, oğlu Ali.

Baba Mehmet (Memoğ) (Çok dirayetli biri imiş. Bu bir zaman köyün muhtarlığını yapmış. Kadınlar korkularından caminin pınara suya geldiklerinde hiç konuşmadan döner giderlermiş.), eşi İnci ve Emine, oğlu Musa, eşi Cennet, oğlu Mehmet (komser), kardeşi Ali ve eşi. İbrahim (İbo), eşi Sultan ve Sedef, oğlu Hasan, eşi Sultan.

ÇİLMAHMUTOĞULLARI – MENOĞGİL

Baba Hasan, eşi Fatma, oğlu Veli (1281), eşi Menekşe, oğlu Mehmet (312), Hamza (324), Mustafa (318). Hamza, eşi Güher. Musa, eşi Zöhre.

Baba Veli, eşi Menekşe, oğlu Musa, eşi Zöhre ve kızları. Hamza, eşi Yeter, oğlu Mehmet (öğretmen). İbrahim (genç öldü).

MÜRSELOĞLU – GÜNAY – 1

Baba Hasan, eşi Fatma, oğlu Anmet (265), eşi Cennet, oğlu İsmail (298), Feyzullah (301), Hasan (315), Mustafa (310). İsmail, eşi Durna, oğlu Musa (321), Mehmet, eşi Zehra, oğlu İsmail (299), eşi Durna, kızı Cennet (324).

GÜNAY – 2

Baba Ali, eşi Güllü, oğlu Ahmet (292), Haydar (296). Ahmet, eşi Zöhre, oğlu Ali (315), Mustafa (321). Hıdır, eşi Hürü, oğlu Nuri (340). Haydar, eşi Hüsne, oğlu Haydar.

Haydar, eşi Durna, oğlu Ali, oğlu Haydar, eşi Hürü, oğlu Hüseyin, eşi Sultan, oğlu Serdar, Özgür ve Özer. Veysel, eşi Babı, oğlu Aker. Fevzullah, eşi Nejla. Mustafa, eşi Gülkız, oğlu İlhan. Ali, eşi Zilfi, oğlu Haydar. Namık, eşi Gülşen ve iki kızı.

HAKVERDİOĞLU – TIRIŞGİL – TEDELLİ

Baba Ahmet, eşi Elife, oğlu Hasan (1238), eşi Sultan ve Hatice, oğlu Mehmet (1287), İbrahim (1293), Hıdır (1293), Hüseyin (1301). Ahmet, eşi Sultan, oğlu Süleyman (1312), Salih (1318). Hıdır, eşi Güllü, oğlu Şaban (1315). Ahmet, eşi Sultan, oğlu Veysel (1329).

Baba Bekir, eşi Fatma, oğlu Yusuf (275). Elif, oğlu Ali (309). Hakverdi (317), eşi Hüsne, kızı Emine (315), Zehra (310) ve Yeter (324).

Baba Ahmet, eşi Sultan, oğlu Salih (Kazıklı Kaya), eşi Gülkız, oğlu Süleyman, eşi Yeter. Veysel, eşi Fatik, oğlu Ahmet (öğretmen). Veli, Muharrem ve İsmail.

Baba İbrahim, oğlu Kara Ali, eşi Nibin, oğlu Veysel ve kızları. Baba Hıdır, eşi Gülay, oğlu Şaban, oğlu Hüseyin, eşi Gülizar, oğlu ve kızı.

Uzun Ali, eşi Fatik, oğlu Mehmet, eşi Nazik ve kızları. Saraçlı Veli, eşi Emine, oğlu Veysel, eşi Zöhre oğlu ve kızı. Ali, eşi İsmihan, oğlu ve kızı. Hıdır, eşi Zöhre oğlu ve kızı. Yusuf, eşi Göher oğlu ve kızı. Hahoğ, eşi Safet oğlu ve kızı.

Salih Amca ve Uzun Ali köyde bir dönem muhtarlık yaptılar.

HAYDAROĞLU-ÇALIKGİL-BAŞARA-CEYLAN-OSMANKOCALI

Baba Yusuf, eşi Hüsne (1258), oğlu Süleyman, eşi Elif (1278). Bekir, eşi Fatma (1310), oğlu İsmail. Bekir, eşi Fatma, oğlu Seyfi. Baba Bekir, eşi Fadime, oğlu Süleyman (Cinom), eşi Gülseren, oğlu Şöruklu Yusuf, eşi Gülistan ve Gülizar, oğlu İsmail (Geceyatmaz), eşi Temey, oğlu Şemsettin, eşi Gülizar, oğlu Kemal ve Mesut. Ali (Bir zamanlar köyde terzilik yapardı, şu anda ölü), eşi Hüsne, oğlu Ruhi, İsmet, Cemal Mehmet, eşi Selvi, oğlu Hüseyin, Nihat ve kızı. Bekir (öğretmen), eşi Suzan, oğlu Yücel, Başar ve kızı. Enver (assubay), eşi Menekşe, oğlu Ümit ve kızı.

Garaseyfi, eşi Yeter, oğlu Mustafa (Vezne), eşi Hüsne, Celal.

PİTİRİKGİL – CEYLAN

Baba Ahmet, eşi Neslihan, oğlu Hacı, eşi Yeter (317), oğlu Hasan, eşi Şemşi oğlu ve kızı. Haydar, eşi Hürü oğlu ve kızı. Hüseyin, eşi Gülsün, oğlu ve kızı.Haydar, eşi Hürü oğlu ve kızı. Hüseyin, eşi Gülsün, oğlu ve kızı. Bektaş, eşi Temem oğlu ve kızı. Ahmet, eşi Gülfidan ve üç kızları. Haydar, eşi Gülsün.

Cinom (Süleyman), ahaliyle birlikte yağmur duasına çıktıklarında elini henüz ocakta olan kazanın içine daldırdı, bir avuç pilavı ağzına attı. Karaseyfi işinde gücünde biriydi. Yusuf köyde en çok muhtarlık yapanlardan biriydi. Yörece tanınır, ekmeği yenirdi. Vezne (Mustafa) Çalıkgilin ve yörenin en iyi yaşayanlarındandı.Kars'tan koşu malı getirip satardı. Geceyatmaz ise yörenin en iyi çobanıydı. Sürüde herhangi bir koyunu gözü kapalı memesinden bilirdi.

HAYDAR – ÖZCAN – GARSLIGİL – GARİP MUSALI

Kütükte Haydar Özcan olarak geçer.

Baba Ali, eşi Lebi ve Senem, oğlu Süleyman (1276), eşi İnci ve Ümmügülsüm, oğlu Mehmet (1330).

Baba Ali, eşi Lebi, oğlu Mehmet (1278), Hüseyin, eşi Elif, oğlu Hasan.

Baba Mehmet, eşi Elif, oğlu Hüseyin (Çöllo), eşi Elif ve Cennet, oğlu Halla, eşi Yeter, oğlu Metin ve kızları. Silo, eşi Senem ve Arife, oğlu Durmuş, Hüseyin, Celal, Süleyman ve Mustafa. Hıdır (Adana'da ırmakta yıkanırken boğuldu), eşi Gülistan, oğlu Hüseyin (Subaydı, daha sonra avukat oldu), kardeşi Muammer. Hasan (Badırık), eşi Güler ve iki kızı. Baki, eşi Kiraz, oğlu Sedat, Nevzat ve kızı.

GOĞ ALİ

Baba Mehmet, eşi İnci, oğlu Goğ Ali, eşi Hatice, oğlu İbrahim (bir zamanlar güreşirdi), eşi Fadime, oğlu Hidayet ve kızı. Kerim, eşi Yeter, oğlu Ali, Musa ve kızları. Mehmet, eşi Fatma, oğlu Murat ve kızları.

Göğ Ali eskiden köyün mallarını enerdi. Oğlu Mehmet Adana'da kalıyordu, genç öldü.

Baba Mahmut, eşi Nibin, oğlu Süleyman, eşi İnci, İmmi, kızı Menet.

oğlu Süleyman (çok erken öldü). Veysel, eşi Feriza, oğlu Süleyman, Hasan ve kızları.

HİMMETOĞLU – AŞIKALİGİL – GÜNYOL – OSMANKOCALI

Bunlar Tokat'a bağlı Killikköy'den gelmişler.

Baba Koca Memet, eşi Senem, oğlu Mehmet (1296), üvey oğlu Ali (1318). Mehmet, eşi Ayşe, kızı Senem, Temem (337), Yeter (1340). Ali, eşi Döndü.

Baba Ali, eşi Sultan, oğlu Hasan, aşi Sultan, oğlu Hasan, eşi Fatma ve Zeynep, oğlu Ali, eşi Fatma, oğlu Yusuf, eşi Zekiye.

Baba Hasan (Mesele), eşi Zeynep, oğlu Ali, eşi Fatma, oğlu Hidayet, eşi Cankız, oğlu Cemal ve kızı. Hasan, eşi Durna, oğlu Ufuk ve kızı. Muharrem, eşi Telli, oğlu Ali ve kızı. Yusuf, Arslan, eşi Gül ve oğlu. Yusuf, eşi Zekiye, oğlu Arif ve kızı.

Baba Mehmet, eşi Yeter, oğlu Ali, eşi Döne, oğlu Hüseyin, İbrahim. Hüseyin, eşi Teslime, oğlu Kemal, eşi Nuray, İrfan, eşi Sultan. İbrahim, eşi Döndü, oğlu Necati (mühendis), eşi Emel. Hüseyin'in toplum içerisnde soğuk bir hali varken, kardeşi İbrahim ona nazaran yakın, yumuşak, şakacı bir hali var.

İMAMOĞLU – KAMBALGİL – ETİ – TEDELLİ

Baba İbrahil, eşi Ayşe (1276), oğlu Mehmet ve Aziz. Mehmet, eşi Fatma (1297), oğlu Mustafa ve Osman, eşi Zehra (1270), kızı Fatma.

Baba Ali, eşi Fatik, oğlu Süleyman (şu anda ölü), eşi Yeter. Bir kızları var, Suriye'li Şükrü isminde biri ile evli. Mehmet, eşi Emine (şu anda ölü), iki kızı bir oğlu var.

Kambalgilin Ali'nin hanımı Fatik kocasına: Beni bir ata bindirip te gelin getirmedin diye yakınırmış. Birgün evlerine atlı bir misafir gelmiş. Alaam hemen hanımını ahıra çağırıp atın üstüne bindirmiş. Başındaki örtüyü açıp, geri yüzüne örtüp, atın yularından tutup ahırın içinde dolaştırmaya başlamış. İşte şurası Baliğilin harman, şurası Tırışgilin

harman, şurası bizim deyip attan indiriyor:

"De yürü, artık bir daha beni telli duvaklı gelin getirmedin deme".

NASIFLAR – ETİ

Baba İbrahim, eşi Ayşe (1284), oğlu Fevzullah, eşi Güler.

Baba Fevzullah (Kambalın oğlu sopa yemeden vergi vermezdi), eşi Güler, oğlu Mehmet, eşi Yeter, oğlu Ali, eşi Şerife, oğlu Yıldıray, Esen ve Mahmut. Feyzullah, eşi Fadik, oğlu Evin ve Mehmet. Hasan, eşi Arife, oğlu Ozan ve Mehmet. Hüseyin, Tezer, eşi Fatma, kızı.

Bunlardan Mehmet Eti cemlerde güzel saz çalır türkü söylerdi.

Kambalgilin Hüseyin (Kayış), eşi Yeter, oğlu Şaban, eşi Aysel, oğlu Hüseyin, Murat ve kızı. Şahir, eşi Elif, oğlu Hasan ve kızı.

EYLÜL – ETİ

Baba Aziz, eşi Gülistan, oğlu Hüseyin, eşi Fadime, kızı Sultan. (Sultan Kurtcugilin Bekir`le evli, Adana'da kalıyorlar).

Baba Mehmet, eşi Fatik, kızları Yeter, Elif, Sultan, Gülizar.

ÖZALP – ALOĞGİL

Baba Hüseyin, eşi Sultan ve Yeter, oğlu Necati, eşi Sultan, oğlu Mustafa, eşi İnci oğlu ve kızı. İhsan, eşi İmmi üç oğlu ve üç kızı. Köyde bunlar Şahsadaal diye tanınırlar.

Baba Rıza (Kötüpınar), eşi Zöhre, oğlu Aziz, eşi Sultan, oğlu ve kızı. Hüseyin, eşi Hatice. Gazi, eşi Meryem.

Yeşiloymak, Çalıkgilin öbür tarafa verilen isim. Aziz Özalp bunu şöyle anlattı:

"Çok eskiden Alakilise'nin aptalları bizim mahalleye gelir eğlence düzenlerlermiş. Bu eğlenceler sık yapılırmış ki, buna bakarak , sizin burası her zaman ağlenceli, bundan sonra burası Yeşiloymak Mahallesi sözü

üzerine, buralar bundan sonra Yeşiloymak olarak kalmış."

İSAOĞLU - NESLİĞİL – ÇINAR – TEDELLİ

Baba İsmail, eşi Nesli, oğlu Ahmet (1280), İsmail, eşi Safiye (1284). Mehmet. eşi Nesli, oğlu Durmuş (1298), eşi Yeter, oğlu Halil.

Baba İsmail (Zebani), eşi Nesli, oğlu İsmail (Emlek yöresinin eskiden bütün katiplik işlerini yapardı), eşi Emine, Gülistan ve Esme, oğlu Ali (assubay), eşi Gültekin ve iki kızı. Naci (assubay), eşi Ayşe ve iki oğlu

Baba Durmuş, eşi Yeter, oğlu Halil, eşi Gülkız, kızı Temem.

Halil Amca benim aklımın yettiğinde çok yaşlanmıştı. Oldukça ağır ve yardımsever biriydi. Köyde insanlara karşılıksız iğne yapardı. İsmail Amca ise tahsilli, kendini bilen, yazdığı senedin mahkemelerin bile bozamadığı biriydi. Yazma yeteneği gelişmiş idi. Çok içki içerdi.

KAMALOĞULLARI – KAMALGİL – TAMER – OSMANKOCALI

Baba Musa, eşi Dudu, oğlu Süleyman (300), eşi Şehriban, kızı Şirin (340), oğlu Mustafa (932).

Baba Hüseyin, eşi Hatice (293), İbrahim (298), Mustafa, eşi Fadime ve Zeynep, oğlu Veli (295), Ali (299), Hüseyin (303), Kasım (317). Mehmet, eşi Güllü, oğlu Osman (310), Mehmet, Kazım (313) ve Abdullah Celil (316).

Baba Mehmet, oğlu İbrahim Efendi, eşi Yeter ve Hatun, oğlu Hasan, eşi Yeter, oğlu Mehmet, Kazım, Veli, Haydar ve kızları

Mahmut, eşi Sultan, oğlu ve kızı. Kemal, eşi Temem, oğlu Durmuş ve kızı Osman, eşi Gülizar oğlu ve kızı. Celal, eşi Güler oğlu ve kızı.

Süleyman Efendi, eşi Bacom, kızı Seloğ (Çinikgilin Hüseyin Öztok'la evli) oğlu Süleyman, Musa, Mustafa ve kızı.

Baba Mehmet, eşi Hatın, oğlu Gazi, eşi Gülizar ve Hatış, oğlu Veli, eşi Fatma (oğlu askerde öldü), Ali, Mehmet, eşiz Senem oğlu ve kızı Hüseyin.

eşi Hatice oğlu ve kızı.

Baba Mustafa, eşi Haçça, oğlu Patlak Kasım, eşi Fadime, oğlu Dursun, eşi Teslime oğlu ve kızı. Kardeşi Mustafa eşi ve oğlu.

Bunlardan Ali isminde biri vardı, düğünü oluyordu, ikinci gün öldü, bayrağıyla gömüldü.

Baba Ahmet, oğlu Durmuş (Badik), oğlu Salman, eşi Göher oğlu ve kızı. Baba Rıza, eşi Gülük, oğlu Arif, eşi Durna oğlu ve kızları. Bayram, eşi Mevlide oğlu ve kızı. Ahmet, eşi Çiçek oğlu ve kızı. Ali, eşi Menekşe. Fatma ve Hanım, oğlu Yusuf, Emre, Cem ve kızı. Fevzi, eşi Karagız. Çocukları yok.

Kanber, eşi Gülizar, oğlu İhsan, eşi Esme, oğlu Tolga, iki kızı bulunuyor. Kardeşi Sadık.

Kanber Amca öldükten sonra ardından eşi, iki oğlu ve bir kızı bir sene içerisinde öldü.

ÇÖLLOĞGİL – UZUNER – UZMAN

Baba Ali, eşi Teslime, oğlu Osman (1287), Mehmet (1291), İbrahim, eşi Kezban, oğlu İbrahim (1301), Osman, eşi Zehra, oğlu Ali (1315), Hasan (1318), Mehmet (1333), eşi Güllü (1302), Kemal, eşi Türkan, oğlu Atalay.

Baba Mehmet, eşi Elif, oğlu Bektaş, eşi Fadime, oğlu İbrahim (genç öldü, öğretmendi), eşi Çiçek (öğretmen, bir kızı var). Mehmet, eşi Kamer, oğlu Uğur ve kızı. Mahmut.

Kemal Zeki Uzman çok iyi bir terziydi. Erken dönemde Ankara'ya geldi. Ankara'nın en popüler ve zengin kişilerinden biri oldu. Köy insanlarıyla yakın bir ilişkisi yoktu. Köyüne ve kendi insanına karşı özlemini ölürken dile getirdiği söylenmekte.

ÇÖLLOĞ

Kemaliyem haram yeme
Elime geçmeyince
Sırrımı yadlara demem
Aleme farş olmayınca

Baba Hasan (Papağan), eşi Zöhre , oğlu İbrahim, eşi Sultan, oğlu Tekin ve kızı Mehmet Ali, eşi Nurdan, oğlu Yusuf, Hasan ve kızı. Himmet, eşi Zöhre, oğlu İbrahim, eşi Selvi ve çocukları.

KARACAFEROĞLU-KARACAFARGİL-ŞANLI-OSMANKOCALI

Ali Kahyaoğlu Hasan, Hüseyin, Caferoğlu Veli (Önteker). Hüseyin, oğlu Muharrem ve İbrahim. Cafer, oğlu Hüseyin (Mehmet Şanlı'dan). (Kayıttan). Baba Ali, eşi Senem, oğlu Osman (1270), eşi Huriye, oğlu Ali (1304), Hüseyin (1305), eşi Zaliha, oğlu Ali (1339).

Baba Hasan, eşi Sultan, oğlu Veli (1288), eşi Huriye, oğlu Hasan

Baba Hüseyin, eşi Döndü, oğlu İbrahim (1293), Mustafa, Muharrem, Baba Muharrem, eşi Gülük, oğlu Abbas, eşi Gülizar, oğlu Veysel (öğretmen), eşi Nergiz, oğlu Deniz ve kızı. Muharrem, eşi Saniye, oğlu Muharrem, Kurtuluş.

Baba İbrahim, eşi Senem, oğlu Mustafa, eşi Menekşe ve beş kızı.

Çil Hüseyin (Doksanbeşpetik), eşi Zöhre, oğlu Ali, eşi Haçça, oğlu Aziz, eşi Elif, oğlu Hüseyin ve Serdar.

Çil Hüseyin'in yolu günün birinde Çakal köyüne uğramış. Bu köylü Hambaalin Hüseyin'in hanımı bunun bacısı oluyor. Bacısı o anda köfte yapmakta. Hüseyin'in karnı aç. "Aman bacı karnım çok aç". "Otur gardaş hemen hazırlarım". Hüseyin Amca oturmuş sofranın başına, bacısı yapımış kendisi yemiş, bacısı yapmış kendisi yemiş. Artık ne kadar yediyse, ortalıkta köfte möfte kalmamış. Bu olaydan sonra Doksanbeşpetik kalmış Hüseyin Amcanın adı.

Bir zamanlar gazilere maaş veriyorlardı. Bunu duyan Hüseyin Amcanın oğlu Ali Şarkışla askerlik şubesine başvurarak babasını maaşa bağlatmak istemiş. Dosya çıkınca bakmışlar ki Hüseyin amca askerden firar ettiği ve kendisi de bulunamadığı için ceza olarak doksan deynek cezası var. Askerlik şubesinden demişler ki: "Git babanı getir, cezasını uygulayalım, kendisini maaşa bağlayalım". Ali bakmış ki pabuç pahalı, baba elden gidecek:

"Yok kardeşim, demiş. Ne siz beni gördünüz, ne de ben sizi".

Baba Veli, oğlu İsmail, eşi Hürü, oğlu Hasan (Tarzan), eşi Senem, oğlu Arif ve kızları. Mehmet, eşi Cennet, oğlu Mustafa ve Hasan. Hamza, eşi Vesile Dudu, oğlu İbrahim ve Muharrem, kızı. Veli, eşi Esme, oğlu Cafer, oğlu Mustafa ve kızı.

KARAMAHMUTGİL – KUTLU – ÖZKUTLU – TEDELLİ

Baba Ali, eşi Güllü, oğlu Mehmet (1245), eşi Ümmühan, oğlu Haydar (1274), Mehmet (1293), Süleyman (1300). Haydar, eşi Cennet, oğlu Feyzullah, eşi Feride, oğlu Süleyman. Mahmut, eşi Gülizar, oğlu Haydar (1232), eşi Mustafa, eşi Ümmühan, oğlu Hüseyin (1332), Ebubekir (1334), Veli, eşi Hatun, oğlu İsmail (1332).

Baba İsmail, eşi Fatma, oğlu Mustafa (Mıstaloom), eşi İmıni, oğlu Bektaş (Adana'da kayıp oldu), eşi Gülizar ve Zöhre, oğlu Seyfettin.

Menekşe, oğlu Hüseyin, eşi Hürü. Bu ailede bazı aileler gibi ölümler ardı ardına oldu. Gucuk Mahmut, eşi Güley, oğlu Haydar, eşi İsmihan, oğlu Bayram (hiç evlenmedi). Muharrem, eşi. Ali ve eşi.

Baba Veli, oğlu İsmail, eşi Hatice, oğlu Mustafa, eşi Döndü, oğlu Bayram ve eşi.

Baba Feyzullah, eşi Feriza, oğlu Süleyman, eşi Teslime, oğlu Feyzullah, eşi Naciye ve iki kızı.

KARAKELLE – ULUÇAYLAR – TERZİLİ

Baba Ali, oğlu Durmuş (298), Murtaza (305).

Baba Durmuş, eşi Yeter, oğlu Ali, eşi Gögü, oğlu Sarı Ahmet, eşi Nergiz, oğlu Yüksel, eşi Zeliha, oğlu Durmuş, eşi Sevgi. Kamber, eşi Göher, oğlu Ümit, eşi Hürü oğlu ve kızı. Hüseyin, eşi Fadime, oğlu Ahmet (yüzbaşı), eşi Ayşe (yüzbaşı). Arif, eşi. Hikmet (bir zamanlar Almanya'da çalıştı), eşi Perihan, oğlu Ünal, eşi Sevim, oğlu Mert. Emin, eşi Gülizar. Bu iki kardeş elektirik yüksek mühendisi. Gülizar ziraat mühendisi.

Hasan (Kediboku), eşi Durna, oğlu Nurettin, eşi Fatma, oğlu Turgut ve kızı. Musa (Çit Atlamış), oğlu Hüseyin, eşi Mercan, oğlu Serdar, eşi Billur, oğlu ve kızı. İbrahim, eşi Hürü, iki kızı bulunuyor. Kiraz ve Hatice. Ahmet, eşi Gülizar, oğlu İbrahim, orhan ve kızı.

Mürteza (Kormürtoğ), eşi Yeter, oğlu Veli (köyde bir dönem muhtarlık yaptı, genç öldü), eşi Balkız ve Temem, oğlu Hasan (şu anda ölü), eşi Zarife ve iki oğlu. Adnan (askerden izinli geldi, giderken öldü). Mürteza, Ayhan.

Uluçaylardan şu anda yaşamayan, hala kendisinden bahsettiren, temiz insan, sözü sohbeti dinlenen, yara sarmaya emsali bulunmayan Sarı Ahmet vardı ki, böyle insanlar herkese örnek olsun.

TATARGİL – SÖZEN

Baba Hasan, eşi Esme, oğlu Bekir (275), Mehmet (278), Hasan (306), Halil (314). Mehmet, eşi Elife, oğlu Hüseyin (307), Hasan Tatar, eşi Esme ve Sultan, oğlu Bayram (325), İbrahim (327) ve Bayram (931).

Bektaş, eşi Senem, oğlu Halil, eşi Hatice ve Elif, oğlu Bektaş, eşi Nuriye, oğlu Ziya, eşi Gül. Kemal (öğretmen), eşi Şerife, bir kızı var. Zeki, eşi Hatice, iki oğlu var.

Adoğ İbrahim, eşi Şemşi, oğlu Hıdır, eşi Nergiz, oğlu İbrahim ve kızları. Hasan, eşi Elif, oğlu İlker, İbrahim ve kızları. Bayram, eşi Senem, oğlu Hayri (öğretmen), eşi Lütfiye. Üç kızları var birisi yeni evlendi. Kardeşi Adnan (bekar, öğretmen).

Geçmiş günün birinde Adoğ'un oğlu Hıdır'ın düğünü oluyor. Herkes kapının önünde kendi aralarında sohbet ediyor. Biraz sonra sohbet edenlere Yaşargilin Şeroğ de katıldı. Öteyüz'de Gorpendi'ye giden yolun altında bostanları var.Bostanın hemen üstünde bir boşluk var ki adam

ayakta duramaz, o kadar bayır, dik. Şeroğ Abla o boşluğu gösterek:

"Ben gelin gelince işte orayı bırçak ektik" dedi. Hallağma gün doğdu. Zaten hazır cevap, böyle birşey bekliyor.

"Şeroğ, bırçağı ektiniz de yığını nereye yığdınız?"

Şeroğ Abla daha orada duru mu? Hemen oradan sıvıştı.

Tatarhasan Rus harbinde esir düşmüş, sekiz sene burada yaşamış ve orada bir kadınla evlenmiş. İki de oğlu olmuş. Halen bu çocuklar bizim köye kadar gelmişler. Daha sonra ses seda çıkmamış. (Bekir Sözen).

Nurikoğlu Ali, eşi Temem, oğlu Mehmet, Hüseyin ve Şükrü.

KARAVELİĞİL – SAĞANAK – TÜZÜN – TERZİLİ

KAMBEROĞLU – SAĞANAK

Baba Hüseyin, eşi Elife, oğlu Kocamehmet (1290), İbrahim (1293). Kocamehmet, eşi Temem, oğlu İbrahim (1335), Hasan (1328).

Hüseyin (Deveci), eşi Gülizar, oğlu Muharrem (öğretmen), eşi Elif, oğlu Nurettin ve Hayrettin. Kamber, eşi Menekşe, oğlu Ekrem ve Özgür.

Baba Kocamehmet, eşi Yeter, oğlu Kelleci (Goğ Ahmet), eşi Cennet ve Sultan, oğlu Koca, eşi Hatice, oğlu Hasan ve kızı. Muharrem (öğretmen), eşi Makbule, oğlu Ersin ve kızı. Veli, eşi Fatma, oğlu Deniz. Kemal (doktor), eşi Sultan ve bir kızı.

Ahmet Amca gelini Hatice ile Benlihasan köyünden gelirlermiş. Hardal'a gelmiş acıkmışlar. Gelin sen eşekleri sür, ben bir tanıdık bulup biraz ekmek alam diye tenbihleyerek köye dalmış. Tanıdığı eve varmış ama içeride kimse yok. Gitmiş teştten biraz ekmek alınış tam çıkacakken bakmış ki ocakta bir kazan, içinde kelle. Kelleyi ekmeğe dolayıp çıkmış. Kelleyi geliniyle bir güzel yemişler. Köyde kadınlar arasında bir sohbette bu kelle olayını Hatice anlatmış, o günden sonra Ahmet Amca "Kelleci" olarak anılır olmuş.

Hasan, eşi Senem ve Zilfi, oğlu Erdal ve Serdar (bu çocuklar seksen

senesinden beri kayıp. Nerede oldukları bilinmiyor, belli değil).

İbrahim (Saho), eşi Şemşi, oğlu Ali, eşi Medine, oğlu Sinan. Cemal, eşi Sultan. İsmail, eşi Halime, oğlu ve bir kızı var.

Baba Ahmet, eşi Şehriban, oğlu Salih (1227), eşi Hatice ve Zeynep.

Baba Salih, eşi Hatice ve Zeynep, oğlu Kamber (Dokuz), eşi Nergiz, oğlu Mustafa, eşi Hatice (genç öldü, trafik kazası geçirdi)), oğlu Salih. İbrahim, eşi Sultan, oğlu Cihan ve kızı. Ahmet (çok içki içerdi, genç öldü), eşi Sultan, oğlu Şeref. Cemal, eşi Elif ve üç kızı. Yusuf (hiç evlenmedi, allahın adamı. Kendinden haberi yok. Bu haliyle askerliğini tam yaptı. İzine gelince babası alıp kıtasına götürdü. Komutana şunu demiş:

"Yüzsbaşım, ben epeyce askerlik yaptım, biraz da babam yapsın".

Kanber (Dokuz), baharın ırmağın coşkun zamanında kendisini ırmağa attı. Irmak bunu 150-200 metre sürükledi. Birşey olmadı, sapasağlam çıktı.

AŞIKMAHMUTOĞLU – TÜZÜN

Baba Mahmut, eşi Gülpeşe, oğlu Hüseyin (293). Halil, eşi Tan, oğlu Mahmut (318).

Baba Halil, eşi Sultan, oğlu Mahmut (Göndük), eşi Zöhre, oğlu Muharrem, eşi Fatma, oğlu Hüseyin, Mahmut, Halil ve kızları. Ali, eşi Gülistan, oğlu Cevat ve üç kızı. Ali bir zamanlar Almanya'da çalıştı. Bekir (çobanlık yapıyordu. Kışın fırtınaya tutulup Manicigilin Mehmet ile berabe öldüler), eşi Elif, oğlu Hasan, eşi Bağdat, oğlu Muzaffer ve kızı. Mahmut Amca, Yaapların Mahmut (Zarik) Amcanın kızı Zöhre'ye iç güveysi girdi.

KAHVECİOĞLU – MANİCİGİL – OSMANKOCALI – DİNÇ – DİNÇAL – DİNÇER

Kıvışak'tan gelmeler.

Hakkı, eşi Sultan ((1265), oğlu İbrahim, eşi Şehriban, oğlu Mehmet.

Osman ve Hüseyin, eşi Esme (1202), oğlu Hasan. Osman, eşi Şirin, oğlu Mustafa, İbrahim ve Cemal.

Baba Ali, eşi Yeter, oğlu Hıdır, eşi Temem ve Uğur, oğlu İbrahim, eşi Fadime, oğlu Şevki (emniyet müdürü) eşi Ayla, oğlu Selçuk Ali, eşi Nergiz, çocukları Gamze ve Cem. Mahmut, eşi Yeter, oğlu Erdoğan ve kızları Şerife, Cevriye, Fadime. Yusuf, eşi Gülizar ve iki oğlu.

Süleyman, eşi Elif ve Emine, oğlu Hüseyin, eşi Yeter, oğlu İsmail, Nejdet ve Nevzat. Hasan, eşi Mahi, çocukları bulunmuyor. Muharrem, eşi Cennet, oğlu Mete (Almanya'da çalışıyor).

Mustafa, eşi Temem ve Şerife, oğlu Nurettin, eşi Fadime, oğlu Ata, kızı Canan. Mehmet (kışın fırtınada öldü), eşi Hatice ve Yeter, kızları bulunuyor. Hüseyin (Karslı), eşi Elif, oğlu Mustafa ve kızı. Nadir, eşi Şerife ve çocukları. Kemal, eşi Zöhre ve bir kızı.

DİNÇ – BAŞÇAVUŞGİL

Baba Mehmet, eşi Yeter, oğlu Nazmi, eşi Ayşe, oğlu Saadettin. Mehmet ve Hüseyin.

Garip, eşi Hüsne, oğlu Haydar, Nihat ve Adnan.

Osman Efendi, eşi Şirin ve Yeter, oğlu Mustafa, eşi Elif, oğlu Nejat. İbrahim, eşi Hüsne, oğlu Osman, Adnan ve Ayhan. Cemal, eşi Hüsniye, oğlu İsmail, Ünal, Ünsal, Kemal ve Recai çocukları bulunur.

Osman (başçavuş), kardeşi Karslı, eşi Fadime.

Manicigilin Allom, iyi hatırlıyorum. Terzili'yi toplayıp köyün al girişine Tekke Deresi'nin üstüne bal verip taştan bir köprü yaptırdı. Bir de her sene Şubat ayı çıkışında biraz yakacak alır, Annac'a geçer, akşam Gücüğün Kuyruğunu yakardı.

Bunlardan İbrahim Abi çok iyi terziydi. Kendi aralarında Topalosman kolu diye bir arkadaş grupları vardı. Yedikleri içtikleri ayrı gitmezdi Birbirlerine son derece bağlı idiler. Öz kardeşler bile bunlar kadar birli icerisinde olamazlardı.

Başçavuşun oğlu Saadet, Gucümelaalde içki sofrasında kazara Arif tarafından vuruldu.

Köyde Hıdır`ağam hastalanmış, oğlu Mahmut bunu Sivas'a doktora götürmüş. Gereken tedaviyi yaptırdıktan sonra dönüp köye gelirken baba oğul arasında konuşurken tam seçim zamanıymış. Yolda Mahmut babasına seçimde oyumuzu kime vereceğiz. Doğuştan CHP li olan Hıdır`ağam: Kırk senedir bunlara verdik bize birşey vermediler.AP ye vereceğim. Oğlu Mahmut:

"Peki. onlar bize ne verdi?"

"Adalet Partisi bize 100 lira verdi". (İbrahim Özçırpan. 24 Aralık 1997 dernekte anlattı."

KARAVELİOĞLU OLANLAR – TEDELLİ – ÇEVİK

Baba Ali, eşi Hatun, oğlu Yusuf (1275), eşi Temem, oğlu Hasan (1307), Ali (1308), Kamber, eşi Yeter, oğlu Ali (1310), eşi Fatma.

Baba Ahmet, eşi Hatice, oğlu Masuh (1259), eşi Fatma, oğlu Kamber (1301), Ahmet (1305), eşi Sultan.

İLAZGİL

Baba Hasan, oğlu Ali, eşi Meryem ve Hatice, oğlu Mahmut (Dohdit), eşi Gülizar, oğlu Ahmet, Kamber ve kızı. Hasan (Karacık), eşi Şemşi, oğlu Osman, eşi Hüsne, oğlu Erdoğan, Erkan ve Ercan, kızı Gülistan.

KUTTUĞUL – ÇEVİK

Baba Mehmet, eşi Akkız, oğlu Dursun (başçavuş), eşi Fatma, oğlu Mesut ve kızı. Mehmet Amcanın bir kızı henüz ilkokulda okurken öğretmen dövdü öldü dediler. Halen Şarkışla savcısı geldi otopsi yapıp gitti.

Baba Hüseyin (Köylüoğlu), eşi Zöhre, oğlu Orhan, eşi Zöhre oğlu ve kızı. Ziya, eşi Gülizar iki oğlu ve kızı.

Baba Veli (Midamoğlu), eşi Elif, oğlu Ali, eşi Durna ve oğlu (Bir

çocuğu yazın mal nallarken öküzün ipini çocuğun eline tut diye vermişler, bu çocuk ipi beline bağlamış. Öküzü yatırırken nasıl olduysa ellerinden kurtulup ürkerek kaçarken çocuğu da beraberinde sürükleyerek çocuğun ölümüne sebep oldu.) Bayram, Veli ve kızları bulunuyor.

İsmail, eşi Suna, oğlu Yüksel ve kızı. (Oğullarından biri askerlik yaparken öldü). Mehmet, eşi İnci, oğlu Metin ve kızları.

FIKOĞLU – KIYIKLAR – ÇUKUR

Bunlara halk arasında zerzeliler diye takılırlar.

Baba Kamber, eşi Elife, oğlu Mustafa, eşi Altın, oğlu Ali (285), oğlu Mustafa, eşi Altın, oğlu Kamber (298), Ali, eşi Elif, oğlu Ahmet (307), Ali (311).

Baba Kamber, eşi Fatik, oğlu Mustafa, eşi Temem, oğlu Hüseyin. Güley üç oğlu. Ahmet, eşi Senem ve kızları.

İmirze, eşi Elif, oğlu Haktan, dört kızı bulunuyor.

MADENOĞLU – GÖNECİ – MADEN

Baba Ali, eşi Gülistan, oğlu Mehmet (294), eşi Döne. Mehmet, eşi Bise Sultan ve Ayşe, oğlu Mustafa (931) ve İbrahim (933).

Baba Mehmet (Goneci), eşi Sultan (Cimpıttık) ve Nariş, oğlu Mustafa, eşi Gülük ve iki oğlu. İbrahim (genç öldü), eşi Fatma, oğlu Mehmet, Ali ve Sabahattin.

KARAÖZLÜ MİLLİOĞLU-KORUCUGİL-AYDOĞMUŞ

OSMANKOCALI

Dede Hüseyin, eşi Hüsne, oğlu Hasan, Mehmet ve Neyse. Baba Hasan, eşi Nergiz, oğlu Aziz, eşi Turna, oğlu Ahmet, eşi Gülizar. Seyfi, eşi Makbule. (Battal Aydoğmuş).

Hüseyin, eşi Fadime, oğlu Hasan (Adana'da fabrikada çalışırken çemberli balya altında kalıp öldü). Gazi (üç kardeş, dilsiz), eşi Zeynep,

çocukları yok. Mustafa, eşi Gülbeyaz ve çocukları. Mahmut, eşi Fatma ve çocukları

Baba Mehmet, eşi Zöhre, oğlu Musa, eşi Fatik, oğlu Battal, eşi Nibın, kızı Dilek ve Fatma. Mehmet, eşi Sultan, çocukları bulunmuyor.

İmamgilden Gülizar isminde bir kadın Karözü'ye gelin gitmiş. Kocası ölünce bir çocukla kalmış. Kadın oğlu Hüseyin'le bizim köye geri gelmiş. Korucugilin dedeleri bu Hüseyin oluyor. Anası Gülizar bir müddet sonra dedem Deli Bekir'e kocaya gelmiş. Korucugil bu sebepten bize akraba oluyorlar. Aslında bunlara Korucugil adı sonradan verilmiş. Kayıtlarda Karaözlü Millioğlu geçiyor. (Battal Aydoğmuş).

KEÇEOĞLU-EMEŞAL-HABİCOĞGİL-TERZİLİ-BOZTEPE

Baba Ali Kademoğlu. Ahmet (1275), Mahmut (1279), Süleyman (1293), Mahmut (1326).

Baba Mehmet, eşi Fatma, oğlu Muhmut, eşi Elif, oğlu Ali ve kızları. Bacısı Hüsne.

Baba Mehmet, eşi Yeter, oğlu Karabattal, eşi İmmihan ve Yetoğ, oğlu Ahmet, eşi Zehra, oğlu Talat. Ali, eşi Fatoş, Hüseyin, eşi oğlu ve kızı. Gülizar (Valıç) kocası ölünce kafayı bozmuştu. Mekanı dağlar taşlardı. Battal Amcanın bir kardeşi Akdağmadeni'ne bağlı Maşlak köyüne gitmiş. Battal amca köylerde çerçilik yapardı. Çok içki içerdi.

KELVELİOĞLU – ÇİNİKGİL – ÖZTOK – TERZİLİ

Baba İbrahim, eşi Hatice, oğlu Veli (1265), eşi Altın, oğlu Aziz ve Hüseyin, eşi Yeter ve Gülistan, oğlu Halil (1291), Garip (1307), İsmail (1313), Halil, eşi Şemşi, oğlu Mehmet (1323).

Baba Aziz (Harp zamanında Rusya'ya esir düşmüş, sekiz sene esir yaşamış). Eşi Hatice, oğlu Veli, eşi Bağdat, oğlu Ali, eşi Cennet, oğlu Murat, eşi Elif, iki kızı Hatice ve Bahar.

Mehmet, eşi Yeter, bir oğlu ve bir kızı bulunur. Halil, eşi Seher, oğlu

Recai ve bir kızı. Mustafa, eşi Teslime, oğlu Cem.

İsmail (Eksik), eşi Yetoğ, Senem, oğlu Bayram ve çocukları. Garip, eşi Sultan, kızı Nuriye, Güzide ve Temem, kızları bulunuyor.

KİBAROĞLU OLANLAR – TERZİLİ – SARIVELİGİL-TERZİLİ

Baba Veli, eşi Bağdat, oğlu Veli (281), eşi Hüsne, oğlu Hüseyin (334), Ali (334).

Baba Veli, eşi Hüsne, oğlu Hüseyin, eşi Nazife, oğlu Mustafa (başçavuş), eşi Cevriye, oğlu Cem. İhsan, eşi Fidan, oğlu Cem. Nurettin, eşi Fidan, oğlu Sinan ve Emre. Veli, eşi Fatma, oğlu Barış, kızı Funda. Ali, eşi Gülizar, oğlu Bayram, eşi Medine, oğlu Ali ve Cem. Ahmet, eşi Gönül, oğlu Eren. Metin, eşi Filiz. Ahmet (evlenmedi, hasta idi genç öldü). Sefer, eşi Yeter, oğlu Adnan, kardeşi Zeynep (hiç evlenmedi).

KİBAROĞLU – ELATÜRK

Baba Hasan, eşi Ayşe, oğlu Mustafa (281), eşi Uğur, oğlu Hüseyin (309), Muharrem (316), eşi İnsaf, oğlu Hasan, eşi Yeter, oğlu Mustafa, eşi Suna, oğlu Murat, Hasan ve kızları. İlyas (hiç evlenmedi. Köyün camuzlarını güderdi. Yaş çayırlarda yata yata hastalandı, genç gitti). İsmail, eşi Gülendem, oğlu Muharrem ve kızı.

HÜMÜTGİL – ERGÜN

Baba Hüseyin, eşi Elife, oğlu Mustafa (275), İbrahim (284). Mustafa, eşi Hüsne, oğlu Duran (296), Ahmet (304), Hüseyin (308).

Baba Bektaş, oğlu Gazi, eşi Yeter, oğlu Ahmet (Almanya'da), eşi Fatma ve çocukları. İsmail (eşi ayrıldı, iki oğlu bulunuyor. Hasan (Kır Hasan. Allahın adamı).

KÖRBEKİROĞULLARI-ÖZDEMİR-TEDELLİ-KÖRBAKOĞGİL

Baba Mahmut, eşi Fatma, oğlu Hüseyin (1256), eşi Elife, oğlu İsmail (1282), eşi Hüsne, oğlu Ali (1307) ve Mehmet (1323).

Baba İsmail, eşi Yeter, oğlu Mehmet, eşi Fatma, oğlu Hüseyin, eşi

Feriza ve Menet çocukları. İsmail, eşi Gülizar, oğlu Metin, Mustafa, eşi Gülfidan, oğlu İhsan.

Hasan (Kel Hasan), eşi Fatma, oğlu Abidin, eşi Feriza, oğlu Hasan. Ziya, eşi Fadime, oğlu Oktay ve Özkan. Zeki, eşi Hatice, oğlu Caner.

Tazali, eşi Fatık, oğlu Cemal, eşi Hatice, oğlu Enver, eşi Suna, kardeşi Yusuf.

Baba İsmail, eşi Hatice, oğlu Hüseyin, eşi Döne, oğlu Mahmut, eşi Gülizar, üç kızları var. Şeref, eşi İnci ve iki kızı. Hayrettin, eşi Emine, oğlu Kubılay ve Metin, eşi Meral, oğlu Mercan ve kızları.

Abidin köyün derneğini kurarken en çok uğraş verenlerden biri ve ilk başkanı.

KÖÇEKLİOĞLU-KOÇAKLİGİL-BALSOY-OSMANKOCALI

Baba Ahmet, eşi Fatma, oğlu Ali (280), eşi Şerife, oğlu Halil (307), Hüseyin (312), Halil, eşi Menekşe, oğlu Hasan.

Dede Ali, eşi Şerife, oğlu Halil, eşi Zöhre, oğl Hasan, eşi Temem, oğlu Kazım ve Ali.

Veysel (Petikbaş), eşi Ayşe, oğlu Ahmet (assubay), eşi Nihayet, oğlu Ali ve Tuna. Hamdi, eşi Fatiş ve kızları.

Mustafa (Fistancık), eşi Elif ve Nibin, oğlu Cumali ve iki kızı.

Ahmet Baa, eşi Ayşe (Eşe), oğlu Hüseyin, oğlu Yusuf, eşi Gülay, oğlu Faik.

KÜRT MUSTAFA – ÖZMETE

Kangal'ın Beypınar nahiyesi Çaylıcan Varanköy'den bizim köye gelmişler. Köyde arazileri, baba akrabaları bulunmuyor.

Baba Ali, eşi Şerife, oğlu Mustafa, eşi Teslime, oğlu Ali, eşi Fatma, oğlu Kemal, eşi Asuman ve çocukları. Mahmut, eşi Sakine. İbrahim, eşi

Gülizar. Hüseyin, eşi Elmas.

Bunlar benim tanıdığımda sığır yayar, bostan yapar, inşaat işlerinde çalışırlardı. Adana Belediyesinden iş alır yaparlardı.

KULOĞLU-HASOĞGİL-GÜNALTAY-YARGA-TEDELLİ

Baba Mahımut, eşi Elife. oğlu Hasan (1258), eşi Bağdat, oğlu Mustafa (1284), Mehmet (1289), Musa (1299), eşi Yeter, oğlu İbrahim (1310), Süleyman (1323). Hasan (1326).

Dede Molla Hasan, eşi Bağdat. oğlu Mustafa, eşi Yeter ve Durna, oğlu Süleyman Efendi, eşi Göher, oğlu Dursun, eşi Zeynep, oğlu Muharrem, Aydın ve Kemal. Feyzullah, eşi Gülistan ve dört kızı. Hasan, eşi Fatık ve Esme, oğlu Hüseyin. Mustafa, Rafet ve Süleyman.

Go Mahımut, eşi Şemşi, oğlu Musa, eşi Cennet, oğlu Metin ve Hayretti. Hüseyin (assubay), Mehmet, eşi Hüsne. Yusuf, eşi Meryem

YARGA

Baba İsmail, eşi Hüsne ve Elif, oğlu Turan (1285), eşi Leyla, oğlu İsmail (1318). Baba İsmail (Cıdık), eşi İnsaf ve Zilfi, oğlu Kuyruk Musa, eşi Sultan, oğlu Hasan ve İsmail, Kamber ve kızı, Durmuş, eşi Hatın. İbrahim, eşi Gökkız, oğlu Cemal ve Sedat. Muharrem, eşi Gögü. Muharrem genç öldü, hiç çocukları olmadı. Cafer, eşi Zeynep ve çocukları.

MELİHOĞLU-ESAAL-TAŞDELEN-OSMANKOCALI

Baba İsa, eyi Yeter, oğlu Hasan (1275), eşi Temem, oğlu Hüseyin (1315), Temem(1319). İsa, oğlu İbrahim, eşi Döne (1290), oğlu Durmuş ve Süleyman, eşi Senem, oğlu Hüseyin

Durmuş, eşi Balkız, oğlu Yıldırım, eşi Gülistan, oğlu Metin. Hüseyin, eşi Nuriye, oğlu Emre ve iki kızı. İbrahim, eşi Mevlüde, oğlu Mesut, kardeşi Nejla. Baba Süleyman, eşi Senem, oğlu Hüseyin, eşi İnci, oğlu Sırrı, eşi Fitret ve iki kızı.

MUKTEDİ

Baba İğya, eşi Anna, oğlu Mehmet (323), Yusuf, eşi Mercan (323), Mehmet, eşi Senem, oğlu Mustafa (335).

Baba Yusuf, eşi Senem, oğlu Mustafa, eşi Yeter, oğlu Ercan ve Hidayet. Hikmet, eşi Gülizar, oğlu Mesut ve kızı bulunur.

Bu Yusuf Amca diyebilirim ki Emlek Yöresinin en iyi insanlarından biriydi. Cana yakın, yardım seven, çalışkan, çalışırken emeğini esirgemeyen, var gücüyle çalışan biriydi.

MEZERALİGİL-TAMDOĞAN-SOYDOĞAN-TERZİLİ

Baba Hüseyin, eşi Sultan, oğlu İsmail (1277), eşi Hatın, oğlu Halil. Soydoğan, eşi Hatın, oğlu Musa (1290). Musa, eşi Sultan, oğlu Garıp (1318). Garip, eşi Bağdat, oğlu Hasan (1930).

Bu sülale köye Akdağmadeni'ne bağlı Mezre köyünden gelmiştir.

TAMDOĞAN OLANLAR

Baba Mustafa, eşi Yeter, oğlu Süleyman (299), İbrahim, eşi Teslime, oğlu Durmuş, eşi Bahar, oğlu Ali (343) ve Mehmet (346). Baba Durmuş, eşi Bahar, oğlu Kel İbrahim, eşi Karakız, oğlu Mehmet, Hasan, Hüseyin ve kız kardeşleri Nergiz bulunur. Ali, eşi Uğur. Mehmet, eşi Meryem.

Adıyla Kel İbrahim tuttuğunu koparan, kimseye pabuç bırakmayan, taştan ekmeğini çıkaran biriydi. Adana'da müteahhitlerden harfiyat işleri alır, amele tutup çalıştırırdı. İbrahim Çavuş'u Çukurova'da tanımayan yoktu. Gözü tok, kimsenin malında mülkünde olmayan, gerektiğinde canını veren misliyetçi biriydi. Okur yazarlığı dahi yoktu. Hanımını da övmeyi ihmal etmezdi.

Mehmet Bey'in de babasından kalır yanı yok. Bir zamanlar sendika başkanlığı yaptı.Oniki Eylül ihtilalinden sonra az da olsa yattı. Köy derneğine de hizmeti çok olanlardan biridir.

Baba Memiş, eşi Elife, oğlu Hasan, eşi Cennet, oğlu Rıza, eşi Sultan. Hasan, eşi Bağdat. Mehmet (Memiş), eşi Nibin ve çocukları. Baba Bekir,

oğlu Fettah (İbrahim, eşi Gülizar ve Döne, oğlu Süleyman, eşi Fadime oğlu ve kızı.

Nevruz, eşi Yeter, iki kızı bulunuyor.

HALİLONBAŞIGİL

Baba Halil (Onbaşı), oğlu Dursun, eşi Elif ve iki oğlu. Kardeşi İsmail, eşi Yeter ve çocukları bulunur.

SEYİT-İLTER-YAAPLAR-MEZARALİOĞLU

Baba Yakup, eşi Teslime, oğlu Hüseyin (278), Ali (283), Ebubekir (301). Hüseyin, eşi Fatma, oğlu Muharrem (313). Ali, eşi Hüsne, oğlu Hüseyin (311) ve Mustafa (312).

Baba Seyit, eşi Hürü ve Fadime, oğlu Mustafa, eşi ve çocukları. Kardeşi Muharrem, eşi ve çocukları

Bunlar köyde Yaapların Seyit diye tanınır. Aslen Mezaraligilden olan babasını ayırıp evden kovmuşlar, o da gelip Terzili'ye bir ev yapmış. Bu evi daha sonra bir bal dürümüne satmış (Torunu Mustafa İlter).

TOPALHASANGİL-KAMÇI

Kayıtta Menreli geçiyor.

Mehmet (Cungul), oğlu Hasan, eşi Senem, oğlu Nevruz, eşi Nibin, oğlu Hüseyin, eşi Şahsade, oğlu ve kız kardeşi. Hasan. Kalender, eşi Fatma, oğlu Ali, eşi Menet, oğlu Ali Rıza, eşi Menekşe. Kanber, eşi Makbule ve çocukları.

Kalender Amca çoğu kez çobanlık yaparmış. Battal Amcam da buna bir sene çeltak (yardımcı) durmuş. O senelerde çobanların azığını (yiyeceğini) davar sahipleri verirlermiş. Bir gün kim getirdiyse azıklarına bal getirmişler. Kalender Amca'yı tanıyanlardan biri amcamı öğütlemiş" Battal, Kalender Amca bal yemez dedin mi o yemez." Battal Amcam dedikleri gibi yapmış, Kalender: "Hee... Battal`bal yemem..." demiş. Bu fırsatı bulan amcam balı tek başına yemiş. Bu olaydan sonra, Kalende

dayım bal yemez diye söylenir.

MUSTAFA ÖZKAMÇI

Baba Hasan, eşi Menekşe, oğlu Bekir (1265), eşi Esme, oğlu Veli (1295). Durmuş, eşi Senem, oğlu Mustafa (1304), Haydar (1308) ve Seyit (1317). Baba Musa, eşi Elif, oğlu Ali (1335) ve Mehmet (1345). Baba Mustafa, eşi Elif ([illegible]), oğlu Ali, eşi Cennet, oğlu Mustafa, Şerafettin ve kızı. Durmuş, eşi Dudu, oğlu Hüseyin ve Murat.

Baba Durmuş, eşi Senem, oğlu Haydar, eşi Sultan, oğlu Seyit, eşi Güllü ve Cennet ,oğlu Veli, eşi Gülten, oğlu Haydar ve kızı. Bektaş, eşi Hatice. Üç oğlu bulunur. Durmuş askerken Kore'ye gitti. Eşi Keklik, oğlu Hasan. Bunların kardeşleri Veli yazın ırmakta yıkanırken boğuldu.

BEKİROĞLU – TERLEMEZ

Baba Bekir, eşi Güllü, oğlu Musa (1263), eşi İnci, oğlu Ali (1295), Mehmet (1303) ve Battal (1308). Ali (Gümülü), eşi İnsaf, oğlu İbrahim, eşi Elif, oğlu ve bir kızı.

Terlemez Ali ustalık yönünden dillere destan. Marangozluk yapar, ölçü diye birşey kullanmaz, Göz kararıyla şöyle bir bakar, milim sapmaz ölçü alır. Uzun gelir kes, kısa gelir ekle.

Baba Ali, eşi Senem, oğlu Mehmet (245), eşi Göher, oğlu Bekir (274), Memiş (282), Bekir, eşi Yeter, oğlu İbrahim (307), Ziya (316).

Durmuş, eşi Gülcahan, oğlu Mehmet, eşi Fadıme, kardeşi Hüseyin (polis), eşi İnsaf ve çocukları.

MİLLİOĞLU – DEDAAL – ÖZUĞURLU-GARİP MUSA OCAĞI

Horasan'dan gelen, Kars Göz'e yerleşen, daha sonra Divriğ'den göç edip Ortaköy'e gelen Mehmet ve Abdullah Millioğlu. (Mustafa Özuğurlu)

(Kayıttan). Baba Yusuf, eşi Güllü, oğlu Mustafa (1288), eşi Gülistan, oğlu Ali (1314). Hasan, eşi Yeter, kızı Güllü. Salih, eşi Zeynep, oğlu Ali, eşi Nergiz (1323), Ayşe, oğlu Mustafa, Yusuf, Ali Naki ve Gülizar.

Baba Hasan, eşi Fatma, oğlu Ali (1261), eşi Menekşe, oğlu Hasan (1305), eşi Sultan, oğlu Derviş (1323).

Baba Ali, eşi Ayşe, oğlu Mustafa, eşi Gülistan, oğlu Ali, kızı Mehtap. Yusuf, Ali Naki, Nurdan, Burhan ve Gülizar. Bunlarda bir Ali Ağa vardı. Nasrettin Hoca'dan kalır yanı yoktu.ben tanıdığımda ağır, yaşlı, dünya yansa bir tutam ot yok gibi bir hali vardı. Gün döner o fide diker, el ot biçer o hergeder. Herkes ekine gider o ot biçer. Harman kalkar o harman döker. Hasılı anlayacağınız hiç bir işi zamanında yapmazdı. Ağzını sigarasız göremezdiniz.

Baba Hasan, eşi (herkes Ana derdi), oğlu Derviş, eşi Abidom, oğlu Abdullah, eşi Gülhanım ve çocukları Süleyman, Ali, Nadir. Mehmet. eşi Menekşe. İbrahim (assubay). Haydar, eşi ve çocukları.

Bunların bir kardeşleri trenle Adana'ya giderken yolda kaybolmuş, bir daha bulunamamış.

KİSİKGİL – YAZAR – GARİP MUSALI

Baba İbrahim, eşi Sultan ve Eme, oğlu Hüseyin, eşi Senem (1298), Musa (1299), Garip (1300), Ahmet (1306) ve Yusuf (1313).

Garip, oğlu Beroğ (Hasan), eşi Gülistan, oğlu Musa, eşi Dilber, oğlu Cengiz ve Cemalettin. Beroğ Hasan Amca'nın oğlu Musa, eşi Gülistan ve bir kızı. Üçü de arka arkaya iki sene içinde öldüler. Şimdi kendisi bir kızı iki torunu ile kaldı.

Adıgüzel, eşi Senem oğlu ve kızı. Oğlu Haydar, eşi Emine, oğlu Umut ve kızı. Süleyman, eşi Seher. Ahmeda, eşi İnsaf ve Senem, oğlu Yusuf, eşi Elif, oğlu Ali ve Okan. Hasan eşi durdu ve iki kızı. Selahattin, eşi Nergiz ve iki kızı.

Dedoğlu (İbrahim), eşi Yaylı (Döndü), oğlu Garip, eşi Menekşe, çocukları bulunmuyor. Ali, eşi Elif, oğlu Murat. Köyde Dedoğlu İbrahim Amca'ya şöyle takılırlar.

"Avradı yaylı, armudu saylı, ağlama Dedoğlu Garip öle, Garip öle."

MINIZINOĞLU – İBRAHİM – KALBİTEMİZ

Ana Güher, oğlu İbrahim, eşi Gülizar, kızı Zaliha. Sivralan köyünde kocada. Anası Benlihasan köyünde kocadayken oğlu İbrahim oluyor ve kocası ölünce oğlu İbrahim'i alıp bizim köye kocaya geliyor. Mınız ile evlenmiş. Oğlu İbrahim Dılgıcıgilin Alaamin yeğeni Gülizar ile evlenmiş, kızı Zaliha olmuş. Başka çocukları yok. Evleri Memili'nin evinin arkasında , Teptilin evinin yanınd bulunuyor. Hanımı tarafından akrabaları var.Kendisinin bizi köyde ne akrabası var ne de arazisi bulunuyor.

MOLLA-MEHMETOĞLU-İMAMGİL-TEDELLİ

Horasan'dan üç kardeş olarak gelmişler. Molla Mehmet Hoca bizim köye, kardeşi Ali Karaözü'ne gitmiş. Üçüncü kardeşleri ise Tokat'ın Hineze köyüne yerleşmiş. Bir söylentiye göre Molla Mehmet'i bizi köye Çapanoğlu göndermiş. Bu yöreye okur yazarlığı bu adam öğretmiş (Cevat Özağca).

Baba Mehmet, eşi Hatice, oğlu Hasan (1292), Ali (1299), Hüseyin, eşi Fatma, kızı Hatice (1260), Hasan, eşi kiraz, kızı Ayşe (1311), Gülizar (1325), Fadime (1303), Yeter (1320), Hüseyin eşi ve oğlu.

Molla Mehmet, oğlu Çavuş İskender, Mıstık, İsmail ve Veli. Baba Veli, eşi Hatın, oğlu Mustafa, eşi Gülizar, oğlu Veli, eşi Cennet, oğlu Vedat ve Sedat. Cevat, eşi Gülistan, oğlu Bülent ve Levent.

İmamoğlu Veli köyde bir dönem muhtarlık yapmış.

Baba Nevruz, eşi Gülfidan, oğlu Hüseyin, eşi Gögü, oğlu Nevruz ve Mehmet (genç öldü), eşi Temem, oğlu Haşım. Hidayet, eşi zöhre ve Eşe, oğlu İskender, eşi Hüsne, oğlu Celal, eşi Gül. Şu anda çocukları bulunmuyor. Mustafa , eşi Döne, oğlu Bayram. Ali, eşi Teslime iki oğlu, bir kızı bulunuyor.

Baba İsmail, oğlu Mehmet, eşi İnci, oğlu İsmail. eşi Yeter, oğlu Alaattin ve Nevzat. Veli, eşi Senem ve çocukları. Veli Almanya'da çalıştı, şu anda Ankara'da bulunuyor. Aynı zamanda köye ev yaptı.

Rıza (Gılı), eşi Menekşe, kızı Nergiz ve Hüsne.

İmamgilin Nevruz hasta yatarken ziyaretine gelenlere: "Ben şu Cuma günü şu saatte gün mağraya çıkınca ruhumu teslim edeceğim" demiş. Gerçekten de dediği gün ve saatte ruhunu teslim etmiş. Çok iyi bir kimse olduğunu , ustalıktan anladığını ve çok hayırsever biri olduğunu bilen yaşlılar söylüyor.

MUCUKOĞLU –KEPENEK – KEŞOĞGİL – TERZİLİ

Baba Süleyman, Eşi İnsaf, oğlu Mehmet (1291), Veli (1294), Hüseyin (1295), Mahmut (1297) ve İsmail (1300).

Baba Veli (Pıtpıt), eşi İnci ve Hatice, oğlu Mustafa (Yavan), eşi Gülizar, oğlu Ahmet, eşi Teslime, oğlu Mehmet, eşi Hatice. Yusuf, eşi Menekşe, Ali, eşi Menekşe. Aziz, eşi Hatice, oğlu Mehmet Ali, eşi Şerife ve üç kızı. Bayram, eşi Dürdane. Hasan, eşi Hatice, oğlu Kerem, eşi Yeter, oğlu Hasan, kızı Hatice, oğlu Veli, eşi Fadime (şu anda ayrılar), oğlu Koray. Ali, eşi Sultan ve bir kızı. Hüseyin, eşi Esme, oğlu Bekir, eşi Satı ve çocukları. Mehmet, eşi Emine. Mehmet, eşi Satı, oğlu Salih, eşi İnci ve çocukları. Veli, eşi Hatice ve çocukları

Baba Mahmut, eşi Hatice, oğlu Kocamemet, eşi İsmihan, oğlu Mahmut, eşi Gülizar, Şeroğ ve Elif, oğlu Süleyman (başçavuş emeklisi), eşi Pembe ve iki oğlu. Ali, eşi Yeter, oğlu Murat ve kızı. Ramazan, eşi Pembe, oğlu Murat. İsmail, eşi Elif, oğlu Şevki, eşi Dilber, kızı Sinem. Adnan, eşi Gülperi. Şu anda çocukları yok. Ablaları İsmihan.

NESLİOĞLU – TELLİGİL – TÜZER – OSMANKOCALI

Baba Mehmet, eşi Döndü, oğlu Ali (287), İbrahim (290), Haydar (298), Ali, eşi Hatice, oğlu Hüseyin (306), İbrahim. eşi Kamer, oğlu Muharrem (334), Mehmet (326), Hüseyin, eşi Zehra, oğlu Haydar (341).

Baba İbrahim (Zıba), eşi Kamer, oğlu Muharrem, eşi Meryem, oğlu Süleyman, eşi Hatice. Kardeşi Musa, eşi Gülizar. Halil, eşi Medine. Hasan, eşi Gülizar. Mehmet, eşi Yeter, oğlu İbrahim ve Yusuf. Haydar, eşi Makbule, oğlu Ali, eşi Nibin ve çocukları.

ÖKSÜZOĞULLARI- ERDOĞMUŞ- OSMANKOCALI

ÖKÜZALİGİL

Baba Süleyman, eşi Hatice, oğlu Mehmet (299), kızı Yeter (305), Zilfi. Hüseyin, eşi Yeter, kızı Temem (314), Mehmet, eşi Temem, oğlu Süleyman (931) ve Nevruz (935).

Baba Mehmet, eşi Temem, oğlu Süleyman, eşi Feriza, oğlu Hüseyin, eşi Elif ve iki oğlu. Ali, eşi Leyla, bir oğlu ve bir kızı. Nevruz, eşi Temem, oğlu Mehmet, eşi Reyhan, kardeşi Zeki ve İsmihan.

Bunlardan Süleyman Abi iyi kuran okur, güzel deyişleri vardır.

PANTOĞOĞLU – YENİGÜN

Baba Hasan, eşi Güllü, oğlu Mustafa (1273), Eşi Cennet, oğlu İsmail, eşi Cennet (1309). Mehmet, eşi İldebin, oğlu Mehmet (1274), Veli (1294). Baba Bekir, eşi Teslime (1295), eşi Döne.

Bunların köydeki evleri şimdiki Hodaalin evinin yerinde bulunuyordu. Eşleri öldükten sonra kimseleri olmadığı için evleri akrabaları tarafından yıkılmış, şimdi tamamen kayıp. Bu adam Ermeni. Gediğin başında bulunan mağaranın sonuna kadar gitmiş. Bu yüzden bu mağaraya Pantoğün Mağarası denmektedir.

PİŞTAKGİL-ERSOY-ERSU-TERZİLİ

Baba Mustafa, eşi Hatice, oğlu Osman (1295), eşi Hatun, oğlu Ahmet (1338), Mustafa (340), Hüseyin (926), Veli (935) ve Gülizar (930).

Baba Piştak (Osman), eşi Hatın ve Gülizar, oğlu Mustafa (eskiden Adana'ya yaya olarak 12 günde gittiklerini söyledi), eşi Gülizar, oğlu Osman, eşi Elif, oğlu Serkan ve kızı. Hasan, eşi ve çocukları. Yapışık (Hüseyin), eşi Fatma, oğlu Yaşar, eşi Işıl ve çocukları. Baba Hüseyin, eşi Fatma, kızları Elif, Gül, Makbule ve Songül. Bunların çocukları.

Dübülü (Veli) (Adana'da çalıştığı sıralarda fabrikada çalışırken 250-300 kiloluk bir balyayı sırtına alır, fabrikanın içinde dolaştırır, aldığı yere getirip bırakırdı.), eşi Husne, oğlu İsmail (Kara), Erdoğan, Selahattin,

İbrahim ve Veli'nin ve Hüsne'nin kızı Nergiz. Bunların Gülizar isminde bir bacıları Ürgüp'e giderken yolda kayadan düşüp ölmüş.

Bir eşekten başka bir serveti olmayan, içmeden sarhoş Çopur (Ahmet). İçerdi ama adı içtiğinden fazla çıkmıştı.

Yaz ayları birgün eşeğe binmiş kafa iyi. Nereden geliyor bilmiyorum. Evin önünde Avam'la oturuyoruz. Vakit öğleden sonra. Bize hısım derler. Avama: " Hısım, beni döğdüler, şikayete gidiyorum" diyerek eşeğin üstünden hiç inmeden Jandarma Karakoluna girdi. "Başefendi beni döğdüler. Ben şikayetçiyim. eşeğim de şahit."

Karakol eskiden bizim evin önü, şimdiki Sefer'in evinin yeriydi.

SAHOLAR-KIRDIYUSUFOĞLU-OSMANKOCALI

ŞAHANALİGİL – ŞAHİNER

Baba Mehmet, eşi Hatice, oğlu Ali (287), Mustafa, eşi İsmihan, oğlu İbrahim (315), eşi Senem, oğlu Veysel (341).

Hasan, oğlu İbrahim, Hüseyin ve Veli, oğlu Muharrem ve Mehmet, oğlu Ali, eşi Senem ve Sultan. Ali, oğlu Veysel, eşi Fadime oğlu Mehmet, Bayram ve Ali çocukları. Muharrem, eşi Sultan ve bir kızı. Mustafa, eşi Dudu, oğlu Muharrem. Ahmet, eşi Fatma, oğlu Çetin ve Ülker. Veli, eşi Yeter, oğlu Dilaver ve Muharrem. Yusuf, eşi Selvi, oğlu Bülent. Bunlardan Muharrem kendi bağlarında kazara Şenol tarafından vuruldu.

KARAOĞLU – YUSUF – TAN – DELİKANLIGİL

Baba İsmail, eşi Hüsne, oğlu Hasan (1264), Hüseyin (1274), Hasan, eşi Sultan, oğlu İbrahim (1298). Hüseyin, eşi Menekşe, oğlu Hüseyin (1305), İbrahim, eşi Gülizar, oğlu Hüseyin (1926).

Baba İbrahim, oğlu Hüseyin, eşi Yeter, oğlu İbrahim, eşi Neşe. Bir oğulları var. Hüseyin, eşi Hatice ve çocukları. Hasan, eşi Gülizar.

KIRDIYUSUFOĞLU – GOSÜLÜKGİL – ATALAY

Baba Veli, eşi Gülistan, oğlu İsmail (277), eşi Şemşi, oğlu Süleyman

(308),eşi Durdu ve Selver, oğlu Hasan (326), Ahmet (226) ve İsmail (930). Baba Veli, eşi Menet, oğlu Veli (1262), Muharrem (1309), Veli, eşi Menet, oğlu kızı.

Baba Gosülük, iki hanımı bulunuyor. Birisini askerden gelirken getirmiş. Bu kadından Velehmet olmuş. Oğlu Hasan (Hastan), eşi Göher, oğlu Kaya (çok genç öldü. Evli idi ve bir kızı var.) Velehmet, eşi Kezban, oğlu Mustafa, Hüseyin, İbrahim, Bayram, Süleyman ve kızı. Zurnacı İsmail çok içerdi, bu yüzden öldü. Eşi İnci, oğlu Kemal, Cemal ve kızları bulunuyor. Bunlar Emlek yöresinin bütün düğünlerini davul zurnayla çalarlardı.

Gosülük'ün kardeşi Veli, yalnız başına Tınının gölüne girermiş. Bu yüzden adını Tınıveli koymuşlar. Ali isminde bir kardeşi de Kanaşgilin Tüysüz Elif'e içgüveyi girmiş. Gosülük sekiz sene Rusya'da esir yaşamış. Daha sonraları bir kolayını bulup kaçmış. Bunu herkese anlatırdı ve anlatırken ağlardı.

ALİKAHYAOĞLU – GÜÇÇÜKGİL – ÖZKAPLAN

Baba Ömer, eşi Gülistan, oğlu Ebubekir (270), eşi Teslime, oğlu Ali (305), Bayram (318). Hüseyin, eşi Döne, kızı Teslime (275), Ebubekir, eşi Teslime ve Döne (295), Gülistan (313), Elif (316), Ali , eşi Temem, oğlu Bekir (323), Bayram, eşi Teslime (338), Şemşi (307), Ahmet (928) ve Bekir, eşi Durna.

Baba Ali, eşi Teslime, oğlu Hasan (1306), eşi Raziye, kızı Zehra (1270). Hasan, eşi Elife, kızı Hüsne (1327). Baba Bayram, eşi Temem, kızları Şemşi, Akkız ve Teslime.

Baba Mustafa, oğlu Bekir, eşi Durna, oğlu Ali, eşi İnci ve üç kızı bulunuyor. Veli, eşi Nergiz, oğlu Fikret ve Muharrem.

Bekir Amca'nın güzel sesi vardır. Şu anda köyün imamlığını yapıyor. Kendiliğinden birşeyler söyler. Köyün Terzili, Tedelli, Osmankocalı ve Garip Musalı olduğunu kendisinden öğrendim.

TEBELLEŞOĞLU-DELİYETERGİL-SAĞIN-OSMANKOCALI

Baba Yusuf, eşi Yeter, oğlu Durmuş (1294), eşi Hatun (1312), Yeter

(117), Yusuf (1322). Gülizar (1331) ve Hüseyin (1327).

Baba Durmuş, eşi Hatun, oğlu Yusuf, eşi Nergiz, oğlu Durmuş, eşi Nergiz oğlu ve kızı. Mehmet, eşi Nazlı, oğlu Cengiz. Celal, eşi Fatul, oğlu Haydar.

Hüseyin, eşi Fadime ve Şemşi, oğlu Cevat, eşi Temem, oğlu Sefa. Ali, eşi Döne, oğlu Hüseyin. Adnan, eşi Türkan. Erdoğan, eşi Zöhre.

Hüseyin usta yöremizin iyi ustaları arasında yerini alırken, aynı zamanda çay tiryakisi ve yemesini bilen biriydi. Çok konuşkandı ama keserinin yapmadığı pek azdı.

TEKKEOĞULLARI-FIŞTILGİL-TEKE-OSMANKOCALI

Baba Mahmut, eşi Sanduk, oğlu Mustafa (296), Mahmut (1298). Mustafa, eşi Fatma, oğlu Memet (1321), eşi Fatma, oğlu Mahmut, eşi Hatice. Musa, eşi Fatik, oğlu Halil (1334), kızı İnsaf, Gülizar ve Gülük.

Baba İbrahim, eşi Hatice, oğlu Bekir (258), eşi Yeter, oğlu Durmuş (321). Mehmet, eşi Elife. Bekir, eşi Yeter, kızı Gülizar (315). Baba Mahmut, oğlu Bıcılı (Mustafa), eşi Fadik, oğlu Halil, eşi Menoğ (Adana'dan gelirken Pozantı'da trafik kazası geçirdi, olduğu yerde öldü), oğlu Süleyman, eşi Naziye. Hilmi, eşi Temem, bir oğlu bir kızı.

Taşkafa (Mahımut), eşi Hatice, oğlu Ese, eşi Nazife ve Temem, oğlu Yakup, eşi Esma. Mustafa, eşi İsmihan, oğlu Murat ve iki kızı. Şahin ve Mehmet kardeşleri. Dursun, eşi Zilfi ve Zeynep, oğlu Murat ve kızı.

KÖSEHASANOĞLU-KANBERÇAVUŞGİL-ÖZTEKE

Baba Mehmet, eşi Fatma, oğlu İsmail (1292), eşi Yeter, kızı Fatma (1323). Osman, eşi Fatma, kızı Mihri (1313). İsmail, eşi Mehri, kızı Şehriban (1333),

Baba Kanber, eşi Gülistan, oğlu Hasan (1288), İbrahim (1298). Hasan, eşi Senem, oğlu Hüseyin (1313), Feyzullah (321). Hasan, eşi Senem, oğlu Ali (322), Abidin (323), Veli (324) ve Mustafa (325).

Hasanoğlu Kamber, oğlu İbrahim, oğlu Hasan, eşi Hatın, oğlu Haydar,

eşi Göher, oğlu Zeki ve Hasan. Göşnüm (Feyzullah), eşi Selvi ve Elif, oğlu Hüseyin, eşi Gülmez, oğlu Ekrem, Feyzullah ve kızı. Veli, eşi Hediye, oğlu Hüseyin, eşi Yeter. Abidin askerde öldü. Eşi Sevim ve kızı bulunur.

TEKKEOĞLU – AĞAR – ÖVER

Baba Ali, eşi Şerife, oğlu Ali, İsmail (1298). Kardeşi Mustafa (1301). İsmail, eşi İsafe, oğlu Muharrem (1325) ve kardeşi Haydar (1329).

TEKKEOĞLU – PEKİNER – TAKAAL

Baba Hüseyin, eşi Elife, oğlu Abidin (1282), Bekir (1288), Hüseyin (1291) ve Osman (1298). Baba Haydar, eşi Menekşe, oğlu Mehmet (hiç evlenmedi). Bekir, eşi ve çocukları. Baba Hasan, eşi İnsaf, oğlu Hüseyin (Cıblak,şu anda ölü), eşi Zeynep, oğlu Hasan (bunun nerede olduğu belli değil). Mustafa, eşi Gülizar, oğlu Aliş ve kızı.

Haydar Efendi eskiden muska işleriyle uğraşırdı.

Muharrem, eşi Sultan, oğlu Mustafa (1270), Halil (1296), İbrahim (1297), Mustafa, eşi Sultan, oğlu Ahmet (1314), kızı Safiye.

Pisikkafa (Muharrem), çocukları Ali ve Halil. Çok tanımıyorum, kimseden de öğrenemedim. Aslında bunlara köyde Morbelikgil derler.

TEKKEOĞLU – HODAAL – ELGÜN

Baba Ahmet, eşi Sultan, oğlu Mustafa (1270), Halil (1296), İbrahim (1297). Mustafa, eşi Sultan, oğlu Ahmet (1311), kızı Safiye.

Baba Ahmet, eşi Sultan, oğlu Hüseyin, eşi Senem ve Elif, bacısı Kör Safiye. (Gözleri hiç görmezdi. Elinde helke,ayaklarını sürüye sürüye Veliçavuş`tan dökmeden su getirirdi).

Hüseyin, oğlu Ahmet, eşi Uğur (şu anda ölü), oğlu Cemal, eşi Nevruz, oğlu Ali ve Zeki. Mustafa, eşi Rehine, oğlu Hüseyin ve kızı bulunur.

TEKEOĞULLARI – TAKAAL – GÜNEL

Baba Mehmet, eşi Teslime, oğlu İbrahim (1296), Hasan (1299), Kamber, eşi Teslime (1301). Mehmet, eşi Sultan, oğlu Mehmet.

Baba İsmail, oğlu Mehmet, eşi Elife, oğlu İsmail (başçavuş emeklisi), eşi Teslime, Kuru (İbrahim), eşi Hanım, oğlu öğretmen. Üsülü (Hüseyin), eşi Nazi, üç çocukları var.

Hodaal'in Ahmet'in Eskikoy'de bir tarlası vardı. Tarlasından çok az bir su çıkardı. Ahmet bu suyu çoğaltmak için gece gündüz çalışır, öyle zaman olur ki akşam eve gitmeyi unuturdu. Çok zaman hanımı Uğur köyden gelir alır götürürmüş. Bunlar yoldan geçerken karşıda bostan bekleyen Beroğ (Hasan) oradan seslenmiş:

"Uğuuur, Ahmet'in akşam yatarken altına yumuşak çakıl taşlardan koy ki rahat ede de sabahleyin erken kalka…"

Bu Tekkeoğulları Tekke'ye hizmet edenlerden. Bizim köyün kurulmasında önder olanlardan. Tahminime göre Tekke köyün kuruluşundan çok eski ve ondan önce kurulmuş olması gerek. Köyün kurucuları olarak Elbentoğulları geçiyor. Onlar köyün kurulmasında olsa olsa ancak kafile başı olabilirler. Çünkü Tekke burada faliyette iken hizmet edenler en az beş on hane, aşağı değil. Tahminime göre bunların ev yerleri Çiğdemgilin bostanın başı veya Fıştılgilin evlerinin eski yeri. En büyük ihtimal bunlar.

USTAAZİZOĞULLARI-İMİRZAAL-ÜSTÜN-ÜSTÜNER-TEDELLİ

Baba İbrahim, eşi Manato (1287), oğlu Yusuf (1307), , eşi Fatma, oğlu Hüseyin (1313), Abbas (1315). Baba Yusuf, eşi Fadime, oğlu Seyit Ali (1323). Yusuf, eşi Fatma, oğlu Cemal (1333), Abbas, eşi Ümmühan, oğlu Ahmet (1930).

Baba Mehmet, eşi Yeter ve Senem, oğlu Süleyman (1374), eşi Manato, oğlu Ahmet (1296), İbrahim (1304) ve Osman (1306).

Baba Siloğ Usta, eşi Yeter (Piliç) ve Sultan, oğlu Ahmet Usta, oğlu Gaso (Osman Efendi), eşi Ebil (Elif) ve Hürü, oğlu İbrahim, eşi Temem, oğlu Halil.

Aziz Efendi, eşi Şehriban, oğlu Hasan (dokuzanahtarlı), eşi Leyli, oğlu

Tarık (futbolcu). Kemal, eşi Menekşe kızları Elçin ve Gülçin. Yusuf, eşi Şemşi ve Hüsne, oğlu Hüseyin, Ali, Şinasi Aytekin ve kızı. Alibarıt, eşi Makbule, bir oğlu ve iki kızı. Veli (Sıvralan köyünden düğünden gelirken motor kazası geçirdi, evde epey yattı, daha sonra öldü), eşi Gülizar, oğlu Cemal, eşi Cennet, oğlu Cengiz ve Can. Saadet (tek bacağını kestiler), eşi ve çocukları. Kardeşleri Rahim. Mehmet, eşi Hatice (oğulları Rehim Emek mahallesinde kapıcı iken elektirik çarpıp öldü), oğlu Zihni. Hüseyin (bir zamanlar Almanya'da çalıştı), eşi Gülistan, oğlu Mert ve kızları.

İmirzaalın evin saltanatlısı, efendi mi efendi Aziz Efendi vardı. Çevresinde tanınan bir aşıktı. İyi saz çalar ve deyişler söylerdi.

Baba Ahmet, eşi Şemşi, oğlu Hüseyin, eşi Mercan, oğlu Ahmet, eşi Yeter, oğlu Aydın ve Ayhan. Kemal, eşi Gül ve kızları Deniz.

Baba Yusuf, eşi Fatma, oğlu Abbas, eşi İmoğ (İmmihan), oğlu Aladoğ, eşi Zeynep, oğlu Abbas. Kemal, eşi Sevim (ayrıldılar) ve bir kızları. Yusuf, eşi Şemşi, oğlu Haydar, eşi Teslime, oğlu Hakan ve kızları Canan. Hıdır, eşi Fatoş ve kızları. Kardeşleri Hüseyin.

TAHTAKGİL

Baba Mehmet, eşi Yeter, oğlu İbrahim, oğlu Cemal, eşi Hüsne, oğlu Sabahattin ve Erdoğan.

Baba Mehmet, eşi Yeter, oğlu İbrahim, eşi Zöhre ve Hatun, oğlu Kargasiloğ, eşi Zöhre, oğlu ve kızı. Kadirağ, eşi Zeynep, oğlu ve kızı.

Baba Mehmet Amca aslen İmirzaalden olup, Veliefendi'gile iç güveysi olarak gitmiş.

UZUNMUSTAFAOĞULLARI-OSMANKOCALI-ARIKAN

Uzunmustafaoğullarına ait kısa bilgiler.

Uzunmustafa Türkmen soyundan olup anadili Türkçe'dir. Nereden geldikleri ise bilinmemektedir. Bir ihtimalle göçerdir. Ortaköy'ün kurucusu olan Elbentoğlu'nun yanına yerleşmiştir. Uzun Mustafa'nın dört erkek çocuğu olmuş, ayrılarak hane oluşturmuşlardır. Bu dört hane günümüzde şu isimlerle anılmaktadır. Uzunmustafagiller, Hacoğgiller,

Dılgıcıgi ve Balıgil. (Abidin Özen).

Baba Osman, eşi İmmihan, oğlu Mustafa (1258), eşi Fatma (1285), Yusuf (1289), Hüseyin (1296), Ali (1300), Haydar, eşi Menekşe, oğlu Bayram (1302), eşi Kete, oğlu Niyazi (1228)

Baba Mustafa, oğlu Hüseyin, Haydar, Yusuf, Ali ve Balı oğulları bulunur. Garip Musalı'lar, bizim köye çok sonraları gelmişler. Köye geldiklerinde bazı insanlar bunlara birer ikişer tarla bağışlamışlar. Böylelikle arazi sahibi olmuşlar. Dedelik adet ve örflerini buradan sürdürmüşler. (Ali Rıza Arıkan, Arif'in oğlu).

Baba Gücümele (Hüseyin), eşi Gülizar, oğlu Arif, eşi Temem, oğlu Mustafa, eşi Göher, oğlu Mehmet ve Cengiz. Ali Rıza, eşi Nergiz, oğlu Ayhan ve kızı. Ali Rıza bir zamanlar Almanya'da çalıştı. Kemal, eşi Gülistan, Gül ve Bahar, oğlu Hakan ve kızı Türkan bulunur.

Hüseyin Amca benim bildiğimde köyde imamlık yapardı. Kısa boylu, bacakları sakattı. Hep bastonla yürürdü. Oğlu Arif çok uyanık, hesabını bilen biriydi.

Bir sene bunların tarlasını ekin ettik. Çeci kürekle tahminen böldü, bizim çec onlarınkinden bir yarımlağa (yarım teneke) fazla geldi, onu da imam hakkı verdik. Bizden başka kimseden imam hakkı almadılar.

Mustafa herkesle beraber Ankara'ya geldi, kapıcı durdu.. Bir müddet kapıcılık yaptıktan sonra emlakçılığa başladı. On onbeş sene gibi kısa bir dönemde zengin oldu. Şu anda çocukları müteahhitlik yapıyor.

Baba Haydar, eşi Menekşe, oğlu Bayram, eşi Eşe ve Fadime, oğlu Ali Rıza, eşi Menet, oğlu Haydar ve kızları bulunuyor. Ana Kete, oğlu Niyazi, eşi Zeynep, oğlu Yusuf, eşi Raziye dört kızı. Mehmet, eşi Nurdan, oğlu ve kızı. Osman, eşi Nergiz, bir oğlu bir kızı.

UZUNMUSTAFAGİL-BALLICENNETGİL-ÖZEN-ESEN

Baba İbrahim, eşi Fatma, oğlu Veli(265), kızı Sultan (276), Mahmut, eşi Fatma ve Huriye, oğlu Ali (298).

Baba Abidin, oğlu Süleyman, kardeşi Zehra, Süleyman, oğlu Rüstem,

eşi Gülistan, oğlu Kemal. Abıdın, eşi Yeter, oğlu Süleyman, eşi İnsaf. Halil, eşi Yeter.

Baba Süleyman, eşi İsmihan, oğlu Hasan (278), Ahmet (287), Hasan, eşi Fatma, oğlu Ferhat (313) ve Hüseyin (317).

Baba Hasan, oğlu Hüseyin, oğlu Hasan, eşi Sultan, oğlu İbrahim, eşi Cennet. Mehmet, eşi Reyhan, Hüseyin, eşi Telli. Erdoğan, eşi Hüsne. Bayram, eşi Makbule, oğlu yoktur kızları bulunuyor.

Baba Hasan, oğlu Ferhat, eşi Fatma, oğlu Hüseyin, eşi Elif ve Temey, oğlu Dursun, Feramuz ve kızları bulunur.

HACOĞGİL –MAHALLENİN USTASI – İSMAYLAĞA

Baba Ali, oğlu İsmail, eşi Yeter, oğlu Davut, eşi Dilber. kardeşleri Mustafa . Seyit, eşi Senem.

Babab Yusuf, eşi Gecom (İsmihan), kızları Durna, Şirin, Miyese ve Teslime. Oğlan çocukları yoktur.Bunlarda İsmail'in anası Akkız'a iç güveysi giren Teberik (Yusuf Amca) vardı. Birgün yemeğin başına oturmuşlar, karısına. "Hanım nasıl olsa öleceğiz, bari bir kelle soğan kes..." Bir kelle soğana muhtaç zamanın köylüleri.

UZUNMUSTAFAOĞLU- DILGICIGİL- ÇAĞLAYAN

Baba Hasan, eşi Durna, oğlu Ali (Kuzu), eşi Yeter, oğlu Halil, eşi Hatice ve Nuriye, oğlu Hasan ve kızları. İbrahim, eşi Nuriye ve Yeter, oğlu Hüseyin. Sadık, eşi Yeter, oğlu Metin.

Kuzu Alaam çok çalışkan, oldukça telaşlı biriydi. Gecesi gündüzü pek belli değildi. Ekmekli biriydi. Yazın harman zamanı tarladan kağnı ile sap getiriken Sadık'la kendisi kağnının önünden çekiyor. Sadık kağnıya dayanıyor, yer meyilli. "Ula Sadık kağnıya iyi dayan" demeye kalmıyor, sap yüklü kağnı devriliyor. Alaam'de bir telaş. Öküz kağnını altında ölüyor. Çevreden yetişenlerin yardımıyla kağnı kaldırılıp düzeltiliyor. Alaam:

"Ula Sadı, şu kulağını bana ver de nereye gidersen git..."

Kağnıyı yürütmüşler geliyorlar. Öküzler soluklansın diye kağnıyı dayaklamışlar, yanlarında komşular. Herkes kendi arasında birşeyler konuşuyor. Alaa'min kızgınlığı hemen geçer mi? Oğluna bakmadan seslenmiş:

"Ula Sadık, yemeye ekmek bulama..." Sadık:

"Avoo, ekmek bulamazsam çörek yerim..."

Alaa'min anası Durna Ana, harmana dürüm getiriyor. Harmana gelince:"Ali sana camız çökeleğinden dürmeç getirdim, acıkmışsındır."Alaa sabah sabah sinirli. Güneş yükselmiş, düven meydanda yok, her iş onu bekliyor. Zaten sabahtan da evden kızgın çıkmış. "Yook anoo, sende öl ben de ölem yemem".

Alaam kızları Hatın ile Hatice'yi bir günde gelin etti. Bir özelliği de düğünlerde kız üstüne gelinirken sorduğu soruyu çok kimse çözemezdi. Oğlu Halil ustalıktan anlardı. Ankara'ya geldikten sonra emlakçılığa başladı. Genç sayılacak bir yaşta 55 – 60 yaşlarında hastalanıp kanserden öldü.

UZUNHASANOĞULLARI-ERÇIRPAR-OSMANKOCALI

Baba Hüseyin, eşi Rukiye, oğlu Mehmet (1295), Mustafa (1297), Mehmet, eşi Meryem, oğlu Hüseyin (1317), eşi Sultan, oğlu Mehmet (1340), oğlu Hüseyin.

Baba Mehmet, eşi Meryem, oğlu Hüsük (Hüseyin), eşi Çitime (Kamer) ve Sultan, oğlu Mehmet, eşi Emine (şu anda ölü), oğlu Muharrem, eşi Birsen. Ali (şu anda Almanya'da çalışıyor, ilk nişanlısı Suna, evlenmeden öldü), eşi Hatın, oğlu Şahin, Hüseyin ve Mustafa . Üsük'ün bir kardeşi Adana'ya gitmiş, bir daha gelmemiş. Ne olduğu bilinmiyor.

ZİLFİGİL – YALÇINER

Baba Halil, eşi Zilfi, oğlu Hasan (289), eşi Yeter ve Ümmügülsüm, oğlu Halil (Almanya'da çalışırken öldü), eşi Zarife, oğlu Yusuf, eşi Cemile, oğlu Halil ve Tolga. Cemal, eşi Fikriye (şu anda ayrılar). Hüseyin, eşi Hatice, oğlu Eray ve Güney. Kemal, eşi Gülsevim. Muharrem, eşi

Döne, oğlu Hasan, eşi Zöhre, oğlu Barış ve Savaş, eşi Şener.

Baba Mustafa (Yaniki), eşi Safiya ve Yuzzuk, oğlu Mahımut (erken öldü), eşi Gülfidan, oğlu Ahmet, eşi Hüsne. Veli, eşi Saadet bir oğlu var.

ÖNÜKLÜNÜN OĞLU – FEYZULLAH

Baba Feyzullah, oğlu İbrahim, eşi Emine, oğlu Feyzullah, eşi Fatik ve çocukları. Feyzullah, kızları Mercan ve Safiye bulunur.

Feyzullah Amca kısa boylu, ince cılız, oldukça yumuşak sakin bir insandı. Güzel sesi vardı. Düğünlerde zurnanın yanısıra türkü söylerdi. Bu sesin bu adamdan çıktığına görmeseniz inanmazsınız.

AŞIKMAHMUT – ÖZÇIRPAN

Baba Mehmet, eşi Huriye, oğlu Ali (279), eşi Temem, oğlu Mustafa (306). Baba Memiş, eşi Fatma, oğlu Mehmet (278), Musa (389), Mehmet, eşi Senem, oğlu Hüseyin (310), Memiş (314), Hüseyin, eşi Cennet, oğlu Mahmut.

Baba Ali, eşi Göher, oğlu Halil (296). Hasan, eşi Nergiz, oğlu İsmail (298). Mehmet, eşi İnsafe, oğlu Mahmut (307), Arif, eşi İnsaf, oğlu Memet (309), İsmail, eşi Menekşe, oğlu Hasan (319). Halil, eşi İnsafe, oğlu Ali (323), Mehmet, eşi Gülistan, oğlu Mahmut (930).

ALİKGİL – ÖZÇIRPAN

Baba Halil, eşi İnsafe, oğlu Alik (Ali), eşi Yeter, oğlu Halil, eşi Yeter, oğlu Nuri ve Mustafa. Hasan (askerde öldü), İbrahim, eşi Nergiz, oğlu Atila ve kızı. Muharrem, eşi Nazlı, oğlu Ali, Hasan ve kızı Ayla. Musa, eşi Elif, oğlu Hasan, Hüseyin, Şerkay oğlu Mert.

Baba Teke Mehmet, eşi Şehriban, oğlu Mahımut, eşi Hürü, oğlu Kasım (bir zaman Almanya'da çalıştı, şu anda Ankara'da), eşi Fadime. Arif, eşi Gülizar (genç öldü), ikinci eşi Zeliha ve çocukları.

VAKUTUGİL – ÖZÇIRPAN

Baba Hüseyin, eşi Cennet, oğlu Mahmut, eşi Fatma, oğlu Hüseyin, eşi Suna, oğlu ve kızı. Hamdi, eşi Fatoş, oğlu Uğur ve kızı bulunuyor.

İBİCİGİL – ÖZÇIRPAN

Baba Hacı, eşi Gülizar, oğlu Mehmet (öğretmen), eşi İkbal ve iki oğlu. İsmail, eşi Nergiz. kızı var. Cemal, eşi Dudu, oğlu Aydın ve Namık

Hacıağamın bir alışkanlığı vardı. Sigarası olsun olmasın birisini gördüğü zaman sıgara isterdi. Bunu insanlar öğrenmişti. Gördükleri zaman ondan önce davranıp, bir sigara ver Hacı Ağa derlerdi.

BİLAŞOĞLU-BACAROĞLU-YAAPLAR-ARICAN

Baba İbrahim, eşi Fatma, oğlu İsmail (265), Mehmet (272). Baba Halil, eşi Kadem, oğlu Hüseyin (274), eşi Cennet, oğlu Mahmut (297)

Baba Halil, eşi Kadem, oğlu Mami (278), eşi Selvi, oğlu Yusuf (311). Hacı (339) ve Muharrem (328).

Badik Muharrem çok güzel kara yapı ustasıydı. Bizim evi de o yaptı. Bir keserle her şeyi yapmak isterdi. Yeter ki gözü görsün. Eşi Gülistan ve Zöhre , oğlu Mehmet, eşi Hatice, oğlu çok. Yusuf (öğretmen). Ali, eşi Fatma kızları Sinem, Sibel Selin. Süleyman, eşi Zeynep.

Baba Hacı, eşi Fatik, oğlu Hoca İsmail, eşi Hatice. Canlar kesesi, doğrulukta emsali bulunmaz bir kadındır. Oğlu Mehmet, Halil ve Hasan kardeşler bulunur.

Zarik Mahmut, eşi Güloom (Gülizar), kızı çok. Oğlan çocuğu olmamış Göndük Mahmut`u Zöhre kızına içgüveyi koymuş.

BECEROĞLU – DAŞDANGİL – BİÇER

Bu sülala Uzunhasanoğlu dışında kütükte hep Beceroğlu olarak geçiyor. Baba Halil, eşi Kadem, oğlu Yakup (285), eşi Menekşe, oğlu Mustafa (312), Muharrem (315), Ali (317), Mustafa, eşi Esme.

BECEROĞLU – ERGİN

Baba Mehmet, eşi Ayşe ve Fatma, oğlu Mehmet (262), Ali (269), Bekir (299), eşi Elif, oğlu Gani (335). Baba Yakup, eşi Menekşe, oğlu Daştan (Mustafa), kardeşi Karniş (Muharrem) ve Ali Baba.

Baba Daştan (Mustafa), eşi Esme, oğlu Mahmut, eşi Nergiz, oğlu Eyüp (şu anda ölü), kardeşi Seyfettin, kızı Fatma. Rıza (Yılankırkan), eşi Elif, oğlu İbrahim, eşi Fatma, üç kızı var. Hamdi, eşi Gülay, oğlu ve kızı. Halil, eşi İnci. Ali, eşi Asiye. Mustafa eşi ve çocukları. Yakup, eşi Akkız ve Gögü. (Akkız genç öldü.Oğlu Serdar şu anda Almanya'da). Mehmet, eşi Gülizar, oğlu Cemal, eşi Hanife ve Kemal.

Karniş (Muharrem), eşi Elif ve Ebil, oğlu Rıza, eşi Döndü, çocukları yoktur. Veli, eşi Nergiz, oğlu İsmail, eşi Gülfidan, oğlu var. Muharrem, eşi Kıymet, bir kizi var. Rıza isminde bir kardeşleri sele gitmiş.

Alibaba, eşi Nafiye, oğlu Hüseyin, eşi Senem, oğlu Metin ve İlhan. Attin, eşi Sultan, oğlu Yakup ve Oktay. Bu iki kardeş Almanya'da çalıştılar. Şu anda Ankara'dalar.

BECEROĞLU – KANAŞGİL – SAYIN

Baba Musa, eşi Libin, oğlu Ali (278), Osman (310), İbrahim (308), Hacı (Ahmet) (316). Osman, eşi Fadime, oğlu Musa (321). Osman, eşi Fatma, oğlu Hasan (327), Süleyman (329). Ali, eşi Tüysüz (Elif), oğlu Haydar (930) ve Hasan, (13 Kasım 1997 günü vefaat etti).

Baba Ali (Gosülük kardeşi oluyor), eşi Elif, oğlu Haydar, eşi Halime, oğlu Hüseyin ve Ali. Hasan, eşi Yeter, oğlu Yusuf, Muharrem, Nadir ve kızları Şirin.

Silo (Süleyman), kardeşleri Musa ve Hasan. Süleyman, eşi Delibeşik (Şehriban), oğlu Hasan (köyde muhtarlık yapıyordu, zaten hasta idi, öldü), eşi İsmihan, oğlu Ali ve Ahmet. Mustafa, eşi Kiraz, oğlu Selçuk ve Süleyman. Osman hiç evlenmedi. Allah'ın adamı kendinden haberi yok.

Köylülerimiz önceleri Samsun'a çalışmaya giderlermiş. Daha sonra Adana'ya gitmeye başlamışlar. Fakat burada yerleşmeyi bir türlü düşünmemişler. 1960 senesinden sonra yüzde yetmişi Ankara'ya

yerleşirken, yüzde otuzu da Adana'da kalmışlar.

Şu anda köyde 150 hane açık. 320 oyu bulunuyor. Okul tamamen kapalı. Araştırma sonunda köyün 1000 ile 1100 arasında haneye sahip olduğu tahmin ediliyor. Köyümüzün yüzde yetmişi Ankara'da, yüzde Otuzunun Adana'da ikamet ettiği tesbiti sözkonusu.

KÖYÜMÜZÜN ŞÖHRET VE SOYADINA GÖRE LİSTESİ

ASLANGİL

ABDULLATİFOĞLU – HOCAAL – GÜNBAY

ABDÜLAZİZ – AZGİL – TÜREGÜN

BECEROĞLU – ÇELİKGİL – ÇÖPLÜKGİL – ALPAY

BEYAZITOĞULLARI – GIDAAL – AKSOY – ÖZAKSOY

BİLGİLİOĞULLARI – MEMİLİ – KARATAŞ

CAFERKOCAOĞLU – MELEKGİL – ÖZÇAKMAK

CAFERCİOĞLU – KARASİLOĞGİL – ÖZDOĞAN

ÇÖLVELİOĞULLARI – ÇİĞDEMGİL – GÖKTAN – YAŞARGİL - IŞIKER

DAVUTOĞULLARI – TAYDEYİN – KORAL

DELİBEKİROĞULLARI – İMMİĞİL – GÜNDÜZ – KEPİİL – TEDAVU – ZEBOĞGİL – GÜNDÜZER – KAMİLGİL – ÖZGÜNDÜZER

DELİKÜPELİMUHARREMOĞLU – GOĞYUSUPGİL – TUNCER – KARAŞIKGİL – SEÇKİN VE SEÇKİNER – GONAAL – AKER HÜSNÜKGİL – BİRCAN

ELBENTOĞULLARI – ELBETLER – GÜRSOY – SAYILGAN MÜDÜRGİL VE BAYROĞİHOĞLU – ÖZGÜR – VELOĞGİL HÜRÜGİL VE ÇİÇEKGİL – AKPINAR

EMİRAHMETOĞLU – DEDAAL – MİSER

FADIOĞLU – DAVUTGİL – TALAY

FINDIKOĞULLARI – ABOĞGİL – FINDIK – KANLIHALİL – ÖZİŞÇİ

KESKİNGİL - KESKİN – KURTCUGİL – PEKER – GÜDÜLLÜ

ELDEMİR – ALOĞGİLİN İBİŞ – ŞENSOY – KOMBECİGİL – SERCAN

TÜRKYILMAZ - SATILMIŞGİL – AKBAY

GIDEY – AHMET – GÖÇER

GIRRIKOĞLU – DUDUGİL – OĞUZER

GÜLAHMET – GÜL – HASAKİ – GÜL

GUBATOĞLU – MISAAMGİL – AĞDEMİR – GUBADEYN – DEMİRAĞ

GOĞHALİLOĞLU – GUMHALGİL – ÇAY – ÖZÇAY

GÖKHÜSEYİNOĞULLARI – SATOĞGİL – TARHAN - FINDIKGİL

ATEŞÇİ – MIRSALGİL VE MENOĞGİL – GÜNDOĞMUŞ GALLAAL – GÜNAY

HAKVERDİOĞLU – TIRIŞGİL – HAKVERDİ

HAYDAROĞLU – ÇALIKGİL – BAŞARA – PİTİRİKGİL –

CEYLAN

HAYDAR – ÖZCAN – KARSLIGİL – ÖZCAN

HİMMETOĞLU İMAMOĞLU –AŞIKHALİL-GÜNYOL-KAMBALGİL – NASUFLAR VE EYLÜL – ETİ – ŞAHSADAAL – ÖZALP

İSAOĞLU – NESLİGİL – ÇINAR

KAMALOĞULLARI – KAMALGİL – TAMER – PAPAĞAN İBRAHİM

HÜMMET VE ÇÖLOĞGİL – UZUNER – TERZİ KEMAL – UZMAN

KARACAFEROĞLU – KARACAFARGİL – ŞANLI

KARAMAHMUTGİL – KUTLU – ÖZKUTLU

KARAKELLE – KÖRALİGİL – ULUÇAY – TATARGİL – NURİKGİL

SÖZEN VE GONDUK MAHMUT – TÜZÜN

KARAVELİGİL SAĞANAK VE GONDİK MAHMUT - TÜZÜN

KAHVECİOĞLU – MANİCİGİL – DİNÇ – DİNÇAL – DİNÇER

KARAVELİOĞLU – İLAZGİL – MİDAMOĞLUGİL – KUTTUĞÜL

ÇEVİK – FIKOĞLU – ÇUKUR – KIYIKLAR – GÖNECİGİL – MADEN

KARAÖZLÜ – MİLLİOĞLU – KORUCUGİL – AYDOĞMUŞ

KEÇEOĞLU – HABİCOĞGİL – BOZTEPE – EMEŞAAL -

KELVELİOĞLU – ÇİNİKGİL – ÖZTOK

KİBAROĞLU – SARIVELİGİL – EBETÜRK – HACIGİL – ELATÜRK
VE HÜMÜTGİL – ERGÜN

KÖRBEKİROĞULLARI – KORBAKOĞGİL – ÖZDEMİR

KÖÇEKLİOĞULLARI – KOÇAKLİGİL – BALSOY

KÜRT MUSTAFA – ÖZMETE

KULOĞLU – HASOĞGİL – GÜNALTAY – YARGA

MELİHOĞLU – ESAAL – MUKTEDİ – YUSUF – TAŞDELEN

MEZAROĞLU – MEZARALİGİL – HALİLONBAŞI – TAMDOĞAN
TOPALHASANGİL – KAMÇI – CÜNGÜLÜNOĞLU - SAĞIR
DURMUŞ – ÖZKAMÇI – GÜMÜLÜ – TERLEMEZ

MİLLİOĞLU – DEDAAL – ÖZUĞURLU – KİSİKGİL – YAZAR

MİNİZİNOĞLU – İBRAHİM- KALBİTEMİZ

MOLLA – MEHMETOĞLU – İMAMGİL – AĞCA – AĞCAER – ÖZAĞCA

MUCUKOĞLU – KEŞOĞGİL – KEPENEK

NESLİOĞLU – TEDELLİ – TÜZER

ÖKÜZALİOĞULLARI – ÖKÜZALİGİL – ERDOĞMUŞ

PANTOĞOĞLU – YENİGÜN

PİŞTAKGİL – ERSOY – ERSU

SAHOĞLAR – KIRDIYUSUFOĞULLARI – GÜÇÇÜKGİL – ÖZKAPLAN
ŞAHANALİGİL – ŞAHİNER – DELİKANLIGİL – TAN – GÖĞSÜLÜKGİL
ATALAY

TEBELLEŞOĞLU – DELİYETERGİL – SAĞIN

TEKKEOĞULLARI – FIŞTILGİL – TEKE – KAMBERÇAVUŞGİL
ÖZTEKE – TAKAAL – GÜNEL – PEKİNER -PEKER-HODAAL-ELGÜN

USTAAZİZOĞULLARI – İMİRZAAL – ÜSTÜN – ÜSTÜNER

UZUNMUSTAFAOĞULLARI – BALLICENNETGİL – HAÇOĞGİL
ÖZEN – ESEN – BALIGİL – ARIKAN – DILGICIGİL – ÇAĞLAYAN

UZUNHASANOĞULLARI – YAAPLAR – ARICAN – ZİLFİĞİL – YALÇINER – DOSTUKGİL – ERÇIRPAR – DAŞTANGİL – VAKUTÜGİL
ÖZÇIRPAN – KANAŞGİL – SAYIN

Köy kütük defterinde bulunan ama soyadı tesbit edilemeyenler listesi:

ALANOĞLU

Baba İbrahim, eşi Elife, oğlu Ali (293), üvey oğlu Yusuf, eşi Zehra (300). Ali, eşi Zehra, kızı Zeynep (315), Sultan (317). Mehmet, eşi Satı, oğlu Hamza (299), eşi Senem (298).

DUDALOĞLU

Baba Ali, eşi Zehra, oğlu Hasan (292), eşi İnci, oğlu Mustafa (320).

DELİALİOĞLU

Baba Halil, eşi Döne, oğlu Ali (1263), üvey oğlu Mustafa, eşi Kezban. Baba Halil, eşi Anşa, kızı Mercan üvey kızı Döne (1310).

MELİHOĞLU – GÖÇER

Baba Ali, eşi Elife, oğlu Halil (1280). Mehmet (1294), Musa (1297). Halil, eşi Güllü, oğlu Hasan (1318), üvey oğlu Musa, eşi Elife, oğlu Ali (1926).

EYİSOĞLU

Baba Mustafa, eşi Hürü, oğlu Ebubekir (269)

GÜRCÜNOĞLU

Baba İbrahim, eşi Hatice, oğlu Hasan (269).

HACIOĞLU

Baba Ahmet, eşi Fadime, oğlu Veli

Ağıl gitti adım kaldı
Ömür bitti hadım kaldı
Zaman zaman cahil oldum
Gözden düşürdüler beni

ORTAKÖY VE ÇEVRESİNDE KÜLTÜREL YAŞAM

Ortaköy, Emlek Yöresi diye bilinen ve Bozok (Yozgat) Sancağına bağlı bir bölgenin önemli yerleşim yerlerinden biridir.

Emlek, Kızılırmak havzasında bulunan Turna, Şeme, Kılıç, Karababa, Kızılcaova Çal Dağı, Nalbant, Akdağ ve Sarıklıdağlar arasında kalan ilaçlı belde (Em: ilaç, lek:mahal, yer) anlamına gelen yöreye Emlek Kazası denilmektedir. (*) Yörede Cumhuriyet öncesi ve sonrası önemli halk ozanları yetişmiştir. Bunlardan en tanınmışları:

Kemter Baba (...? – 1819), Aşık Veli (1795 – 1854), Aşık Agahi (...? – 1914), Hüseyin Gürsoy (1902) – 1944), Aşık Veysel (1894 – 1973), Ali İzzet Özkan (H.1318 – 1981), Aziz Üstün (1911 – 1981), Aşık Devrani (1928 – 1993). Aşık Dertli Vefa .

Ortaköy'lü kaynaklara geçmiş ozanlar: Aşık Hulusi (Feyzullah, Dedaa'nın babası, şu anda elde bulunan şiiri bulunmamaktadır. Eski cönklerde bulunması kuvvetle muhtemeldir.) Önemli bir isim Aziz Üstün.

Ortaköy'de şiir ve müzik yaşamın her safhasında vardır. Gelin getirilirken, güvey götürülürken, ekin biçerken, ölüsünün başında, koyun ve kuzunun buluşmasından hep şiir ve müzik vardı.

Ayrı ayrı erkek ve kadın halayları olduğu gibi, karışık oynanan halaylar da vardır. En yaygını yörede Ortalı Halayı denilen ve zaman zaman söz ve müziğin değiştiği süreklilik arzeden ve karışık oynana halaydır.

Yöre, genellikle Alevi Bektaşi inanca sahip olmasına karşın, bu gün görülen ve gösteri halini alan Semahlar alenen, açıkta dönülmez.

Aşağıda Ortaköy'de yaşamış ve Ortaköy üzerine şiir yazmış ozanlarımız ve şiirleri verilmektedir. Köyümüzde pek çok şiir yazan, yaşamayan ve yaşayan ozanın bulunduğu kuşkusuz. Bunların hepsini

burada vermemiz olanaksız. Bir başka çalışmada inşallah.

Aşık Aziz Üstün. (1911 – 28.7.1978)

ORTAKÖY DESTANI

Ortaköye güzel bir destanım var
Dağları taşları yolları sarhoş
Terketmişler işi gücü bostanı
Ötüşmez bülbüller gülleri sarhoş

Büyük kazanlara şarap süzerler
Helke helke içip sarhoş gezerler
Veresiye defterine yazarlar
Defteri yazanın elleri sarhoş

Ortaköy'den başka Hüyük Sivralan
Hardal Çakal Alaçayır'ı dolan
Şaraplar sirkeye çevirdi kalan
Duyduğun köylerin hepisi sarhoş

Aziz bu işlerden gel vaz geçelim
Bazı bazı bu şarabı içelim
Ehli keyfe sırrımızı açalım
Üzerinden esen yelleri sarhoş

***

Köyümüzün önü Kaplan Deresi
Güzellerin yiğitleri yuvası

Sağında oturur Sarıkaya'sı
Ateşli dağını gördüm mü turnam

Şeker Emirali Karataş yayla
İç soğuk suların çok methin söyle
Beserek dağına bir niyaz eyle
Güldede'ye yüzün sürdün mü turnam

Aziz Çukurova oldu mekanım
Gözlerim yolları sıkılır canım
Yare gitmek idi ahdim amanım
Yapılan köprüyü gördün mü turnam

Sarıkaya köyünden Aşık Hüseyin Çakal Köyünden dönerkenç bizim köyde bulunan Tekke'ye uğrar. Bakar ki Tekke'de eski düzen kalmamış. Tekke'nin bu durumu Aşık Hüseyin'in çok zoruna gitmiş ve üzülmüş olacak ki şu şiiri hemen orada söylemiş.

Mustaa Abdal Tekkesi'ne uğradım
Yıkılmış duvarı yeri kalmamış
Sinem kebap ettim köze doğradım
İçinde derviş bari kalmamış

Hani al yeşil türbede yatanlar
Cem edip önüne gelip yatanlar
Süpürgesin çalıp külün dökenler
Hizmetini gören bile kalmamış

Hak aşıkıdır Pir Postuna oturan
Eksiğini Ul'Allah'tır yetiren
Zehmeri ayında güller bitiren
Muhammed Ali'nin nuru kalmamış

Bahçesine vardım bahçesi melun
Dedim niçin böyle mahzun hem zebun
Ya ben mi görmedim gözlerim alil
Aynası turuncu narı kalmamış

Hüseyin'im buna eyleme efkar
Nuş eyle badeyi olsun yadigar
Azdı mahluk çilesini de çeker
Mehdi kılıç çalsa zoru kalmamış

(Bekir Özkaplan 28/11/1997)

Tunuslu bir aşık, arkadaşı olan Hüyük'lü Aşık Ali'ye bir haber salmış. Bana bir çift öküz gönder, yalnız öküzlerin tüyleri hep aynı olsun.

Hüyüklü Aşık Ali buna haber göndermiş isteğine karşı. Pazartesi gelme, Salı gelme, Çarşamba gelme, Perşembe gelme, Cuma gelme, Cumartesi gelme Pazar gelme de ne zaman gelirsen gel. Öküzlerin hazır.(Bekir Özkaplan, aynı tarih.)

ORTAKÖY

Ortaköy Emleğin biricik köyü
Dudu kumru gibi öter dilleri
Selvi dalı gibi kızların boyu
Benek benek kınalıdır elleri

Köyümüzün önü Ateşli Dağı
Kaplan Deresinin bahçesi bağı
Ötüşür bülbüller her seher çağı
Alır muradını gülün dallar

Yaylamızı dersen Pircan'ın dağı
Yüzüme vuruyor göğsünün ağı
Gelip te görmeli her seher çağı
Süsler çiğdem mor menekşe belleri

Boğaz derler köyümüzün başına
Çok çalıştım toprağına taşına
Sefil VEFA sevdiğinin aşkına
Durmaz gönüllerde akar selleri

Aşık Dertli Vefa. Muharrem Gündüzer. Köroğ.

EYVAH EY

Şöyle baktım köyümüzün haline
Viran olmuş ıssız kalmış eyvah ey
İnsanları göç eylemiş çekilmiş
Güzel köyüm harap olmuş eyvah ey

Emlek Yöresinin cenneti idin
Azmış yarelerin çoğalmış derdin
Hani güzelliğin nerde yiğidin
Üzüldüm haline şaştım eyvah ey

Bozulmuş bağların orman oluyor
Efkarlandım göz yaşlarım durmuyor
Hiçmi şu halini kimse sormuyor
Yıllarından geçemedim eyvah ey

Cenneti andıran Kaplan Derenin
Aklını yitirdi seni görenin
Ben duram da bunu eller söylesin
Taşlarına baykuş konmuş eyvah ey

Söyle Battal içten yandın bu hale
Yalan dünya kim ağlaya kim güle
Birgün gelir boyun eğen ecele
Şu varlığın toprak olur eyvah ey

Battal AYDOĞMUŞ

İNSANLAR HANİ

Ateşli dağına baktım yerinde
Nerde kalabalık insanlar hani
Çok gezdim dolaştım tan seherinde
Nerde kalabalık insanlar hani

Koyağında ulu ulu meşeler
Evler viran olmuş yoktur neşeler
Genç nesil kalmamış yoktur neşeler
Nerde kalabalık insanlar hani

Ayakmı basmadı otlu yolların
Eşini kaybetmiş nice dulların
Hani arıların hani balların
Nerde kalabalık insanlar hani

Bir zamanlar kazan gibi kaynardı
Nice gelin kızlar durmaz oynardı
Bayramı düğünü neşesi vardı
Nerde kalabalık insanlar hani

Elinde asası bükülmüş beli
Gözleri görmüyor titriyor eli
Sanki bunlara da değmiş sam yeli
Nerde kalabalık insanlar hani

İnanmazsan Ortaköy`e git uğra
Her taraf virane olmuştur mağra
Bunlarda silinip gidecek sonra
Nerde kalabalık insanlar hani

Süleyman der kader böyle arkadaş
Evvel çok idiniz şimdi tek bir baş
Artak gözlerinden çıkmıyor ki yaş
Nerde kalabalık insanlar hani

İNCELEDİM

Köyün eski yapısını
Birer birer inceledim
Gıcırdayan kapısını
Birer birer inceledim

O sıvasız duvarları
Yuva yapmış bir kaç arı
İçinde bir yaşlı karı
Birer birer inceledim

Hezen evlerin tavanı
Asılı üsgül soğanı
Yerde serili savanı
Birer birer inceledim

Küçük küçük penceresi
Pencerede yok perdesi
Durun bakın tenceresi
Birer birer inceledim

Tüter karaman ocağı
Orda üç dallı sacağı
Işık görmez dört bucağı
Birer birer inceledim

Yaşlıları almış tasa
Sofra yerde yoktur masa
Kültürümüz kaybolmasa
Birer birer inceledim

Yaşlının bükülmüş beli
Görmez gözü titrer eli
Söyleyemez olmuş dili
Birer birer inceledim

Kapıda ağaç eşiği
Durur o ilkel beşiği
Ölüme almış keşiği
Birer birer inceledim

Ahırında iki inek
Bir eşek var o da binek
Dolmuş eve kara sinek
Birer birer inceledim

Süleymanım böyle düzen
Hani o salınıp gezen
Yoğurt yayıp ayran süzen
Birer birer inceledim

Süleyman ERDOĞMUŞ

ORTAKÖY

Bahar gelir yeşerirdi o bağlar
Çiçek açar meyve verirdi bağlar
Gözelerden kaynar idi pınarlar
Bir hayal doluydun yeşil Ortaköy

Boğaz'dan akardı kaynak suların
Veli Çavuş Görpendiydi pınarın
Bir hayat bulurdu içen kulların
Kurumuş gözeler sönmüş Ortaköy

Kaplan deresiydi hayat abiden
Nice canlar gelip geçti hanenden
Domatesle anılırdı her yönden
Kurumuş dağların gölün Ortaköy

Yamaç`tan aşardık sıralı taşlar
Tuztaşını Derindereyle bağlar
Sarıkaya Guz`a bakan yamaçlar
Koyunlar atlardı kuzun Ortaköy

Karşısında duran Ateşli dağı
Dikilitaş Manciğlın Alloğının bağı
Güççük seki Ese pınarın önü
Görpendi bir yandan akar Ortaköy

Elbentoğlu Pahlalık`tan Çaykara
Yunağımız vardı içimde yara
Dağıtmış Arifağ yürek bin pare
Yerinde ısırgan bitmiş Ortaköy

Ilıman der idik sıcak akardı
Yazın soğuk kışın elin yakardı
Kevenler ıslanır malın sulardı
Kapanmış gözesi kürün Ortaköy

Mağranın önünde eylerdik bahçe
Ekip biçer idik yıllarca çokca
Bülbüller öterdi dalında gonca
Sararmış dalların soluk Ortaköy

Bir yar bulup saramadım bağrıma
Bin bir ümitlerle baktım yarına
Kimse eremedi Sadık sırrına
Sırrımı serime gömdüm Ortaköy

Sadık AKPINAR

UTANSIN

Dört mevsimi bir arada yaşayan
Yurdum seni kötü eden utansın
O temiz yüzünü kana bulayan
Alimleri vurduranlar utansın

İkicilik bölücülük yapanlar
Camilerde caniliğe sapanlar
Avrupa'yı dürüstlerden katanlar
Gavur deyip suyun içen utansın

Kurban kesip dağıtmadan yiyenler
Afgan Cezair'e iyi diyenler
Övdükleri yere hiç gitmeyenler
Din taciri olan melun utansın

Şehirlerin çehresini bozanlar
Gericiye gizli arka çıkanlar
Ordumuza laik diye kızanlar
Kaddafi'ye köle olan utansın

Saf saf olup sahte sohbet edenler
Aydın insanlara töhmet edenler
Peygamberin torununu kesenler
Otuzyedi gülü yakan utansın

Anadolumuzda katil çoğaldı
Sahte Müslümanda vijdan azaldı
Cemalim der tarih böyle yazıldı
Katil yobaz menfaatçi utansın

KERAMET

Ne kilise ne camide
Keramet yok ki burada
Bazı insan hac peşinde
Keramet yok ki orada

Allah birdir helalin hak
Adil olup evrene bak
Yetimlerin ocağın yak
Keramet olur bunlarda

El adalet gönül Hak'ka
Ermedikçe kalpten çokca
İbadet zay olur yoksa
Keramet olmaz bunlarda

İncinsen de incitmeden
Hakir görüp de gülmeden
Nefsini öldür ölmeden
Keramet olur bunlarda

Cemalim der mevla kerim
Dürüstlüğe bağlı dinim
Evliyaya ermiş derim
Keramet olur bunlarda

Cemal SAYILGAN

Sayın Bay Kemal Gündüz

Selamlar tabi eder hatırını sual ederim. Sen de ben arkadaşın İsmali Demirağ'dan soracak olursan, sana yazmış olduğum mektubun ön ve son satırına kadar canım sağdır. Senin de iyi olmanı dilerim. Kardeşim niçin sen bu defterini yemekhanede bırakmışsın. Ben 3-5 nöbetinde yemekhanede bulundum ve uykum gelmesin diye sana bir kaç satır yazıyorum. 4.7.1963

Koparmayın gülü dalında kalsın
Beklerim sıladan mektubum gelsin
Yoktur ki annemiz derdimiz bilsin
Kaldım gurbet elde varamam anam

Mektup yazmış bir kuş ile yar bana
Aldım okur iken dil ateşlendi
Hastayım gel demiş nazlı yar bana
Gideceğim günler yol ateşlendi

Sılanın yolları demir çakmaktan
Geçti civan ömür yola bakmaktan
Gönder bu mektubu kurtar günahtan
Onun için arz eylerim sılayı

Son sözlerimiz şiirle olsun diyerek, yaşamımızın her döneminde başvurduğumuz ve atalarımızın bize bıraktığı bu güzel mirasla noktalayalım.

KÖYÜN YAŞAM ÖYKÜSÜ

Ortalık soğudu
Kapıyı kar bürüdü
Kurtlar köye indi
Zaarlar gördü ürüdü
Koyun itleri bunları sürdü
Tilki tavşan bunlara güldü
Çobanları bir telaş aldı
Kartal bir tavuk çaldı
Götüremedi bıraktı
Düştüğü yerden bir toz kalktı
Çocuklar almaya koştu
Birbirine çöküp boğuştu
Bunu gören köylüler koştu
Bir patırdı başladı
Patırdı bir zaman sürdü
Cahil köylü kapıştılar
Birbiriyle boğuştular
Bunu gören yaşlılar
Yüzlerine tükürdüler
Araya girip ayırdılar
Bazıları bunu kayırdılar
Baktılar ki sonu kötü
Sükutu tercih ettiler
Küçük buna oldu şahit
Görüyordu vakit vakit
Kişi görünüşte sakin
İçi pislik dolu hain
Zaman buna oldu şahit
Küçükler cığıl cığıl
Kar üstünde oynaşırlar

Koşu yordu ayağı kaydı
Başladı ağlamaya

ORTAKÖY

Sivas Şarkışla'nın Ortaköy'ünde
Halaylar çekilir bayram düğünde
Dedesi babası büyük önünde
Cennetten bir parça güzel Ortaköy

Güzeldir Ortaköy övmekle bitmez
Ocaklarr sönmüş bacası tütmez
Gurbette doğanlar ne yazık bilmez
Koç yiğitler yetiştiren Ortaköy

Arasan dünyada emsali yoktur
İlimi irfanı bileni çoktur
Doğruluk yolunda gerçekçi halktır
Doğudan batıya koşan Ortaköy

KÜÇÜĞÜM köyümüz övmekle bitmez
Onu anlatmaya kitaplar yetmez
Bahar gelmeyince bülbüller ötmez
Tarihler içinde destan Ortaköy

BANA MI ÖYLE

Köyleri bırakıp şehire göçtük
Güzel su yerine zehiri içtik
Henüz yaşlanmadan kefeni biçtik
Fazla mı yaşlandım bana mı öyle

Kimisi saçını süpürge yapımış
Kimisi ekmeğe zehiri katmış
Kimisi ekmeğe canını satmış
Gücüm mü kalmadı bana mı öyle

KÜÇÜĞÜM büyüdüm tekrar küçüldüm
Açları görünce hayli üzüldüm
Genç iken dünyayı benim sanırdım
Gönül mü koçadı bana mı öyle

BİLEMEDİM

Aşağıdan bir yel esti
Esti de nefesim kesti
O yar bana neden küstü
Bilemedim bilemedim

Canım verip barışalım
Ah eyle de buluşalım
Yakın gel dost konuşalım
Neden küstün bilemedim

Böyle şeyler bilmez idin
Yanlış şey söylemez idin
Kemal'ini üzmez idin
Noldu sana bilemedim

ANNEM

Bükün sıkıntımı hemen sezerdi
Bağrına basardı beni severdi
Ana evlat birbirinden bezer mi
Son yolculuk dönermola bilemem

Göz yaşım dökünce o da ağlardı
Merhem çalıp yarelerim bağlardı
Niyeti iyiydi gönülü çağlardı
Son yolculuk dönermola bilemem

Kayseri'ye vardık şafak atıyor
Garip kuşlar cığıl cığıl ötüyor
Nazlı annem sefil sefil yatıyor
Son yolculuk dönermola bilemem

Kendi isteğiyle köye götürdük
Çifte çifte kazanları kurdurduk
Kendi pınarından suyun getirdik
Son yolculuk dönermola bilemem

Geldim eve baktım yatak boş idi
Çok ağlamış yastık döşek yaş idi
Ey Allahım bu nasıl bir iş idi
Son yolculuk dönermola bilemem

Ağlar Kemal göz yaşını dökerek
Kader böyle imiş boyun bükerek
Bize vazife bu zahmet ne gerek
Son yolculuk dömermola bilemem

ÇALKALAN

Düğün bayram geldi durma bilmezsin
Çalkalan da deli gönül çalkalan
Oradan oraya koşar durursun
Çalkalan da deli gönül çalkalan

Bir arkadaş buldun oynar durursun
Yedı dağı aşar demi vurursun
Bir gün sen de sararıpta solarsın
Çalkalan da deli gönlüm çalkalan

Kemal bu günleri ben de yaşadım
Hayatımı verdim bir gün görmedim
Zevk ile sefayı bir gün sürmedim
Çalkalan da deli gönül çalkalan

BİLMİYOR Kİ

Ocak başı gayet rahat
Kafa bozuk işler sakat
Sözünü tutmuyor avrat
Kulak sağır duymuyor ki

Nüfusu başını aşmış
Yaşam bozuk huzur kaçmış
Yolu bir kötüye düşmüş
Ne söylesen duymuyor ki

Rençber olmuş karnı doymaz
Efratı evine gelmez
Kafa sakat bunu bilmez
Düzen bozuk bilmiyor ki

Kemal'im saymakla bitmez
Ocak sönük baca tütmez
Evin gürültüsü bitmez
Adam yaşlı bilmiyor ki

Hal perişan benzi soluk
Gözü kör olası yokluk
Nerde çokluk orda bokluk
Anlatıyom bilmiyor ki

Kemal anlattın boşuna
Büyüdün yavan aşınan
Çalıştın elin işinde
Ömür verdin bilmiyor ki

BEN OLSAM

Ne güzel oluyor bahar gelince
Soluyor çiçekler karı görünce
Ne keleş oluyor güzel gülünce
Gülen dudak arasında ben olsam

Ağaç çiçek açar ne güzel olur
Sonbahar gelince sararıp durur
Kışın kar altında uykuda olur
Yaz ayında dallarında ben olsam

Meyve yeşil yeşil dalında yatar
Kuş konmuş dalında durmadan öter
Güzel gölgesinde uzanmış yatar
Uykuya dalmış yanında ben olsam

Yeşil yaprakları dalları süsler
Güzelim altında yarını bekler
Korunur güneşten örtülük eder
Ağacın bedeni dalı ben olsam

Küçüğüm uzanıp gölgene yattım
Dokundum bir tele hata mı yaptım
Yaşadın görmedim hayal mi ettim
Ağacın bedeni cili ben olsam

PEDERİME

Sizin adet böylemidir pederim
Misafire buyur otur denmezmi
Tavuk eti biter diye korktunuz
Beyaz peynir ekmek ile yenmez mi

Ne güzel pişmişti tavuğun budu
Et bitince kestim umudu
Bana yapacağın düzen bumuydu
Vakit geçti yola çıksak olmaz mı

O sene oğlağı gizli yediniz
Kemal ölsün getirmedik dediniz
Kaplarıda vimleyerek yudunuz
Boş kapları kokulasak olmazmı

Tavuk dersen şarap dersen alırım
Elbet insanlığı bende bilirim
Başını gördüğüm yerde ölürüm
Sende benim için ölsen olmaz mı

Aziz Üstün ile Baloğlu Bayram
Bütün millet size oluyor hayran
Şarap vermezseniz içerim ayran
Bir tas ayran versen içsem olmaz mı

Hüseyin'im söyleyip üzme kendini
Çok söyledin kim anladı derdini
Ben de sana gösteririm kendimi
Bizim eve doğru gelsen olmaz mı

HÜSEYİN ERSOY

KEMAL GÜNDÜZ

1943 yılında Sivas ili Şarkışla ilçesi Ortaköy'de doğdu. İlkokul diplomasını askerde aldı. Gümrük ve Tekel Bakanlığında çalışırken aynı zamanda akşam ortaokuluna devam ederek 1976 yılında bitirdi. Emekli olduktan sonra kendi köyüyle ilgili çalışmalara yöneldi. Elimizdeki kitap bu çalışmanın bir ürünüdür.

Kemal Gündüz şiirlerinde "Küçük Kemal" Mahlasını kullanmaktadır.

ISBN 975 95 787-2-7